ΚΗΠΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝ

ΤΟΥΤΕΣΤΙ,

Βιβλίον περιέχον τὴν περίοδον τοῦ τιμίου Ξύλου τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ Μονῇ τοῦ Ξηροποτάμου, τῇ οὔσῃ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος καὶ ἄλλα διάφορα,

Συντεθέντα παρὰ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΑΠΟΝΤΕ

τοῦ μετονομασθέντος

ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ

πρὸς ὠφέλειαν καὶ εὐφροσύνην τῶν ἀναγινωσκόντων,

Προσφωνηθέντα δὲ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ κυρίῳ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ,

υἱῷ τοῦ εὐσεβεστάτου αὐθέντου Μολδοβίας Ἰωάννου βοεβόδα, υἱοῦ τοῦ αὐθέντου Νικολ. βοεβόδα τοῦ Μαυροκορδάτου.

Ἐκδίδοται τὸ πρῶτον

ὑπὸ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

μετὰ Προλόγου, Γλωσσαρίου κλπ.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

1880

ΚΗΠΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΡΜΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΜΟΥΣΩΝ ΑΡΙΘ. 2.

ΚΗΠΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝ

ΤΟΥΤΕΣΤΙ,

Βιβλίον περιέχον τὴν περίοδον τοῦ τιμίου Ξύλου τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ Μονῇ τοῦ Ξηροποτάμου, τῇ οὔσῃ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος καὶ ἄλλα διάφορα,

Συντεθέντα παρὰ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΑΠΟΝΤΕ

τοῦ μετονομασθέντος

ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ

πρὸς ὠφέλειαν καὶ εὐφροσύνην τῶν ἀναγινωσκόντων,

Προσφωνηθέντα δὲ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ κυρίῳ

ΑΛΕΞΑΝΔΡῼ,

υἱῷ τοῦ εὐσεβεστάτου αὐθέντου Μολδοβίας Ἰωάννου βοεβόδα, υἱοῦ τοῦ αὐθέντου Νικολ. βοεβόδα τοῦ Μαυροκορδάτου.

Ἐκδίδοται τὸ πρῶτον

ὑπὸ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

μετὰ Προλόγου, Γλωσσαρίου κλπ.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

1880

ΤΩι ΑΞΙΩι ΓΟΝΩι

ΤΟΥ ΕΥΚΛΕΟΥΣ ΟΙΚΟΥ

ΤΩΝ

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΩι Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩι

ΥΠΟΥΡΓΩι ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΑΥΤΗΝ

ΕΥΣΕΒΑΣΤΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ὁ ἐκδότης.

Κύριε Ὑπουργέ,

Πρὸ τεσσάρων καὶ εἴκοσιν αἰώνων «τῶν εἰς Ἀμφιάραον ὑπ' Αἰσχύλου πεποιημένων Ἰαμβείων ἐν τῷ θεάτρῳ λεγομένων,

οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος, ἀλλ' εἶναι θέλει,
βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος,
ἀφ' ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα·

πάντες ἀπέβλεψαν εἰς Ἀριστείδην, ὡς ἐκείνῳ μάλιστα τῆς ἀρετῆς ταύτης προσηκούσης». Τῶν δὲ ἐντευξομένων τῷ ἀνὰ χεῖρας συνταγματίῳ τίς ἀναγινώσκων τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Μαυροκορδάτον προσφώνησιν τοῦ συντάξαντος, εἴγε τὰς περικοσμούσας Ὑμᾶς ἀρετὰς εἰδὼς τυγχάνοι, οὐχ

οὕτω διατεθήσεται τὴν ψυχήν, ὥστε ἐν τῇ προσφωνήσει ἐκείνῃ τῆς Ὑμετέρας μουσοπατεφοῦς Κορυφῆς πιστὴν εἰκόνα ὁρᾶν νομίζειν;

Ἐν τῇ πεποιθήσει ταύτῃ πρὸς Ὑμᾶς εὐσεβάστως ἀφιερῶν τὴν ἔκδοσιν ταύτην, παρακαλῶ ὅπως δέξησθε εὐμενῶς τὸ ἐλάχιστον τοῦτο δεῖγμα τοῦ πρὸς Ὑμᾶς βαθυτάτου σεβασμοῦ μου,

μεθ' οὗ διατελῶ

Ὑμέτερος θεράπων

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἡ παροῦσα ἔκδοσις ἐγένετο ἐξ ἀντιγράφου ληφθέντος πρὸ ἐτῶν ἐκ τοῦ ἐν τῇ κατὰ Σταυροδρόμιον Κωνσταντινουπόλεως Ἐνοριακῇ Σχολῇ τῆς Παναγίας σωζομένου χειρογράφου, ὅπερ θεωρεῖται αὐτόγραφον τοῦ Καισαρίου Δαπόντε, φέρει δὲ ἐπισυνημμένον τὸν Ἱστορικὸν Κατάλογον τοῦ αὐτοῦ, ἐκδοθέντα ἤδη ἐξ ἀντιγράφου ἐκ τοῦ αὐτοῦ χειρογράφου ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ μεσαιωνοδίφου Κ. Σάθα ἐν τῷ Γ.′ τόμῳ τῆς Μεσαιωνικῆς αὐτοῦ Βιβλιοθήκης, καὶ εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, συνήθους τότε εἰς κοινὴν χρῆσιν, εἰς σχῆμα παρεμφερὲς τῷ τῆς παρούσης ἐκδόσεως, μὲ γράμματα μᾶλλον ἐπιμήκη, καὶ μετ' οὐκ ὀλίγων συντετμημένων λέξεων, ἐξ εἴκοσι στίχων ἐν ἑκάστῃ σελίδι, ἔχει δὲ ἐν περισελίδι καὶ περίληψιν εἴτε ἐπιγραφὴν τῶν κυριωτέρων παρεκβολῶν.

Βιογραφίαν ἐκτενῆ τοῦ στιχουργοῦ καὶ ᾀσματογράφου ἡμῶν καίτοι κρίνοντες οὐχὶ τόσῳ ἀναγκαίαν, οὐ μόνον διότι ἐξεπονήσατο ἤδη τοιαύτην ὁ ἐλλόγιμος φίλος Κ. Σάθας ἐν τῷ Προλόγῳ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος συγγράμματος, ἐκ τοῦ συνταγματίου τούτου κατὰ τὸ πλεῖστον, ὡς σημειοῖ, ἀρυσάμενος

αὐτήν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁλόκληρον τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ αὐτόχρημα βιογραφία τοῦ συντάξαντος, καὶ πρὸς πολλαῖς καὶ ποικίλαις ἱστορικαῖς, περιγραφικαῖς καὶ μυθολογικαῖς παρεκβάσεσι, λεπτομερὴς ἀφήγησις τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου αὐτοῦ, οὐδὲν ἧττον χάριν τῶν πολλῶν ἐκείνων ἀναγνωστῶν, ὅσοι ἤτοι οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα ἀκούσαντες περὶ τοῦ ἀνδρός, ἐπιθυμοῦσιν ἐκ τῶν προτέρων ὀλίγα νὰ γνωρίζωσι περὶ αὐτοῦ, προτάσσομεν ἐνταῦθα βραχεῖαν καὶ χρονολογικὴν μᾶλλον ἀφήγησιν τῶν κυριωτέρων περιστατικῶν τῆς ζωῆς του.

Ἐγεννήθη ὁ **Κωνσταντῖνος Δαπόντες** ἐν τῇ νήσῳ Σκοπέλῳ κατὰ τὸ **1713** ἢ **1714** ὑπὸ γονέων περιφανῶν· δεκαετὴς δὲ ἢ ἑνδεκαετὴς ἀρξάμενος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ τότε πρῶτον πρωτοβουλίᾳ καὶ συνδρομῇ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Στεφάνου συστηθείσῃ Σχολῇ, καὶ ἐπὶ ἑξαετίαν διακούσας τὴν σειρὰν τῶν ἐν αὐτῇ διδασκομένων μαθημάτων ὑπὸ Ἱεροθέου τοῦ **Πελοποννησίου**, ἐστάλη παρὰ τοῦ πατρὸς τῷ **1730** μόλις δεκαεπταετὴς εἰς **Κωνσταντινούπολιν**, γράμμασι συστατικοῖς πρὸς τοὺς πατρικοὺς αὐτῷ φίλους **Χρύσανθον Νοταρᾶν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων**, καὶ **Κωνσταντῖνον Βεντούραν**, διερμηνέα τότε τοῦ στόλου, ὅστις καὶ φίλος ὢν στενὸς τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος **Βλαχίας Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα** ἔπεμψεν αὐτὸν κατ' αἴτησίν του εἰς **Βουκουρέστιον**. Ἐξωσθέν-

τος δὲ μετ' ὀλίγον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, μείνας ἐπὶ ξένης πτωχὸς καὶ ἄνευ προστάτου κατέφυγεν εἰς τὸν Ἱεροσολύμων Μελέτιον, πατρικὸν καὶ τοῦτον φίλον, παρεπιδημοῦντα τότε ἐν Βουκουρεστίῳ, καὶ συστάσει αὐτοῦ διωρίσθη ὑπότροφος ἐν τῇ ἡγεμονικῇ Σχολῇ ὑπὸ τοῦ νεοστέπτου ἡγεμόνος Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου. Κατὰ δὲ τὸ 1735 σπουδάζων ἔτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μετατεθέντος εἰς Μπογδανίαν β'. γραμματεὺς μεσιτείᾳ τοῦ ἐκ Ζαγορᾶς Κωνσταντίνου Ξυπολήτου, ἑτοιμάζοντος αὐτὸν γαμβρὸν ἐπὶ θυγατρί. Ποικίλα δὲ καὶ ἐπίπονα ἔργα ἔχων παρ' αὐτῷ ἐζήτησε προβιβασμόν, καὶ ἀποτυχὼν μετέβη τῷ 1742 εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκρατήθη ἐκεῖ ὑπὸ Ἰωάννου Μαυροκορδάτου (πατρὸς τοῦ πρὸς ὃν προσφωνεῖ τὸ συνταγμάτιον τοῦτο Ἀλεξάνδρου), ὅστις ὑποσκελίσας τὸν τέως ἡγεμονεύοντα ἀδελφὸν Κωνσταντῖνον καὶ ἡγεμὼν Μολδαυίας προχειρισθείς, προσέλαβεν αὐτὸν ὡς α'. γραμματέα τῷ 1743, μετ' ὀλίγον δὲ προεβίβασεν αὐτὸν καὶ εἰς τοῦ καμινάρη τὸ ἀξίωμα· ὅσα δὲ ἰσχύων παρὰ τῷ ἡγεμόνι τούτῳ διεπράξατο ἐπὶ τριετίαν μετ' ὠφελείας καὶ ἄκρας παῤῥησίας ἀφηγεῖται ἐν τῷ τρίτῳ Κεφαλαίῳ. Διὰ τούτων κινήσας τὸν φθόνον τῶν Ἀρχόντων, καὶ κληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Βεζύρου, ἐσώθη σταλεὶς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος

τῷ 1746 εἰς Κριμαίαν πρὸς τὸν Ταταρχάνην, ὃν καὶ παρακολουθήσας εὐθαρσῶς, μεταβαίνοντα εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ ἐπόμενον ἔτος, συνελήφθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Βεζύρου, καὶ μὴ θέλων, εἴτε μὴ δυνάμενος τὸ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθὲν ποσὸν ἀποτῖσαι, ἐῤῥίφθη εἰς φυλακὴν τῷ 1747. Μετὰ εἰκοσάμηνον δὲ κάθειρξιν ἀπολυθεὶς (δὲν λέγει πῶς) μετέβη εἰς τὴν νῆσον Χάλκην, χάριν ἡσυχίας, ὅπου ἐνυμφεύθη Μαριώραν τινὰ προξενείᾳ τοῦ τότε Ἰπεκίου Ἰωαννικίου τῷ 1749. Χηρεύσας δὲ τῷ 1751 ἔζη ἰδιωτεύων ἐπί τινα χρόνον, ἕως οὗ καὶ κόσμον καὶ ἐγκόσμια μισήσας, ἦλθεν εἰς τὴν πλησίον τῆς Σκοπέλου ἐρημόννησον Πιπέρι, εἰς τὴν Μονὴν τῆς Παναγίας, τῷ 1753, καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα μετονομασθεὶς Καισάριος. Μετὰ τριετῆ δὲ διαμονὴν αὐτόθι ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου λόγῳ παρακοῆς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ οὐδὲ κἂν πατήσας (λέγει) τὰ χώματα τῆς χώρας ἀνέβη εἰς τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κτισθὲν Μοναστήριον Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας. Κατὰ δὲ Μάϊον τοῦ 1757 ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἄθωνα χάριν προσκυνήσεως, καὶ κατέλυσεν εἰς τὸ Ξηροποτάμου παρὰ τῷ Σκευοφύλακι τῆς μονῆς, συντοπίτῃ καὶ φίλῳ αὐτοῦ ἐκ Μπογδανίας, καθ' ἣν ἀκριβῶς ἐποχὴν οἱ Πατέρες ἡτοίμαζον νὰ πέμψωσί τινα εἰς Βλαχίαν ἐπὶ ζητείᾳ, ἵνα ἀνακαινίσωσι τὸν ἑτοιμόῤῥοπον αὐ-

τῶν ναόν. Ὡς ἐκ θεοῦ δ' ἀπεσταλμένος θεωρηθεὶς διά τε τὴν πολυχρόνιον αὐτοῦ διαμονὴν ἐν ταῖς παραδουναβίοις Ἡγεμονίαις καὶ τὴν μετὰ τῶν Ἡγεμόνων γνωριμίαν, καὶ ἰδίως τὴν εἰς τὸν τότε ἡγεμονεύοντα Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, παρεκλήθη ὑπὸ πάντων, ἵνα ἀναδεχθῇ τὸ ἅγιον τοῦτο ἔργον. Μετὰ ματαίαν δ' ἐπίμονον ἀντίστασιν πεισθεὶς ἐπὶ τέλους ἔκ τινος συμβεβηκότος, ὅτι θέλημα θεοῦ ἦν τοῦτο, ἐκίνησεν ἐκ τοῦ Ὄρους μετὰ ὀλιγοήμερον αὐτόθι διαμονήν (τῷ 1757), ἐφωδιασμένος τῷ Τιμίῳ Ξύλῳ τῷ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ, καὶ περιοδεύσας μετ' αὐτοῦ Βλαχίαν, Μπογδανίαν, Πόλιν, Χίον, Σάμον, Σκόπελον καὶ Εὔριπον, καὶ πολλὰ συνάξας ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Ὄρος μετὰ ἐννεαετῆ περιοδείαν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1765, ἔνθα καὶ μονάζων συνέταξε τὸ ἀνὰ χεῖρας συνταγμάτιον, ἐπιγράψας αὐτὸ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Σταυροῦ περιοδείας, καὶ ἀφιερώσας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Μαυροκορδάτου τῷ 1768· ἀπεβίωσε δὲ ἑβδομηκοντούτης κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1784.

Ὁ Δαπόντες, ἔχων εὐρείας γνώσεις, οἵας ὀλίγοι τῶν συγχρόνων αὐτῷ, καὶ εὐχέρειαν εἰς τὸ στιχουργεῖν, καὶ δὴ καὶ φιλοπονίαν, συνέγραψε πολλὰ καὶ ποικίλα, ὥστε ἐργῶδες ἂν ἦν καὶ ἁπλῆν περίληψιν δοῦναι τῶν πολυειδῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ μεταφράσεων, ἐκδεδομένων τε καὶ ἀνεκδότων, ὧν

αὐτὸς μὲν μνημονεύει ἐνταῦθα τὰ ἕξ (α), κατάλογον δὲ αὐτῶν εὑρίσκει ὁ βουλόμενος ἐν τῇ Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ τοῦ Κ. Σάθα, ἀνερχομένων εἰς 30, ὧν τὰ πλεῖστα ἔμμετρα διὰ στίχων πολιτικῶν, ἤτοι δεκαπεντασυλλάβων ὁμοιοκαταλήκτων, συνήθων τότε εἰς τοὺς ἐμμέτρως γράφοντας. Περιοριζόμενοι εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας συνταγμάτιον, καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ αἰσθημάτων κρίνοντες τὸν συγγραφέα, ἵνα δίκαιοι ὦμεν, ἀναγκαῖον θεωροῦμεν, ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἴδωμεν τὸν ἄνδρα.

Ὁ Κωνσταντῖνος εἰς νεαρὰν ἔτι ἡλικίαν ἔδειξεν ὀρθοφροσύνην εἴς τε τὴν ἐκλογὴν τοῦ μέλλοντος σταδίου αὐτοῦ, δι' ἣν ἐκίνησε τὴν ἀπορίαν τοῦ προστάτου αὐτοῦ Βεντούρα, καὶ εἰς τὴν μετέπειτα πρὸς Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον σύστασίν του, προκρίνας, ὡς λέγει, τὴν εἰς τὰ μαθήματα προκοπὴν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς Αὐλῆς τοὺς καπνοὺς καὶ τὴν κόνιν τῶν χρημάτων· διότι τὰ μαθήματα, κατὰ τὴν παροιμίαν, φέρουσι καὶ τὰ χρήματα. Ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ τοῦ συνταγματίου τούτου βλέπομεν δείγματα τῆς ὀρθοφροσύνης αὐτοῦ· οὕτω συνιστῶν τὴν φιλοπονίαν λέγει ἐπανειλημμένως

(α) εἰσὶ δὲ τὰ ἑξῆς· Καθρέπτης γυναικῶν, Ἐξήγησις τῆς θείας λειτουργίας, Τράπεζα Πνευματική, Χρηστοήθεια, Ῥόδον τὸ ἀμάραντον, Ἄνθη νοητά.

Ὅτι ἀνάγκη νὰ μοχθῇ, πάντα νὰ κοπιάζῃ,
ἕνας ὁποῦ νὰ εὐτυχῇ ἐπιθυμεῖ, σπουδάζει.
ἤ, ἕνας ὁποῦ ἐπιθυμεῖ πουγγεῖα νὰ συνάζῃ.

δικαιολογούμενος δὲ διὰ τὴν πολυλογίαν αὐτοῦ ἐπιφέρει·

διότι κάθε περισσὸ φέρνει καὶ ἀηδίαν,
καὶ τὸ πολὺ μέλι χολή, λέγει ἡ παροιμία·
τὰ πολλὰ ἄσπρα μοναχὰ γλυκὰ εἶναι τ' ἀχρεῖα.

ἀλλαχοῦ ἐλεεινολογῶν τὴν ἔπαρσιν τοῦ γένους ἡμῶν λέγει·

Τἄβλεπα καὶ ἐθαύμαζα, κ' ἐλεεινολογοῦσα
τὸ γένος μας τὸ τωρινό, καὶ ἐδακρυῤῥοοῦσα.
καὶ ὄντως ἀνθρωπάρια, πίθηκας, μασκαράδες
ἐνόμιζα τοῦ λόγου μας, κνώδαλα καὶ μαυράδες....
κ' ἔχομεν μίαν ἔπαρσιν, ἡμεῖς μὲν οἱ σπουδαῖοι,
πῶς καὶ αὐτὸν τὸν Πλάτωνα περνοῦμεν οἱ χυδαῖοι.
οἱ ῥήτορες Κικέρωνα, ὁμοῦ καὶ Ἰσοκράτην,
οἱ ἰατροί μας Γαληνόν, ἴσως καὶ Ἱπποκράτην,·
οἱ φρόνιμοί μας Νέστορα, ἢ καὶ τὸν Παλαμήδη,
αὐτοὶ δὲ οἱ κτιστάδες μας αὐτὸν τὸν Ἀρχιμήδη.

κράζει δὲ μετ' ὀδύνης ψυχῆς·

Θεέ μου παντοδύναμε, ἢ γνῶσιν νὰ μᾶς δώσῃς,
ἢ κἂν νὰ στείλῃς ἀπ' τὴν γῆν ὅλους νὰ μᾶς σηκώσῃς.
γιατί καὶ τὴν ἁγίαν γῆν (α) νὰ τὴν καταπατοῦμεν;
ἀνάξιοι γῆς εἴμεσθεν, ἀνάξιοι νὰ ζοῦμεν.

(α) τὴν Ἑλλάδα.

Ἀλλαχοῦ ψυχολογῶν λέγει·

Ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ πονεῖ, συμπάσχει τῷ πλησίον,
καὶ τοῦ πλησίον τὸ κακὸν τὸ ἔχει ὡς οἰκεῖον.

Περὶ δὲ βαρβάρου ψυχῆς,

Ἰδέτε βαρβαρότητα καὶ γνώμην ἄσπλαχνήν τους,
ἔκλεψαν τὴν γυναῖκά τους, θέλουν καὶ τὴν ζωήν τους.
Τοιαύτ' ἡ βάρβαρος ψυχή, τοιαύτ' ἡ γενεά τους.
κάλλιο στὰ νύχια λιονταργιοῦ, παρὰ στὰ χέριά τους.

Περὶ δὲ φιλαργύρου ψυχῆς,

Ἀμὴ ἀκούει ὁ κουφός; βλέπει ὁ τυφλωμένος;
τυφλώθηκε, κουφάθηκε πλέον ὁ μαυρισμένος.
τὸν Πολυκράτη τίς κρατεῖ; τίς πλιὸ τὸν ἐμποδίζει;
τὰ ἄσπρα τὸν ἐπροσκαλοῦν· ὁ φίλος ἃς γκαρίζῃ.
τὰ φλωριὰ μέσ' ἀπ' τὰ σακκιὰ μιλοῦν καὶ τὸν ἐκράζουν,
ὡσὰν γαδάροι οἱ δικοὶ καὶ φίλοι ἃς φωνάζουν.
καὶ τὰ σακκιὰ δὲ περισσά, ὀχτώ, ἀνάθεμά τα,
καὶ ὄχι γρόσα, μὰ φλωριά, ὡς τὴν κορφὴν γεμάτα.
κι' ὄχι τουρβάδες, μὰ σακκιά, μηδὲ κἂν δισάκκια,
κ' ἴσως μεγάλα τὰ σακκιά, κι' ὡς τὸν λαιμὸν φλωράκια.
ποῦ συμβουλὴ πλιὸ νὰ πιασθῇ, ποῦ λόγος νὰ ἰσχύσῃ;
ποῦ ῥήτωρ, ποῦ διδάσκαλος, ὅσῳ καὶ ἂν πασχίσῃ;
ὁ χρυσὸς στέκει καὶ μιλεῖ, καὶ πλιὸ Ἀριστοτέλης
ἀκούεται;

Περὶ ἀδικίας δὲ φιλοσοφῶν λέγει·

Τίς ξένο δίκαιο ἔφαγεν ἀπ' τὴν ἀχορταγιά του,
καὶ δὲν τὸ ξέρασε κι' αὐτὸ μαζὶ καὶ τἄντερά του;

Τίς ἀδικεῖ, κακοποιεῖ, καὶ τὴν κακοποιΐαν
δὲν τὴν πληρώνει μὲ καιρὸν αὐτὸς τετραπλασίαν;

Περὶ δὲ φθόνου καὶ πόνου·

Ὅταν γὰρ δίνῃ ὁ θεός, οὐδὲν ἰσχύει φθόνος,
ὅταν δὲν δίνῃ πάλιν δέ, μάταιος κάθε πόνος.

Περὶ δὲ δώρων·

Τὰ δῶρα τόσην δύναμιν ἔχουν, καὶ φιλιώνουν
καὶ τὰ θηρία τ' ἄγρια, καὶ μᾶς τὰ ἡμερώνουν.

Περὶ οἴνου δέ,

ὅτι ὁ οἶνος καὶ χαρὰν δίνει κι̯άδι̯αντροπίαν·
καὶ ἡ ἀποτυχία δὲ τοῦ πράγματος μεγάλη,
καὶ ἄτοπος δὲν φαίνεται, κρατῶντας ἡ κραιπάλη:
καὶ τὰ γενόμεν' ἀπ' αὐτῆς πάραυτα λησμονοῦνται,
καὶ οὔτε ἐξετάζονται, οὔτε κατηγοροῦνται.

Περὶ δὲ θλίψεως·

Τὸ γὰρ πολὺ τῆς θλίψεως γεννᾷ παραφροσύνην,
καὶ ἡ παραφροσύνη δὲ θάνατον, κακωσύνην.

Τέλος περιγράψας τὴν μεγαλοπρεπῆ κηδείαν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐπιφέρει·

Ἐγὼ δὲ μεγαλήτερην ἀπὸ αὐτὰ λογι̯άζω
καὶ πλέον ἀξιέπαινον, καὶ περισσὰ θαυμάζω
ἐτούτην τὴν ὑπόθεσιν, τὸ ἔργον τοῦ Αἰνείου...:
καὶ τοῦ Κομβάβου αὐτουνοῦ, τοῦ τόσον θαυμασίου,
τὰς πράξεις, τὰ καμώματα, τὰ ἔχω πλι̯ὸ μεγάλα
ἀπ' τὰ ἑπτὰ θεάματα τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἄλλα,

ὅτι ἐκεῖνα χάνονται, κὲχάθηκαν τελείως,
τὰ δὲ τοιαῦτα ἔργατα σώζονται αἰωνίως.

Μνημονεύσας δὲ ὡς μεγαλήτερα ἀπ' αὐτὰ τὴν τῶν Ἰβήρων ἐλευθερίαν καὶ τὴν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὑποταγὴν τῆς Λεχίας, ὡς μέγα καὶ ἀνήκουστον, ἐκφράζει τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος φλογεροὺς πόθους του διὰ τῶν ἑξῆς·

Ἀπ' τὸ μεγάλο δὲ αὐτὸ τί ἄλλα μεγαλεῖα
ἀκολουθοῦν, εἶναι γνωστὰ καὶ στὰ μωρὰ παιδία.
ὁποῦ θαῤῥῶ εἰς τὸν θεόν, ἀνίσως ἐγὼ ζήσω
χρόνους πεντέξ, νὰ τὰ ἰδῶ, καί, Μέγας, νὰ βοήσω,
μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ τὰ θελήματά σου
μεγάλα καὶ ἐξαίσια· δόξα στὸ ὄνομά σου!
τώρα ἐτελειώθησαν αἱ τῶν σοφῶν προῤῥήσεις,
καὶ οἱ χρησμοὶ ὁποῦ ἐσὺ εἶχες τοὺς προορίσεις.
ἄρτι ἐγένετο Χριστοῦ πᾶσα ἡ βασιλεία,
ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ πάντων δεσποτεία.

Φιλαλήθης δ' ὢν καὶ παῤῥησιαστικὸς λίαν προκειμένου περὶ ἀληθείας,

«ὁποῦ ἐπ' ἀληθείας
ἰσχὺς καὶ ἄλλας ἀρετῆς εἶναι αὐτὴ παντοίας,»

οὐδ' ἑαυτοῦ φείδεται, ἀλλ' ἀνηλεῶς στιγματίζει τὰ νεανικὰ καὶ γεροντικὰ αὐτοῦ πλημμελήματα, ἐξομολογεῖται ἀπροφασίστως, ὅτι παραίτιος ἐγένετο θανάτου μητρὸς καὶ συζύγου, καὶ εἰς μὲν τὰ καλὰ αὐτοῦ εἶναι βραχυλογώτατος, σελίδας δὲ ἀφιεροῖ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κακῶν αὐτοῦ, καὶ ἰδίως τῶν ἐν τῇ

Πόλει· οὕτω περὶ τῆς κουρᾶς αὐτοῦ εἰς Μοναχὸν λέγει·

'Ως ἔθος ἐκουρεύθηκα, κουρέματα νὰ ἔχω,
τὴν χάριν τῆς μοναδικῆς τάχατες νὰ μετέχω.
τάχα διὰ καλόγηρος, ὁ ἐν κακοῖς γηράσας,
τὸν κόσμον τάχα γέλασα, τὸν θάνατον προφθάσας.
ὁ λύκος ἂν κ' ἐγήρασε, κι' ἄλλαξε τὸ μαλλί του,
ἡ γνώμη του δὲν ἄλλαξεν, οὐδὲ ἡ κεφαλή του.
ἔμεινε δὲ ὁ κολοιός, κατὰ τὴν παροιμίαν,
πάλιν ὁ πρῶτος κολοιός, στὴν φύσιν τὴν ἰδίαν.
τὸ πολυχρόνιον κακὸν καὶ πεπαλαιωμένον
νέον καλὸν δὲν γίνεται, κατὰ τὸ γεγραμμένον. κτλ.

'Ενταῦθα πλέκει καὶ ἐγκώμιον ἐρημίας καὶ μοναχικῆς διαγωγῆς. 'Αλλαχοῦ δὲ πάλιν·

Καὶ ὄντως ὁ ἁμαρτωλός, ὡς λέγει, ἐπαινᾶται
εἰς τὰς ἐπιθυμίας του, καὶ μόνος του καυχᾶται,
καθὼς ἐγώ· ὅμως ἐγὼ διὰ κατηγορίαν
τὰ λέγω, τὰ κοινολογῶ διὰ στηλογραφίαν.
ἀνίερος προκάθιζα ὑπὲρ τοὺς ἱερεῖς μας,
παμμίαρος τιμήθηκα ὑπὲρ 'Αρχιερεῖς μας.
ὅσα δὲν ἀξιώθηκα κόκκινος, ἀσπροφόρος,
μαῦρος τὰ ἀξιώθηκα ἐγώ, καὶ σταυροφόρος.
ὅσα ἐγὼ στερεύθηκα νέος καὶ λαμπροφόρος,
τώρα ἐδῶ τἀπόλαυσα γέρως καὶ ῥασοφόρος.
ὅσα δὲν εἶδα κοσμικός, καλόγηρος τὰ εἶδα,
κἐχάρηκα, κἐχόρτασα, πᾶσάν μου παρ' ἐλπίδα.
καθὼς ὁ Σαρδανάπαλος κατὰ τὰς ἱστορίας,
δεύτερος Σαρδανάπαλος ἐγὼ ἐπ' ἀληθείας.

ὅθεν καθὼς ἐκάηκεν ἐκεῖνος καὶ ἀθλίως,
ἔτζι μὲ πρέπει νὰ καῶ κ' ἐγώ, καὶ ἐπαξίως.

Ἐχθρὸς δ' ἄσπονδος τῆς ὑποκρίσεως, δὲν θεωρεῖ ἀνάξιον τοῦ μοναχικοῦ σχήματος καὶ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ βιβλίου νὰ παρεμβάλῃ ἐν τῷ περὶ μεταμορφώσεων καί τινα ἀπᾴδοντα τῇ ἠθικῇ καὶ τῇ σεμνοπρεπείᾳ, δι' ἃ καί πως ἀπολογούμενος ἐπιλέγει·

Δὲν εἶναι κουριόζα δὲ καὶ ταῦτα καὶ ἀστεῖα;
ἂς ἦναι καὶ ἑλληνικά· ἐδῶ βλάβη καμμία,
μάλιστα καὶ ὠφέλεια. τὴν ἀχρειότητά τους
μανθάνοντας ἀπὸ αὐτά, καὶ ματαιότητά τους,
ἀποστρεφόμενοι αὐτά, τὴν πίστιν μας τιμοῦμεν
μὲ πόθον περισσότερον, καὶ μὲ τὰ δυὸ κρατοῦμεν.
εὐχαριστοῦντες τὸν θεόν, ὁποῦ ἀπ' ἀθεΐαν
τοιαύτην ἐγλυτώσαμεν, καὶ βδελυρὰν θρησκείαν.
μέσα εἰς ἕνα σπῆτι δὲ πλούσιο καὶ μεγάλο
χρυσᾶ δὲν εἶναι μοναχὰ σκεύη, ἐὰν δὲν σφάλω,
εἶναι καὶ ἀσημένια, εἶναι καὶ χαλαγένια,
εἶναι καὶ σιδηρένια, εἶναι καὶ χωματένια.
καὶ ὅλα χρησιμεύουσι, καὶ τὸ καθένα χρείαν
πληροῖ τὴν κατ' ἀξίαν του, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν.
ὁ τσουκαλᾶς κάνει ἀγγειὰ χωρὶς κατηγορίαν,
εἰς ἀτιμίαν καὶ τιμήν, πλὴν ὅλα διὰ χρείαν.

Ὁ Δαπόντες ἦν ἐντριβής, ὡς πάντες σχεδὸν οἱ τότε πεπαιδευμένοι τοῦ ἔθνους, καὶ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν τοὺς συγχρόνους αὐτῷ, οἱ ὁποῖοι συχνάζοντες εἰς τὰς ἐκκλησίας ἐτέρποντο ἀ-

πομνημονεύοντες ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ πολλὰ ῥητὰ ἐκ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ὡς τὸ »ἀνάστα ὁ θεὸς ἔγεινε,—τοὔψαλε τῶν παθῶν του τὸν τάραχον,—ἐὰν μὴ ἴδω οὐ μὴ πιστεύσω,—καὶ πάλιν πλοῖα καὶ δίκτυα κλπ.» παρενείρει τεχνηέντως πλείστας φράσεις ἐκκλησιαστικάς.

ὡς, Τέτοια καλαναρχίσματα πολλὰ καλαναρχοῦσαν
στὸ Γιάσ', στὴν Πόλι, καὶ ἀλλοῦ καὶ μὲ διαλαλοῦσαν.
Καὶ πάντοτε ἦχος βαρύς, καὶ ὄχι ἄλλος ἦχος,
γιὰ νὰ βαρῇ, ν' ἀκούεται τὸ μέλος καὶ ὁ στίχος. . . .
Ἦχος βαρύς, καὶ τί βαρύς, πᾶσαν μὲ τριφωνίαν·
νικοῦσεν, ἐδιάβαινε καὶ τὴν ἐννιαφωνίαν.

καί, Ὁ δὲ Πατὴρ πάντων κι' αὐτοὺς κ' ἡμᾶς νὰ συγχωρήσῃ,
ψάλτας καὶ καλανάρχους δέ, ὅλους νὰ ἐλεήσῃ.
καὶ τὸν περιεστῶτα δὲ λαὸν νὰ εὐλογήσῃ.

ἀλλὰ καὶ ἐθιμοτυπίας μοναστηριακὰς παρεμβάλλει,

ὡς, Ὅλα πλιὸ χύμα νὰ τὰ πῶ, νὰ τὰ κατρακυλίσω,
νὰ δώσω τὸ ἀντίδωρο, ἀπέκει ν' ἀπολύσω.
νὰ κάμω τὴν ἀπόλυσιν, ἀπὸ ἐδῶ ναύγοῦμεν,
νὰ ἀνεβοῦμεν στὸ κελλί, καὶ τὸν καφὲ νὰ πιοῦμεν.

καὶ πλείστας ἄλλας χαριεστάτας παρομοιώσεις, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς πλείστους τῶν νῦν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ, καθὸ ἀδαεῖς τῶν ἐκκλησιαστικῶν, θέλουσι φανεῖ ἀτερπεῖς, ὡς ἀσυνήθεις καὶ ἄγνωστοι· ἔτι δ' ὀλιγώτερον θέλουσι τέρψει αὐτοὺς οἱ ἐν τέλει τοῦ συνταγματίου περιεκτικοὶ Κανόνες, τῶν ὁποίων τὸν

ῥυθμὸν καὶ τὴν μελῳδίαν ὀλίγιστοι ἐκ τῶν τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν λογίων, γνωρίζουσιν.

Ἐν ἴσῃ δὲ μοίρᾳ ἦν κατειλημμένος ὑπὸ τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ· οὕτως ἐν τοῖς περὶ τῆς χειροτονίας τοῦ χαχάμη,

Ἔπαιζε καὶ πρὸ ἡμερῶν τὸ μάτι τὸ ζερβί μου.
κ' ἔλεγα, πάλιν δίκτυα, καὶ πλοῖα στὴν ζωή μου.

Ὅθεν οὐ μόνον φυλακτὸν ἔφερεν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ,

Τὰ μάγια, ὁποῦ εἶπε δέ, ἤτονε τοῦ Χριστοῦ μου
μιὰ εἰκωνίτζα πέτρινη, δεμένη τοῦ λαιμοῦ μου,
ὁποῦ τὴν εἶχ' ἀπὸ παιδί, ἀκόμη χωρὶς γνῶσι,
ἡ μακαρίτρα μάνα μου μὲ εἶχε τὴν ἐδώσῃ.
οἱ φίλοι ἔβλεπαν αὐτῆς πολλάκις τὸ γαϊτάνι,
καὶ μαντρακούκα τὄλεγαν, ἢ ἄλλο τι βοτάνι.
ἢ ἐθαῤῥοῦσαν πῶς βαστῶ κανένα κοκκαλάκι
τῆς νυχτερίδας φυλακτό, ἢ ἄλλο διαβολάκι.
καὶ δι' αὐτὸ ποτὲ κακὸ ἐμένα δέν με πιάνει,
καὶ ὁ Αὐθέντης μ' ἀγαπᾷ, κι' ὅ,τι τὸν πῶ, τὸ κάνει.

ἀλλὰ καὶ ὑπερφυεῖς δυνάμεις καὶ θαύματα ἀνεκάλυπτε καὶ εἰς τὰ ἁπλούστερα φυσικὰ ἢ τυχηρὰ συμβεβηκότα, καὶ κατὰ ταῦτα ἐῤῥύθμιζε τὰς πράξεις αὐτοῦ· ἐκ τοιούτου λόγου πεισθεὶς ἀνεδέχθη καὶ τὴν μετὰ τοῦ Σταυροῦ περιοδείαν.

Μεθ' ὅλα ὅμως τὰ ἐλαττώματά του, τὰ τόσῳ ζοφερῶς ἐσκιαγραφημένα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, συμ-

φωνοῦμεν πληρέστατα μετὰ τοῦ κ. Κ. Σάθα, ὅτι «ὁ καλῶς ἐξετάζων τὸν Δαπόντεν, τοσοῦτον πιστῶς ἐξεικονιζόμενον ἐν τοῖς πολυαρίθμοις αὐτοῦ συγγράμμασιν, ἀναγνωρίζει ἕνα τῶν ἀληθεστέρων ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους μεθ' ὅλων τῶν ἀρετῶν καὶ ἐλαττωμάτων τοῦ καιροῦ του·» καὶ οὐδεμίαν ποιούμεθα ὑπερβολὴν λέγοντες, ὅτι ὁ Δαπόντες ὑπῆρξεν ἐκ τῶν περιφανεστέρων ἀνδρῶν τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος ἔν τε τοῖς γράμμασιν, ἔν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ ἐν τῷ Κλήρῳ, πεπροικισμένος μετὰ τοιαύτης ποικιλίας φυσικῶν τε καὶ ἐπικτήτων προτερημάτων, οἵας οὐχὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς ἡμιπαιδεύτου καταστάσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον ἔτι σπάνιοι εὐμοιροῦσι· τὰ δ' οἱαδήποτε ἐλαττώματα αὐτοῦ, οὕτω μάλιστα αὐστηρῶς στηλογραφούμενα, μόνον παρὰ τοῖς μυωπάζουσι δύνανται ἐλαττῶσαι τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός.

Ὑπολείπεται ἤδη ὀλίγα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ τῶν ἐν τέλει τοῦ βιβλίου ὕμνων καὶ Κανόνων.

Ἡ γλῶσσα τοῦ Δαπόντε ἐν τῷ συνταγματίῳ τούτῳ οὔτε χυδαία καθ' ὁλοκληρίαν ἐστὶ κανονικῶς, οὔτε καθαρεύουσα Ἑλληνική, ὡς ἡ τῶν ὕμνων καὶ τῶν Κανόνων ἐν μέρει, ἀλλ' ἐῤῥυθμισμένη κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς στιχουργίας· ὅθεν ἡ αὐτὴ λέξις καὶ φράσις ἀπαντᾷ καὶ χυδαΐζουσα καὶ καθαρά, καὶ ἐν κράσει

καὶ ἄνευ· ὡς, νὰ ἔχῃ, νἄχῃ, διά, γιὰ κτλ.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῆς στιχουργικῆς ἀνάγκης παρεμβάλλει πλεῖστα πλεοναστικῶς, οἱονεὶ παραπληρώματα τῶν χαινόντων στίχων, καὶ χάριν τῆς ὁμοιοκαταληξίας· κατακόρως δὲ χρῆται τῷ δέ, καὶ τῷ θαῤῥῶ, θαῤῥεῖς. Ἐκ τούτου καὶ τὰ συνεχῆ αὐτοῦ ποικίλα κλητικὰ ἐπιφωνήματα, τέκνον, υἱέ, πατέρα, ἀδελφέ, ἀγάπημου, φίλτατε, χρυσέ, ἄρχοντα, δέσποτα, ἀκροατά, φιλοκροᾶμον, κτλ· ἀποτεινόμενα πάντα πρὸς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀφιεροῖ τὸ συνταγμάτιον.

Ἐπίσης διὰ λόγους στιχουργικοὺς ἀναφέρει δὶς καὶ ἀλφαβητικὰ στοιχεῖα ἀριθμητικῶς· οὕτως ἐν σελίδι 32 στίχ. 13 εὕρηται·

ἔψιλον, μῖ, ἄλφα καὶ ψῖ,

ἀντὶ εἰς τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους τεσσαράκοντα πέντε· καὶ ἐν σελίδι 103 (στίχ. 27)·

ἐν ἔτει ἄλφα ψῖ καὶ ξῖ.

ἀντὶ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ. Ἔχει δὲ καὶ ξενισμοὺς οὐκ ὀλίγους, ὡς περντίο, λιτζέντζα, κτλ. συνήθεις τότε ἐν τῇ ὁμιλίᾳ, καὶ ἐμφαίνοντας τὴν τότε κατάστασιν τῆς δημώδους γλώσσης. Πρὸς ἑρμηνείαν δὲ τούτων συνετάξαμεν ἐν τέλει τοῦ βιβλίου Γλωσσάριον μετὰ παραπομπῆς εἰς τὴν σελίδα καὶ τὸν στίχον, ἐν ᾧ κατὰ πρῶτον

ἀπαντᾷ ἡ λέξις. Γράφοντες δ' ἐν Ἕλλησι καὶ Ἕλληνας ἰδίως ἀναγνώστας ἔχοντες ὑπ' ὄψιν περιελάβομεν ἐν τῷ Γλωσσαρίῳ μόνον ὅσα ἐθεωρήσαμεν ὀθνεῖα ἢ λίαν χυδαῖα καὶ ἀκατάληπτα τῇ νεολαίᾳ· διότι ἐκ τῶν ξενογλώσσων ἀναγνωστῶν διὰ μὲν τοὺς εἰδήμονας τῆς ἁπλῆς νεοελληνικῆς ἐπίσης περιττὴ ἦν ἂν ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις ἐπὶ τῶν χυδαϊσμῶν, διὰ δὲ τοὺς ἀδαεῖς λεξικοῦ μᾶλλον ἔδει ἂν ἢ Γλωσσαρίου ἐπιτόμου, οἷον τὸ ἡμέτερον.

Ὀρθογραφίαν διετηρήσαμεν τὴν τοῦ χειρογράφου, πλὴν ὀλίγων προδήλως ἐσφαλμένων, ὧν τὴν καθ' ἕκαστα σημείωσιν θεωροῦμεν περιττήν, καθὸ ὀλίγον ἐνδιαφέρουσαν τοῖς πλείστοις τῶν ἐντευξομένων.

Ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ χειρογράφου Κανόνων καὶ ὕμνων παρελείψαμεν

α) τὸν εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωηφόρον Σταυρὸν Κανόνα, καθὸ τετυπωμένον ἐν τῷ Μ. Ὡρολογίῳ τῆς Ἐκκλησίας·

β) δύο ὕμνους εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, τὸν μὲν ἐκ στίχων 180, οὗ ἡ ἀρχή·

«Ὦ οὐρανέ, ὁ ταπεινὸς ἐγὼ παρακαλῶ σε.»

διότι ἠγνοοῦμεν εἰ ἐστὶν ἀνέκδοτος, τὸν δὲ (ἐξ 102 στίχ.) μετ' ἀκροστιχίδος «Ἀλλὰ δέχου τὸν Ὕμνον Πανύμνητε, κτλ.» ὡς τετυπωμένον ἐν ἑτέρῳ αὐτοῦ βιβλίῳ, ἐπιγραφομένῳ· «Κωνσταντίνου Δα-

πόντε λόγοι πανηγυρικοὶ εἰς ἁπλοῦς στίχους εἰς ἐγκώμιον διαφόρων Ἁγίων, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντες δαπάνῃ τοῦ εὐγενεστάτου Ἄρχοντος μεγάλου Σπαθάρι κυρίου Ἰακωϐάκη Ῥίζου,καὶ ἀφιερωθέντες τῷ αὐτῷ Κωνσταντίνῳ Δαπόντε Καμινάρῃ τῷ μετονομασθέντι Καισαρίῳ. Ἐνετίῃσι 1778.» εἰς 16ον.

καὶ γ) τοὺς εἰς τὸν μέγαν Κωνςαντῖνον(στίχ. 44), εἰς τὸν ἅγ. Καισάριον(ςίχ. 40), εἰς τὸν ἅγ. Ῥηγῖνον (στ. 32) καὶ εἰς τὸ Ξηροποτάμου(στ.44) χαιρετισμοὺς αὐτοῦ, καθὸ τετυπωμένους ἐν τῷ αὐτῷ βιϐλιαρίῳ.

Ἐτυπώσαμεν δὲ τοὺς εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν χαιρετισμούς, καίτοι τετυπωμένους αὐτόθι, καθὸ φέροντας κατάταξιν τῶν διςίχων διάφορον τῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ, διακρίναντες τὴν ἐκεῖ σειρὰν διὰ τῶν ἐν περισελίδι ἀριθμῶν· τὸ δ' ἄνευ ἀριθμοῦ δίςιχον ἐλλείπει ἐκεῖ,καὶ ἀντ' αὐτοῦ κεῖται τελευταῖον δίςιχον·

Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, Κωνσταντίνου ἡ λατρεία,
Καισαρίου κλίμαξ δὲ ἐν τῇ ἄνω Βασιλείᾳ.

Ἐκ δὲ τῶν Συμϐουλευτικῶν αὐτοῦ Ἀλφαϐήτων, εἰ καὶ τὸ τρίτον μόνον ἐλλείπει ἐν τῷ μνημονευθέντι βιϐλιαρίῳ, οὐδὲν παρελείψαμεν διὰ τὸ χρήσιμον τῶν ἐν αὐτοῖς συμϐουλῶν, καὶ τὸ σπάνιον τοῦ ἐν ᾧ ταῦτα τετύπωται βιϐλίου. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀνετυπώσαμεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ βιϐλίου ὕστατον πάντων, καίτοι μὴ περιεχόμενον ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ, καὶ τὸν εὐφυέστατον αὐτοῦ Κανόνα, τὸν πε-

ριεκτικὸν τῶν εἰς πολλὰς πόλεις, καὶ νήσους, καὶ ἔθνη, καὶ ζῶα, ἐγνωσμένων πολλῶν ἐξαιρέτων πραγμάτων, χωρὶς ν' ἀποδυθῶμεν καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ ἑρμηνεῦσαι τοὺς ἐν αὐτῷ ξενισμοὺς καὶ χυδαϊσμούς, τοῦθ' ὅπερ μακροῦ ἂν εἴη ἔργον χρόνου, καὶ ἄπο σκοποῦ.

Τελευταίαν σημείωσιν ἐπιφέρομεν, ὅτι ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἡγεμόσι τῆς Μολδαυίας δύο ἀπαντῶσι φέροντες τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, ἡγεμονεύσαντες ὁ μὲν τῷ 1782, ἐπὶ ἔτη δύο καὶ μῆνας ὀκτώ, ὁ δὲ τῷ 1785 ἐπὶ δύο ἔτη, καὶ διακρινόμενοι διὰ τοῦ ἐπωνύμου Δελίμπεη καὶ Φιραρῆ. Ἐκ τούτων λοιπὸν ὁ μὲν ά. ἦν υἱὸς τοῦ Κωνςαντίνβοδα, ὁ δὲ ἡμέτερος, υἱὸς τοῦ Ἰωάνβοδα, εἶναι ὁ Φιραρῆς, γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 12 Ἰουλίου 1754, ἡγεμονεύσας, ὡς εἴπομεν, τῷ 1785—1786, καὶ εἰς Ῥωσσίαν καταφυγὼν τῇ 14 Δεκεμβρίου 1786, διὸ καὶ Φιραρῆς (πρόσφυξ) ἐπικληθείς· ἔζησεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν Μόσχᾳ, ἔνθα καὶ ἀπεβίωσε τῇ 20 Φεβρουαρίου 1819. ἦν δὲ ά. ἐξάδελφος Νικολάου Μαυροκορδάτου, πάππου τοῦ νῦν εὐκλεῶς τὰ τῆς παιδείας διέποντος κυρίου Ν. Μαυροκορδάτου, πρὸς ὃν καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζομεν τὴν βαθυτάτην ἡμῶν εὐγνωμοσύνην, δι' ἧς εὐηρεστήθη δοῦναι ἡμῖν πληροφορίας περὶ τῶν δύο τούτων ὁμωνύμων ἡγεμόνων.

Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Ἰουλίου 1880.

Γ. ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Ἐκλαμπρότατε.

Ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκεν εἰς τὸ πᾶν τιμιώτερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ λογικόν, εἰς τὸ λογικὸν ἀπὸ τὸν νοῦν, εἰς τὸν νοῦν ἀπὸ τὴν σοφίαν, εἰς τὴν σοφίαν ἀπὸ τὰ γράμματα, εἰς τὰ γράμματα ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ὠφέλιμον καὶ χαρμόσυνον. Αὐτὰ καὶ τὰ δύο, ὡς τόσῳ τίμια, εἰς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ τοῦτο βιβλίον, ὁμοτίμως συμπεριέχονται, εἰς τὸν αὐτὸν τόμον, ὡς εἰς οἰκεῖον τίμιον τόπον, ἐντίμως συμπερικλείονται. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὰ καὶ τὰ δύο συνθεωρούμενα εἶναι, καὶ τρόπον τινὰ λέγονται τῆς γῆς τὰ ὑψηλότερα δένδρα, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ περιπόθητες χάριτες, μεταποιοῦσιν ἀναλόγως καὶ τὸ βιβλίον εἰς ἕνα παράδεισον ἐπωφελῆ καὶ χαρμόσυνον, καὶ Κῆπον Χαρίτων πρεπόντως τοῦτο καὶ χαριέντως μετονομάζουσι. Διότι ὁ κῆπος δὲν εἶναι, παρὰ ὅλος χαρά, εὐφροσύνη καὶ ἀναψυχὴ ψυχῆς τε καὶ σώματος· τοῦτ' αὐτὸ καὶ αὐτὸ ὅλον ἀναμφιβόλως καὶ εἶναι καὶ λέγεται· ὁ κῆπος διὰ τῶν φυτῶν, ἀνθέων τε καὶ καρπῶν, τὸ βιβλίον διὰ τῶν λόγων τε καὶ ἱστοριῶν· ὁ κῆπος διὰ τὰ ὕδατα καὶ χωρίσματα καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ὅλα τερπνά·

τὸ βιβλίον διὰ τὰ νοήματα καὶ χαρίσματα καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ὅλα καλά. Ἔπρεπε λοιπόν, ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῇ Κῆπος Χαρίτων, καὶ παντὸς κήπου κρείττων, ὡς κῆπος χαρίτων ἀμαράντων τε καὶ ἀῤῥήτων. Ἔπρεπε δὲ διὰ νὰ ἀποδοθῇ τὸ ὅμοιον εἰς τὸ ὅμοιον καὶ νὰ εὕρῃ τὸν τόπον του, νὰ προσκληρωθῇ καὶ εἰς ἕνα λογικὸν κῆπον Χαρίτων καὶ ἔμψυχον. Καὶ ποῖος ἄλλος ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκλαμπρότητά της κῆπος Χαρίτων καὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, καὶ λέγεται παῤῥησίᾳ τὴν σήμερον, ἐκλαμπρότατε; Ἡ ἐκλαμπρότης της εὐσεβής, ὡς τέκνον Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολικῆς· ἡ ἐκλαμπρότης της εὐγενής, ὡς γένος αὐθεντικόν, καὶ οὐ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ τοῦ πρώτου καὶ λαμπροῦ γένους τῶν Μαυροκορδάτων· ἡ ἐκλαμπρότης της εὐμενὴς τῷ ἤθει, καὶ χρυσοηθέστατος μᾶλλον, ἢ χρηστοηθέστατος. Καὶ λοιπὸν δὲν εἶναι κῆπος Χαρίτων ἀπὸ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἀειθαλῆ φυτὰ εὐθαλὴς καὶ κατάφυτος; Δὲν εἶναι δὲ μόνον τοσαῦτα, εἰ καὶ ταῦτα πολλά, εὐσεβής, εὐγενής, εὐμενής, καὶ τρισμέγιστα· εἶναι δὲ πρὸς τούτοις ἔτι εὐλαβής, εὐκλεής, εὐφυής, εὐπρεπής, εὐειδής, εὐειδέστατος, καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα σιγῶ· ἐπειδὴ τὴν συντομίαν τιμῶ, καὶ τὴν κολακείαν πατῶ. Ἂς προσδεχθῇ, λοιπόν, παρακαλῶ, περιχαρῶς ἡ ἐκλαμπρότης

της, ὁ ἔκλαμπρος καὶ ἔμψυχος καὶ νοητὸς κῆπος τῶν Χαρίτων τὸν ὁμώνυμον τοῦτον Κῆπον, τὸν νεωστὶ παρὰ γηραιοῦ καὶ οἰκιακοῦ Κηπουροῦ φυτουργηθέντα καὶ προσφερθέντα αὐτῆς τῇ νεότητι. Καὶ ἂς ἀντιβραβεύσῃ θάτερος θατέρῳ τὰς χάριτας, ὁ μὲν τοὺς λόγους καὶ τὴν ἐκ τῶν λόγων γλυκύτητα καὶ ὠφέλειαν, ὁ δὲ τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐκ τῆς δόξης ἀκήρατον εὔκλειαν. Ὁ δὲ τῶν ὅλων Θεὸς καὶ τοῦ παραδείσου φυτουργὸς τῷ τε Κηπουρῷ καὶ τοῖς Κήποις καὶ τοῖς τῶν Κήπων φυτοῖς καὶ ἄνθεσι χρωμένοις καὶ χαίρουσι χαρίζοιτο χαράν, ὑγείαν, εὐημερίαν, ζωήν, βασιλείαν οὐράνιον, καὶ στέφανον ἀμάραντον. Ἀμήν.

ᾳψξή Αὐγούστου ιέ.

Τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος

1768

πατὴρ ἐν Χριστῷ καὶ εὐχέτης
ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ ΔΑΠΟΝΤΕΣ.

ΠΙΝΑΞ

Κεφάλαιον δέκατον ὄγδοον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΑΠΟΝΤΕ

ΤΟΥ ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΘΕΝΤΟΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ

ΚΗΠΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝ

Ὑπόμνημα εἰς τὴν ἐνναετῆ περίοδον τοῦ τιμίου
Ξύλου τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἀπὸ Σκοπέλου ἀποδημίας μου καὶ εἰς Βλαχίαν ἐπιδημίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ.

Χριστὲ βοήθει μοι νὰ 'πῶ τὰ κατὰ τὸν Σταυρόν σου
καὶ τὰ κατὰ τὸν δοῦλόν του πρὸς τὸν 'Αλέξανδρόν σου.

Πολλάκις μὲ εἶχες εἰπεῖ, φίλτατε μπεϊζαδέ μου,
νὰ σὲ εἰπῶ τὰ κατ' ἐμέ, καὶ δὲν τἄπα ποτέ μου.
Μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀτελὴς ἡ περιήγησίς μου,
κ' ἤθελεν εἶσθαι ἀτελὴς καὶ ἡ διήγησίς μου.
Ἤμουν ἐγὼ μισοστρατῆς, ἀκόμη περπατοῦσα,
καὶ νὰ σὲ 'πῶ τὰ κατ' ἐμὲ σωστὰ δὲν ἠμποροῦσα.
Τώρα δὲ ὅπου ἔλαβαν τὰ διαβήματά μου
τέλος τὸ τελειότατον, καλά τε καὶ κακά μου·

Τώρα ὁποῦ τελείωσεν ἡ περιήγησίς μου
  ἐκεῖν' ἡ πολυχρόνιος, καὶ ἡ πολυειδής μου,
Καὶ ἦλθα εἰς τὸ ἅγιον τὸ Ὄρος μὲ ὑγείαν,
  καὶ πλέον ἀναπαύθηκα, ηὗρα τὴν ἡσυχίαν,
Ἄνοιξα τὸ κελλίον μου, ἔπιασα τὸ κοντῆλι,
  καὶ τὸν θεὸν ἐδόξασα μὲ νοῦν, καὶ μὲ τὰ χείλη.
Ἰδοὺ ὁποῦ τὰ κατ' ἐμὲ πάντα μετ' ἀκριβείας
  τὰ γράφω, καθὼς ἀγαπᾷς, ἐν εἴδει ἱστορίας.
Καὶ ὅταν τὸν Καισάριον θελήσῃς, τὰ διαβάζεις,
  καὶ σὰν εἰς ἕνα καθαρὸν καθρέπτην τὸν κιτάζεις.
Καὶ ἂν φανῇ, καθὼς θαῤῥεῖς, εὔμορφος, εὐφημία
  τῇ ἐκλαμπρότητι τῇ σῇ εἶναι καὶ εὐθυμία.
Εἰ δὲ φανῇ, καθὼς θαῤῥῶ, ἄσχημος, ἀτιμία
  εἰς τὴν τοιαύτην ἐκλογὴν εἶναι καὶ ἀσχημία.
Ἰδοὺ ἀρχίζω τὸ λοιπὸν Σταυροῦ τῇ βοηθείᾳ
  τὰ κατ' αὐτὸν καὶ κατ' ἐμὲ γράφων τῇ ἀληθείᾳ.
    Στέφανος ὁ πατέρας μου, νὰ ἔχω τὴν εὐχήν του,
  καὶ ν' ἀναπαύσῃ ὁ θεὸς τὴν ταπεινὴν ψυχήν του.
Ἀπὸ ἀρχῆς τὴν κατ' ἐμὲ ἔλαβα ἱστορίαν,
  εἰς πλείονα σαφήνειαν, ὅμως μὲ συντομίαν.
Στέφανος ὁ ἀφέντης μου δώδεκα μὲν παιδία
  ἀρσενικὰ μᾶς ἔκαμε, καὶ θηλυκὰ δὲ τρία.
Ἀπὸ τὰ δώδεκα ἑπτὰ αὐτὸς εἶχε κρατήσει,
  τἄστειλε τἄλλα στὸν θεόν, ὁποῦ 'χε τὰ χαρίσει.
Κ' ἐγύρευε διδάσκαλον διὰ νὰ μᾶς σπουδάξῃ,
  καὶ γράμματα ἑλληνικά, αὐτὸς νὰ μᾶς διδάξῃ.
Λογιωτάτους ἤθελε νὰ βλέπῃ καὶ σπουδαίους,
  ὄχι βαρβάρους, ἀμαθεῖς, κούτζουρα καὶ χυδαίους.

Καὶ νὰ καὶ ἔρχεται ἐκεῖ βέβαια ἐκ Προνοίας,
ὁποῦ γνωρίζει τοὺς καλοὺς σκοποὺς καὶ τὰς καρδίας,
Ὁ Ἄρτης κὺρ Νεόφυτος, ὡς ἀπὸ συμφωνίας,
πηγαίνωντας στὸν Ἄθωνα, ὡς φίλος ἡσυχίας.
Ἐτοῦτον ὁ ἀφέντης μου εὑρών, καθὼς ποθοῦσε,
τὸν εἶπε διὰ τὸ σχολειὸ ὁποῦ τὸ ἐζητοῦσε.
Εὑρὼν δὲ σύμφωνον αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν
ἐτούτην τὴν θεοφιλῆ, ἐχάρη τὴν καρδίαν.
Καὶ λέγει τον πηγαίνωντας στὸ Ὄρος νὰ ζητήσῃ
ἐκεῖ τὸν Ἱερόθεον, καὶ νὰ τὸν ὁμιλήσῃ.
Εἰς τῶν Ἰβήρων τὴν μονὴν αὐτὸς ἐκατοικοῦσε,
νὰ τὸν εἰπῇ γιὰ τὸ σχολειό, ὅπου κι' αὐτὸς ποθοῦσε.
Ἵνα τὸ θεῖον τάλαντον τὸ πολυπλασιάσῃ,
κατὰ τὴν θείαν ἐντολήν, καὶ μεταδώσῃ πᾶσι.
Καὶ νὰ τὸν στεῖλ' εἰς Σκόπελον, νἀνοίξῃ τὸ σχολεῖον,
νἆναι κοινὸς διδάσκαλος ξένων καὶ ἐντοπίων.
Καθὼς εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦτον στὴν Πάτμον νῆσον
ἐκεῖνος ὁ Μακάριος, καὶ δὲν εἶχε τὸν ἴσον.
Καὶ χίλια δὲ γρόσια στὴν χώρα νὰ δανείσῃ,
νὰ πέρνῃ τὸ διάφορο ὁ δάσκαλος νὰ ζήσῃ.
Καὶ οὕτως ἔγιναν αὐτὰ θεοῦ τῇ συνεργείᾳ,
κ' ἦλθεν ὁ Ἱερόθεος καὶ δύο συνοδίᾳ,
Ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ εἰς χρόνους τοὺς χιλίους
εἴκοσι τρεῖς ἢ τέσσαρας μὲ τοὺς ἑπτακοσίους.
Καὶ τὸ σχολεῖον ἄνοιξε, καὶ σὺν θεῷ ἀνθοῦσεν,
ἦλθαν καὶ ξένοι μαθηταί, ὅθεν εὐδοκιμοῦσεν.
Ὧν εἷς καὶ πρῶτος καὶ ἐγὼ ἤμουν εἰς τὸ σχολεῖον,
δέκα ἢ ἕνδεκα χρονῶν, ἀνήλικον παιδίον.

1723...

Δεκάξ δὲ ἢ καὶ δεκαφτὰ ὤντας τῇ ἡλικίᾳ,
μ' εὔγαλεν ὁ πατέρας μου πλέον ἀπ' τὰ σχολεῖα,
Στὸν δραγουμάνον μ' ἔστειλε τοῦ στόλου Κωνσταντῖνον
Βεντούρα τὸν περίφημον, τὸν Παριανὸν ἐκεῖνον.
Καὶ τὸν Ἰανουάριον στὴν Πόλιν ἐγὼ φθάνω,
εἰς ταῖς τριάντα τοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν τιμὴν λαμβάνω,
Πρώτην φορὰν νὰ τὴν ἰδῶ καὶ νὰ τὴν χαιρετήσω
τὴν Πόλιν τὴν βασίλισσαν, καὶ νὰ τὴν περπατήσω,
Τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ Σουλτὰν Μαχμοὺτ τῆς βασιλείας,
ἐπὶ τῆς Παϊσίου δὲ πρώτης πατριαρχείας.
Καὶ μεθ' ἡμέρας δύο τρεῖς, θυμοῦμαι, ἐκοιμήθη,
ὁ Πατριάρχης Χρύσανθος, καὶ ἐδιαλαλήθη,
Φίλος καὶ τοῦτος πατρικός, καὶ ὤντας προσταγμένος
ἐγὼ νὰ πάγω κ' εἰς αὐτὸν μὲ γράμμα συστημένος.
Καὶ γίνεται διάδοχος ὁ ἀπὸ Καισαρείας
Φιλίππου κὺρ Μελέτιος ἀνὴρ ζωῆς ἁγίας.
Μ' ἐδέχθη ὁ Βεντούρας δέ, στὸ σπῆτί του μὲ βάλλει,
καὶ δύο τρεῖς κυβέρνησες ἐμένα μὲ προβάλλει.
Ἐγὼ ἐσυμβουλεύθηκα νὰ πάρω τὴν Βλαχίαν,
καὶ τὸ ἐδέχθηκεν αὐτός, πλὴν καὶ μὲ ἀπορίαν,
Εἰς τὴν καλήν μου ἐκλογὴν ἐτούτην τῆς Βλαχίας,
τὸ σκῆπτρον ὁ Μιχάλβοδας κρατῶν τῆς αὐθεντείας,
Καὶ ὤντας φίλος δυνατὰ καὶ διαφεντευτής του
Βεντούρας ὁ ἀείμνηστος καὶ ὑπερασπιστής του.
Ὁ δὲ Γκίκας Γρηγόριος εἶχε τῆς Μπογδανίας,
ἔχωντας καὶ μαλώματα μετὰ τῆς Ταταρίας.
Τὸν Κωνσταντῖνον πεγζαδὲ μιλεῖ οὖν μὲ συσταίνει,
ὁ πεγζαδὲς μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν Βλαχιὰ μὲ στέλνει,

Μὲ γράμμα στὸν πατέρα του Μιχάλβοδα τὸν γέρον,
  καὶ εἰς τὰ τέλη ἔφθασα τοῦ Ἰουνίου χαίρων.
Τρεῖς μῆνες δὲν ἐπέρασαν, τοῦ ἦλθε μανζιλία,
  πῆρε τὸ σκῆπτρον ἀπ' αὐτὸν τότε ἡ βασιλεία.
Καὶ πέρνωντας τὸ ἔδωκε πάλιν στὸν Κωνσταντῖνον,
  ὁποῦ καὶ ἄλλην μιὰ φορὰ τὸ εἶχεν εἰς ἐκεῖνον,
Εἰς τὸν καιρὸν Ὀσμὰν πασᾶ ἐκείνου τοῦ τοπάλη,
  δύο ἑβδομάδες μοναχά, καὶ εἶχε τὸν εὐγάλει.
Καὶ ἡ χαρά μου γύρισεν εἰς λύπην καὶ πικρίαν,
  ὁποῦ ζητήσας ὡς καλὴν ἔλαβα τὴν Βλαχίαν.
Ὁ γὰρ εἰπὼν «οὐκ οἴδατε τί πράγματα αἰτεῖσθε»,
  ἀληθινὸς καὶ ἅγιος, ἀσύνετοι γὰρ εἶσθε.
Ὅθεν καὶ ξένος καὶ πτωχὸς (δύο κακὰ μεγάλα,
  εἶναι καὶ ἄλλα, πλὴν αὐτά, θαῤῥῶ, περνοῦν τὰ ἄλλα)
Ἐγὼ μὲ τὸ νὰ βρέθηκα, νὰ κάμω καὶ τί ἔχω,
  εἰς τὸν μακαριώτατον Μελέτιον προστρέχω.
Ὅπου γιὰ κάτι ἄσπρα του ἦλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν,
  μᾶλλον εἰπεῖν γιὰ λόγου μου διὰ παρηγορίαν.
Μ'ἐδέχθηκε δὲ καὶ αὐτὸς γιὰ πατρικὴν φιλίαν,
  μὲ πῆρεν εἰς τοῦ λόγου του ἡμέραν τὴν ἰδίαν.
Ἐλθὼν δὲ ὁ νεόστεπτος αὐθέντης τῆς Βλαχίας,
  εἶπεν ὁ κὺρ Μελέτιος, ὡς μέσον εὐτυχίας,
Τί ἀγαπῶ νὰ τὸν εἰπῶ, ὅπου νὰ μὲ συστήσῃ·
  εἰς τὸ σχολιό, εἶπα ἐγώ, γιὰ νὰ μὲ διορίσῃ.
Ἐπρόκρινα τὴν προκοπὴν ἐγὼ τῶν μαθημάτων
  ἀπὸ τῆς Κούρτης τοὺς καπνοὺς καὶ κόνιν τῶν χρημάτων.
Διότι τὰ μαθήματα, ὡς λέγ' ἡ Παροιμία,
  φέρουσι καὶ τὰ χρήματα μαζὶ ἐν εὐκολίᾳ.

Καθὼς καὶ μὲ τὰ ἔφεραν, ὡς χάριν, ὡσὰν δῶρα,
καθὼς ἀκούσει θέλετε κατόπιν τώρα τώρα.
Εὐθὺς μὲ ἐδιώρισε μὲ δυὸ γρόσα τὸν μῆνα,
καὶ ἄλλα ἕνδεκα παιδιά, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνα.
Κ' ἐπρόκοπτα, θαῤῥῶ, καλά, Κυρίου συνεργοῦντος,
δάσκαλος ὁ Γεώργιος ὁ ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος,
Ἀνεψιὸς τοῦ Σεβαστοῦ, ὁποῦ τὰ δυὸ βιβλία
τυπώσας μᾶς ἐχάρισε, μαθήσεως ταμεῖα.
Ὁ ἅγιος Γεώργιος μοῦ ἤτονε κονάκι,
καὶ τὸ φαγί μου ἀπ' ἐδῶ, ὡσὰν ἕνα ξενάκι,
Μὲ γράμμα πατριαρχικὸ αὐτοῦ τοῦ Μελετίου,
μαζὶ καὶ γρόσα εἴκοσιν ἐκ τοῦ Μοναστηρίου.
Ὄντας τὸ Μοναστήριον ἐτοῦτο ἰδικόν του,
ὡς ἁγιοταφίτικον ὄντας μετόχιόν του·
Κτίριο μεγαλώτατον τοῦ ξακουστοῦ ἐκείνου
τοῦ Μπραγκοβάνου τοῦ κλεινοῦ αὐθέντου Κωνσταντίνου.
Δὲν ἀναπαύθη εἰς αὐτὰ τόσα ἡ ἀφεντιά μου,
ἤθελε περισσότερα, ἀχόρταγ' ἡ καρδιά μου.
Πῆρα λοιπὸν καὶ μαθητὰς μέσα εἰς τὸν ὀδᾶ μου,
πήγαινα κ' εἰς ἀρχοντικό, ἄοκνος, ἄρχοντά μου.
Ἔγραφα καὶ βιβλία δέ, καὶ ἔτζι ἐπερνοῦσα
μὲ κόπους, μόχθους περισσούς, ἀλλ' ὅμως εὐτυχοῦσα.
Ὅτι ἀνάγκη νὰ μοχθῇ, πάντα νὰ κοπιάζῃ,
ἕνας ὁποῦ νὰ εὐτυχῇ ἐπιθυμεῖ, σπουδάζει.
Δυὸ χρόνοι δὲν ἐγέμισαν, καὶ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν
πῆγεν ὁ Κωνσταντίνβοδας πέρα στὴν Μπογδανίαν.
Κ' ἔλαβεν ὁ Γρηγόρβοδας ὁ Γκίκας τὴν Βλαχίαν,
καθὼς ἐδιωρίσθηκαν ἀπὸ τὴν βασιλείαν.

Τότε ὁ ἐκ τῆς Ζαγορᾶς ἄρχωντας Κωνσταντῖνος,
τοῦ Κωνσταντίνβοδα πιστός, μ' ἐμήνυσεν ἐκεῖνος,
Μὲ στόμα τοῦ κὺρ Σεραφεὶμ τοῦ Δρύστρας διακόνου,
τοῦ Πατριάρχου ὕστερον μετὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου,
Νὰ πάγω εἰς τὴν Μπογδανιὰ γιὰ τὴν γραμματιτζίαν,
τό 'καμε δὲ αὐτὸς αὐτὸ διὰ γαμπροῦ αἰτίαν.
Μὲ εἶδ' ἐκεῖ εἰς τὴν Βλαχιά, καὶ εἶχα τοῦ ἀρέσει,
καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὸν σκοπὸν ἐτοῦτον εἶχε πέσει.
Τὸν κίνησε καὶ ὁ ῥηθείς, καθὸ συμμαθητής μου,
καὶ γνώστης τῆς ὀλιγοστῆς ἐκείνης προκοπῆς μου.
Ὄντας ἐγὼ δὲ εἰς αὐτὴν πλέον τὴν φαντασίαν,
πέρασεν ὁ Γρηγόρβοδας πάλιν στὴν Μπογδανίαν.
Τρεῖς χρόνους δὲν ἐχάρηκε Βλαχιᾶς τὴν αὐθεντείαν,
κ' ἦλθεν ὁ Κωνσταντίνβοδας πάλιν στὴν Μπογδανίαν.

Στίχοι 164

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς πρὸς τὸν Κωνσταντίνβοδα οἰκειώσεως καὶ τῶν παρ' αὐτῷ.

Ἐλθὼν λοιπὸν αὐτὸς ἐδῶ εἰς χρόνους τοὺς χιλίους
καὶ πέντε καὶ τριάκοντα ἐπὶ ἑπτακοσίους,
Μὲ πῆρε γιὰ γραμματικὸν κατὰ τὴν μεσιτείαν
τοῦ πενθεροῦ μου, ἃς εἰπῶ, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν.
Ἐσπούδαζα κ' εἰς τὸ σχολειὸ διὰ φιλοπονίαν,
καὶ ὡς μποροῦσα, πέρασα καὶ τὴν φιλοσοφίαν,
Καὶ ὄχι, καθὼς ἔπρεπεν, ὅτι δυσὶ κυρίοις
οὐδεὶς δουλεύειν δύναται, ὡς ἐν Εὐαγγελίοις.
Ὁπόταν Τοῦρκοι, Γερμανοὶ καὶ Ῥοῦσσοι πολεμοῦσαν
χρόνους τρεῖς τέσσαρες μαζί, καὶ αἱματοκυλοῦσαν

1735

Τοὺς μαύρους τοὺς ἀνθρώπους των δίχως φιλανθρωπίαν,
διὰ τὰ ἰντερέσα τους, διὰ κενοδοξίαν.
Κ' οἱ Μόσχοβοι πῆραν Βλαχιά, Κρίμι καὶ Μπογδανίαν,
καὶ πάλιν τὰ ἐγύρισαν, τίς οἶδε τὴν αἰτίαν.
Ἕξ χρόνοι μόλις γέμισαν, καὶ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν
στάλθη ὁ Κωνσταντίνβοδας πάλιν στὴν Μπογδανίαν.
Κ' ἐγὼ μαζὶ μὲ λόγου του, καθὸ γραμματικός του
κατὰ τὴν τάξιν δεύτερος, ὅμως ἀγαπητός του.
Μὲ κόπους δὲ καὶ περισσοὺς διὰ τὴν στιχουργίαν,
καὶ διὰ τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὴν γραφὴν τὴν θείαν,
Ὅπου μαζὶ μὲ λόγου του ἐγίνετο συχνάκις,
κρατοῦσε δὲ καὶ περισσὸ πέντ' ἓξ ὥραις πολλάκις.
Μιὰν νύχτα μοῦ ἐχάρισε μίαν του φορέσίαν,
ὅλην σωστὴν ἀπὸ πολλὴν αὐτοῦ εὐχαριστίαν.
Καὶ διὰ κουριοζιτὰ ποιήματα δυὸ τρία
ἄκουσαι ὅπου τοὔδωκα ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ.
«Τῶν Καλογράδων ὁ ναὸς κοντὰ εἶναι νὰ πέσῃ,
ὅτ' ἡ βροχὴ κατέρχεται ἐξ οὐρανοῦ στὴν μέσῃ.
Ἐτοῦτο ὀφθαλμοφανῶς ὁ δοῦλός της τὸ εἶδα,
ἡ Καλογραῖς στὸ ὕψος της ἔχουσι τὴν ἐλπίδα.
Μὲ δάκρυα ἡ ταπειναῖς μὲ ἐπαρακαλοῦσαν
νὰ τὸ εἰπῶ τῷ ὕψει της, κἄτι μὲ ἐθαῤῥοῦσαν.
Ὁ δοῦλός της, ὡς χρέος μου, ἰδοὺ τὸ ἀναφέρω,
ἐκ μέρους των, εἰ κ' εὐτελής, πρεσβείαν τῆς προσφέρω.
Δυνατῶν ὄντων δὲ ἡμῶν πρὸς ἀγαθοποιΐαν,
ἐπάνηκε, μὴ εἴπωμεν, κατὰ τὴν παροιμίαν.
Τῆς ὑψηλότητος ὑμῶν τῆς θεοσεβεστάτης
Δαπόντες δοῦλος εὐτελὴς μέχρι πνοῆς ὑστάτης. »

Καὶ ἑκατὸ γρόσα εὐθὺς τῆς ὥρας διορίζει,
καὶ τοῦ ναοῦ τὸ σκέπασμα ὅλο τ' ἀνακαινίζει.
Ἄλλην φορὰν μ' ἐγύρεψε, καὶ μὴ εὑρίσκωντάς με,
ὕστερα μὲ ἐμάλωσε, καὶ ὀνειδίζωντάς με.
Ἐγὼ δὲ θάῤῥος περισσό, καὶ ξεύρωντας πῶς χαίρει
στοὺς στίχους, τρέχω, στιχουργῶ, καὶ δίνω τους στὸ χέρι.
«Ἐπ' ἀληθείας χαίρομαι, ὁποῦ καταξιοῦμαι
μὲ τίτλους τοὺς κυριακοὺς πάντοτε νὰ τιμοῦμαι.
Ὁ Κύριος ἐλέγετο δαιμόνιον πῶς ἔχει,
καθὼς τὸ Εὐαγγέλιον τὸ θεῖον περιέχει,
Καὶ ὁ ἀνάξιος ἐγὼ δαιμόνιον πῶς ἔχω,
ἐλέχθηκα πολλαῖς φοραῖς, ἐγὼ δ' ἴσως μετέχω.
Ὁ Κύριος ἐλέγετο φαῦλος καὶ οἰνοπότης,
ἐλέχθηκα δὲ καὶ ἐγὼ ὁ δοῦλος πολυπότης.
Χαίρω λοιπὸν εὐφραίνομαι, ὅπου κατηξιώθην,
καὶ ὑβρισμάτων κοινωνὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ μου ὤφθην.
Γιατὶ ἂν οἱ πανάρετοι Ἀπόστολοι Κυρίου
χαίρωσιν ὑβριζόμενοι ἀπὸ τοῦ συνεδρίου,
Ἐγὼ δὲ ὁποῦ ἀρετὴν δὲν ἀποκτῶ καμμίαν,
πόσῳ μὲ πρέπει νὰ χαρῶ διὰ τὴν λοιδορίαν;
Ἐκεῖνοι ὑπὸ ἀσεβῶν καὶ μοχθηρῶν ἀνθρώπων,
ἐγὼ δὲ παρὰ αὐθεντός, πιστοῦ, χρηστοῦ τὸν τρόπον.
Κωνσταντῖνος γραμματικῶν τῶν σῶν ὁ κεκτημένος
τὰ δευτερεῖα πάντοτε, ὅμως ὠνειδισμένος.»
Φιλελεήμων ὤντας δὲ τότε, οὐδεὶς ὡς ἄλλος,
ἦτο καὶ φίλος προσευχῆς τῆς θείας καὶ μεγάλος,
Καὶ τὰ ἑπτὰ πένθη συχνὰ τὰ τοῦ Συνταγματίου,
τὰ διάβαζεν, ὡς ἔπρεπε, χριστιανοῦ τελείου.

Καὶ μὲ προστάζει εἰς τιμὴν αὐτῶν νὰ τοῦ συνθέσω
στίχους· κ' ἐσύνθεσα αὐτοὺς διὰ νὰ τὰ παινέσω.
«Πένθη χαρᾶς μοι πρόξενα, πένθη εὐλογημένα,
πένθη δακρύων λύτρωσις, πένθη χαριτωμένα.
Πένθη συγχώρησις κακῶν, καὶ χάριτος προσθήκη,
δεύτερον πένθη βάπτισμα, πάντων καλῶν ἡ θήκη.
Πένθη ἐλπὶς τῶν ἀγαθῶν· Χριστοῦ κλεὶς βασιλείας,
πένθη καρποὶ ἐπάξιοι τελείας μετανοίας.
Πένθη πενθούντων ἐκ ψυχῆς πάντων ἡ σωτηρία,
πένθη ἐν περιστάσεσι μόνη παρηγορία.
Πένθη Ἀγγέλων ἡ χαρά, πένθη δαιμόνων τραῦμα,
πένθη βροτῶν θεοποιά, πένθη μεγάλο θαῦμα.
Πένθη μεγάλη μου χαρὰ ἐπὶ τὸν βίον τοῦτον,
πένθη χαρᾶς δωρούμενα ἐπουρανίου πλοῦτον.
Πένθη μου τὰ σβεστήρια κολάσεως φλογίνης,
καὶ τοῦ πυρίνου ποταμοῦ, ἐκείνης τῆς ὀδύνης.
Πενθῶν, θρηνῶν, κλαίων, Χριστέ, ἐν βίῳ νῦν ὀφθείην,
γελᾶν, σκιρτᾶν, χαίρειν ἀεί, ὅπως ἀξιωθείην.
Ὁ Κωνσταντῖνος δοῦλός σου ὁ ἀπὸ τῆς Σκοπέλων,
ὁ τῶν δαιμόνων χαρὰ νῦν, πένθος δ' Ἀγγέλων πέλων».
Μίαν ἡμέραν μὲ λαλεῖ, καὶ λέγει νὰ συνθέσης
εἰς τὰς Συνόδους τὰς ἑπτά, δίχως ν' ἀργοπορέσης.
Ἑπτὰ σὺ πάλιν δίστιχα, νὰ λέγουν τὰς αἱρέσεις,
καὶ τοὺς αἱρεσιάρχας δέ, νὰ διῶ ἂν ἠμπορέσης.
Πιάνω κοντῆλι πάραυτα, καὶ τοὺς παρόντας κάνω,
καὶ μιὰν εὐχὴν καρδιακὴν ἀντίμισθον λαμβάνω.
«Ἄρειος τὸν υἱὸν θεοῦ κτίσμα τὸν δογματίζει,
ὅμως ἡ πρώτη σύνοδος τὸν ἀναθεματίζει.

Τὸ Πνεῦμα Μακεδόνιος διὰ θεὸν δὲν θέλει,
ἡ δὲ δευτέρα Σύνοδος τοῦ δίδει κακὰ τέλη.
Νεστόριος τὴν Δέσποιναν τὴν λέγει Χριστοτόκον,
ἡ τρίτη τὸν ἀφώρισε, τὴν λέγει Θεοτόκον.
Διόσκορος ὁ δυσσεβὴς ἦτο μονοφυσίτης,
ὅθεν τὸν ἀπεδίωξε καὶ ἡ Χαλκηδονῖτις.
Ὁ Ὠριγένης κόλασιν πρόσκαιρον διορίζει,
διὸ ἡ πέμπτη Σύνοδος τοῦτον τὸν ἀφορίζει.
Μονοθελήτας, Πάπας τε ὁμοῦ καὶ Πατριάρχας
ἡ ἕκτη ἐξωστράκισεν, ὡσὰν αἱρεσιάρχας.
Εἰκονομάχοι ἔκαιαν εἰκόνας τὰς ἁγίας,
ἡ δὲ ἑβδόμη αὐτουνοὺς μὲ φλόγας αἰωνίας.
Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ ἐν αὐταῖς λαλήσας,
καὶ ὑπ' αὐτῶν δὲ λαληθεὶς καὶ τ' ἀληθὲς γνωρίσας,
Δοῦλόν σου τὸν ἀκόλουθον Πατέρων τῶν Συνόδων,
δεῖξόν με καὶ ἀκόλουθον τῶν οὐρανοῦ ἀνόδων.»

Ἄλλοτε πάλιν μὲ λαλεῖ, καὶ λέγει νὰ μοῦ φτιάσῃς
εἰς ταῖς πληγαῖς τοῦ Φαραώ, καὶ τῆς Αἰγύπτου πάσης.
Τοῦ ἔφτιασα, τοὺς ἔχασα, τί ἔγιναν δὲν ξεύρω,
ἐσκάλισα, δὲν μπόρεσα καὶ τούτους νὰ τοὺς εὕρω.
Ἦτον δυὸ ὥραις τῆς νυκτός, ἐκάθουμουν στὴν μάσα,
καὶ στέλνει ἓν ἀπ' τὰ παιδιά, ἕνα κοπέλ' στὴν κάσα, (sic)
Λίγο χαρτὶ στὸ χέρι του καὶ ἦτονε γραμμένος
ὁ κάτω λόγος τῆς Γραφῆς αὐτὸς σημειωμένος.
Καὶ μὲ μηνᾷ πῶς εἰς αὐτὸ ἀπάνω νὰ συνθέσω
ἕνα καὶ μόνο δίστιχο, καθὼς ἐγὼ μπορέσω.
Εὐθὺς ἀφήνω τὸ φαγί, πιάνω τὸ κοντῆλι,
καὶ τὸ παιδὶ στέκει ἐκεῖ, ὁποῦ μὲ εἶχε στείλει.

Καὶ τοῦ συνθέτω αὐτουνοὺς ὅλους καὶ τοῦ τοὺς στέλνω.
μεσοχορτάτος ὄντας δέ, πάλιν νὰ τρώγω πέρνω.
Αὐθέντης δὲν ἐβάσταξεν, εὐθὺς στέλνει μὲ κράζει,
καὶ εἴκοσι φλωράκια στὸ χέρι μου μὲ βάζει,
Λέγωντας, ὅτι μὲ περνᾷς, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλον
ἀπ' αὐτουνοὺς ὁποὖν' ἰδῶ, μικρόν τε καὶ μεγάλον.

'Ενώς· «οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα
Κυρίου τοῦ θεοῦ». Γενέσ. κεφ. δ'.

'Ενώς, ὁ τρίτος ἀπ' 'Αδὰμ ἐπὶ θεὸν ἐλπίζει,
τοῦτο 'ς ἐμᾶς ὁ Κύριος καὶ ὁ Δαβὶδ ὁρίζει.
'Ενώς, 'Αδὰμ ὁ ἔγγονος, πρῶτος 'ς θεὸν ἐλπίζει,
ἐλπίδα καὶ εὐσέβειαν τὴν πρὸς θεὸν στηρίζει.
'Ενώς, πρωτότοκος τοῦ Σὴθ, πρῶτος 'ς θεὸν ἐλπίζει,
παράδειγμα καλὸν 'ς ἐμᾶς, καὶ ἐντολὴν χαρίζει.
'Ενώς, πατὴρ τοῦ Καϊνᾶν, πρῶτος 'ς θεὸν ἐλπίζει,
μισθαποδότην τὸν θεὸν μὲ τοῦτο δογματίζει.
'Ενώς, παπποῦς Μαλελεὴλ, πρῶτος 'ς θεὸν ἐλπίζει,
ταύτην τὴν θείαν καὶ καλὴν ὁδὸν πρῶτος βαδίζει.
'Ενώς, 'Ιάρεδ πρόπαππος, πρῶτος ς' θεὸν ἐλπίζει,
ἱδρῶτας τοὺς τῆς ἀρετῆς μ' αὐτὸ ἀνακαινίζει.
'Ενώς, 'Ενὼχ ὁ πρόγονος, ἐπὶ θεὸν ἐλπίζει,
ὅςτις ἐλπίζει εἰς θεόν, θεὸς τὸν μετοικίζει.
'Ενώς, γενάρχης ἀγαθός, εἰς τὸν θεὸν ἐλπίζει,
χρηστὰς ἐλπίδας καὶ ἡμᾶς ἐγγόνους του γεμίζει.
'Ενώς, προπάτωρ ὁ σοφός, ἐπὶ θεὸν ἐλπίζει,
διὸ καὶ ἐπαινούμενος αὐτὸς διαιωνίζει.

Ἐνώς, προπάτωρ ὁ κλεινός, εἰς Κύριον ἐλπίζει,
 μὲ τοῦτο τὴν ἀνάστασιν νεκρῶν πρῶτος γνωρίζει.
Ἐνὼς εἰς τρισυπόστατον θεὸν πρῶτος ἐλπίζει,
 κόσμον τὸν τετραπέρατον ἐλπίζειν διορίζει.
Ἐνὼς εἰς τὸν τρισήλιον ἕνα θεὸν ἐλπίζει,
 καὶ βασιλείαν οὐρανῶν πρῶτος ἀποφασίζει.
Ἐνὼς πρῶτος τὸν Κύριον ἐπικαλεῖ, κ' ἐλπίζει,
 τῶν ἀναγκαίων τῶν τριῶν τὸ ἕνα προθεσπίζει.
Ἐδῶ μανθάνεις Ἡγεμὸν τὰς γενεαλογίας
 τῶν Προπατόρων τῶν ἑπτὰ τῶν τῆς κοσμογονίας,
Καὶ τῆς χρηστῆς τὰς χάριτας πρὸς τὸν θεὸν ἐλπίδος,
 καὶ θέλεις λείψει τῆς πολλῆς καὶ περιττῆς φροντίδος.
Μανθάνεις ἔτι πληθυσμὸν τίτλων ὑποκειμένου
 ἑνός, καθώς περ τοῦ Ἐνώς, τοῦ ὧδε προκειμένου.
Τίμησον τὸν ἑπτάριθμον χορὸν τῶν Προπατόρων,
 κτῆσαι ἐλπίδα εἰς θεὸν ἀεὶ τροπαιοφόρον.»
  Μ' ἔβαλε, καὶ ἐσύνθεσα ἐκ τῆς κοσμογονίας
 ἕως γεννήσεως Χριστοῦ τῆς θείας καὶ ἁγίας,
Κατὰ σειρὰν στὰ πλιὸ καλὰ ἔργα καὶ ἱστορίας
 πλειότερους παρὰ χίλιους στίχους ἐπ' ἀληθείας.
Καὶ τοὺς ἐτίμησε πολλὰ καλὰ βεβαιωμένα,
 πέντε παράδες πληρωμὴν μ' ἔδωκε στὸν καθένα.
Αὐτὰ ὅλα δὲν μ' ἔφθασαν, ἀλλ' ἔτι τοῦ προσφέρω
 καὶ τοῦτον τὸν διάλογον, ἐλπίζω δέ, καὶ χαίρω,
Πῶς πάλιν καμιὰ δεκαριὰ φιλοδωρεῖ φλωρία,
 ἔσφαλα δέ, ὠργίσθη γὰρ ἐπὶ τῇ κολακείᾳ.
Καθὼς καὶ κάθε ἄνθρωπος πρέπ' εἰς τὴν κολακείαν
 συμφέρει νὰ ὀργίζεται, ὡς εἰς φθορὰν οἰκείαν.

Διάλογος Βλαχίας καὶ Μπογδανίας.

ΒΛ. «Ἄχ, ἄχ, κακὴ γειτόνισσα, τὸν θησαυρόν μου πῆρες,
τὸν στέφανόν μου ἅρπαξαν αἱ ἅρπαγές σου χεῖρες.
ΜΠ. Βέϐαια, τίς γὰρ δὲν ποθεῖ συμφέρον τὸ οἰκεῖον;
ὅμως μὲ τὸ ἐχάρισε τὸ ἔλεος τὸ θεῖον.
ΒΛ. Γνωρίζεις κἂν τί θησαυρὸν κατέχεις εἰς τοὺς κόλπους;
τοῦτον ἐγὼ τὸν γνώρισα μὲ διαφόρους τρόπους.
ΜΠ. Δὲν ἔρχεται ὁ ἥλιος παρὰ γιὰ νὰ φωτίσῃ,
ὡμματωμένος καὶ τυφλὸς διὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ.
ΒΛ. Ἔϐλαψές με ζηλότυπε, καθὼς ἡ Κωνσταντίνου
τὴν Ῥώμην ἔϐλαψέ ποτε, τὸν θρόνον τοῦ Λατίνου.
ΜΠ. Ζηλότυπος δὲν λέγομαι, ὅμως ἡ ἱστορία
αὐτή μου εἶναι εἰς τιμήν, ὄχι κατηγορία.
ΒΛ. Ἦλθε, μ' ἐκαλλιέργησε, μ' ἔδωκεν εὐνομίαν,
τὸν ἔχασα, δὲν ἔφθασα δεῖξαι τὴν εὐγνωμίαν.
ΜΠ. Θεὸς βραϐεύσει εἰς αὐτὸν τὰς ἀμοιϐὰς πλουσίας,
ἐγὼ καὶ σὺ μακρὰν ἐσμὲν τῆς μισθαποδοσίας.
ΒΛ. Ἴσως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ συμφωνία,
νᾶναι κοινὸς αὐθέντης μας; ὢ τί εὐδαιμονία!
ΜΠ. Κυρίῳ πάντα δυνατά, ἀδυνατεῖ οὐδένα,
ὡς τόσον ὑπομένεις δὲ νὰ φτιάσῃ καὶ ἐμένα.
ΒΛ. Λυποῦμαι ἡ ἀῤῥοίζικη, θρηνῶ τὴν στέρησίν σου,
Αὐθέντα μου ἐπίστρεψον εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου.
ΜΠ. Μεγάλη καὶ πολλὴ αὐτὴ ἀνυπομονησία,
ἀκόμη χθὲς τὸν ἔλαϐα, τί ἀδιακρισία.
ΒΛ. Νικόλαον πατέρα του ἔχω στὸ Βουκουρέστι,
καὶ τὸν υἱὸν αὐθέντην μου ζητῶ στὸ Βουκουρέστι.

Νικόλαον πατέρα του τὸν ἔχω εἰς τὰς χεῖρας,
καὶ τὸν υἱὸν αὐθέντην μου τὸν θέλω ἕως γῆρας.
Νικόλαον πατέρα του τὸν ἔχω εἰς τὸ μνῆμα,
πέρνω κι' αὐτὸν αὐθέντην μου εἰς τὸ δικό μου κλίμα.
Νικόλαον πατέρα του τὸν ἔχω εἰς τὸ μνῆμα,
πέρνω κι' αὐτὸν αὐθέντην μου, ἀλλέως εἶναι κρῖμα.
Νικόλαον πατέρα του τὸν ἔχω εἰς τὸ μνῆμα,
πέρνω κι' αὐτὸν αὐθέντην μου, ὅτι τοῦ εἶμαι κτῆμα.
Νικόλαον πατέρα του κρατῶ εἰς τὸ μνημεῖον,
καὶ τὸν υἱὸν αὐθέντην μου λαμβάνω εἰς βραβεῖον.
Νικόλαος πατὴρ αὐτοῦ στοὺς κόλπους μου ἐτάφη,
ποθῶ κι' αὐτὸν αὐθέντην μου, 'ς ἐμὲ γὰρ ἀνετράφη.
ΜΠ. Ξεύρεις πολλὴν ῥητορικήν, καὶ ἡ ἀπολογία
φοβοῦμαι σὲ τὸν καθιστᾷ αὐθέντην, ὦ Βλαχία.
ΒΛ. Ὁ λαὸς ὅλος ὁ ἐμός, ὡς παῖδες τὸν σωτῆρα,
θέλουσι τὸν ὑποδεχθεῖ, ὡς τῶν καλῶν δοτῆρα.
ΜΠ. Ποῖον προσμένω πλιὸ ἐγώ; τίς νὰ μὲ αὐθεντεύσῃ;
μόνον τὸ θεῖον ἔλεος, ναί, νὰ μὲ προμηθεύσῃ.
ΒΛ. Ῥίζα τῆς εὐτυχίας σου εἶναι ὁ ἐρχομός του,
παντοτεινὸν γὰρ ἀγαθὸν ὁ νόμος ὁ δικός του.
ΜΠ. Σὲ τοῦτο λὲς ἀλήθειαν, γιατὶ βλέπω στὸν νόμον,
ὁποῦ σοῦ ἐδιώρισεν ὁ κόσμος εἶν' εὐγνώμων.
ΒΛ. Τεῖχος χρυσοῦν καὶ ἄσειστον εἶναι ἡ διορία
τοῦ αὐθεντός μας τοῦ κοινοῦ, τὸ λέγω παῤῥησίᾳ.

Μολδοβλαχία.

Ὑμνήσωμεν λοιπὸν κοινῶς θεὸν τὸν εὐεργέτην,
αὐθέντην νὰ πολυχρονῇ κοινὸν τὸν νομοθέτην.

Βλαχομπογδανία.

Φρόνησιν δὸς παμβασιλεῦ τούτῳ τῷ Ἡγεμόνι
ἐκ τοῦ ἁγίου θρόνου σου, ὡς πάλαι Σολομῶντι.

Μολδοβλαχία.

Χαῖρε πανέκλαμπρε ἡμῶν Αὐθέντα καὶ ἡ δόξα,
καταισχυνθείησαν ἐν σοὶ ἐχθρῶν βέλη καὶ τόξα.

Βλαχομπογδανία.

Ψάλλε, στέφανον ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου,
ἐπίθες καὶ τὴν χεῖρά σου Σῶτερ εἰς δύναμίν μου.

Ποιητής.

Ὦ τρία μέγιστα καλά, νἄναι τινὰς αὐθέντης,
τὸ δεύτερον δὲ εὐσεβής, τρίτον καὶ νομοθέτης.»

Μ' ὅλα αὐτὰ κ' ἄλλα πολλὰ ὅπου καὶ χρονογράφον
μὲ εἶχε τὸν αὐτὸν καιρόν, οὐ μόνον στιχογράφον.
Καὶ τὰ συμβάντα ἔγραφα, ξεύρω μὲ κόπον πόσον,
πολέμου τοῦ τετραετοῦς τῶν τουρκονεμτζορώσσων,
Καὶ τὰ ἐν τῇ Βλαχίᾳ δὲ ὁμοῦ καὶ Μολδαβίᾳ,
ἐφημερίδας δηλαδή, ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ.
Μὴ θέλων, ὥρα του καλή, καὶ νὰ μὲ προβιβάσῃ,
ἔφυγα, καὶ τὸν ἄφηκα στὸν χρόνον εἰς τὸ Γιάσι.
Στὴν Πόλιν ἐκατέβηκα, διὰ νὰ ὑπαγαίνω
στὸν τόπον μου, ν' ἀναπαυθῶ, ἐκεῖ πλέον νὰ μένω.
Μὴ ξεύρωντας ὁ μάταιος τὸ πῶς μὲ ἀναμένουν
πλειότεροι κόποι, πειρασμοί, καὶ μὲ ἀπαντυχαίνουν.
Γιατὶ ἄλλα βουλεύονται ἄνθρωπ' οἱ καϋμένοι,
κι' ἄλλα προστάζει ὁ θεός, κ' ἡ προσταγή του μένει.
Ἔχωντας δὲ τὸ γκλέζικο ἐγὼ τὸ κονσουλάτο
μὲ τὸν ῥιτζᾶ τοῦ ἀφεντός, ὅπου ἐζήτησά το,

Ὡς πατρικὸν ὀφφίκιον, ὅπου εἰς τὴν ζωήν του
ὁ μακαρίτης κράτησεν ἕως εἰς τὴν θανήν του,
Νὰ λάβω ἐπροσπάθησα καὶ τὸ τῆς Βενετίας,
τ' ἄφηκα δὲ τρία πουγγειὰ ζητῶντες μετὰ βίας.
Κ' ἐπῆγα μὲ ἀπόφασιν νὰ ἀποχαιρετήσω
τὸν πεγζαδὲν τὸν Γιάγκουλο, ἀπ' ἐκεῖ νὰ κινήσω,
Τὸν φίλτατον πατέρα σου, τέκνον μου φίλτατόν μου,
ὡς αὐθεντός μου ἀδελφόν, καὶ φίλον ἰδικόν μου.
Ὁ πεγζαδὲς μ' ἐμπόδισε, καὶ γιὰ νὰ μ' ἐμποδίσῃ,
ὅλο του τὸ μυστήριο μὲ εἶχεν ἐξηγήσει.
Πῶς ὀργανίζει δηλαδή, ζητεῖ τὴν Μπογδανίαν,
κ' ἔλαβε καὶ ὑπόσχεσιν, ἢ τὴν δραγουμανίαν.
Κ' ἐκεῖ ὅπου ἐξόδιασα τόσον καιρὸν ματαίως,
ἂς ξοδιάσω καὶ γι' αὐτὸν σαράντα μέραις ἕως.
Ὅτι καὶ εἰς τὸν τόπον σου, εἶπεν, ἂν πάγῃς, στέλνω
καΐκι ἐξεπίτηδες, καὶ ἀπ' ἐκεῖ σὲ φέρνω.
Καὶ ὄντως ἔτζι ἔγινε, καὶ μετὰ τὰς σαράντα
ἐγίνηκε Μπογδάνπεης, ὁ δυστυχὴς στὰ πάντα.
Τὸν ἀδελφόν του εὔγαλε καὶ μεγαλήτερόν του,
διὰ πολλὴν πτωχείαν δὲ καὶ ἀπὸ τὸν καϊμόν του.
Ἔχων ὁ κὺρ Νεόφυτος ἐκείνην τὴν χρονίαν
θρόνον τὸν πατριαρχικόν, καὶ ὄντως κατ' ἀξίαν.
Ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ εἰς χρόνους τοὺς χιλίους
καὶ τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα ὁμοῦ κ' ἑπτακοσίους,
Ἀνήμερα τὴν ἑορτὴν τῶν θείων Ἀποστόλων,
Τετράδη μέρα ἦτονε μ' εὐχαριστίαν ὅλων.
Καὶ τὴν μεγάλην μ' ἔδωκεν εὐθὺς γραμματιτζίαν,
καὶ ὕστερα μετὰ καιρὸν καὶ τὴν Καμιναρίαν. στ. 278.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς πρὸς τὸν Ἰωάνβοδαν οἰκειώσεως καὶ τῶν παρ' αὐτῷ.

Ἐδῶ τώρα νὰ κάθωμαι καὶ νὰ σοῦ διηγοῦμαι
τὰ ὅσα ἔλαβα ἐκεῖ, καὶ νὰ σοῦ τὰ καυχοῦμαι,
Τοῦ αὐθεντὸς τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην,
Ἀρχόντων τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν φιλοφροσύνην,
Καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα λαμπρά, καὶ ὅλα δοξασμένα,
παθητικὸ δὲ λυπηρό, ἢ ἕνα ἢ κανένα,
Δὲν εἶναι πρέπον καὶ σεμνόν· εἶναι κ' ἐμποδισμένον,
ὅτι νὰ μὴ καυχώμεθα εἶναί το καὶ γραμμένον.
Ὅθεν τ' ἀφήνω ὅλ' αὐτὰ στὴν κρίσιν τῶν πλουσίων,
χρειάζονται καὶ καθ' αὐτὸ ὁλόκληρο βιβλίον.
Λογιάζω νὰ τὰ ἄκουσες καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα
καὶ ἀπὸ ἄλλους περισσούς, καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα.
Τόσο δὲ λέγω μοναχὰ ἐγὼ μὲ συντομίαν,
διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλῶν, διὰ τὴν εὐτυχίαν,
Ὁ φθόνος ἐγεννήθηκεν· ὅτι ἡ εὐτυχία
πολλαῖς φοραῖς φθόνον γεννᾷ, φθόνον τῇ ἀληθείᾳ.
Ὅθεν κ' ἐδῶ γεννήθηκεν ὁ φθόνος τὸ θηρίον,
ὡς εἰς τὸν Πίνδον παλαιά, τὸ εὔμορφον παιδίον.
Τοῦτος ὁ Πίνδος ἤτονε τοῦ πρώτου Μακεδόνος
φρόνιμος κ' εὔμορφος υἱός, ὡς λίγοι ἐξ αἰῶνος.
Ἄκουσαι τώρα, πεγζαδέ, τί ἐνεργεῖ ὁ φθόνος,
ὅλον τὸν κόσμον ἄξιος νὰ τὸν χαλάσῃ μόνος.
Νὰ τὸν χαλάσῃ ὁ θεός, καὶ νὰ τὸν ἀφανίσῃ,
ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς νὰ τὸν ἐξοστρακίσῃ.

Ὅθεν καὶ ἐφθονήθηκεν ἀπὸ τ' ἀδέλφιά του,
ὡς Ἰωσὴφ ὁ πάγκαλος διὰ τὰ ὄνειρά του.
Καὶ δίνει τόπον τοῦ κακοῦ, ὡς γνωστικὸς μισεύει,
εὐθὺς ἀπὸ τὸν τόπον του διὰ νὰ εἰρηνεύῃ.
Ἄφηκε τὸν πατέρα του εἰς τὸ βασίλειόν του,
αὐτὸς πῆρε τὰ μάτια του κ' ἔφυγ' ἐκ τῶν ἐχθρῶν του.
Ἐπῆγε κ' ἐκατοίκησε στὰ ὄρη τοῦ Μετζόβου,
κ' ἐζοῦσε, καθὼς ἤθελε, χωρὶς φθόνου καὶ φόβου.
Ὡς νέος δὲ κ' ἐλεύθερος πάντοτ' ἐκυνηγοῦσε,
καὶ μάλιστα ζαρκάδια, καὶ τὸν καιρὸν περνοῦσε.
Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν ὁ Πίνδος ξεπεζεύει
ἀπ' τ' ἄλογο, καὶ ἐρευνᾷ τὸ δάσος, καὶ γυρεύει·
Νὰ διῇ γυρεύει πουθενὰ εἰς ταῖς σπηλιαῖς, στὰ δάση
κανένα ζαρκαδόπουλο, νὰ τρέξῃ νὰ τὸ πιάσῃ.
Εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν πολὺν αὐτὸν καὶ προθυμίαν
ἀκούει ἔξαφνα φωνὴν ἐκεῖ στὴν ἐρημίαν.
Καὶ ἡ φωνὴ τὸν πρόσταζε, ζαρκάδια νὰ μὴ πιάνῃ.
γυρίζει, βλέπει γύρω του, κανένας δὲν ἐφάνη.
Ἐγύρισε στὸ σπῆτί του, ἀλλὰ τῇ ἐρχομένῃ
ἡμέρᾳ καββαλίκεψε, κ' ἐκεῖ πάλιν πηγαίνει,
Γιὰ νὰ ἰδῇ, νὰ στοχασθῇ, μήπως καὶ κυνηγοῦσι
ἄλλοι ἐκεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτὴν εἶχαν εἰποῦσι.
Κιτάζωντας ἐπιμελῶς ἐκεῖ δὲν βλέπει ἄλλο,
ἔξω ἀπ' ἕνα δράκοντα, φίδι πολλὰ μεγάλο,
Καὶ εἶχε τὸ κεφάλι του ὀλίγο σηκωμένο,
κ' ἔστεκε καὶ τὸν ἔβλεπε τὸν Πίνδον τρομασμένον.
Ἦτον δὲ τὸ κεφάλι του μαζὶ μὲ τὸν λαιμόν του,
σὰν ἕνας ἄνθρωπος σωστός, θέαμα φοβερόν του.

Ὁ νέος τοῦτο νὰ ἰδῇ, ἂν καὶ νὰ ἐξεπλάγη,
στὸ ξαφνικὸ καὶ φοβερό, κ' ἡ ὄψις μετηλλάγη,
Δὲν ἔφυγε δέ, ὡς δειλός, ὡς φύγ' ἤθελεν ἄλλος,
ἐστάθηκε στὸν τόπον του, στερόκαρδος μεγάλος.
Ἀλλὰ καὶ μετὰ κάποιας τέχνης του καὶ σοφίας
ἔδειξεν εἰς τὸν δράκοντα, ὡς σχῆμα εὐλαβείας,
Καὶ ἀπὸ τὸ κυνῆγί του εὐγάνει, καὶ τοῦ δίνει,
ὡς δῶρον, ὡς προσκύνημα, καὶ φεύγει, τὸν ἀφήνει.
Ὁ δράκων τόσην νὰ ἰδῇ εὐγένειαν στὸν νέον
καὶ εὔνοιαν στοῦ λόγου του, μάλιστα τὸ γενναῖον,
(Τὰ δῶρα τόσην δύναμιν ἔχουν καὶ φιλιώνουν
καὶ τὰ θηρία τ' ἄγρια, καὶ μᾶς τὰ ἡμερώνουν·)
Δὲν τὸν ἐπείραξε ποσῶς, ἐπῆγε στὴν φωλιά του,
ἐκεῖ ἐξεκοκκάλιασεν αὐτὸ ἡ ἀφεντιά του.
Ὁ Πίνδος ἔκτοτε λοιπὸν ὅταν ἐκυνηγοῦσε,
πήγαινεν εἰς τὸν δράκοντα, καὶ τὸν φιλοδωροῦσε,
Ὡς ἀκριβόν του φίλον του, ὡς ἕνα σύντροφόν του,
καὶ τοῦτο κάμποσος καιρὸς μὲ πόθον περισσόν του.
Κ' εἰς τὸ κυνῆγι ἔκτοτε πλειότερο εὐτυχοῦσε,
ὡσὰν νὰ ἤτονε κανεὶς καὶ τὸν ἐβοηθοῦσε.
Καὶ ταῦτα μέν, Ἀλέξανδρε, ὁ Πίνδος καὶ ὁ δράκων,
ὁ ἄλλος δὲ ὁ νοητὸς τοῦ ἔσκαφτε τὸν λάκκον.
Καὶ ὅσο τοῦτος, ὡς καλός, ἀπ' ὅλους ἠγαπᾶτο
διὰ τὴν καλωσύνην του, καὶ πάντοτ' ἐτιμᾶτο,
Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ ὤμωναν στ' ὄνομά του,
διὰ τὴν φρονιμάδα του καὶ ὡραιότητά του,
Καὶ ἦτον εἰς τὸ Μέτζοβο σὰν ἕνα ἀνοιγμένο
εὔμορφο τριαντάφυλλο, ἀπ' ὅλους παινεμένο,

Τόσον ἀπὸ τ' ἀδέλφια του ὅλο τὸ ἐναντίον
μισεῖτο, ἀπεστρέφετο, ὡσὰν ἕνα θηρίον.
Ὅθεν καὶ δὲν ἡσύχασαν κι' ἀπὸ μακριὰ φθονοῦντες,
τοῦ ἀδελφοῦ τους τὴν τιμὴν τὴν περισσὴν γρικοῦντες.
Ἐπῆγαν καὶ τὸν ηὗρασιν ἀπάνω εἰς τὸ ὅρος,
χωρὶς ἄλλο τοὺς ἔστειλεν αὐτὸς ὁ Ἑωσφόρος.
Καὶ τὸν ἐπαραφύλαξαν τἀδέλφια καὶ τὰ τρία,
κ'ἐκεῖ τὸν ἐθανάτωσαν κ' οἱ τρεῖς μὲ τὰ σπαθία,
Κοντὰ εἰς ἕνα ποταμόν, μονάχον τὸν καϊμένον,
καθὼς ὁ Κάϊν τὸ σκυλὶ Ἄβελ τὸν ἁγιασμένον.
Ὁ μαῦρος δὲ μὴν ἔχωντας ὁ Πίνδος τί νὰ πράξῃ,
ὡς μοναχός, κ' ἐκεῖνοι τρεῖς, ἔπιασε νὰ φωνάξῃ.
Ἀκούσας δὲ ὁ φίλος του ὁ δράκος τὴν φωνήν του,
(ὅτι ὀξεῖαν καθὼς λέν, ἔχει τὴν ἀκοήν του),
Ἔτρεξε μὲ πολλὴν ὁρμὴν διὰ νὰ τὸν γλυτώσῃ,
Ἀμὴ ἐκεῖνα τὰ σκυλιὰ τὸν εἶχαν τελειώσει.
Τοὺς δὲ φονιάδες καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς ἔπνιξεν ὁ δράκων,
ἔπεσαν εἰς ὃν ἔσκαψαν καὶ ἀπατοί τους λάκκον.
Καὶ δὲν ἐπαραμέρισεν ἀπὸ τὸ λείψανόν του,
ἀλλὰ ὡς φίλος του πιστὸς φίλον τὸν ἀκριβόν του
Ἐστάθηκε τὸν φύλαξε, μὴ τύχῃ καὶ ὑπάγῃ
θηρίον ἀπ' τὴν ἔρημον ἄλλο, καὶ τὸν ἐφάγῃ.
Ἕως ὁποῦ οἱ φίλοι του εἰς ἀναζήτησίν του
ἐπῆγαν, καὶ τὸν ηὗρασι, πλὴν μετὰ τὴν σφαγήν του.
Καὶ βλέποντές τον ἔκλαιαν, καὶ τὸν μοιρολογοῦσαν,
ἀμὴ νὰ πάγουσι σιμὰ φοβοῦνταν, δειλιοῦσαν.
Ἕως ὁποῦ κατάλαβεν ὁ δράκος τὴν αἰτίαν,
καὶ τὴν καλὴν διάθεσιν αὐτῶν καὶ τὴν φιλίαν,

Κ' ἐσύρθη, καὶ τοὺς ἔδωκε τόπον, καὶ ὑπαγαίνουν,
καὶ τὸν ἐθάφτουν στὸ βουνὸ ἐκεῖ, καὶ κατεβαίνουν.
Καὶ ἀπὸ τότε τὸ βουνὸ διὰ τὸν θάνατόν του
τοῦ Πίνδου ὀνομάζεται διὰ μνημόσυνόν του.
'Αλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· διὰ τὴν εὐτυχίαν,
διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολλῶν καλῶν καὶ ἀφθονίαν,
Ὁ φθόνος ἐγεννήθηκε τοῦ ᾅδου τὸ θηρίον,
ἀρχόντων ἀναμεταξὺ ῥωμαίων καὶ οἰκείων.
Ἡ τὴν ἀλήθειαν νὰ 'πῶ, ἀγαπητήν μοι λίαν,
διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐμῶν κακῶν καὶ ἁμαρτίαν,
'Επαραχώρησ' ὁ θεός, καὶ ἴσχυσεν ὁ φθόνος,
ἀλλιῶς δὲν ἐκατόρθωνεν αὐτὸς τίποτες μόνος·
Μόνος οὐχί, ἀμὴ μαζὶ μ' αὐτόν του τὸν πατέρα,
δαίμονα, δαιμονόπαιδα καὶ δαιμονομητέρα.
Διότι θέλων ὁ θεὸς ἕνα νὰ βοηθήσῃ,
φθόνος ποτὲ δὲν εἰμπορεῖ κἂν οὐδὲ νὰ τὸν σείσῃ.
'Ενόσῳ ἔχεις, ἀδελφέ, τὴν θείαν παρθενίαν,
καὶ ἐλεημοσύνην δὲ ἀντάμα τὴν ἁγίαν,
Φθόνον ποτὲ μὴ φοβηθῇς, τρῶγε καλὰ καὶ πῖνε,
μὴ δειλιάσῃς τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἑκατὸν ἂν ἦναι.
Εἶναι μεγαλοδύναμος ἡ θεία παρθενία,
ἡ ἐλεημοσύνη δὲ δύναμις ὅλη θεία.
Ἡ μία εἶναι τοῦ θεοῦ πρᾶξις καὶ ἐργασία,
ἡ ἄλλη τῶν 'Αγγέλων του ἀγάπη, εὐθυμία.
'Εν ὅσῳ εἶχα καὶ ἐγὼ λοιπὸν αὐταῖς ταῖς δύο,
κανένα δὲν φοβήθηκα ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ·
Θαῤῥεῖς ἐγὼ ἀφέντευα, θαῤῥεῖς καὶ ἐπετοῦσα,
καὶ τὸν θεὸν ἀπ' τὴν ποδιὰ ἔλεγες κ' ἐβαστοῦσα.

Ἐγὼ ἤμην ἀληθινὰ χρυσῆ λιὰ στὸ σκουτέλι,
στὴν κούρτην τὴν ἀφεντικήν, κ' ὅπου καλὸ μὲ θέλει.
Μ' ἔδειχναν μὲ τὸ δάκτυλο, κατὰ τὴν παρόιμίαν,
μὲ εἴχασιν ὑπόθεσιν ὅλοι στὴν Μπογδανίαν.
Οὐ μόνον δὲ γραμματικός, ἀμὴ καὶ Καμινάρης,
δὲν ἔλειψε ποτὲ ποσῶς αὐτὴ ἡ τόση χάρις·
Δὲν εἶχα τὸν καλλήτερον καὶ ὑψηλότερόν μου,
δὲν εἶχα τὸν ἀνώτερον καὶ μεγαλήτερόν μου.
Καὶ ἂν καὶ εἶπα πρότερον, πῶς εἶν' ἐμποδισμένον,
ποτὲ νὰ μὴ καυχώμεθα, καὶ εἶναι καὶ γραμμένον,
Τὸ λέγω εἰς ἀπόδειξιν ὅμως τῆς ἐξουσίας,
τῆς ἐλεημοσύνης τε ὁμοῦ καὶ παρθενίας.
Πρᾶγμα δὲν ἐπεθύμησα νὰ μὴν τὸ ἀποχτήσω,
ἔπρεπε μὲ τὴν θύμησιν μόνον νὰ τὸ κερδήσω.
Εἶχα τὸν στεφανοῦντά με ἐν οἰκτιρμοῖς πλουσίοις,
εἶχα τὸν ἐμπιπλῶντά με ἐν ἀγαθοῖς παντοίοις.
Εἰς τὸν Αὐθέντην ἐμπροστὰ στέκουμουν κ' ἐμιλοῦσα,
καὶ οὔτε τὸν ἐντρέπουμουν, οὔτε τὸν δειλιοῦσα.
Λέγωντας τὴν ἀλήθειαν, ὁποῦ ἐπ' ἀληθείας
ἰσχὺς καὶ ἄλας ἀρετῆς εἶναι αὐτὴ παντοίας.
Ὅθεν καὶ ἐβιάσθηκε νὰ βάλῃ νὰ μὲ ποῦσι,
νὰ μὴ τὸν ἀντιστέκωμαι ἐπὶ πολλοῖς παροῦσι.
Θυμοῦμαι ἡ Δομνίτζα του ἔτυχε ν' ἀῤῥωστήσῃ,
καὶ 'λίγο 'λίγο ἔλειψε χρόνους νὰ μᾶς ἀφήσῃ.
Καὶ εἰς σαράντα ἔδωκεν ἁγίας ἐκκλησίας
ὅλο σαρανταλείτουργα αὐτῆς ὑπὲρ ὑγείας.
Τρεῖς φοραῖς τό καμεν αὐτό, πολὺ τῇ ἀληθείᾳ,
πρώτην ὅταν τοῦ δόθηκεν εὐθὺς ἡ αὐθεντεία,

Δευτέραν ὅταν ἔφθασεν εὐθὺς στὴν αὐθεντείαν,
καὶ τρίτην εἰς τῆς θυγατρὸς αὐτὴν τὴν ἀῤῥωστίαν.
Ἀφοῦ λοιπὸν μοιράσθηκαν αὐταῖς ἡ λειτουργίαις,
καὶ τούταις μὲ τὸ χέρι μου καὶ ἄλλαις εὐποιΐαις,
(Ὅτι φιλόπτωχος πολλὰ ἦτον τῇ ἀληθείᾳ,
ἂν ἔλειπε καὶ ὁ θυμός, καλὴ ψυχή, ἁγία.)
Ἔστειλ' εὐθύς, καὶ ἔφερε τὸ τίμιον ποδάρι
τοῦ Ἰωάννου Βαπτιστοῦ, τοῦ προσκυνῶ τὴν χάρι.
Εἶναί το μὲ χρυσόβουλλο αὐτὸ βεβαιωμένο,
εἰς ἕνα μοναστήριον Σοκόλ' ὠνομασμένο.
Ἔτυχε δὲ κ' ἕνας παπᾶς, κ' ἔκλεψε τοῦ Ἁγίου
τὸ χέρι τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου τοῦ θείου.
Τὸ ἔκλεψεν ἀληθινά, πλὴν χάριν εὐλαβείας,
ἀπ' ἕνα μοναστήριον Κρακιόβας τῆς Βλαχίας.
Εἰς ἓν ἁγιοταφίτικο μετόχι φυλαγμένο,
καὶ τοῦτο μὲ χρυσόβουλλον ὄντας μαρτυρημένο.
Καὶ εἰς τὸ Γιάσι ὁ παπᾶς ὢν κατὰ συγκυρίαν,
τὸ ἔμαθαν, τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν.
Ὁ δὲ Αὐθέντης γύρευεν ἀπὸ εὐλάβειάν του
νὰ τὰ κρατήσῃ, τάχατες διὰ ὠφέλειάν του.
Καὶ ἀγκαλὰ δὲν τ' ἄφιναν μετὰ τὴν μανζιλίαν,
ἔπρεπε δὲ νὰ γυρευθοῦν χωρὶς ἀμφιβολίαν,
Ὅμως θυμοῦμαι τότ' ἐγὼ πῶς εἶχα τὸν μιλήσῃ
χωρὶς καμμίαν συστολήν, καὶ εἶχε τὰ γυρίσῃ.
Τόσο χοντρὰ ἐμίλησα, μάλιστα ἡγεμόνα,
καὶ μάλιστα ὅλον θυμόν, μὲ τόσον μου ἀγῶνα,
Ὅπου ἂν ἦτον ἡγεμὼν ὄχι ὁ Ἰωάννης,
ἔπρεπε τότε, ἄρχοντα, ῥάπισμα νὰ λαμβάνῃς.

'Εθύμωσε δὲ δυνατά, ἄναψεν, ἠλλοιώθη,
ἐγίνηκεν ὅλος φωτιά, ὡς τόσον ἐθυμώθη.
'Αλλ' ὅμως ἡ ἀγάπη του κι' ὁ ζῆλος ἀληθείας,
ὕστερα μὲ ἀξίωσεν εὐχὰς ἀπὸ καρδίας.
Τὸ ἴδιο κι' ἄλλαις φοραῖς διὰ τὴν παῤῥησίαν
ἐθύμων' ἐσυγχύζετο εἰς τὴν ἀντιλογίαν,
Καὶ ὕστερα μὲ ηὔχουνταν, ἀλλὰ καὶ μ' ἐπαινοῦσε,
ἀφοῦ τὸ ἐστοχάζετο, καὶ ὁ θυμὸς περνοῦσε.
Καὶ ἐν συντόμῳ νὰ εἰπῶ, εἰς μίαν εὐτυχίαν
καὶ αὔξησιν ἐπήγαινα, ὡς ἄλλην οὐδεμίαν,
Εἰς χρόνους τρεῖς μὲ τὰ πτερὰ πετῶντας τῆς ἁγίας
τῆς ἐλεημοσύνης τε ὁμοῦ καὶ παρθενίας.
Καὶ δείχνωντας πῶς φέρνουσι χωρὶς ἀμφιβολίαν
τὰ ἄσπρα τὰ μαθήματα, ἂν καὶ μ' ἀργοπορίαν.
Οὐ μόνον δὲ τὰ χρήματα, καὶ δόξαν δὲ καὶ κράτος,
ὡς γράφει καὶ ὁ Σολομών, ὁ μέγας κατὰ πλάτος.
'Αφήνω δὲ τὰ χρήματα, καὶ λέγω μόνον ἕνα,
καὶ ἀπ' αὐτὸ καὶ τὰ λοιπὰ ἔχε βεβαιωμένα.
Τόσ' ἄλογα μ' ἐχάρισαν, ὁποῦ πουγγεῖα τρία
πῆρ' ἀπ' αὐτά, καὶ χάρισα πέντε τῇ ἀληθείᾳ.
Εἶχα καὶ τρίτον αἴτιον ἐγὼ δὲ καὶ μεγάλο,
Τὴν Παναγίαν Δέσποιναν, τὴν εἶχα δίχως ἄλλο.
'Αλλέως πῶς ἐδύνομουν τόσον καιρὸν ν' ἀργήσω,
ἔτζι ψηλὰ νὰ κάθωμαι ἐγὼ νὰ μὴ κρημνίσω,
Μὴν ἔχωντας βοήθειαν καμμιὰ μηδ' ἀπὸ γένος,
μηδὲ ἀπὸ συγγένειαν, ἕνας πτωχὸς καὶ ξένος,
"Οντας σημάδι ὁλωνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι
ἔῤῥιχναν ἀκατάπαυστα, ἴσως καὶ οἱ διαβόλοι.

Κοντὰ στὰ ἄλλα καὶ αὐτὸ θυμοῦμαι, καὶ θαυμάζω,
εἰς τὴν βοήθειαν θεοῦ, καὶ τὸν θεὸν δοξαζω.
Θυμοῦμαι, ἦλθε, πεγζαδέ, στὸ Γιάσι ἕνας Σέχης,
σέχης δὲ τί θέλει νὰ πῆ, ἐσὺ τὴν πρᾶξιν ἔχεις.
Τοῦ ἐπιτρόπου σεβγκιουλῆς, διὰ φιλοδωρίαν,
ἔχωντας καὶ μεκτούπια εἰς Βλαχομπογδανίαν.
Ἦλθεν εἰς τὸν Αὐθέντην δὲ διὰ νὰ χαιρετήση,
νὰ δώση τὰ μεκτούπια καὶ νὰ συνομιλήση.
Ἐκεῖ κ' ἐγὼ κι' ἄλλοι μαζί, τρεῖς τέσσαρες λογιάζω,
κοντὰ στὸν θρόνον στέκομαι, ξεσκούφωτος, κιτάζω,
Στὸ σελαμλίκι δὲ αὐτό, ἤγουν στὴν σπαθαρίαν,
τί μέρα ἦτον ξέχασα ἀπ' τὴν πολυκαιρίαν.
Καὶ ὁ αὐθέντης παρευθὺς αὐτὸν ἐπροσηκώθη,
καὶ ἄρχισε τὸν λόγον του, καὶ ὁ καφὲς ἐδόθη.
Μόνον ἐκεῖ κόφτει εὐθὺς τὸν λόγον, καὶ κιτάζει
ὁ σέχης εἰς τοῦ λόγου μου, καί, μπέη, τοῦ φωνάζει,
Μπέη, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος (καὶ δείχνωντας ἐμένα,
ὁποῦ, ὡς εἶπα, στέκουμουν μὲ χέρια σταυρωμένα),
Μάγος αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι τῇ ἀληθείᾳ,
μάγος, καὶ ἄνθρωπος κακός, μάρτυς ἡ θεωρία.
Καὶ τὰ βαστᾷ ἀπάνου του τὰ μάγια, κίταξαί τον,
κι' ἀπὸ κοντά σου μάκρυναι αὐτόν, καὶ δίωξαί τον.
Αὐθέντης ὁποῦ ἤτονε ἀπὸ αὐτὰ γεμάτος,
πάραυτα ἐκατάλαβε, καθὸ Μαυροκορδάτος,
Καὶ ταραχθείς, λέγει εὐθύς, κίταξε τὴν δουλειά σου,
Σέχη, καὶ μὴ παραστρατῇς ἀπὸ τὰ ὅριά σου.
Τὰ μάγια, ὅπου εἶπε δέ, ἤτονε τοῦ Χριστοῦ μου
μιὰ εἰκονίτζα πέτρινη, δεμένη τοῦ λαιμοῦ μου,

Ὁποῦ τὴν εἶχ' ἀπὸ παιδί, ἀκόμη χωρὶς γνῶσι,
ἡ μακαρίτρα μάνα μου μὲ εἶχε τὴν ἐδώση.
Οἱ φίλοι ἔβλεπαν αὐτῆς πολλάκις τὸ γαϊτάνι,
καὶ μαντρακούκα τὄλεγαν, ἢ ἄλλο τι βοτάνι.
Ἢ ἐθαῤῥοῦσαν πῶς βαστῶ κανένα κοκκαλάκι
τῆς νυχτερίδας φυλακτό, ἢ ἄλλο διαβολάκι·
Καὶ δι' αὐτὸ ποτὲ κακὸ ἐμένα δὲν μὲ πιάνει,
καὶ ὁ Αὐθέντης μ' ἀγαπᾷ, κι' ὅ,τι τὸν πῶ, τὸ κάνει.
Καὶ ὁ διβὰν ἐφέντης δέ, κι' αὐτὸς ἔτζι θαῤῥοῦσε,
καὶ σὰν τοῦ τὄδειξα ἐγώ, συμπάθειο ζητοῦσε.
Καὶ δι' αὐτὸ ξωρίσθηκε μία φτωχὴ ῥωμαῖσα,
μία πτωχὴ ζαγοριανή, ἦτον στὸ Γιάσι μέσα,
Καὶ ἔπλυνε τὰ ῥοῦχά μου, καὶ τὴν ἀπλοχερνοῦσα
διὰ τὸν κόπον της αὐτόν, ἐγὼ τὴν κυβερνοῦσα.
Καὶ τὸν ἐκαλανάρχησαν οἱ φίλοι μου τὸν Σέχη,
καὶ ἔτζη ἔψαλε κι' αὐτός, κακὸ χρόνο νὰ ἔχῃ.
Θαῤῥῶντας νὰ εἰσακουσθῇ, λόγον τῆς μαγικῆς του,
ῥίχνωντας ἐπιτήδεια, τέχνης τῆς ἰδικῆς του.
Τέτοια καλαναρχίσματα πολλὰ καλαναρχοῦσαν
στὸ Γιάσ', στὴν Πόλι, καὶ ἀλλοῦ, καὶ μὲ διαλαλοῦσαν.
Καὶ πάντοτε ἦχος βαρύς, καὶ ὄχι ἄλλος ἦχος,
γιὰ νὰ βαρῇ, ν' ἀκούεται τὸ μέλος καὶ ὁ στίχος.
Ὡς καὶ εἰς τὸν ἐπίτροπον εἶχον καλαναρχίσει,
κι' ἔστειλε τζοχαδάρη του στὸ Γιάσ' νὰ μὲ ζητήσῃ,
Καὶ νὰ μὲ φέρῃ νὰ ἰδῇ, καθὼς καλαναρχοῦσι
εἶμαι κι' ἐγὼ ἀληθινά, ἢ θέλουν καὶ λαλοῦσι,
Εὐθὺς καὶ καπικεχαγιὰ γιὰ νὰ μὲ καταστήσῃ,
νομίζωντάς με ἄνθρωπον, διὰ νὰ μὲ τιμήσῃ.

Πριχοῦ ὁ τζοχαδάρης δὲ στὸ Γιάσι νὰ πατήσῃ,
 ἕνας μου φίλος πρόλαβε, μὲ εἶχε τὸ μηνύσῃ.
Αὐθέντης δὲν τὸ δέχθηκε, μὲ ἤθελε κοντά του,
 μ' ἔβλεπε καὶ ἀνάξιον γιὰ καπικεχαγιά του.
Ἤξευρε καὶ τὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ εἰς τὸν Ταταρχάνη
 μὲ ἔστειλε, καὶ τὰ ἑξῆς· ἕως ἐδῶ καὶ φθάνει.
Καὶ νὰ σοῦ πῶ, ἀγάπη μου, τώρα καὶ νὰ σοῦ ψάλλω,
 καὶ ἄλλο καλανάρχισμα, νόστιμο δίχως ἄλλο.
Ὁποῦ τὸ καλανάρχησαν στὸ Γιάσι, κ' ἐγρικήθη
 στὴν Πόλι, κύταξαι φωνή, κ' ἐψάλθη κ' ἐνεργήθη.
Ἕνα χαχάμη ἔκαμα κ' ἐγὼ εἰς τὸν καιρόν μου,
 Αὐθέντης μας τὸν ἔκαμε, μὲ λόγον δὲ δικόν μου.
Δουλειὰ δὲν ἔχομε καμιά, κἂν ἂς μετωρισθοῦμε,
 ἂς κάμωμε καὶ χορατά, δίχως νὰ κολασθοῦμε,
Δίχως νὰ κατακρίνωμεν, ἢ νὰ καταρασθοῦμεν,
 ἢ ν' ἀναφέρωμεν τινὸς ὄνομα καὶ νὰ ποῦμεν,
Φυλάττοντες παντοῦ κ' ἐδῶ ἡμεῖς τὰ ὅριά μας,
 καὶ διηγούμενοι αὐτά, ὡσὰν παιγνίδιά μας.
Διότι τὰ ἀνθρώπινα ὅλα μας παιγνιδάκια
 εἶναι, καθὼς λὲν οἱ σοφοί, ὡς παίζουν τὰ παιδάκια.
Ὁ δὲ Πατὴρ πάντων κι' αὐτοὺς κ' ἡμᾶς νὰ συγχωρήσῃ,
 ψάλτας καὶ καλανάρχους δέ, ὅλους νὰ ἐλεήσῃ.
Καὶ τὸν περιεστῶτα δὲ λαὸν νὰ εὐλογήσῃ,
 πρόσεχε δέ, παρακαλῶ, καὶ θέλεις εὐθυμήσει.
  Ἕνα χαχάμη ἔκαμα, πρέπει δὲ νὰ γνωρίσῃς,
 θέλεις τὸ μάθει ἀγκαλά, στὸ Γιάσι ἂν ὁρίσῃς,
Ὅτι χαχάμη δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ Καμινάρης,
 γραμματικός, ποστέλνικος, βόρνικος, ἢ σπαθάρης.

Ὄχι πῶς εἶναι γάδαρος μεγάλος ὁ χαχάμης,
καὶ διὰ τοῦτο δὲν μπορῶ νὰ κάμω, ἢ νὰ κάμῃς.
Ἀλλ' ὅτι πῶς εἶναι δουλειὰ αὐτὴ τοῦ Καμαράση·
ὁ Καμαράσης προεστὼς ἐν τοῖς Ἑβραίοις πᾶσι.
Ὁ Καμαράσης μοναχὰ χειροτονᾷ χαχάμη,
ἐγὼ δ' ἐχειροτόνησα, χαχάμη εἶχα κάμει,
Ὤντας καμάρας 'πίτροπος, ὅταν στὴν Μπογδανίαν
ἐπήγαμεν εἰς ταῖς ἀρχαῖς τότε μὲ αὐθεντείαν.
Ἤμουν δὲ καὶ γραμματικός, εἶχα καὶ τὴν καμάρα
πολὺν καιρὸν ἀπάνου μου, ἀμὴ καλὴ ψωμάρα.
Πέρασαν ἀπ' τὸ χέρι μου πουγγειὰ ὡς ἑξακόσα
ἂν σὲ εἰπῶ, δὲν ψεύδομαι, καὶ ἕως ἑπτακόσα.
Ἕνα χαχάμη ἔκαμα λοιπὸν μὲ συντομίαν,
τὸν τίμησα, τὸν ἔδωκα ἐγὼ τὴν χαχαμίαν.
Ἀνίερος τὸν μιαρὸν εἶχα χειροτονήσῃ,
καὶ τριακόσια σωστὰ μ' εἶχεν ἀπλοχερίσῃ.
Καὶ εἰς αὐτό, στοχάζομαι, εἶχα παρανομήσῃ,
διότι σιμωνιακῶς, καὶ εἶχα τὸ γνωρίσῃ.
Καὶ μιὰ ὀκὰ (ἔτζι θαῤῥῶ) χρυσάφι τῆς Λεχίας,
καὶ νέος ὁ χαχάμης μου ἔξω τῆς ἡλικίας.
Τί τὰ πολλά; ἐγὼ πολλὰ εἶχα παραστρατήσῃ,
εἰς τὴν χειροτονίαν μου, κ' εἶχα μετανοήσῃ.
Ψῆφος, δοκιμασία δὲ εἰς τῶν μαρτυρησάντων
κακὰς ἑβραίων κεφαλάς, παρόντων ἐκεῖ πάντων,
Ἐφίλησε τὸ χέρι μου, πῆρε τὴν εὐλογίαν
καὶ γράμμα τὸ ἀφεντικό, ἤγουν τὴν μαρτυρίαν.
Τοῦ ἔδωκα τὴν ὀβριακὴν ὅλην γιὰ ἐνορίαν,
κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Ταλμοὺθ καὶ τὴν ἀνοησίαν.

Τοῦτο τοὺς φίλους μου πολλὰ εἶχε τοὺς ἐζαλίσει,
τούτ' ἡ χειροτονία μου εἶχε τοὺς δαιμονίση.
Καὶ ἡ ποδιαῖς τους ἄναψαν τοῦτο νὰ τὸ ἰδοῦσι,
καὶ ἄρχισαν πλέον παντοῦ νὰ τὸ καλαναρχοῦσι.
Ἦχος βαρύς, καὶ τί βαρύς, πᾶσαν μὲ τριφωνίαν·
νικοῦσεν, ἐδιάβαινε καὶ τὴν ἐννιαφωνίαν.
Στοὺς γείτονας, στοὺς φίλους τους, εἰς τὴν Βλαχιά, στὴν Πόλι,
καὶ μὲ φωναῖς καὶ μὲ γραφαῖς καὶ τόμαθαν πλιὸ ὅλοι.
Ὅτι πῶς ὁ γραμματικός, μάλιστα Σκοπελίτης,
ὄχι κανένας εὐγενὴς καὶ ἄρχοντας Πολίτης,
Κοντὰ στὰ ὅσα θέλησε, ἔφθασε καὶ νὰ κάμῃ
στὴν κούρτην, εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἔκαμε καὶ χαχάμη.
Ὁ μῆνας δὲν ἐπέρασε, κ' ἔρχεται καλαράσης,
πιάνω ἀνοίγω ταῖς γραφαῖς, καὶ τί νὰ διαβάσῃς.
Ἔπαιζε καὶ πρὸ ἡμερῶν τὸ μάτι τὸ ζερβί μου,
κ' ἔλεγα πάλιν δίκτυα, καὶ πλοῖα στὴν ζωήν μου.
Πιάνω, ἀνοίγω παρευθὺς τὸν πλίκον τῶν γραμμάτων,
διαβάζω τὰ πιττάκια, βλέπω, ἀνάθεμά τον,
Καὶ τὸν χαχάμη τὸν ὀβριό, κι' αὐτὸν ἐπ' ἀληθείας
βλέπω εἰς ταῖς ὑπόθεσες μέσα τῆς αὐθεντείας.
Πῶς καὶ καλὰ νὰ ἐξωσθῇ, δὲν γίνεται ἀλλέως,
τῆς ὥρας νὰ καθαιρεθῇ, ἀνάξιος, ὡς νέος.
Καθὼς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ νόμου, τὸ τοῦ φθόνου,
φαίνεται τὸ χιλιοστόν, Κάϊν τ' ἀδελφοκτόνου.
Ὄχι δέ, καθὼς γέγραπται, καὶ ὁ χειροτονήσας,
καὶ ὡς καθὼς φοβήθηκα ἐγώ, τοῦτο ποιήσας.
Ὄχι κἂν οἱ καλότυχοι αὐτὸν νὰ τὸν ἀργήσουν,
ἀμὴ μοῦ τὸν ἐκάθηραν, πλὴν δίχως ν' ἀφορίσουν.

Καὶ τὰ ἑξῆς. κι' ὁ ἡγεμὼν τὴν φόρεσε καὶ πάλιν,
τὴν γούνα, ἤγουν πεγζαδὲς καὶ τούτην σὰν τὴν ἄλλην.
Καὶ λέγει με, Γραμματικέ, δὸς τἄσπρα 'πίσω ὅλα,
κ' ἔπαρ' τ' ἀπ' τὴν καμάρα μου, μὴ ζημιωθῆς μιὰ φόλα.
Δὲν εἶναι νόστιμον πολλὰ καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις;
δὲν εἶναι δὲ ἦχος βαρύς; μπορεῖς νὰ ἀμφιβάλλῃς;
Τοιαῦτα νόστιμα πολλὰ εὔγαλε παιγνιδάκια
ἡ τριετὴς αὕτη σκηνή, γεμάτα δὲ φαρμάκια,
Ὁ τριετὴς χνοῦς καὶ καπνὸς ἐκείνης τῆς τιμῆς μου
τὸ τριχρονιάρικ' ὄνειρο, ἡ φούσκα τῆς ζωῆς μου.
Ὁποῦ ἐγὼ τὰ σιωπῶ καὶ διὰ συντομίαν,
καὶ γιὰ νὰ μὴν ἐγκρεμνισθῶ εἰς μεγαληγορίαν.
Καὶ ἀπὸ τοῦτα βέβαια ἔπειτα, ἐκρημνοῦσα,
ἀνίσως μὲ ταῖς πτέρυγαις ἐκείναις δὲν πετοῦσα.
Καὶ ἂν στὴν Παναγίαν μου ἐγὼ δὲν ἀκουμποῦσα,
τότε καὶ νῦν δὲ καὶ ἀεί, Κυρία μου ὡς οὖσα.
Διὸ καὶ τὰ βιβλία μου ὅλα τὴν προσκυνοῦσι,
εἶναι γεμάτα ὕμνους της, τὴν χάριν μαρτυροῦσι.
Διὸ καὶ μὲ ἐχάρισε καὶ μίαν της εἰκόνα,
πὲς Παναγίαν ζωντανήν, θαῦμα εἰς τὸν αἰῶνα.
Τοῦ Δούκα βόδα τοῦ ποτὲ Βλαχίας, Μπογδανίας,
καὶ 'Οκραΐνης Αὐθεντός, χεὶρ δὲ τῆς Μοσχοβίας.
Σίλβεστρος καὶ Μελέτιος αὐτοὶ οἱ ἱεράρχαι,
ἰδόντες ἐξεπλάγησαν, καὶ ἄλλοι πατριάρχαι.
Ὁ Σίλβεστρος δὲν βάσταξεν, ὁ τῆς 'Αντιοχείας,
πάραυτα τὴν ἐσήκωσε διὰ τῆς ζωγραφίας.
Ὁ ἡγεμὼν ἠθέλησεν, ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος,
νὰ μὲ τὴν ὑστερήσουσι, κ' ἐσπούδαξαν μεγάλως.

Εἰς τὸν *Καθρέπτην γυναικῶν* εἶναι ἀπὸ ἐμένα
τὰ κατ' αὐτὴν πλατύτερον (ἰδέτα) γεγραμμένα.
Αὐτὴ ἀξίζει μιὰ Βλαχιὰ χωρὶς ἀντιλογίας,
μὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἄλλην δὲ (χεὶρ τοῦ 'Αντιοχείας,
Καὶ τούτη πάλιν τοῦ αὐτοῦ) ὁποῦ ἐν Βυζαντίῳ
εὑρῆκα ὕστερον αὐτήν, ὡς χάριν ἐν Κυρίῳ,
Βλαχιὰ μαζὶ καὶ Μπογδανιὰ χωρὶς ἀμφιβολίας,
ἕνα στὴν γῆν ἀσύγκριτο ταῖρι ἐπ' ἀληθείας.
'Απὸ Χριστοῦ γεννήσεως (καὶ ἕνα εὐτυχίας
ἄκουσαι τώρα ὄνειρο, χάριν περιεργείας,
Εἰς τοῦ πατρός σου τὸν καιρὸν τοῦ μνήμης αἰωνίας,
εἰς τῆς μεγάλης δὲ ἐγὼ βαθμὸν γραμματιτζίας·)
'Εψιλόν, μῖ, ἄλφα καὶ ψῖ, μηνὸς Φεβρουαρίου,
τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου δὲ μεγάλου Μελετίου,
Καὶ βλέπω εἰς τὸν ὕπνον μου στὸν οὐρανὸν ἀπάνω,
ὡς κάστρο μέγα δυνατά, ὑπερβολὴν δὲν κάνω.
Ὁ μισὸς ἦτον οὐρανὸς πιασμένος ἀπ' τὸ κάστρον,
καὶ ὡραιότατον πολλά, δὲν ἦτον δὲ ἐξ ἄστρων,
'Αμὴ ἀπὸ λαμπρότητα καὶ φῶς σχεδιασμένον,
λίαν λαμπρὸν καὶ θαυμαστὸν κάστρο καὶ δοξασμένον.
Ἔχωντας πύργους ὑψηλούς, καὶ ἀπὸ τρεῖς λαμπάδες
ὁ πύργος, ὁποῦ ἄναφταν μὲ χίλιαις εὐμορφάδες.
Καὶ μὲ μεγάλην μου χαρὰν καὶ θάμβος τὸ θωροῦσα,
ὥραν πολλὴν μόνος ἐγώ, καὶ ὑπεραποροῦσα.
Δὲν εἶναι τόσο μοναχά, ἀλλ' ἦτονε ζωσμένον
μὲ τόξον, δόξαν, ὁποῦ λέν, περικεκυκλωμένον.
Τὸ τόξον ὄντας δὲ μακρὰν ὀλίγο, δόξαν μίαν
καὶ κάλλος τοῦ ἐχάριζεν ἄμετρα ἐξαισίαν.

Εὐχὴ εἰς τὸν Χριστὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὡς ἐκ προσώπου τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

'Αξίωσόν με 'Ιησοῦ (δύο ἐπιστολάς μου,
ὁποῦ πρὸς τὴν μητέρα μου ἔγραψα ὡς εὐχάς μου,
Διάβασε τώρα, πεγζαδέ, μετὰ περιχαρείας,
ὁποῦ τὰς γράφω καὶ αὐτὰς χάριν περιεργείας.)
'Αξίωσόν με 'Ιησοῦ, τὸ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
νὰ ἀπολαύσω γλήγορα τ' ἀγαπητόν μου τέκνον.
'Εβράγχιασεν ὁ λάρυγξ μου, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
παρακαλῶντας πάντοτε γιὰ τὸ γλυκύ μου τέκνον.
Νὰ μὲ τὸ στείλῃς, Κύριε, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
νὰ τὸ ἰδῶ, νὰ τὸ χαρῶ τὸ ποθητόν μου τέκνον.
Αἱ χεῖρές σου τὸ ἔπλασαν, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, Δέσποτα, τὸ ποθεινόν μου τέκνον.
Κ' ἐμένα τὸ ἐχάρισες, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
καὶ τώρα ὄντας ἐπὶ γῆς, στερεύθηκα τὸ τέκνον.
Τὸν Λάζαρον ἀνέστησας, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
κ' ἐμένα ὥντας ζωντανόν, μὲ ὑστερεῖς τὸ τέκνον.
Υἱὸν χήρας ἀνέστησας, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
στεῖλε κἀμοῦ τῆς χήρας δὲ τὸ ζωντανόν μου τέκνον.
Στὰ γηρατειὰ τοῦ 'Αβραάμ, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
τοῦ χάρισες τὸν 'Ισαάκ, εὐλογημένον τέκνον,
Καὶ στὰ δικά μου γηρατειά, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
χάρισαι, ἐξαπόστειλον τὸ προσφιλές μοι τέκνον.
Τὸν 'Ιακὼβ ἠξίωσας, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκναν,
κ' ἦλθεν ἀπὸ τὴν ξενιτειὰ μ' ἕνα κοπάδι τέκνων,
'Αξίωσον κἀμὲ Σωτὴρ, τὸ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
μὲ τέκνα κἐγὼ νὰ ἰδῶ τὸ φίλτατόν μου τέκνον.

Τὸν Ἰακὼϐ ἠξίωσας, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
καὶ ἴδεν εἰς τὴν ξενιτειὰ τὸν Ἰωσήφ, τὸ τέκνον,
Ἀξίωσον κἀμέ, θεέ, τὸ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
τὸν Κωνσταντῖνον νὰ ἰδῶ τὸ ταπεινόν μου τέκνον,
Ὡς βασιλεὺς γῆς, οὐρανοῦ, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
πρόσταξε νἄλθῃ γλήγορα τἀγαπητόν μου τέκνον.
Τιμᾶτε, λέγεις, τοὺς γονεῖς, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
δός μοι λοιπὸν νὰ μὲ τιμᾷ τὸ ἰδικόν μου τέκνον.
Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, δός μοι λοιπὸν τὸ τέκνον.
Ὁποῦ τοσούτους τὸ ζητῶ χρόνους, ὦ θεῖον τέκνον,
καὶ κλαίουσα παρακαλῶ νὰ μὲ δοθῇ τὸ τέκνον.
Τὰ δάκρυα μοῦ ἔγιναν, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ἄρτος, καθὼς λέγει Δαϐίδ, γιὰ τὸ γλυκύ μου τέκνον.
Καθημερνὰ ἀκούωντας, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ὑπὸ γειτόνων, συγγενῶν, ποῦ σου ἐστὶ τὸ τέκνον;
Δός μοι λοιπόν, δός μοι Χριστέ, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
τὸ τέκνον μου τὸ ποθητόν, τὸ φίλτατόν μου τέκνον.
Ὁ πάντων προσδεχόμενος δάκρυα, θεοῦ τέκνον,
τῶν ἐν ἀνάγκαις, πρόσδεξαι κἀμοῦ διὰ τὸ τέκνον
Μητρὸς πολλὰ ἐλεεινῆς, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
δάκρυα τὰ ἐλεεινά, καὶ πέμψον μου τὸ τέκνον.
Μὴ παραϐλέψῃς δάκρυα, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
μητρὸς ὁποῦ παρακαλεῖ θερμῶς διὰ τὸ τέκνον.
Σὺ εἶσαι πάντων ἡ χαρά, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
καὶ μένα χαροποίησον μὲ τὸ καλόν μου τέκνον.
Στεῖλέ το, πολυέλεε, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
εὐφραινομένην δεῖξόν με μητέρα εἰς τὸ τέκνον;

Εἰσάκουσον, μονογενὲς υἱέ, θεοῦ μου τέκνον,
καὶ τὸν υἱόν μου φέρε μου, τὸ ποθεινόν μου τέκνον.
Πόνον μητρὸς ἐγνώρισες, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ὅθεν γνωρίζεις, πῶς πονῶ κ' ἐγὼ διὰ τὸ τέκνον.
Λοιπὸν ἀπόστειλον αὐτό, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
στεῖλέ μου, σὲ παρακαλῶ, ἡ ταπεινή, τὸ τέκνον.
Θαῤῥοῦσα ἡ ἀῤῥοίζικη, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
πῶς γέννησα διὰ χαρὰν ἐτοῦτό μου τὸ τέκνον,
Κ' ἐγὼ βλέπω ἡ ἄχαρις, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
πῶς ἔχω θλίψεις καὶ καϊμοὺς διὰ αὐτὸ τὸ τέκνον.
Φθάνουν πλιὸ πολυεύσπλαγχνε, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
φθάνουν ἡ λύπαις καὶ καϊμοὶ διὰ αὐτὸ τὸ τέκνον.
Σπλαγχνίσου με πλιό, στεῖλέ το, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
νὰ εὐφρανθῶ, καὶ νὰ χαρῶ τ' ἀγαπητόν μου τέκνον.
Περιστερᾶς κἂν πτέρυγας δός μοι, θεοῦ μου τέκνον,
καὶ νὰ πετάξω νὰ εὑρῶ τὸ φίλτατόν μου τέκνον.
Ἐπ' ἀληθείας, Κύριε, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
πρέπει νὰ στείλῃς γλήγορα τὸ φίλτατόν μου τέκνον.
Ὅτι ἐγήρασα, θωρεῖς, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ἵνα με τὸ γλυκύτατον γηροτροφήσῃ τέκνον.
Τὸ ἐγαλακτοτρόφησα, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ἂς μὲ γηροτροφήσῃ δὲ τώρα πλιὸ καὶ τὸ τέκνον.
Καθὼς τὸν γεροΣυμεών, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
ἠξίωσας νὰ σὲ ἰδῇ, οὕτω κάμὲ τὸ τέκνον
Ἀξίωσον νὰ τὸ ἰδῶ, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
πρὶν νὰ ἰδῶ τὸν θάνατον, ἄχ, φίλτατόν μου τέκνον.
Καὶ τότε νὰ εἰπῶ κι' ἐγώ, ὦ τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
νῦν ἀπολύεις Δέσποτα, ὅτι εἶδον τὸ τέκνον,

Τὴν δούλην σου τὴν ταπεινήν, ναί, τοῦ θεοῦ μου τέκνον,
καὶ ὡς ποθοῦσ' ἀπόλαυσα τὸ ταπεινόν μου τέκνον.

Εὐχὴ εἰς τὴν Θεοτόκον ὑπὲρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

'Αξίωσόν με Μαριάμ, ἡ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
νὰ ἀπολαύσω γλήγορα τὴν ποθητήν μου μάνα.
Δώδεκα χρόνους, Δέσποινα, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
ἔχω ὁποῦ στερεύθηκα τὴν ποθεινήν μου μάνα.
Φθάνει λοιπὸν ἡ ξενιτειά, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
στεῖλέ με στὴν πατρίδα μου, νὰ μὲ χαρῇ ἡ μάνα.
Φθάνει Βλαχιὰ καὶ Μπογδανιὰ πλέον, θεοῦ μου μάνα,
φέρε με εἰς τὴν Σκόπελον πάλιν, καὶ εἰς τὴν μάνα.
Λυπήσου, Παναγία μου, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
διὰ τὴν εὐσπλαχνίαν σου τὴν ταπεινήν μου μάνα.
Καὶ εὗρε τρόπον εὔκολον, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
νὰ πάγω γιὰ νὰ μὲ ἰδῇ ἡ τεθλιμμένη μάνα.
Αὐτὸ εἶναι στὸ χέρι σου, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
ἠθέλησες τὸ ἔκαμες, μὲ ἔστειλες στὴν μάνα.
Πάντα σοῦ εἶναι δυνατά, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
στεῖλέ με λοιπόν, στεῖλέ με στὴν γλυκυτάτην μάνα.
Σὺ τῆς κατάρας τὸν 'Αδὰμ ἔλυσας, θεοῦ μάνα,
καὶ Εὔαν τὴν προμήτορα, τὴν παλαιάν μας μάνα.
Τῆς ξενιτείας οὖν κἀμὲ τῆς τόσης, θεοῦ μάνα,
τῆς καταδίκης λύτρωσαι, στεῖλέ με εἰς τὴν μάνα.
Σὺ ἀνασταίνεις τοὺς νεκρούς, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
καὶ νὰ μὲ στείλῃς δύσκολον ἐμένα εἰς τὴν μάνα;
Σὺ ἡ ἐκσπάσασα ἐμέ, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς ἀπὸ αὐτὴν τὴν μάνα,

Σὺ ἔκσπασον τοὺς πόδας μου πάλιν, ὦ θεία μάνα,
νὰ εἰμπορέσω γλήγορα νὰ πάγω εἰς τὴν μάνα.
Οἱ ὀφθαλμοί μου πάντοτε πρὸς σέ, ὦ θεοῦ μάνα,
βλέψον καὶ σὺ οὖν ἐπ' ἐμέ, καὶ στεῖλέ με στὴν μάνα.
Ἡ ὕμνησίς μου πάντοτε ἐν σοί, ὦ θεοῦ μάνα,
ἐλέησόν με οὖν καὶ σύ, καὶ πέμψον με στὴν μάνα.
Μὲ τἄγιόν σου θέλημα, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
ἄφηκα καὶ στερεύθηκα τὴν γλυκυτάτην μάνα.
Μὲ τἄγιόν σου θέλημα, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
πάλιν ἂς πάγω νὰ ἰδῶ τὴν παμφιλτάτην μάνα.
Στὴν ξενιτειὰ μ' ἐτίμησες, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
κι' εὐχαριστῶ, πλὴν στεῖλέ με τώρα καὶ εἰς τὴν μάνα.
Μ' εὐτύχησες, κυβέρνησες, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
στεῖλέ με νὰ κυβερνηθῇ καὶ ἡ πτωχή μου μάνα.
Γιὰ τοῦτο μὲ ἠλέησες, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
διὰ νὰ γένῃ ἔλεος καὶ στὴν πτωχή μου μάνα.
Ἄνδρα δὲν ἔχει ἡ πτωχή, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
διὰ νὰ τὴν παρηγορῇ τὴν τεθλιμμένην μάνα.
Εἶναι δὲ καὶ γερόντισσα, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
καὶ λύπαις πλέον δὲν βαστᾷ μία τοιαύτη μάνα.
Δέομαι καὶ σὲ προσκυνῶ, λοιπόν, ὦ θεία μάνα,
στεῖλέ με γιὰ παρηγοριὰ στὴν πικραμένην μάνα.
Ἡ τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
λυπήσου με τὸν ὀρφανόν, καὶ στεῖλέ με στὴν μάνα.
Ἡ τοῦ προστάτου τῶν χηρῶν, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
σπλαγχνίσου, Παναγία μου, τὴν χηρεμένην μάνα.
Ἐπ' ἀληθείας, ὅσῳ ζῇ, ὦ τοῦ θεοῦ μου μάνα,
θέλει νὰ σὲ εὐχαριστῇ ἡ ταπεινή μου μάνα.

Γνωρίζεις, Παναγία μου, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
τί πόνον διὰ τὸ παιδὶ ἔχ' ἡ καϊμένη μάνα.
Ὅτι ἐπόνεσες καὶ σύ, ἡ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
διὰ τὸ θεῖόν σου παιδί, καθὸ φιλόπαις μάνα.
Τρεῖς μέραις δὲν εἶδες υἱόν, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
καὶ δὲν εἶχες παρηγοριά, ὡς γλυκυτάτη μάνα.
Κ' ἐμένα χρόνους δεκατρεῖς, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
ἔχει κοντὰ νὰ μὲ ἰδῇ ἡ ἰδική μου μάνα.
Τώρα στοχάσου τί καρδιὰ ἔχει, Θεοῦ μου μάνα,
καὶ τί ἡμέραις ἀπερνᾷ ἡ ταπεινή μου μάνα.
Σπλαγχνίσθητι αὐτὴν λοιπόν, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
καὶ στεῖλέ με νὰ εὐφρανθῇ ἡ πικραμένη μάνα.
Στεῖλέ με, Παναγία μου, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
στεῖλέ μ', Εὐαγγελίστρια, εἰς τὴν καλήν μου μάνα,
Δοῦλόν σου τὸν ἀνάξιον, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
στεῖλέ με στὴν Μαγδαληνήν, τὴν γλυκυτάτην μάνα.
Πρεσβείαις τῆς ἁγίας σου, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, στεῖλέ με εἰς τὴν μάνα.
Καὶ δὲν θέλω φανῇ ποτέ, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος ἐγώ, οὔτε ἡ μάνα.
Θέλω προσφέρει ὁ πτωχός, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
στὸ Μοναστῆρί σου ἐγὼ ἀντάμα μὲ τὴν μάνα,
Λάδι, θυμίαμα, κηρί, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
καὶ ἱερὰ ὅλα χρυσᾶ, μόνον νὰ δῶ τὴν μάνα,
Καὶ ἱερὰ σκεύη καλά, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
εὐθὺς ὁποῦ, Κυρία μου, ὑπάγω εἰς τὴν μάνα,
Πρὸς τούτοις σῶμα καὶ ψυχήν, ὢ τοῦ Θεοῦ μου μάνα,
εἰς δόξαν καὶ λατρείαν σὴν κι' ἐγὼ μαζὶ κι' ἡ μάνα.

στ. 580

'ς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς φυλακῆς καὶ τῶν μετ' αὐτήν.

'Αφόντες ἡ φτερούγαις δὲ ἐκεῖναις καὶ ἡ δύω
τζακίσθηκαν, καὶ ἔπεσαν, οἴμοι τῷ τρισαθλίῳ!
Καὶ νὰ πετάξω πλιὸ ἐγώ, νὰ φύγω δὲν μποροῦσα,
εἰς τὰς παγίδας τῶν ἐχθρῶν, καθὼς δὲν ἐθαῤῥοῦσα,
Σὰν τὸ πουλὶ πλιὸ ἔπεσα, πεσὼν ἐταπεινώθην,
ταπεινωθεὶς ἐπτώχυνα, πτωχύνας ἐκακώθην.
Ἔφυγα, ἐξωρίσθηκα, πιάσθηκα, φυλακώθην,
κ' ἔτζι ἀπ' ὅλα τὰ καλὰ ἀξίως ἐγυμνώθην.
Ἄξια γὰρ ὧν ἔπραξα ἔλαβ', 'Αλέξανδρέ μου,
ὡς ὁ ληστής, ὢντας ληστὴς κἐγὼ πρῶτος ποτέ μου.
Καὶ ἴδα, ἠμπορῶ νὰ πῶ, ἐγὼ εἰς τὴν ζωήν μου
καὶ ᾅδην καὶ παράδεισον μὲ τὴν κατάστασίν μου.
Οὕτως δὲ ποτιζόμενος ἐγὼ ἀπὸ τὴν βρύσιν
τόσῳ λαμπράν, τόσων καλῶν, τόσον καιρὸν καὶ χύσιν,
Ὢντας εἰς ἕνα ποταμὸν μέσα τῆς εὐτυχίας,
ποτὲ καλὸν δὲν ἔκαμα, φεῦ τῆς φρενοβλαβείας.
Τὴν βρύσιν μόνον ἔκτισα τὴν τοῦ Ποκουαρίου
μ' αὐτὰ τὰ ἐπιγράμματα, ἔξωθεν τοῦ Γιασίου.
«Θεοῦ πηγήν μοι ἀγαθῶν δείξαντος Πογδανίαν,
ἔκτισα ταύτην τὴν πηγὴν εἰς χάριν αἰωνίαν,
Κωνσταντῖνος γραμματικὸς ὁ μέγας 'Ιωάννου
Μαυροκορδάτου τοῦ κλεινοῦ Μολδοβίας κοιράνου,
Δαπόντες ἐκ τῆς ἀγαθῆς νήσου τῆς τῶν Σκοπέλων,
ἔτος τὸ τεσσαρακοστὸν πέμπτον σὺν ἄλλοις πέλων.»

Ἄλλο ἐπίγραμμα Φραντζεσκάκη Μαυρομμάτη Παρίου.

«Ἀμοιβῆς δειμάμην κρήνην εἵνεκα τήν δε,
ὧν μοι βλύσεν ἀγαθῶν ἐν γαίᾳ θεὸς ἧδε·
Κοιράνου τοῦ ταύτης κλεινοῦ Ἰωάννου
πρωτογραφεὺς Μαυροκορδάτου ὑπάρχων.
Πάτρα δέ μοι νησάων ἡ Σκοπέλων Θεσσαλίας
πλησίον ἔνθα κεῖται, κἀπίκλην Δαπόντες,
ἑπταχαίδεχ' ἑκατοντάσι σὺν τετρακάδι
πέμπτῳ ἐκτίσθη ἐτέεσσιν, εἵνεκα μνήμης.»
Καὶ τὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἔκτισα ἔτι σκήτην,
ἀπ' τῆς Σοκόλας τὴν μονὴν ἀπάνω εἰς τὴν μύτην.
Θυμοῦμαι νὰ ἐτύπωσα καὶ τὴν ἀκολουθίαν
τοῦ ἱεροῦ Ῥηγίνου μου μέσα στὴν Βενετίαν.
Ἡ χάρις του, Ἀλέξανδρε, νὰ σὲ καταξιώσῃ,
πηγαίνωντας Πογδάνπεης, ὁ Κύριος νὰ δώσῃ,
Καὶ εἰς τὴν σκήτην ν' ἀνεβῇς, ν' ἀκούσῃς λειτουργίαν,
καὶ ἀπ' τὴν βρύσιν μου νὰ πιῇς μὲ τὴν καλὴν ὑγείαν,
Καὶ τοῦ ἁγίου αὐτουνοῦ νὰ κτίσῃς ἐκκλησίαν,
καὶ Σκοπελίτης ἅγιος νἆναι στὴν Πογδανίαν.
Ἔτι καὶ εἰς τὴν Σκόπελον ναὸν τῶν Ἀρχαγγέλων
ἔκτισα, τὴν βοήθειαν αὐτῶν αἰτῶν καὶ θέλων.
Αὐτὰ καὶ μόνον ἔκαμα καὶ μόλις, Ἄρχοντά μου,
ὁποῦ νὰ κάμω δύνομουν ἕνα Ξηροποτάμου.
Τὸ ἔταξα εἰς τὸν Θεὸν κι' αὐτὸ ἐπ' ἀληθείας,
πλὴν δὲν τὸ ἀξιώθηκα διὰ τὰς ἁμαρτίας.
Αὐτὰ εἶναι καὶ μοναχὰ ὅλα μου τὰ καλά μου,
ἀμὴ ἂν ἦτον ἄδεια νὰ πῶ καὶ τὰ κακά μου,

Νὰ κλείσῃς ἤθελες ταφτιὰ διὰ νὰ μὴ γρικήσῃς,
καὶ ὄχι πλιὸ νὰ μοῦ μιλῇς, ἀμὴ καὶ νὰ μὲ φτύσῃς.
Τόσῳ πολλᾶναι τὰ κακά, ἀπ' τὰ πολλὰ δὲ ἕνα
ἄκουσαι, σὲ παρακαλῶ, καὶ νὰ μὲ κλαῖς ἐμένα.
Ἐκρέμασα ἕναν ὀβριὸ ἐγὼ εἰς τὸν καιρόν μου,
Αὐθέντης τὸν ἐκρέμασε, μὲ λόγον δὲ δικόν μου.
Ἕνα χαχάμη ἔκαμα, κακὴ χειροτονία,
κ' ἕναν ὀβριὸ ἐκρέμασα, καὶ τοῦτό μου κακία.
Ἐμπῆκα δὲ στὴν φυλακὴν εἰς χρόνους τοὺς χιλίους
ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα, πρόσθες κ' ἑπτακοσίους.
Ἀκόμη ὁ πατέρας σου στέκωντας εἰς τὸν θρόνον,
ἔπεσεν ὅμως καὶ αὐτὸς στῆς φυλακῆς τὸν χρόνον.
Καὶ ἦλθεν ἡ μητέρα μου (νὰ ζῇς, ἄκουσαι κι' ἄλλο,
ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ ὀβριοῦ κακὸ πλέον μεγάλο·)
Ἦλθε λοιπὸν ἡ μάνα μου, καὶ ἦλθεν ἡ καϊμένη
κάτω ἀπὸ τὴν Σκόπελο, γραῖα καὶ χηρεμένη.
Κόρην καὶ τέσσαρας υἱοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ἀφῆκε,
κ' ἐμπαίνει εἰς τὴν θάλασσαν, ὁποῦ πότε δὲν μπῆκε.
Πατρίδα ἀπαρνήθηκε, κουρσάρους δὲν θυμήθη,
κόπον δὲν συλλογίσθηκε, φουρτούναις δὲν φοβήθη.
Καὶ ἦλθε γιὰ νὰ μὲ ἰδῇ, νὰ μὲ παρηγορήσῃ,
κι' αὐτὴ νὰ παρηγορηθῇ, μήπως καὶ τελευτήσῃ,
Ἔστωντας χρόνους δεκοχτὼ ἐμένα στερεμένη.
κ' ἐγὼ δὲν τὴν ἐδέχθηκα, καὶ πέφτει καὶ πεθαίνει.
Τὸ εἶχα διὰ ἐντροπὴν ὁ ἐντροπιασμένος
νὰ μὲ ἰδῇ στὴν φυλακὴν ὤντας φυλακωμένος.
Καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Μάϊον τὸν μῆνα ἡ καϊμένη,
κ' ὕστερα μετὰ μῆνας τρεῖς, τὸν Αὔγουστον πεθαίνει.

Καὶ μένα δὲν ἠθέλησεν ἡ ἄσπλαγχνη καρδιά μου
νὰ τὴν ἐφέρω νὰ μ' ἰδῇ, νὰ ἔλθῃ ἐμπροστά μου.
Ἤθελα, ναί, ἐπάσχιζα νὰ εὔγω, κ' ἐθαῤῥοῦσα,
θάνατον δὲν ἐπρόβλεπα, οὐδὲ τὸν καρτεροῦσα.
Συγχώρησόν μοι, μάνα μου, ἔσφαλα, τὸ γνωρίζω,
καὶ ὅταν τὸ ἐνθυμηθῶ, στενάζω καὶ δακρύζω.
Καὶ μὴ εἰσέλθῃς μετ' ἐμοῦ τοῦ δούλου καὶ υἱοῦ σου
εἰς κρίσιν, εἰς τὸ φοβερὸν βῆμα τὸ τοῦ θεοῦ σου.
Ὕστερα δὲ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὄντως ἀναγκαίαν,
τὴν διδασκάλαν φυλακήν, φίλτατε, καὶ δικαίαν,
Ὁποῦ εἰς εἴκοσι σωστοὺς μῆνας ἡ ἀφεντιά της
ἠθέλησε νὰ ξαπλωθῇ γιὰ τέλη ἰδικά της,
Διὰ νὰ κάμῃ δηλαδὴ ὅλης τῆς ἁμαρτίας
σωστὴν ἱκανοποίησιν, Βλαχίας, Πογδανίας,
Διὰ νὰ φθείρῃ, δεύτερον, καὶ ὅλον μου τὸν πλοῦτον,
μὲ τῶν πτωχῶν τὰ αἵματα ὡς ζυμωμένον τοῦτον,
Γιὰ νὰ μὲ μάθῃ, τρίτον δέ, τὴν ταπεινοφροσύνην,
καὶ τέταρτον, τὰ δάκρυα, πέμπτον, τὴν σωφροσύνην,
Πῆγα στὴν Χάλκην ὕστερα διὰ τὴν ἡσυχίαν,
κ' ἡσύχασα τρεῖς τέσσαρας μῆνας στὴν Παναγίαν.
Ἐκ' ηὗρα τὸν Παΐσιον διὰ τὴν ἡσυχίαν,
πεσμένος ὤντας πρὸ καιροῦ ἀπ' τὴν πατριαρχείαν.
Στὸν θρόνον ὁ κὺρ Κύριλλος δευτέραν φορὰν ὤντας,
κ' ἐκ πάντων ἀγαπώμενος, καὶ πάντας ἀγαπῶντας.
Τότε καὶ ὁ Αὐξέντιος στὸ Κατιρλὶ ἀνθοῦσε,
καὶ τὸν λαὸν ἐξέπληττε, καὶ ἐδημηγοροῦσε.
Τότε καὶ ὁ κὺρ Σίλβεστρος ὁ τῆς Ἀντιοχείας,
ἦλθεν εἰς Χάλκην, στὴν μονὴν Τριάδος τῆς Ἁγίας.

Ὤντας δὲ φίλος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν Πογδανίαν,
καθὼς ὁ κὺρ Παΐσιος γιὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν,
(Διότι ἦλθαν καὶ οἱ δυὼ ἐκεῖ στὴν Πογδανίαν,
ἔχωντας ὁ πατέρας σου τότε τὴν αὐθεντείαν.
Κι' ὁ Ἱεροσολύμων δὲ Παρθένιος ὁμοίως,
διότι εἶχε κοιμηθεῖ Μελέτιος ὁ θεῖος.
Καὶ ὁ Ἰωαννίκιος, ὁ τότε Ἰπεκίου,
καὶ Πατριάρχης γεγονὼς ὕστερον Βυζαντίου·)
Καὶ συχνανταμωνόμενοι διὰ συνομιλίαν,
μὲ παρεκίνησε πολλὰ διὰ παρθένον μίαν.
Καὶ τέλος πάντων μ' εὐλογεῖ μ' αὐτήν, μὲ στεφανώνει
ἀτός του μὲ τὸ χέρι του, τὸ πᾶν τὸ κατορθώνει.
Ἀφῆκα ἄλλαις περισσαῖς καὶ τὴν τοῦ Παϊσίου,
ὁποῦ ἐκεῖνος μ' ἔδινε κόρην ἑνὸς πλουσίου.
Κ' ἔλαβα, στεφανώθηκα τὴν τοῦ Ἀντιοχείας,
μὲ τόσας πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας,
Ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ εἰς χρόνους τοὺς χιλίους
ἐννέα τεσσαράκοντα μὲ τοὺς ἑπτακοσίους,
Τὸν μῆνα τὸν Νοέμβριον, δώδεκα Νοεμβρίου,
αὐτὴ ἦτον, ὡς φαίνεται, θέλημα τοῦ Κυρίου.
Δυὸ χρόνοι δὲν ἐγέμισαν, εἰς τὰ πενῆντα ἕνα
τὴν πῆρε πάλιν ὁ Θεός, καὶ μ' ἄφηκεν ἐμένα,
Πάλιν διὰ τὰ τέλη του, δι' ἄλλους στοχασμούς του,
ὁποῦ δὲν φθάνει νοῦς ἡμῶν, εἰμὴ μόνος ὁ νοῦς του,
Τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς ταῖς ἕξ, Κυριακὴ ἡμέρα,
ἔκαμε δὲ πρὸ ἡμερῶν καὶ μίαν θυγατέρα.
Καὶ ἀνεπαύθη καὶ αὐτὴ ἡ κόρη βαπτισμένη,
καὶ ὕστερα ἡ μάνα της, Μαριόρα ἡ καϊμένη·

Καὶ εἰς τῆς Χάλκης τὸ νησί, στὴν Παναγίαν πάλιν
ἐκεῖ μέσ' ἀναπαύθηκε μὲ λύπην μου μεγάλην.
Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος διὰ τὴν μανζιλίαν
παρὼν εἰς τὴν νεκρώσιμον αὐτῆς ἀκολουθίαν.
Τὸν θρόνον ὁ Παΐσιος ἀπολαβὼν καὶ πάλιν
φορὰν τετάρτην, μετ' αὐτὴν θαῤῥῶ δὲ ὄχι ἄλλην.
Ἂν ἀγαπᾷς, ἀνάγνωσαι, καὶ τοὺς ἐπιταφίους
στίχους ὁποῦ τῆς ἔκαμα ἐδῶ νά, τοὺς ἰδίους.
«Ἦλθα, ἐπρόσδραμα ἐδῶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν,
διὰ νὰ λάβω καὶ ἐγὼ τὴν ποθεινὴν ὑγείαν,
Ὁποῦ ἐκείμην ἄῤῥωστη, ὑδρωπικιασμένη,
στὸν ἅγιον Δημήτριον στὰ Τοῦσλα ἡ καϊμένη,
Φυγοῦσα μὲ τὸν ἄνδρα μου γιὰ νὰ ἀναχωρήσω
ἀπ' τῆς πανούκλας τὸ κακόν, τάχα διὰ νὰ ζήσω.
Καὶ ἔλαβα τὸν θάνατον ἀπὸ λυσεντερίαν,
ἐμπρὸς εἰς τὴν εἰκόνα της κειμένη τὴν ἁγίαν.
Τοῦ παραδόξου δὲ αὐτοῦ θανάτου ἡ αἰτία
δὲν εἶναι, μή μοι γένοιτο, αὐτὴ ἡ Παναγία,
Ἀμὴ αὐτοῦ μου τοῦ ἀνδρὸς τὸ μῖσος, ἡ κακία
πρὸς μὲ καὶ πρὸς τοὺς συγγενεῖς· ὢ πόση ἀδικία!
Θυγάτηρ Ἰωάννου τε ὁμοῦ καὶ Φευρωνίας,
ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ νέας ἡλικίας.
Γυνὴ τοῦ Κωνσταντίνου δὲ Δαπόντε Καμινάρη,
ὁποῦ δυὸ χρόνους καὶ αὐτοὺς σωστοὺς δὲν μὲ ἐχάρη.
Μνήσθητι δὲ τῆς δούλης σου Μαριόρας ὁ θεός μου,
καὶ ἄφες τὸ ἀνόμημα αὐτὸ καὶ τοῦ ἀνδρός μου.»
Δὲν ἠμπορῶ, πρέπει νὰ πῶ, καὶ νὰ διαλαλήσω
ἐτοῦτο τὸ θαυμάσιον, κρῖμα νὰ τὸ ἀφήσω,

Ὁποῦ νὰ μὲ πιστεύσετε καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις
ἴδ' ἀπ' τὴν Παναγίαν μου μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
Πρὸ τῆς θανῆς μῆνας πεντὲξ ἡ μύτη της πονοῦσεν,
ὄχι ἀπ' ἔξω, μέσα δέ, καὶ τὴν στενοχωροῦσεν.
Ἡμέραν παρ' ἡμέραν δὲ ὁ πόνος προχωροῦσε,
καὶ μέσα στὸν ἐγκέφαλον ὁ πόνος τὴν κτυποῦσε.
Καὶ γιατρικὸ μὲ δάκρυα ἡ μαύρη μ' ἐζητοῦσε,
καὶ γιατρικὸ δὲν βρίσκουνταν, ἀλλ' οὔτε ἐνεργοῦσε
Μέσα στὴν μύτην γιατρικό, στὸ μέτωπον ἀπάνω
ν' ἀνέβῃ καὶ νὰ ἐνεργῇ, πολὺ πρᾶγμα τὸ πιάνω.
Καὶ τοῦτο μέραις ἀρκεταῖς πλέον παρὰ τριάντα,
καὶ πόνος ἐπερίσσευε, κ' ἐκόντευαν σαράντα.
Κ' ἐκόντευε, καθὼς θαῤῥῶ, νὰ γαγγραινάρῃ πλέον,
νὰ γίνῃ μία φοβερὰ φάγουσα τελευταῖον.
Μιὰ μέρα σήκω, τὴν λαλῶ, κ' ἔλα ἐδῶ μαζί μου,
ἐγὼ πλέον δὲν βάσταξα, πόνεσεν ἡ ψυχή μου,
Καὶ σταῖς εἰκόνες ἐμπροστὰ τὴν πάγω, καὶ πιάνω
ξεσκούφωτος ἕνα Σταυρόν, μὲ τὸν Χριστὸν ἀπάνω.
Εἰς ταῖς εἰκόνες καὶ αὐτὸς ἦτον ἐκεῖ βαλμένος,
παλῃιός, προυντζένιος ὁ Σταυρός, μαζὶ κι' ὁ Σταυρωμένος.
Τοῦτον πιάνω παρευθὺς κάνωντας τὸν Σταυρόν μου,
καὶ προσκυνῶντας μὲ πολὺν πόθον μου καὶ καϊμόν μου,
Τὸν πέρνω εἰς τὸ χέρι μου, καὶ μέσα στὸ κανδῆλι,
καὶ τὸ κανδῆλι ἔκαιε, τὸ λάδι ὡς τὰ χείλη,
Εἰς τὸ κανδῆλι τὸν Σταυρὸν βουτῶ, καὶ τὴν ἐχρίω
στὸ μέτωπον, στὸν πόνον της ἀπάνω, καὶ δακρύω,
Λέγωντας εἰς τὸ ὄνομα Τριάδος τῆς Ἁγίας
Πατρός, Υἱοῦ καὶ Πνεύματος, μετὰ δακρυῤῥοΐας.

Καὶ πέρνω τὸ μπινίσι μου, εἰς τὸ παζάρι πάγω,
διότι ἦτονε πουρνό, κ' ἐγύρισα νὰ φάγω.
Καὶ βλέπω μὲ προϋπαντᾷ, καὶ μοῦ φιλεῖ τὸ χέρι,
καὶ λέγει μου γιατρεύθηκα, γιατρεύθηκα, καὶ χαίρει.
Τὴν ἐρωτῶ, πότε καὶ πῶς; μὲ λέγει ἡ καϊμένη·
ἀπὸ τὴν πόρτα μας πολὺ δὲν εἶχες ξεμακραίνει,
Κ' ἔτρεξεν ἀπ' τὴν μύτη μου ὡς ἕνα χουλιαράκι,
νερό, σὰν ἔμπυο χοντρό, κίτρινο σὰν φαρμάκι.
Καὶ ἐλαφρώθηκα εὐθὺς τοῦ πόνου καὶ τῆς ζάλης,
καὶ τὸν θεὸν ἐδόξασα μετὰ φωνῆς μεγάλης.
Καὶ τὸ ἀπέδωκα κι' αὐτὸ ἐγὼ στὴν Παναγίαν,
διότι εἴχαμεν ἐκεῖ εἰκόνα της τὴν θείαν.
Δὲν ἠμπορῶ, παρὰ νὰ πῶ, καὶ πάλιν νὰ κηρύξω
καὶ ἄλλο της θαυμάσιον, τὴν χάριν της νὰ δείξω.
Ὁποῦ νὰ μὲ πιστεύσετε καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις
ἴδ' ἀπ' τὴν Παναγίαν μου μετὰ χαρᾶς μεγάλης,
Εἰς μίαν ἄλλην προξενιὰ ὁποῦ εἰς τὴν Βλαχίαν
μὲ προξενοῦσαν, πεγζαδέ, μὲ κόρην πάλιν μίαν.
Γιὰ νὰ φανῶ προξενητής, τὸ ὅμοιον νὰ κάμῃς
εἰς ἕνα πρᾶγμα ὅμοιον, εἰς τὸν θεὸν νὰ δράμῃς.
Ἔτει ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ χρόνους χιλίους
καὶ τεσσαράκοντα σωστοὺς μὲ τοὺς ἑπτακοσίους,
Μ' ἕνα ῥωμαιοκόριτζο, καλό, κυβερνημένο,
μὲ ἐπαντρολογούσανε, πρᾶγμα συνειθισμένο.
Ἐσυμβουλεύθηκα ἐγὼ τοὺς φίλους νὰ μὲ ποῦσι
τί τὸ πρακτέον εἰς αὐτό, ἂν μὲ παρακινοῦσι.
Αὐτοὶ τὸ ὑποκείμενον αὐτὸ τὸ ἐπαινοῦσαν,
νὰ μὲ παρακινήσουν δὲ πάλιν ἐδειλιοῦσαν.

Καθὼς καὶ κάθε φρόνιμος δὲν πρέπει ν' ἀναγκάζῃ
εἰς πραγματείαν ὑπαντριᾶς, κανεὶς νὰ μὴ βιάζῃ.
Ἡμεῖς εἰς τὰ ψυχωφελῆ πράγματα χρεωστοῦμεν
πάντα νὰ συμβουλεύωμεν καὶ νὰ παρακινοῦμεν,
Ὅμως εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τῆς ὑπανδρείας
τὰ ῥοῦχά μας πολλὰ μακριὰ διὰ πολλὰς αἰτίας.
Ὅτι πολλάκις βλέπομεν τὴν θάλασσαν σὰν γάλα,
καὶ ὕστερα μὲ κύματα, σὰν τὰ βουνὰ μεγάλα.
Θάλασσα δέ, πῦρ καὶ γυνή, στὸν κόσμον κακὰ τρία,
καὶ διὰ τοῦτο, ἀδελφέ, 'ς αὐτὰ κουφὰ ἀφτία.
Ἐγὼ δὲ καὶ μὴ ἔχωντας, καθὸ ξένος, πατέρα,
ἢ συγγενῆ, ἢ ἀδελφὸν ἐκεῖ, μηδὲ μητέρα,
Εἶπα καὶ ἀποφάσισα νὰ πάγω νὰ προσπέσω
πάλιν στὴν Παναγίαν μου, καὶ νὰ παρακαλέσω
Τοῦ Ἰησοῦ μου τὴν καλὴν μητέρα καὶ παρθένον,
καὶ τὴν μητέρα ὀρφανῶν καὶ βοηθὸν τῶν ξένων.
Εἶναι δὲ Μοναστήριον ἐκεῖ εἰς τὴν Βλαχίαν,
λέγεται Σαραντάριον, μέσα στὴν πολιτείαν,
Εἰς τὸ ὁποῖον θαύματα κάνει ἡ Παναγία
μεγάλα καὶ ἐξαίσια, ὡς τῆς μονῆς κυρία.
Ἐδῶ λοιπὸν τρέχω κ' ἐγὼ μετ' ἄκρας προθυμίας,
τὴν προσκυνῶ, τὴν ἐφιλῶ μετ' ἄκρας εὐλαβείας.
Ἀνάφτω τὴν λαμπάδα μου, τὴν βάλλω ἐμπροστά της,
καὶ ὁδηγός, παρακαλῶ, νὰ γίνῃ καὶ προστάτης.
Τῆς ἀναφέρω δουλικῶς καὶ τὴν ὑπόθεσίν μου,
σύντομα καὶ μὲ δάκρυα καὶ μ' ὅλην τὴν ψυχήν μου.
Ἂν ἦναι, λέγω, γιὰ καλό, ἂς γίνῃ, Παναγία,
εἰ δὲ μή, ἂς ἐμποδισθῇ, καθὼς ξεύρεις, Κυρία.

Τὸ βράδυ ἤτονε αὐτό, ὤντας τελειωμένος
 ὁ ὕμνος ὁ ἑσπερινός, καὶ ὁ λαὸς βγαλμένος.
Κράζω τὸν ἐφημέριον, τὸν λέγω, ν' ἀρχηνίσῃ
 νὰ κάμῃ καὶ παράκλησιν διὰ νὰ μὲ φωτίσῃ.
Δίνω καὶ τὰ ὀνόματα μαζὶ τὰ δυὸ γραμμένα
 νύμφης μαζὶ καὶ τοῦ γαμπροῦ, ὡς ἀῤῥαδωνιασμένα.
Νὰ κάμῃ, λέγω του, καὶ τρεῖς ἁγίας λειτουργίας,
 τὸν δίδω καὶ τὸν κόπον του μετὰ χειρὸς πλουσίας.
Τί θέλομεν τὰ περισσά; ἐκ τοῦ ναοῦ εὐγαίνω,
 ἀφίνω τὴν παράκλησιν, στὸ σπῆτι νὰ πηγαίνω.
Βγαίνωντας ἔξω τῆς μονῆς εἶχε μὲ ἀπαντήσει
 ἕνας μου φίλος ἄρχωντας, κ' εἶχε μὲ χαιρετήσει.
Καὶ τί γυρεύεις, μ' ἐρωτᾷ, ἐδῶ τὸ βράδυ τώρα,
 ποῦ ἦσουν τέτοιον καιρόν, λέγει, καὶ τέτοια ὥρα.
Δὲν πρόφθασα ν' ἀποκριθῶ, ἐγὼ νὰ τὸν μιλήσω,
 ἀλλὰ τὸν ἀποκρίνεται, μ' ἔκαμε νὰ σαστίσω,
Ἕνας ἐκεῖ ἄλλος παπᾶς ἐκ τοῦ Μοναστηρίου,
 ἀπὸ τὴν πόρτα πάραυτα ἐτούτου τοῦ ἰδίου,
Ὁποῦ περνῶντάς την ἐγὼ ψυχὴ δὲν ἦτο μία,
 καὶ οὔτε ἤξευρε κανεὶς τί ἔχω ἐν καρδίᾳ.
Ἦλθε γιὰ μίαν, λέγει τον, κόρην στὴν γειτονειά μας,
 πλὴν δὲν τὴν δίνει αὐτουνοῦ αὐτὴν ἡ Παναγιά μας.
Καθὼς καὶ δὲν τὴν ἔδωκε, καὶ εὐχαριστημένος
 ἔμεινα καὶ διὰ ταὐτὸ καὶ εὐεργετημένος.
Διότι δὲν μὲ ἄρεσεν ὕστερα ἡ ζωή της,
 ἀφόντες ὑπανδρεύθηκεν, φάνηκεν ἡ βαφή της.
Ἂν καὶ νὰ τὰ κατέβασα τότε ἡ ἀφεντιά μου,
 γιατ' ἦτον εὔμορφη πολύ, κ' ἤθελεν ἡ καρδιά μου.

στ. 274.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐκ τοῦ κόσμου φυγῆς
καὶ τῶν μετ' αὐτήν.

Εἰς τοὺς πενῆντα δὲ καὶ τρεῖς ἐλθὼν στὸν ἑαυτόν μου,
στάθηκα, κ' ἐστοχάσθηκα τὰ πλήθη τῶν κακῶν μου,
Τῆς Πογδανιᾶς καὶ τῆς Βλαχιᾶς, μάλιστα Πογδανίας,
τέλος δὲ καὶ τῆς Πόλεως, πλήθη ἐπ' ἀληθείας,
Ὁποῦ ὁ Δούναβις αὐτὸς νὰ τὰ ξεπλύνῃ ὅλος,
νὰ μὲ πιστέψῃς, δὲν ἀρκεῖ, ὄχι, ἀναμφιβόλως.
Καὶ τὸ τοῦ κόσμου μάταιον ἰδὼν καὶ λογαριάσας,
καὶ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, καλά, κακά, χορτάσας,
Καὶ κόσμον καὶ ἐγκόσμια μὲ δίκαιο μισήσας,
ἀπὸ τὸν κόσμον ἔφυγα, ἔρημον ἀγαπήσας.
Ἀπὸ τὴν Πόλιν κίνησα, καὶ ἦλθα στὸ Πιπέρι,
Αὐγούστου δέκα, νύχτα δὲ καὶ ὄχι μεσημέρι.
Εἶναι νησὶ παντέρημο μὲ δύω ἐκκλησίας,
τὴν νέαν καὶ τὴν παλαιάν, κὴ δυὸ τῆς Παναγίας.
Καθὼς κ' εἰς ἄλλα ὅμοια νησιὰ ἐκεῖ πλησίον
εὑρίσκονται ναοὶ δυὸ τρεῖς μὲ ἔλεος τὸ θεῖον.
Καὶ ἔχουσι τὴν Σκόπελον αὐτά, κ' εἶναι καμπόσα,
ὡς τὰ παιδιὰ τὴν μάνα τους, σὰν τὰ πουλιὰ τὴν κλῶσα.
Εἰς ταῖς εἰκοσιέξη δὲ μηνὸς τοῦ Ὀκτωβρίου,
ἀνήμερα τὴν ἑορτὴν τ' ἁγίου Δημητρίου,
Ὡς ἔθος ἐκουρεύθηκα, κουρέματα νὰ ἔχω,
τὴν χάριν τῆς μοναδικῆς τάχατες νὰ μετέχω.
Τάχα διὰ καλόγηρος, ὁ ἐν κακοῖς γηράσας,
τὸν κόσμον τάχα γέλασα, τὸν θάνατον προφθάσας.

Ὁ λύκος ἂν κ' ἐγήρασε, κι' ἄλλαξε τὸ μαλί του,
ἡ γνώμη του δὲν ἄλλαξεν, οὐδὲ ἡ κεφαλή του.
Ἔμεινε δὲ ὁ κολοιός, κατὰ τὴν παροιμίαν,
πάλιν ὁ πρῶτος κολοιός, στὴν φύσιν τὴν ἰδίαν.
Τὸ πολυχρόνιον κακὸν καὶ πεπαλαιωμένον
νέον καλὸν δὲν γίνεται, κατὰ τὸ γεγραμμένον.
Ἔμεινα μῆνας ἓξ ἑπτὰ ἀντάμα μὲ τοὺς ἄλλους,
ὡς δέκα ὤντας ἀδελφούς, μικρούς τε καὶ μεγάλους.
Ἀπ' ἐκεῖ μ' ἐξεχώρισαν, ὡσὰν τὸ ψωριασμένο
τὸ πρόβατον, τὸ ἴδιον κ' ἐμένα τὸν καϊμένο.
Ὁ προεστὼς τῶν ἀδελφῶν μ' ἔστειλε στὸ κελλίον,
ὁποῦ ξαργοῦ τὸ ἔκαμε πάλιν ἐκεῖ πλησίον.
Καὶ κάνω ὁλομόναχος κοντὰ δυό μισυ χρόνους,
πλὴν ὄχι μὲ τοὺς πρέποντας μοναδικῆς τοὺς πόνους,
Ξηγῶντας καὶ συνθέτωντας λόγους καὶ ἱστορίας,
καὶ ὕμνους καὶ ἐγκώμια καὶ διὰ στιχουργίας.
Ὡς εἰς τοὺς τόμους φαίνονται, ὑπὲρ τοὺς δέκα ὄντας,
ὁποῦ ἀνίσως ἀγαπᾷς, θέλεις τοὺς βρῆ ζητῶντας.
Καὶ βλέπωντας τοὺς ἀδελφοὺς μόνον στὴν Ἐκκλησίαν,
τὴν Κυριακή, καὶ στὸ φαγί, κ' εὐθὺς στὴν μοναξίαν.
Ζῶντας κατὰ ἀλήθειαν μὲ ἄκραν ἡσυχίαν,
ἐκεῖνο ὁποῦ ἤθελα, καὶ μὲ ἀμεριμνίαν.
Καὶ γράφωντας καὶ σκάφτωντας, ζωὴ τῇ ἀληθείᾳ,
ὡς λέγουν, χαρισάμενη, καὶ μία βασιλεία.
Ὁπόταν ἐκουράζομουν ἐγὼ πλέον νὰ γράφτω,
ἔπερνα τὸ τζαπάκι μου, ἀρχήνιζα νὰ σκάφτω.
Καὶ ἦτον τὸ ἐργόχειρον καὶ τζάπα, καὶ κοντῆλι.
καὶ πῶς νὰ ποῦν τόσα καλὰ μόνον τὰ δυό μου χείλη.

Καὶ πῶς νὰ σοῦ διηγηθοῦν μετὰ λεπτολογίας
τοῦ Πιπεριοῦ μου τὰ καλὰ αὐτῆς τῆς τριετίας.

Περὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης.

Θυμούμουν ὅταν ἔσκαφτα πάντα τὸν βασιλέα,
τὸ ὄνομά του ξέχασα, ὑπόθεσις ἀρχαία,
Ὁποῦ τὸν θρόνον ἄφηκεν, εἶχεν ἀναχωρήσει
εἰς ἕνα τζιφτιλίκι του, ἐκεῖ πῆγε νὰ ζήσῃ.
Καὶ οἱ τῆς Ῥώμης ἄρχοντες τοῦ πῆγαν τὸ στεφάνι,
παρακαλοῦν νὰ τὸ δεχθῆ, καὶ πάλιν νὰ τὸ βάνῃ,
Καὶ νὰ γυρίσῃ εἰς αὐτοὺς νὰ βασιλεύσῃ πάλιν,
ὅτι ἡ Ῥώμη τὸν ζητεῖ μ' ἀγάπην της μεγάλην.
Τὸν ηὗραν εἰς τὸν κῆπον δέ, καὶ ἀνασκουμπωμένος
ἐσκάλιζε τὰ λάχανα, χαίρωντας, ξεγνοιασμένος.
Ἀφῆτέ με εἶπεν αὐτός, βλέπετε δὲν ἀδειάζω,
γιατὶ τὰ κρομυδάκια μου σκαλίζω καὶ κιτάζω,
Νὰ πιάσω τὸ στεφάνι σας διὰ νὰ τὸ φορέσω·
ἀφῆτέ με νὰ ζῶ ἐδῶ, καθὼς ἐγὼ μπορέσω.
Καὶ ἔλεγα, ἂν ἤρχουνταν κ' ἐμὲ νὰ μὲ γυρέψουν,
Βλάχπεη νὰ μὲ κάμουσι, καὶ νὰ μὲ ἀφεντέψουν,
Ἀφῆτέ με ἤθελα πῆ, τὰ σκόρδα νὰ φυτεύω,
καιρὸν δὲν ἔχω Βλάχπεης νὰ γένω, ν' ἀφεντεύω.
Μίαν φορὰν ἐπήγασι, κι' αὐτὴν τὴν ἱστορίαν
ἤθελα τοὺς διηγηθεῖ, πολλὰ ὡς ἁρμοδίαν.

Ἱστορία περὶ τῆς βασιλείας τῶν ξύλων.

Ἕνα καιρὸν ἐπήγασι τὰ ξύλα βασιλέα
νὰ κάμουν εἰς τοῦ λόγου τους, καὶ εἶπαν τῇ ἐλαίᾳ,
Βασίλευσαι στοῦ λόγου μας· καὶ εἶπεν ἡ ἐλαία,
ν' ἀφήσω τὸ λαδάκι μου, ποῦναι γιὰ βασιλέα,

Ὁποῦ μὲ τὸ ἐχάρισε Κύριος ὁ Θεός μου,
καὶ μὲ τιμοῦν οἱ ἄνθρωποι ὅλοι αὐτοῦ τοῦ κόσμου,
Νὰ πάγω τώρα νὰ γενῶ στὰ ξύλα βασιλέας,
δὲν εἶναι γνῶσι καὶ δουλειὰ ἐτοῦτο τῆς ἐλαίας.
Πηγαίνετε εἰς τὸ καλό, δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐμένα.
πῆγαν καὶ εἶπαν τὴν συκιὰ τὰ ξύλα μαζωμένα,
Ἔλα, βασίλευσαι ἐσύ, λάβε τὴν βασιλείαν.
τοὺς ἀποκρίθη ἡ συκιὰ μὲ γνῶσιν παρομοίαν·
Ν' ἀφήσω τὴν γλυκάδα μου, καὶ τὰ χρυσά μου σῦκα,
ὁποῦ ὁ κόσμος μ' ἀγαπᾷ γιὰ τὴν πολλήν τους γλύκα,
Νὰ σηκωθῶ τώρα ἐγώ, ξύλα νὰ βασιλεύω,
δὲν εἶναι γνῶσις τέτοια πράγματα νὰ γυρεύω.
Πηγαίνετε εἰς τὸ καλό, δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐμένα.
πῆγαν καὶ εἶπαν τἀμπελιοῦ τὰ ξύλα μαζωμένα,
Ἔλα, βασίλευσαι ἐσύ· τοὺς εἶπε τὸ ἀμπέλι,
ν' ἀφήσω τὸ κρασάκι μου, καὶ τί κρασί, σὰν μέλι,
Ποὖναι τοῦ κόσμου ἡδονή, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη,
καὶ μὲ τιμᾷ, καὶ μ' ἀγαπᾷ ὅποιος καὶ ἂν τὸ πίνῃ,
Νὰ τρελλαθῶ τώρα ἐγὼ ξύλα νὰ βασιλεύω,
ἀφῆτέ με, παρακαλῶ, ἐδῶ νὰ εἰρηνεύω.
Πηγαίνετε εἰς τὸ καλό, δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐμένα.
πῆγαν καὶ εἰς τὴν ῥάμνον πλιὸ τὰ ξύλ' ἀναγκασμένα,
Ἔλα, τῆς λέγουσιν, ἐσὺ νὰ γένῃς βασιλέας.
εἶπεν ἡ ῥάμνος εἰς αὐτά, σὰν ἕνας Ἀχιλλέας,
Ἀνίσως καὶ μὲ κάνετε ἐσεῖς τῇ ἀληθείᾳ,
ἐλᾶτε εἰς τὴν σκέπην μου, ὁρίζ' ἡ βασιλεία,
Εἰ δὲ πῦρ ἀπὸ λόγου μου νὰ εὔγῃ νὰ σᾶς καύσῃ,
κι' αὐτὴν τὴν πονηρίαν σας νὰ σᾶς τὴν καταπαύσῃ.

Ἐγκώμιον ἐρημίας καὶ μοναχικῆς διαγωγῆς.

Καὶ ἕνα τζεκουρόπουλο εἶχα, κ' ἐκαθερνοῦσα
πεύκια, ἐλιαῖς, πρινάρια, καὶ ὅλο πελεκοῦσα.
Καὶ πότ' ἐλιαῖς ἐφύτευα, πότ' ἀχλαδιαῖς δὲ πάλιν,
πότε μηλιαῖς, ἀμυγδαλιαῖς, μὲ δόξαν μου μεγάλην,
Πότε δὲ καὶ λαχανικά, πρασάκια καὶ σκορδάκια,
καὶ χαίρουμουν στὰ χώματα, καθὼς σὺ στὰ φλωράκια.
Μέσα εἰς ἕνα βρίσκουμουν ἐγὼ κῆπον χαρίτων,
σ' ἕνα παράδεισον τρυφῆς, αὐτὸ ἀλήθεια ἦτον.
Καὶ πότε ἐκατέβαινα, κ' εὔγαζα πεταλίδες,
κοχύλια, καβούρια, κάποτε καὶ καρίδες.
Καὶ εἰς αὐτὰ πλιὸ χαίρουμουν, παρὰ σταῖς ἀρχοντιαῖς μου,
στάφεντικὰ συμπόσια, καὶ ταῖς ἀρχόντισσαίς μου.
Ὁ Ἀρταξέρξης μιὰ φορά, ὁ βασιλεὺς Περσίας,
σῦκα καὶ κρίθινο ψωμὶ ηὗρεν ἐπ' ἐρημίας.
Καὶ τρώγωντας μὲ ὄρεξιν, διότι ἐπεινοῦσε,
ὢ νοστιμάδα φαγητοῦ, ἔλεγε, μαρτυροῦσε,
Κ' ἐγὼ δὲν τὴν ἐγνώριζα ὡς τώρα στὸν καιρόν μου.
τὸ ἴδιο ἔλεγα κ' ἐγὼ πολλάκις στὸν θεόν μου.
Καὶ ἤμουν πρὸς τὸν Κύριον ὅλο εὐχαριστία,
καὶ εἶχε μίαν ἡδονὴν ἄῤῥητον ἡ καρδία.
Ὁ τόπος νὰ μοσχοβολᾷ, τὰ δένδρα νὰ μυρίζουν,
καὶ τὰ πουλάκια καὶ αὐτὰ νὰ σὲ κλωθογυρίζουν.
Νὰ ψάλλῃς σὺ τὸ ψαλτικό, νὰ κελαδοῦν ἐκεῖνα,
καὶ μὲ διάφορα ἡ γῆ λουλούδια καὶ κρῖνα.
Ἐτοῦτα νὰ εὐφραίνουσι τὴν ὅρασιν, τὰ μάτια,
θυμοῦμαί τα, καὶ καίομαι, καὶ γίνομαι κομμάτια·

'Εκεῖνα δὲ τὴν ἀκοὴν, καὶ νὰ ἀναγαλλιάζῃς,
καὶ δὶς τὴν ὥρα τὸν Θεὸν νὰ πεύτῃς νὰ δοξάζῃς.
'Ακοὴ, ὅρασις, ἀφὴ καὶ ὄσφρησις νὰ χαίρῃ,
εὐχαριστίαν πρὸς Θεὸν καὶ δόξαν ν' ἀναφέρῃ.
Βαρέθηκες εἰς τὸ κελλί; εὖγα νὰ περπατήσῃς,
καὶ τῆς ἐρήμου τὰ πολλὰ καλὰ νὰ σεργιανίσῃς.
Στὴν βρύσι σύρε τοῦ νεροῦ, σύρε στὸ περιγιάλι,
γεμάτο ὡραιότητα, μία χαρὰ μεγάλη.
Πήγαινε εἰς τὰ σπήλαια· πήγαινε στὰ κελλία
τῶν παλαιῶν τῶν 'Ασκητῶν, παλάτια τὰ θεῖα.
Τὸ *Κύριε ἐλέησον* ὅμως ἂς μὴ σὲ λείψῃ,
καὶ τοῦ ἐλέους ἡ πηγὴ, ἂν θέλῃς νὰ μὴ στίψῃ.
Βλέπεις βουνό; κάμπον θωρεῖς; θαύμαζε τὴν σοφίαν
ἐκείνου τοῦ δημιουργοῦ καὶ παντοδυναμίαν.
Δάση καὶ λόγγους περπατεῖς, φάραγγας καὶ κοιλάδες,
θυμοῦ, στοχάζου, καὶ μιμοῦ τοὺς παλαιοὺς 'Αββάδες.
Εἶδες θηριό; μὴ φοβηθῇς, δὲν εἶναι γιὰ τ' ἐσένα.
εἶδες τὸ φίδι; μὴ συρθῇς· δὲν σὲ τολμᾷ κανένα.
Εἶδες καὶ τὸν διάβολον, τὸν φοβερὸν ἐχθρόν σου;
μὴ φοβηθῇς, μὴ ταραχθῇς, δεῖξαί του τὸν Σταυρόν σου.
Ἔκαμες τὸ σεργιάνι σου; γύρισε στὸ κελλί σου,
ἔπαρε τὸ ἐργόχειρον, ἢ πιάσαι τὸ χαρτί σου.
Βαρέθηκες δὲ καὶ αὐτά; πιάνεις τὸ τζαπάκι·
βαρέθηκες καὶ τὸ τζαπί; πάρε τὸ τζικουράκι.
Βαρέθηκες δὲ καὶ αὐτά; πιάσαι τὸ κομποσχοῖνι.
τὸ κομποσχοῖνι στὴν καρδιὰ μία χαρὰ σοῦ χύνει.
Ἦλθε καιρὸς τῆς προσευχῆς; τρέξαι μὲ προθυμίαν,
κάμε μαζὶ μὲ τὸν Θεὸν κάμποσην ὁμιλίαν,

Μὲ μίαν ἄῤῥητον χαράν, μὲ μίαν ἐξαισίαν
 καὶ ἡδονήν σου καὶ τιμὴν Ἀγγέλοις παρομοίαν.
Ἱδρώνεις εἰς τὴν προσευχήν; τὸν ἵδρωτα λογίζου
 Κυρίου τὸν αἱματηρόν, καὶ ἴσχυε, κ' ἀνδρίζου.
Ἐστάθηκες; ἀπόστασες; πέσαι στὰ γόνατά σου.
 γονάτισες; κουράσθηκες; σήκω, καὶ πάλιν στάσου.
Τὰ νεῦρά σου ἐπόνεσαν, ποδῶν τε καὶ γονάτων;
 θυμήσου τὴν παράστασιν Χριστοῦ εἰς τὸν Πιλάτον.
Δὲν ἔχεις δάκρυα; θυμοῦ τὰ αἵματα Κυρίου.
 καὶ τρέχουσι τὰ δάκρυα σὰν τοῦ μικροῦ παιδίου.
Ἐπείνασες; ἔλα νὰ φᾷς. βρέξαι τὸ παξιμάδι,
 φέρε τὰ χορταράκια σου, ἂς ἦναι χωρὶς λάδι.
Λάδι, κρασὶ ὠρέχθηκες; λέγε τοῦ λογισμοῦ σου
 τὸ ξύδι, ναί, καὶ τὴν χολὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σου.
Ἔφαγες; εὐχαρίστησες; ἔπαρε τὸ χαρτί σου,
 πατερικό, ἱστορικό, εὔγα ἀπ' τὸ κελλί σου.
Καὶ εὗρε ἕνα ἴσκιον καλὸν γιὰ νὰ καθήσῃς
 μὲ τὸ χαρτὶ στὸ χέρι σου, ὅσο κι' ἂν ἀγαπήσῃς.
Βαρέθηκες τὸ διάβασμα; σφάλισαι τὸ χαρτί σου,
 καὶ τοῦ Θεοῦ τὰς δωρεὰς ἀπάνω σου θυμήσου,
Τὸ λογικόν, τὸ βάπτισμα, τροφήν, ποτόν, ὑγείαν,
 καὶ τὴν λοιπὴν στοῦ λόγου σου Θεοῦ εὐεργεσίαν,
Εἶτα τὴν γῆν, τὸν οὐρανόν, τὰ ἄστρα, τὴν σελήνην,
 τὸ φῶς, τὸ σκότος, τὴν λοιπὴν τοῦ κόσμου εὐφροσύνην.
Καὶ δόσαι δόξαν τῷ Θεῷ, δόσαι μεγαλωσύνην
 εἰς τοῦ ποιήσαντος αὐτὰ τὴν δεξιὰν ἐκείνην.
Ἦλθε κανείς, φίλος, ἐχθρός; αὐτὸν περιποιήσου,
 τὸν τοῦ Ἰούδα πλύναντα τοὺς πόδας ἐνθυμήσου.

Ἦλθε καιρὸς νὰ κοιμηθῇς; πλάγιασε στὸ ψαθί σου,
  καὶ στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, πῶς εἶσαι ἐνθυμήσου.
Σοῦ πόνεσε δὲ τὸ πλευρό; εἰπὲ τοῦ λογισμοῦ σου
  τὴν λόγχην τῆς ζωοποιοῦ πλευρᾶς τοῦ Πλαστουργοῦ σου.
Κρυώνεις; φέρε εἰς τὸν νοῦν τὴν γύμνωσιν Κυρίου
  εἰς τὸν Σταυρὸν γιὰ λόγου σου, ἑνὸς δούλου ἀχρείου.
Θυμήθηκες τοὺς συγγενεῖς; θυμήσου τ' ἀφθεντός σου
  τῶν μαθητῶν του τὴν φυγήν, καὶ μένε μοναχός σου.
Θυμήθηκες πῶς ἄφησες τὰ πλούτη, τὰ καλά σου;
  θυμήσου πῶς καὶ ὁ Χριστὸς διὰ τὸ ὄνομά σου.
Εἰς τὸ κελλί σου τίποτε πολύτιμον δὲν εἶναι;
  θυμήσου τὸν μὴ ἔχοντα τὴν κεφαλὴν ποῦ κλῖναι.
Εἶναι παληὰ τὰ ῥοῦχά σου; θυμοῦ τοὺς δερματίνους
  χιτῶνας τοῦ προπάππου σου, παρηγοροῦ μ' ἐκείνους.
Ἀῤῥώστησες; τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ θυμήσου,
  καὶ τῶν καρφιῶν του ταῖς πληγαῖς, κ' ἔτζι παρηγορήσου.
Σὲ ὕβρισαν; εὐθὺς θυμοῦ πῶς φάγον, οἰνοπότην,
  καὶ πλάνον ἔλεγαν πολλοί, Ἀγγέλων τὸν δεσπότην.
Σὲ ἔδειραν; μακάριος, ὅτι κατηξιώθης,
  καὶ μιμητὴς καὶ μαθητὴς Χριστοῦ ἐτελειώθης.
Τὰ σὰ ἐμὰ κοντολογῆς, χριστιανὲ χρυσέ μου,
  σὲ λέγω πάντοτε νὰ λές, πρὸς τὸν Χριστόν, Χριστέ μου,
Τὰ σὰ ἐμά, καὶ τὰ ἐμὰ ἐστὶ σά, Κύριέ μου,
  καὶ λέγε, καὶ ὑπόμενε, καὶ χαῖρε ἀδελφέ μου.
Κάθε σου πάθος μπλάστρωνε μὲ πάθος τοῦ Χριστοῦ σου,
  καὶ ἔτζι ἰατρεύεσαι μὲ σκάσιν τοῦ ἐχθροῦ σου.
Καὶ ἕξεις ἐν τοῖς οὐρανοῖς πολὺν μισθὸν μεγάλον,
  καὶ ζήσεις καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καλῶς πλέον παρ' ἄλλον.

Θέλεις πετᾷ ἀπ' τὴν χαρά, λύπη δὲ καὶ πικρία
 δὲν σὲ νικᾷ ποτὲ καμιά, οὔτε ἐπιθυμία.
Δὲν ἐπεθύμησα ἐδῶ ποτὲ τὴν Πογδανίαν,
 καθὼς πεθύμησα ἐκεῖ αὐτὴν τὴν ἐρημίαν,
Στενοχωρούμενος πολὺ ἀπὸ τῆς αὐθεντείας
 τοὺς κόπους, τοὺς περισπασμοὺς καὶ τὰς καρηβαρίας.
Δὲν θαραπαύθηκα ἐκεῖ τόσο τὴν ἀρχοντίαν,
 καθὼς τὴν καλογερικὴν ἐδῶ καὶ μοναξίαν.
Ὁ φόβος δὲν μ' ἐφόβισε, τὸν κόπον δὲν τὸν ξεύρω,
 σύγχυσιν, ἢ καὶ σύχαμα ἄπαγ' ἐδῶ νὰ εὕρω.
Ποῦ τοῦρκος καὶ νὰ φοβηθῇς; μὴ γένοιτο θεέ μου,
 ἢ ποῦ ὀβριὸς νὰ συχαθῇς; δὲν μ' ἔτυχε ποτέ μου.
Ποῦ ἡ πανοῦκλα; ποῦ φωτιά; ποῦ κείν' ἡ καταδίκη,
 ὁποῦ σοῦ τρώγει τὴν καρδιὰ παντοτεινὸ σκουλῆκι;
Ποῦ χαρατζῆς; ἢ ποῦ ζαπτζῆς; ἐδῶ ποῦ τυραννία;
 καὶ βασιλεὺς καὶ Βλάχπεης, ἐσὺ τῇ ἀληθείᾳ.
Ποῦ καπηλειά, ἢ ποῦ φωναῖς; ποῦ βρῶμα, δυσωδία;
 ποῦ συστολή, ποῦ ταραχή; ποῦ λύπη, ποῦ δειλία;
Ὅλα καλά, ὅλα χαρὰ ἐκεῖ εἰς τὸ Πιπέρι,
 ἀπ' τὸν παράδεισον αὐτὸν ὀλίγον διαφέρει.
Καὶ σὰν εἰς τὸν παράδεισον ἤμουν τῇ ἀληθείᾳ,
 ὡς ὁ πρωτόπλαστος Ἀδάμ, ὡς θέλ' ἡ ἱστορία.
Ἀπὸ παντὸς ξύλου κἀγὼ τοῦ ἐν τῷ Πιπερίῳ
 τρώγοντας καὶ χορταίνοντας, θελήματι τῷ θείῳ,
Ἀπὸ τὸ ξύλον μοναχὰ τῆς γνώσεως ἀπέχων
 στὰ ὑπὲρ νοῦν καὶ δύναμιν μακρὰν τὸν νοῦν μου ἔχων.
Ἀντὶς δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ζώων καὶ πουλίων,
 ὠνόμασα τοὺς στίχους μου, τοὺς ὕμνους τῶν ἁγίων.

'Αντὶ τῆς Εὔας βοηθὸν εἶχα τὴν Παναγίαν,
καὶ ἀρχηγόν, καὶ ὁδηγόν, καὶ φῶς, καὶ σωτηρίαν.
'Αντὶ δὲ τῆς μετὰ Θεοῦ θείας συνομιλίας
ὁποῦ ἀπόλαυσεν 'Αδάμ, εἶχα Γραφὰς τὰς θείας.
'Αντὶ τῆς συναναστροφῆς τῆς μετὰ τῶν 'Αγγέλων,
ὁποῦ κατηξιώθηκεν ἐν παραδείσῳ πέλων,
Εἶχα τὴν συναναστροφὴν τὴν διὰ τῶν βιβλίων
τῶν 'Αποστόλων τῶν σοφῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων.
'Αντὶ τῶν χαρισμάτων δὲ Πνεύματος τοῦ 'Αγίου,
ὁποῦ μετεῖχεν ὁ 'Αδὰμ χάριτι τοῦ Κυρίου,
Εἶχα ἐγὼ τὸν φωτισμὸν τῶν θείων μυστηρίων,
τὸν ἐξ αὐτῶν ἁγιασμόν, χάρισμα ὄντως θεῖον.
'Αντὶ τῆς ἀφθαρσίας δὲ τῆς ἐκ Θεοῦ δοθείσης
ἐν τῇ 'Εδὲμ εἰς τὸν 'Αδὰμ καὶ προμελετηθείσης,
Εἶχα ἐλέει τοῦ Θεοῦ τὴν χάριν τῆς ὑγείας,
δὲν ἐνοχλήθηκα ποτὲ ἐκεῖ ὑπ' ἀσθενείας.
Αὐτὰ ἐχαίρουμουν ἐγὼ ἐκεῖ ἐν Πιπερίῳ,
ὡς ὁ προπάτωρ μου 'Αδὰμ τρυφῆς ἐν τῷ χωρίῳ.
Φθόνῳ τοῦ διαβόλου δὲ ἀπατηθεὶς μισεύγω,
ἀφήνω τὸν παράδεισον τοῦ Πιπεριοῦ, καὶ φεύγω.
Σκανδαλισθεὶς γιὰ τὸ οὐδὲν μετὰ τοῦ γέροντός μου,
ὄχι διὰ θεότητα, ὡς ὁ πρωτόπλαστός μου.
Δὲν ἐμεταχειρίσθηκε τὸν ὄφιν εἰς ἐμένα,
στ' αὐτί μου ἐψιθύρισε, χωρὶς μέσο κανένα.
Καὶ ἀγκαλὰ δὲν ἔφαγα τὸ σῦκο, ἢ τὸ μῆλο,
καθὼς ἀπὸ τῆς γνώσεως ὁ πάππος μου τὸ ξύλο,
Ἔφαγα δὲ τὸν λόγον του, ὡς ἕνα καλὸ σῦκο.
κ' εὐθὺς μοῦ εἶπεν ἀπ' ἐδῶ φθάνει σε πλέον, σήκω.

Δὲν ἐγυμνώθηκ' ἀληθῶς ἀπ' τὰ φορέματά μου,
στερεύθηκα δὲ τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα τὰ καλά μου.
Δὲν μὲ ὠργίσθη ὁ Θεός, ἀλλ' ἡ συνείδησίς μου
ὁ Ἄγγελος μ' ἐμάλωσεν, ὡσὰν ἕνας κριτής μου.
Κ' ἐπῆγα εἰς τὴν Σκόπελον, ὡσὰν εἰς ἐξορίαν,
ἀπέναντι τοῦ Πιπεριοῦ νὰ καίῃ τὴν καρδίαν,
Εἰς τοὺς πεντήκοντα καὶ ἕξ, τῇ ἕκτῃ Νοεμβρίου,
ἐμβῆκα εἰς τὴν Σκόπελον, ἐλέει τοῦ Κυρίου.

Περὶ τοῦ Μοναστηρίου τῆς Παναγίας
τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα μου λοιπὸν μετὰ τοσούτους
χρόνους καὶ περιστατικά, καὶ κόπους τηλικούτους,
Εὐθὺς στὸ Μοναστήριον ἀνέβηκα τῆς ὥρας,
καὶ οὐδὲ κἂν ἐπάτησα τὰ χώματα τῆς χώρας.
Ὁποῦ ὁ μακαρίτης μου πατὴρ ἐκ τῶν ἰδίων
τὸ ἔκτισεν, ὡς φαίνεται τώρα, ἐκ θεμελίων,
Στῆς Παναγίας τὄνομα τῆς Εὐαγγελιστρίας,
εὔμορφο, καὶ εἰς εὔμορφον τόπον ἐπ' ἀληθείας.
Μέσα νερά, ἔξω νερά, μὲ στέρνα, μὲ πλατάνους,
γιὰ Πατριάρχας ἄξιο, καὶ διὰ μεγιστάνους.
Ἀπάνω δὲ εἰς τὸ βουνό, ἀντίκρυ εἰς τὴν χώρα,
μακρὰν ἀπὸ τὴν χώρα δὲ εἶναι δὲν εἶναι ὥρα.
Καὶ εἶναι σταυροπήγιον μὲ μίαν θαυμασίαν
εἰκόνα τῆς Δεσποίνης μας, ὅλο θαυματουργίαν.
Αὐτὴ βαστᾷ τὴν Σκόπελον χωρὶς ἀμφιβολίαν,
κατὰ ἀλήθειαν αὐτὴ διὰ φιλανθρωπίαν.
Ὁ δὲ Ναὸς πολλὰ λαμπρός, ὅλος τζινὶ στρωμένος,
καὶ μὲ κουμπέδες δύο τρεῖς, ναὸς χαριτωμένος,

Καὶ μὲ καμπάναις δύο τρεῖς, Ναὸς καὶ Παναγία,
ὁποῦ θαῤῥῶ εἰς λιγοστὰ εὑρίσκεται νησία.
Πρώτη πηγὴ τῶν ἀγαθῶν ὅλων τῶν ἰδικῶν μου
εἶναι τὸ Μοναστήριον αὐτὸ τὸ πατρικόν μου.
Ὅτι ἐδῶ ἐγνώρισα ἀπὸ ἑπταετίας
καὶ γράμματα, καὶ προσευχήν, καὶ πόθον Παναγίας.
Αὐτὰ τὰ τρία πράγματα ἦταν τῆς εὐτυχίας
ὅλης μου τὰ θεμέλια, λέγω ἐπ' ἀληθείας.
Εἰς τοὺς πενῆντα δὲ κ' ἑπτὰ τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου,
νὰ ἔλθω ἐσηκώθηκα, θέλημα τοῦ Κυρίου,
Κ' ἐγὼ δὲν τὸ ἐγνώριζα, καθὼς καὶ τὰ λοιπά του
δὲν τὰ γνωρίζω, ἄγνωστος, θεῖα θελήματά του.
Νὰ ἔλθω εἰς τὸν Ἄθωνα, ὁποῦ εἰς τὸν καιρόν μου
δὲν ἦλθα, καὶ νὰ πιστραφῶ στὸ Μοναστήριόν μου.
Ἦλθα δὲ καὶ ἐκόνεψα εἰς τὸ Ξηροποτάμου
διὰ τὸν σκευοφύλακα, τὸν φίλον, Ἄρχοντά μου,
Φίλον καὶ συντοπίτην δέ· καὶ εἰς τὴν Πογδανίαν
ἦλθε, καὶ μὲ ἀντάμωσεν ἐκεῖ διὰ ζητείαν.
Ἐπῆγα κ' ἐπροσκύνησα καὶ ἐν χαρᾷ μεγάλῃ
πεντέξη Μοναστήρια, γεμάτα θεῖα κάλλη.
Οἱ δὲ Πατέρες τοίμαζαν νὰ στείλουν στὴν Βλαχίαν,
γιὰ νὰ ζητήσουν ἔλεος ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν,
Νάνακαινίσουν τὸν Ναόν, νὰ πέσῃ τοιμασμένος,
ὄντας σκασμένος πρὸ πολλοῦ, καὶ δυνατὰ σκασμένος.
Ἔχοντες δὲ στὸ χέρι τους ἐμένα πλιὸ πιασμένον,
νομίζοντές με ἐκ Θεοῦ ὡσὰν ἀποσταλμένον,
Διὰ τὴν δούλευσιν αὐτήν, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν,
ὡσὰν ὁποῦ ἐστάθηκα, ὡς εἶπα, στὴν Βλαχίαν,

Κ' ἤμουν γνωστὸς εἰς ὅλουνούς, εἰς τὸν Αὐθέντην μᾶλλον
τὸν τότε Κωνσταντίνβοδαν γνωστὸς ὑπέρ τιν' ἄλλον.
Ἔπεσαν εἰς τοῦ λόγου μου ὅλοι παρακαλῶντας
ν' ἀναδεχθῶ ἐγὼ αὐτό, ἅγιον ἔργον ὄντας.
Εἰ δὲ νὰ δώσω τῷ θεῷ διὰ τὴν ἐκκλησίαν,
ἂν μείνῃ ἐξ αἰτίας μου, λόγον, ἀπολογίαν.
Ἐγὼ δὲ καὶ φοβούμενος τὴν Βλαχοπογδανίαν,
διὰ τὴν φιλαμάρτητον γνώμην μου καὶ ἀχρείαν,
Μήπως τὸ ἐργαστήριον τῆς ἁμαρτίας πάλιν
ἀνοίξω, ὁποῦ ἔκλεισα μ' ἀπόφασιν μεγάλην,
Καὶ γένῃ ἡ ἐσχάτη μου πλάνη τῆς ἁμαρτίας
χείρων τῆς πρώτης κοσμικῆς δικῆς μου πολιτείας,
Ἐφαίνουμουν πάντ' ἀπειθής, καὶ διὰ νὰ μ' ἀφήσουν
ἐζήτησα τὸ τίμιον Ξύλον νὰ μ' ἐγχειρίσουν,
Τοῦ Βασιλέως Ῥωμανοῦ ἐκεῖνο τὸ μεγάλο,
ὁποῦ εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν δὲν εἶναι τόσον ἄλλο·
Θαῤῥῶντας, καθὼς ἔπρεπε, πῶς νὰ δυσκολευθοῦσι
εἰς μὴ Ξηροποταμηνὸν νὰ τὸ ἐμπιστευθοῦσι,
Καὶ νὰ γλυτώσω τὸν γιακᾶ, μὲ τοῦτο νὰ γλιστρήσω,
καὶ στὸ Μοναστηράκι μου ὀπίσω νὰ γυρίσω.
Λείπει, μὲ ἀποκρίθηκαν αὐτοὶ μὲ προθυμίαν,
καὶ ὅταν ἔλθῃ, λάβε το, μὄλην μας τὴν καρδίαν.
Πρέπει νὰ ξεύρῃς ὅμως δέ, πῶς μόλις νὰ γυρίσῃ
ἡμέραις εἰς τριάκοντα, ἐδῶ νὰ καταντήσῃ.
Ἐγὼ καὶ συμπεραίνωντας τὸ πρᾶγμ' ἀργοπορῶντας,
ὅταν ἐλθῇ, εἶπα, κινῶ, κ' εὐγῆκ' ἀναχωρῶντας.
Τὸ ἤθελα κ' ἐμπόδιον εἰς πᾶσαν ἁμαρτίαν,
εἰς τὴν ψυχήν μου φύλακα, ψυχὴν πολλὰ ἀχρείαν.

Τοῦτα δὲ ὅλα ἔγιναν προτοῦ τῆς λειτουργίας,
Κυριακὴ ἡμέρα δὲ Πεντηκοστῆς τῆς θείας,
Εἰς τὸ σκευοφυλάκιον, ὡς ἔθος, συνελθόντων
ὅλων ἐκεῖ τῶν Προεστῶν, ὁμοῦ καὶ τῶν γερόντων.
Μετὰ τὴν λειτουργίαν δὲ φαγόντες καὶ πιόντες,
νὰ κοιμηθοῦμεν πέσαμεν ἀγρυπνισμένοι ὄντες,
Ἀπὸ τὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ὡς ἔθος, ἀγρυπνίαν·
καὶ τρέχουσι καὶ μὲ ξυπνοῦν, λέγοντες μ' εὐθυμίαν,
Πῶς ἔρχεται τὸ τίμιον Ξύλον, καὶ εἰσεβαίνει,
κ' ἔξελθε εἰς ἀπάντησιν, ἰδοὺ τώρα ἐμπαίνει.
Τοῦτο ν' ἀκούσω καὶ νὰ δῶ μ' αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς μου,
ἀπόρησα, ἐθαύμασα, ἀπέταξεν ὁ νοῦς μου,
Ὁμοῦ δὲ καὶ τῶν ἀλλωνῶν ὅλων τῶν ἀδελφῶν μου,
καὶ πάραυτα ἐφώναξα μὲ ζῆλον περισσόν μου.
Κύριε, γενηθήτω δὴ ὄχι πλιὸ τὸ δικόν μου,
ἀλλὰ τὸ θέλημα τὸ σόν, τὸ καὶ σωτήριόν μου.

στ. 370

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἀπὸ τοῦ ἁγ. Ὄρους ἀποδημίας μου, καὶ εἰς Βλαχίαν ἐπιδημίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ.

Ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ λοιπὸν εἰς τοὺς χιλίους 1757
χρόνους πεντήκοντα ἑπτὰ μὲ τοὺς ἑπτακοσίους,
Τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ δὲ Μαΐου τοῦ ἰδίου,
δευτέρᾳ ἀπολείτουργα Πνεύματος τοῦ Ἁγίου,
Σουλτὰν Ὀσμὰν ὑπάρχοντος ἐπὶ τῆς βασιλείας,
τοῦ προῤῥηθέντος Σεραφεὶμ ἐπὶ πατριαρχείας,
Ματθαίου τοῦ ἐξ Ἄντρου δὲ ὄντος Ἀλεξανδρείας,
Σιλβέστρου τοῦ Κυπρίου δὲ ὄντος Ἀντιοχείας,
Καὶ τοῦ σοφοῦ ἐξ Ἀθηνῶν κυρίου Παρθενίου
ἐπὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ, πόλεως τοῦ Κυρίου,
Ὄντος τοῦ Κωνσταντίνβοδα αὐθέντου τῆς Βλαχίας,
τοῦ Γκίκα δὲ Σκαρλάτβοδα αὐθέντου Μολδαβίας·
Λαβὼν εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὸν τίμιον Σταυρόν μου
καὶ τῶν Πατέρων τὴν εὐχὴν ὅλων καὶ ἀδελφῶν μου,
Καὶ τοῦ παρευρεθέντος δὲ ἁγίου Κασανδρείας,
μὲ τὴν συνήθη προπομπὴν τῆς τόσης συντροφίας,
Μετὰ τῆς συνοδίας μου, μὲ τὸν καλόγηρόν μου,
καὶ μὲ ἱερομόναχον τὸν ἐφημέριόν μου,
Εὐγῆκα πλὴν μὲ δάκρυα ἐκ τοῦ Μοναστηρίου,
ἐκίνησα πλὴν σὺν θεῷ ἐξ Ὄρους τοῦ ἁγίου.
Καὶ ἀπ' τῆς Θάσου τὸ νησὶ κοντὰ κοντὰ περνῶντας,
κ' ἐκείναις ταῖς ἀμέτρηταις ἐλιαίς της θεωρῶντας,
Ὅλαις παραθαλάσσιαις ὥραις, καὶ ἀπορῶντας,
καὶ τὸν θεὸν δοξάζοντας, καὶ ἡ καρδιὰ σκιρτῶντας,

Στὴν Αἶνον ἐκατήντησα εἰς τὸ μετόχιόν μας,
καὶ μείνας μέραις δύο τρεῖς εἰς τὸν Νεκτάριόν μας,
Καὶ συμφαγὼν καὶ συμπιὼν μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου,
καὶ ἐπαινέσας τὴν πολλὴν τὴν ψαρικὴν τοῦ τόπου,
Καὶ Γρηγορίου τὸν Ναὸν τοῦ Νεοκαισαρείας,
καὶ δύο τρεῖς ἁγιασμοὺς ποιήσας μετὰ βίας,
Εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἦλθα μὲ τὴν ὑγείαν.
καὶ εἰς τοῦ Πρωτομάρτυρος κόνεψα κατ' εὐθεῖαν,
Λαυριώτικον μετόχιον, τοὺ Κὺρ Διονυσίου
Μητροπολίτου λείποντος εἰς πόλιν Βυζαντίου.
Καὶ ὡς ἡμέρας εἴκοσι προσμείνας, καὶ ποιήσας
ἕως σαράντ' ἁγιασμούς, καὶ μὴ ἀχαριστήσας,
Καὶ τὸ Σουλτὰν Σελὴμ Τζαμὶ καὶ τἄλλα σεργιανίσας,
γεφύρια, ποτάμια, καὶ ἀποχαιρετήσας,
Ἦλθα στὸ μέγα Τούρναβο· ἐκεῖθεν ἀνεβαίνω
στὸ Ἀρβανιτοχώριον· ἐκεῖθεν κατεβαίνω
Στὴν Ῥαχοβίτζα τὸ χωριό, δυὸ ἑβδομάδες χάνω,
καὶ ὡς σαράντ' ἁγιασμοὺς ὅμως πτωχοὺς λαμβάνω.
Καὶ στὸ Σιστόβι ἔρχομαι στὸν Δούναβιν πλησίον,
καὶ στὰ Ζιμνίτζια περνῶ, Βλαχιᾶς πρῶτο χωρίον.
Καὶ τὸν Αὐθέντην ἀπ' ἐδῶ γράφω, δηλοποιῶντας
τὴν παρουσίαν τοῦ Σταυροῦ, καὶ ἄδειαν ζητῶντας.
Καλῶς ἦλθες, μ' ἀντέγραψε, νὰ πᾷς δὲ νὰ κονέψῃς
στὸ Κουτρουτζάνι ἴσια, ἐκεῖ νὰ καρτερέψῃς.
(Τῆς Παναγίας Κοίμησις νἄχωμεν τὴν εὐχήν της,
γενόμενος δὲ Βλάχπεης νὰ πᾷς στὴν ἑορτήν της·)
Καὶ μεθ' ἡμέρας δὲ ἑπτὰ τῇ μνήμῃ τοῦ Θεσβίτου,
ἐγίνηκεν ἡ πρόοδος Σταυροῦ ἡ θαυμαστή του.

Ἦλθεν ὁ κὺρ Φιλάρετος, τότε Οὐγγροβλαχίας,
 ἕως τὸ Κουτρουτζάνιον μετὰ τῆς συνοδίας,
Ἀρχιερέων ἱκανῶν, παμπόλλων ἱερέων,
 καὶ μερικῶν Ἀρχόντων δέ, νέων καὶ γηραλέων.
Εἰς τοῦτον τὴν *Ἐξήγησιν τῆς Θείας Λειτουργίας*
 τότε τὴν ἀφιέρωσα ἐγὼ χάριν φιλίας.
Ἐξῆλθε δὲ ὁ Ἡγεμὼν μετὰ καὶ τῶν υἱῶν του,
 ἀπὸ τὸ Βουκουρέστιον ἔξω μὲ τὸν λαόν του.
Καὶ προσκυνήσας, ὡς εἰκός, κλιτῶς, ἐδαφιαίως,
 καθὼς ποτὲ οἱ βασιλεῖς, δὲν γίνεται ἀλλέως,
Εἰσήλθομεν εἰς τὸν Ναόν, ἔγινε λειτουργία,
 προσκύνησις καὶ ἀσπασμός, ἀπόλυσις τελεία.
Ἀπῆλθε δὲ ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸ παλάτιόν του,
 μετὰ τῶν πεγζαδέδων του, μὲ τὸ τακίμιόν του.
Ἐστάλθηκα δὲ καὶ ἐγὼ εὐθὺς στὸ Σαραντάρι,
 ὁποῦ πλουτεῖ, ὡς εἴπομεν, τὴν τῶν θαυμάτων χάρι.
Στάλθηκα δὲ ὄχι ἁπλῶς, ὡς ἤθελες νομίσῃς,
 ἐνδόξως δὲ αὐθεντικῶς, νὰ ἦσουν νὰ σαστίσῃς,
Μέσα εἰς τὴν αὐθεντικὴν καρέτα τὴν ἰδίαν,
 μὲ τἄλογα τὰ νέμτζικα, καὶ μὲ δορυφορίαν,
Κρατῶντες οἱ φουστάσιδες, κόκκινα φορεμένοι,
 σταυροὺς ψιλοὺς καὶ σιδηροῦς, δέκα διωρισμένοι,
Μισοὶ ἀπὸ τὰ δεξιά, μισοὶ ἀπ' τὰ ζερβά μου,
 τὰ μάτια ὅλου τοῦ λαοῦ στὰ μάτια τὰ δικά μου.
Νὰ μ' ἔβλεπες ἤθελες πῇ, ἢ πῶς μητροπολίτης,
 ἢ πῶς νὰ ἦναι καὶ καλὰ αὐθέντης Σκοπελίτης.
Τὴν τρίτην ἐμηνύθηκα νὰ πάγω ν' ἀνταμώσω·
 μ' ἐδέχθηκε δὲ εὐμενῶς, σηκώθη πρὶν σιμώσω.

Θυμοῦμαι μὲ ἐπαίνεσε στὴν καλογερικήν μου,
μάλιστα εἰς τοῦ Πιπεριοῦ κείνην τὴν ἐκλογήν μου,
Καὶ μὲ ἐκατηγόρησε διὰ τὸν μισεμόν μου,
μάλιστα διὰ τῆς Βλαχιᾶς αὐτὸν τὸν ἐρχομόν μου.
Μὲ εἶπεν, ὥρα του καλή, κι' αὐτὴν τὴν ἱστορίαν.
Ἦτονε δύο ἀσκηταί, λέγει, στὴν ἐρημίαν,
Καὶ συνοδεύοντες ὁμοῦ διὰ τυχοῦσαν χρείαν,
ηὗρασιν ἄσπρα περισσὰ ἐκεῖ μιὰ θημωνίαν.
Ὁ ἕνας τὰ ἐπέρασε δίχως νὰ τὰ ψηφίσῃ,
ὁ ἄλλος τὰ ἐψήφισε, δὲν εἶχε τὰ ἀφήσῃ.
Ἀλλ' ὅλα τὰ ἐσήκωσε, καὶ εἰς τὰς πολιτείας
ἐπῆγε τὰ ἐξώδιασεν εἰς τῶν πτωχῶν τὰς χρείας.
Κ' ἐγύρισε στὴν σκήτην του χωρὶς κἂν νὰ κρατήσῃ
ἕνα λιανὸ γιὰ λόγου του, καὶ νὰ φιλαργυρήσῃ.
Τὴν νύχτα βλέπει Ἄγγελον, καὶ λέγει, τί λογιάζεις;
πῶς κἄτι ἔκαμες ἐσὺ τὸν πλοῦτον νὰ ξοδιάζῃς;
Ἤξευρε πῶς πλιὸ ἄρεσεν εἰς τὸν θεὸν ὁ ἄλλος,
ὁποῦ δὲν τὸν ἐψήφισε, καὶ εἶναι πλιὸ μεγάλος,
Παρὰ ἐσὺ ὁποῦ μ' αὐτὸν τόσαις εὐεργεσίαις
καὶ καλωσύναις ἔκαμες εἰς τόσαις πολιτείαις.
Τώρα καὶ σύ, Καλόγηρε, κάλλιο εἰς τὸ κελλίον,
παρὰ στὸν κόσμον γιὰ καλὸ τάχατες τοῦ πλησίον.
Καὶ καλὰ εἶπε καὶ ὀρθά· εἶπα κ' ἐγὼ δὲ πάλι,
μ' αὐτὸν τὸν ἄλλον ὁ θεὸς κ' ἐμένα ἄς με βάλῃ.
Εἶπε, καὶ εἶπα περισσά, ὡς δυὸ ὥραις κλεισμένοι,
ἡμεῖς οἱ δύο μοναχοί, κανεὶς δὲν μπαινοβγαίνει.
Καὶ ἔξω ὅλ' οἱ Ἄρχοντες, γεμάτ' ἡ σπαθαρία,
ἦτον εἰς τοῦ Μιχάλβοδα τότε ἡ αὐθεντεία.

Τέλος δὲ πάντων μ' ἐρωτᾷ, τάχα ἡ 'Εκκλησία,
ὡς πόσα νὰ χρειάζεται γιὰ νὰ φτιασθῇ πουγγεῖα.
Δέκα, τὸν ἀποκρίνομαι, κατὰ τῶν ἀδελφῶν μου
τὸν λόγον, τὴν παραγγελιὰ καὶ τὸν λογαριασμόν μου.
Τόσα ἐλογαριάζαμεν, μὲ δέκα, δέκα τρία
νὰ γίνῃ ὅλος ὁ Ναός, ὅλη ἡ 'Εκκλησία.
Ἂν καὶ νὰ μᾶς ἐκόστισε καὶ ὑπὲρ τὰ ἑξῆντα,
λέγει ὁ σκευοφύλακας κ' ἕως τὰ ἑβδομῆντα,
Χωρὶς τὸ φάγε καὶ τὸ πιέ, ὁποῦ τῇ ἀληθείᾳ
κ' αὐτὰ τὰ ὀγδοήκοντα ἐπέρασαν πουγγεῖα.
Ἦτον δὲ καὶ κακοτοπιὰ στὸ νὰ τὴν θεμελιώσουν,
κ' ἐκόστισε παρὰ πολλὰ ἕως νὰ τὴν σηκώσουν.
Ἤτονε ἡ κακοτοπιά, καὶ ἡ μουτζουναριά μας
ξαπλώσαμε τὰ πόδια μας ὑπὲρ τὸ πάπλωμά μας.
Βαλθήκαμεν τὸν Σολομὼν νὰ τὸν ἐδιαβοῦμεν,
καὶ τὸν 'Ιουστινιανὸν αὐτὸν νὰ τὸν νικοῦμεν.
Καὶ ἂν δὲν τοὺς διαβήκαμεν, ὅμως τῇ ἀληθείᾳ
κοντέψαμεν, σιμώσαμεν, τὸ μάτι μαρτυρία.
Ὅμως τοὺς πρώτους κτίτορας, ἁγίαν Πουλχερίαν,
καὶ 'Ρωμανὸν καὶ τοὺς λοιποὺς δίχως ἀντιλογίαν,
Αὐτοὺς τοὺς διαβήκαμεν, οἶδεν ὁ Κύριός μου,
μάρτυρες καὶ τὰ ὄμματα·καὶ στόματα τοῦ κόσμου.
Μάρτυρες καὶ τὰ κτίρια αὐτὰ τῶν βασιλέων,
Λαύρας, 'Ιβήρων, καὶ λοιπὰ τὰ ἄλλα τῶν ἀρχαίων,
Ὁποῦ κανὲν ἀπὸ αὐτά, ὡς τοῦ Ξηροποτάμου
δὲν εἶναι κατ' ἀλήθειαν, σὲ λέγω, Ἄρχοντά μου.
Καὶ ἐπειδὴ οἱ ὀφθαλμοὶ πιστότεροι ὠτίων,
ἔλα νὰ δῇς, 'Αλέξανδρε, τῶν γεγραμμένων πλεῖον.

Ἔπρεπεν ὅμως νὰ φανῇ τοιαύτη Ἐκκλησία,
διότι ἦτο συνδρομὴ πολλὴ καὶ προθυμία.
Ὁ ταπεινὸς Καισάριος αὐτὸς ἐκουβαλοῦσεν,
ὁ σκευοφύλαξ Ἄνθιμος αὐτὸς ἐπιστατοῦσεν.
Τόσοι Ξηροποταμηνοὶ πατέρες ἐβοοῦσαν,
οἱ Τεσσαράκοντ' Ἅγιοι ὅλοι ἐβοηθοῦσαν,
Ὁ πανσεβάσμιος Σταυρὸς αὐτὸς ἐπενεργοῦσεν,
ὁ πολυέλεος Θεὸς πλουσίως ἐλεοῦσεν.
Στοχάσου πόση συνδρομή, τί σύνοδος μεγάλη,
καὶ ἦτον πλιὸ νὰ μὴ γενῇ Ναὸς μὲ τόσα κάλλη;
Ἡ Πογδανία ἔδωκε μὲ ὅλην τὴν ψυχήν της,
ἡ δὲ Βλαχία χάρισε μὅλην τὴν δύναμίν της.
Ἡ Πόλις ἔβαλεν ἐδῶ κι' αὐτὴ τὰ χέριά της,
ἡ Χίος ἔχει καὶ αὐτὴ μέσα τὸν κουραμά της.
Ἡ Σάμος πλήρωσε κι' αὐτὴ καλὰ τὸ μερτικόν της,
καὶ τὰ Ψαρὰ ἐπρόσφερε κατὰ τὸ δυνατόν της.
Ἡ Σκόπελος, ἡ Εὔριπος ἀντάμα βοηθοῦσαν,
μὲ τὸ κεφάλι ποὔχουσι, κι' αὐτὰ ἐπροσκυνοῦσαν.
Σέρραι καὶ Σαλονίκη δέ, Σμύρνη καὶ Μιτυλήνη,
καὶ ἄλλοι τόποι, τί θαρρεῖς, δὲν ἔδωκαν κ' ἐκεῖνοι;
Στοχάσου πόση συνδρομή, τί σύναξις μεγάλη,
καὶ ἦτον πλιὸ νὰ μὴ γενῇ Ναὸς μὲ τόσα κάλλη;
Ἔγινε δ' ἀληθινὰ Ναὸς ὑπὲρ πάντ' ἄλλον,
ὡς εἶπ', ἁγιορείτικον, μικρόν τε καὶ μεγάλον.
Τοῦ Ἄθωνος εὐπρέπεια, τοῦ Ὄρους ὡραιότης,
τῶν δὲ Ξηροποταμηνῶν καύχημα καὶ λαμπρότης,
Τῶν παλαιῶν Ναῶν στολή, ξόμπλι δὲ τῶν μελλόντων,
θέαμα ὡραιότατον καὶ πάντων τῶν ὁρώντων.

Καὶ μάλιστα εἰς ἀσθενεῖς καιροὺς δυστυχισμένους,
καθὼς ὅλοι τοὺς βλέπομεν, καὶ χρόνους ὠργισμένους.
Καὶ ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου
ἐδῶ εἰς τοῦτον τὸν Ναὸν αὐτὸ ὅλως διόλου,
Τὸ πῶς ἡ δύναμις θεοῦ ὄντως ἐν ἀληθείᾳ
γίνεται, τελειώνεται ὅλη ἐν ἀσθενείᾳ.
Ἰδοὺ καὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὡς ἔθος, καὶ ἰδέ το,
ἄνω τῆς πόρτας τοῦ Ναοῦ, νὰ καὶ διάβασαί το.

Ἐπίγραμμα εἰς τὸν νέον Ναὸν
τοῦ Ξηροποτάμου.

«Ἡ Πουλχερία βασιλὶς θυγάτηρ Ἀρκαδίου,
τὴν ἱερὰν ταύτην μονὴν ἔκτισ' ἐκ θεμελίου.
Δεύτερον δὲ ὁ Ῥωμανός, ὁμοῦ καὶ Κωνσταντῖνος,
τοῦ σοφοῦ Λέοντος υἱός, θεοστεφὴς ἐκεῖνος.
Τρίτον δὲ ὁ Ἀνδρόνικος ὁ καὶ Παλαιολόγος,
ὁ γέρων μόνον τὸν Ναόν, πῶς ἔκτισ' εἶναι λόγος.
Τέταρτον ὅλη ἡ μονὴ καυθεῖσα ἀνεκτίσθη,
εὐθὺς ἐκ τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ, καθὼς ἐχρηματίσθη.
Πέμπτον δὲ μόνος ὁ Ναὸς συνάξει Καισαρίου
ἐκ διαφέρων τόπων γῆς, συνάρσει τοῦ Κυρίου.
Συνοδοιπόρον ἔχοντος τὸ τίμιον τὸ Ξύλον,
τὸ ἱερὸν ἀνάθημα τοῦ Ῥωμανοῦ, ὡς δῆλον.
Ἀνθίμου σκευοφύλακος καλῇ ἐπιστασίᾳ,
Ἱεροθέου ὄντος δὲ ἐν τῇ ἡγουμενείᾳ.
Συμπολιτῶν καὶ τῶν τριῶν ὄντων ἐκ τῆς Σκοπέλων·
ὁ γὰρ θεός, ἐξ οὗ τὸ πᾶν, οὕτως ἐφάνη θέλων.
Ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως χρόνους εἰς τοὺς χιλίους
ἑξήκοντα καὶ τρεῖς ὁμοῦ ἐπὶ ἑπτακοσίους.»

'Αλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· τοῦ θειοῦ σου, πεγζαδέ μου,
ὀλίγα τὸν ἐφάνηκαν τὰ δέκα, πίστεψαί μου.
'Ολίγα τὸν ἐφάνηκαν, καὶ εἶχεν ἀπορήσῃ,
καὶ μὲ μεγάλο δίκαιον, καὶ εἶχεν ἀπιστήσῃ.
Ὅμως τὴν ἀπορίαν του ἐγὼ τὴν εἶχα λύσῃ,
καὶ μὲ ἀλήθειαν κ' ἐγὼ τὸν ἐπληροφορήσῃ.
Ὅθεν μ' ἐπληροφόρησε, πῶς θέλει μὲ τὰ δώσει,
καὶ ἔτι περισσότερο διὰ νὰ μὲ πιστώσῃ,
Τὸ τῶν Παπάδων δόσιμον εἶναι ἑπτὰ πουγγεῖα,
εἶπε, καὶ λάβε τα ἐσύ, σὲ δίνω καὶ τὰ τρία.
Καὶ οὕτως ἀνεχώρησα μὲ λόγια χορτασμένος,
ἔμειν' ἀπὸ τὰ ἔργα δὲ ὕστερα πεινασμένος,
Μὲ κούφιαις ταῖς ἐλπίδες μου καὶ μὲ καρδιὰ καμένην,
καὶ μὲ ἐλπίδα στὸν θεὸν καὶ μόνον πλιὸ βαλμένην.
Ὅθεν καὶ τὸ ὑστέρημα αὐτοῦ ἀνεπληρώθη
μὲ χέρι ἄλλου αὐθεντός, καὶ ἐκαλοπληρώθη.
Δὲν ξέρω τί τὸν ἔφθασε, κ' εἶχε μεταγνωμίσῃ,
καὶ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ εἶχεν ἀλησμονήσῃ.
Καὶ μένα πλέον παντελῶς δὲν εἶχε μὲ λαλήσῃ,
καὶ ὁποῦ μῆνας μάλιστα ἐννιὰ εἶχα καθήσῃ.
Τότ' ἐνθυμήθηκα ἐγώ, κατὰ τὴν παροιμίαν,
τό, Δυνατὸς ὢν σήμερον ἐσὺ πρὸς εὐποιΐαν,
Μὴ εἴπῃς ποτέ, πήγαινε, καὶ αὔριον σοὶ δώσω.
δὲν ξεύρεις γὰρ ἡ αὐρινὴ τί σοῦ γεννᾷ ὡς τόσο,
Ἢ θάνατον, ἢ ἔνδειαν, ἢ καὶ μεταγνωμίαν,
καθὼς ἐδῶ, καθὼς λαλῶ, μὲ λύπην μου βαθεῖαν.
Καὶ οὕτως ἀναγκάσθηκα ἄδειαν νὰ ζητήσω,
μετὰ ἐννιὰ μῆνας πτωχὸς πλέον ν' ἀναχωρήσω.

Μόνον μὲ τὸ κατάστιχον, ὡς ἔθος, βουλλωμένο,
νὰ δώσουσιν οἱ Ἄρχοντες τόσο διωρισμένο.
Καὶ ἀπὸ τὸ κατάστιχο, καὶ ἀπ' τὸν ἵδρωτά μου,
κάνωντάς τους Ἁγιασμούς, ὁλοῦθες, Δέσποτά μου,
Μαζώχθηκαν, πλὴν λιγοστά, δὲν τὰ θυμοῦμαι κι' ὅλα,
ὅμως ἀπὸ τὸν θεῖόν σου οὐδὲ κἂν μία φόλα.
Ἂν ὅμως καὶ δὲν ἔλαβα τότε ἀπ' τὴν ἐννάτην
ἐκείνην αὐθεντείαν του, πέρνω ἀπ' τὴν δεκάτην.
Ζωὴ νὰ ἦναι μοναχά, κ' ἡ Βλαχοπογδανία
πάλιν δική του γίνεται, κ' ἡ ἄνω βασιλεία.
Ἔτζι θαῤῥῶ εἰς τὸν θεόν, καὶ τὴν ὑπομονήν του,
νὰ μ' ἐλεήσῃ ἔπρεπεν ὅμως γιὰ τὴν τιμήν του,
Καὶ τοῦ τιμίου μου Σταυροῦ, ὁποῦ εἰς τὴν Βλαχίαν
πρώτην φορὰν γιὰ λόγου του ἦλθε μὲ προθυμίαν,
Καὶ τέλος διὰ λόγου του ὁποῦ γιὰ τὄνομά του
ἀφῆκα τὸν καλόγηρον, καὶ ἔτρεξα σιμά του.

στίχ. 234

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τοῦ εἰς Πογδανίαν πηγαιμοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ.

Κινῶ οὖν ἀπὸ τὴν Βλαχιὰ ἐγὼ φαρμακωμένος
  εἰς τὴν ἀποτυχίαν μου, καὶ ἀγανακτισμένος,
Καὶ τὸ Φωξάνι ἀπερνῶ διὰ τὴν Πογδανίαν,
  κ' ἔρχομαι στοῦ Σκαρλάτβοδα πλέον τὴν αὐθεντείαν.
Καὶ πλησιάσας ἔγραψα ἄδειαν νὰ ζητήσω,
  καὶ μὲ ἐδώθηκεν εὐθύς, ἀλλ' ὅμως νὰ καθήσω
Εἰς τὴν μονὴν τοῦ Γαλατᾶ μεγάλην ξακουσμένην,
  τῷ Ζωοδόχῳ Μνήματι οὖσαν ὑποκειμένην.
Ἕως νὰ γένῃ, ὡς εἰκός, καὶ ἡ ἑτοιμασία
  τῶν εἰσοδίων τοῦ Σταυροῦ, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ χρεία.
Τότε μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν καὶ ἡ ἑτοιμασία
  τῶν εἰσοδίων τοῦ αὐτοῦ πρὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ.
Καὶ εἶπα, ἆρά γε ἐκεῖ, ἐν Κωνσταντινουπόλει,
  ὁπόταν ἦτον ἡ πολλὴ ἐκείνη δόξα ὅλη,
Καὶ ὁ Σταυρός μου ἔφθανε μηνὸς Αὐγούστου πρώτῃ,
  ὡς γράφει τὸ χρυσόβουλλο, τί δόξαις, καὶ τί κρότοις;
Μὲ τί δόξα νὰ ἔμπαινε, μὲ τί δορυφορίαν
  Ἀνάκτων καὶ Πατριαρχῶν, βέβαια ἐξαισίαν.
Νὰ βλέπῃς τόσους βασιλεῖς πεζοὺς περιπατοῦντας,
  καὶ τὸν Σταυρόν μου ἀσκεπεῖς αὐτὸν ἀκολουθοῦντας.
Ὅλα τὰ βασιλόπουλα κι' αὐτὰ νὰ περπατοῦσι,
  οἱ μεγιστᾶνες ὅλοι τους νὰ τὸν περικυκλοῦσι,
Νὰ βλέπῃς τοὺς Ἀρχιερεῖς, πλῆθος ἑκατοστάδες
  μετὰ τοῦ Πατριάρχου μας, μὲ ἱερεῖς χιλιάδες,

Μὲ ἕνα μιλλιούνιο λαὸν ν' ἀκολουθοῦσι,
 καὶ τὸ *Σταυρὲ βοήθει μοι* ὅλοι τους νὰ βοοῦσι.
Καὶ ἡ βοαῖς τοὺς οὐρανοὺς νὰ τοὺς διαπερνοῦσι,
 κ' ἐξ οὐρανῶν οἱ Ἄγγελοι νὰ τὸν συμπροβοδοῦσι.
Ὁ τῶν Ἀγγέλων βασιλεὺς ἄνωθεν νὰ κιτάζῃ,
 πῶς τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ ἡ γῆ ἅπασα τὸν δοξάζει.
Καὶ τὸ *Σταυρὲ βοήθει μοι* ὅλοι μεγαλοφρόνως
 ἄνδρες, γυναῖκες, καὶ παιδιὰ νὰ λὲν καὶ ὁμοφώνως.
Ὄντες αὐτοὶ κι' ἄλλοι πολλοί, Σταυροῦ αἰχμαλωσία,
 τοῦ Σταυρωθέντος Ἰησοῦ τῇ αἱματοχυσίᾳ.
Ἆρά γε ὁ Ἡγούμενος ὁ τοῦ Ξηροποτάμου
 πόσην χαρὰν ἐλάμβανε, θαῤῥεῖς, ἀκροατά μου;
Ὅσην ἐλάμβανα ἐγὼ βέβαια εἰς ὁμοίας
 προόδους τε καὶ προπομπάς, πανδήμους παῤῥησίας,
Βλέπωντας τὸν Αὐθέντην μου, θωρῶντας τὸν Σταυρόν μου,
 ἀπ' ἕνα προσκυνούμενον κόσμον πρὸ ὀφθαλμῶν μου.
Ἐγὼ ποτὲ συνώδευσα μετὰ τοῦ Ταταρχάνη,
 (ἴδὲς ὁ φθόνος τί τιμαῖς χωρὶς νὰ θέλῃ κάνει·
Δοξάζει τὸν φθονούμενον, κι' αὐτὸς δὲν τὸ γνωρίζει,
 τὸν ἀνεβάζει, καὶ αὐτὸς θαῤῥεῖ πῶς τὸν κρεμνίζει·)
Ὁπόταν ἐσηκώθηκα ἀπὸ τὴν Πογδανίαν,
 καὶ εἰς αὐτὸν ἐστάλθηκα, ὡσὰν εἰς ἐξορίαν,
Διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἐμένα τὸ σκουλῆκι
 ἕνας τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὁ φίλιος τὸ μυρμῆκι.
Καὶ ἦλθα μὲ τοῦ λόγου του ἀντάμα συνοδίᾳ
 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μέσα καὶ παῤῥησίᾳ.
Κ' εἶδα ἐκείνην τὴν τιμήν, ἐκεῖνο τὸ ἀλάγι,
 ἐπέταξα ἀπ' τὴν χαράν, κι' ὁ νοῦς μου ἐξεπλάγη.

Ἀμὴ ἐκείνην τοῦ Σταυροῦ ἀνίσως ἐγὼ ζήσω
  μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν προσταγήν, καὶ τὴν ἐθεωρήσω,
Ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν νὰ γίνεται καὶ πάλιν,
  ἐκείνην τὴν ὑπαπαντήν, καὶ συνδρομὴν μεγάλην,
Πόσην χαρὰν καὶ ἔκπληξιν ἐγὼ θέλω γνωρίσω;
  ὡς πόσο καὶ νὰ ἐκπλαγῶ πρέπει, καὶ νὰ σκιρτήσω.
Ὅσην ἐγνώρισε Δαβίδ, ὅταν προϋπαντοῦσε
  τὴν Κιβωτόν, κ' ἐχόρευεν πρὸ πάντων, κἐσκιρτοῦσε.
Βλέπωντας τὸν Σωτῆρά μου, θωρῶντας τὸν Σταυρόν μου,
  ἀπ' ἕνα προσκυνούμενον κόσμον πρὸ ὀφθαλμῶν μου.
Πρεπόντως οὖν καὶ βασιλεύς, ὁ ἀφιερωτής του,
  ὁπόταν τὸν ἐχίταζεν, ἔλεγεν ἐκ ψυχῆς του·

Στίχοι Ῥωμανοῦ βασιλέως εἰς τὸ τίμιον Ξύλον.

» Ὅταν σὲ βλέψω τρισμακάριον Ξύλον,
» γαληνιᾷ μου τῶν πόνων ἡ δριμύτης,
» γέρων, καχεκτῶν, Ῥωμανὸς πιστὸς μέδων. »

Περὶ τῆς ὑπαπαντῆς τοῦ τιμίου Ξύλου.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· Λαζάρου τῇ ἡμέρᾳ
  ἐμπῆκα εἰς τοῦ Γαλατᾶ, τὸ Σάββατον ἑσπέρα,
Εἰς τοὺς πενῆντα καὶ ὀκτὼ ἔτους τοῦ Σωτηρίου,
  εἰς τὴν δεκάτην τρίτην δὲ μηνὸς τοῦ Ἀπριλίου,
Εἰς τοῦ Σουλτάνου Μουσταφᾶ τὴν νέαν βασιλείαν,
  καὶ τοῦ ῥηθέντος Σεραφεὶμ εἰς τὴν πατριαρχείαν,
Δευτέρᾳ τῇ μεγάλῃ δὲ ἔγινε τοῦ Σταυροῦ μοὺ
  καὶ ἡ μεγάλη εἴσοδος, Σταυροῦ μου τοῦ σεπτοῦ μου,
Μὲ τόσην δόξαν καὶ τιμὴν ἐδῶ ἐν τῷ Γιασίῳ,
  οἷα οὐ γέγονεν ἐκεῖ ἐν τῷ Βουκουρεστίῳ.

Ἦλθεν ὁ κὺρ Ἰάκωβος μὲ τοὺς Ἀρχιερεῖς του,
μαζὶ μὅλους τοὺς Ἄρχοντας καὶ μὲ τοὺς ἱερεῖς του,
Ἐκεῖ στὸ Μοναστήριον, εἰς τὸν Ναὸν ἐμπαίνει,
καὶ μετανοίζει ἀσκεπὴς, καὶ τὸν Σταυρόν μου πέρνει.
Κ' εὐγαίνει ἔξω, τὸν Σταυρὸν στὰς χεῖράς του κρατῶντας,
δὲν μπαίνει στὴν καρέτα του, πεζὸς δὲ, περπατῶντας,
Ὁποῦ ὁ κὺρ Φιλάρετος εἰς τὴν καρέτα μπαίνει
ἀντάμα μὲ τοῦ λόγου μου, καὶ ἔτζι ὑπαγαίνει.
Πεζὸς ὁ κὺρ Ἰάκωβος, καὶ τὸν Σταυρὸν βαστῶντας
στὸ ὕψος μὲ τὴν θήκην του, καὶ ὁ λαὸς θωρῶντας.
Ὡς ὁ προφήτης Μωϋσῆς τὰς χεῖρας ἀνυψῶντας,
καὶ τὸν Σταυρὸν αὐτὸν τυπῶν σαφῶς καὶ προμηνῶντας,
Μετὰ λαμπάδων καὶ φανῶν, καὶ τῶν ψαλτῶν ψαλλόντων,
καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ στρατοῦ, ἁπάντων ἐκεῖ ὄντων.
Καὶ τῶν κωδώνων τῶν Ναῶν ἁπανταχοῦ ἠχούντων,
καὶ γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν πάντων δακρυρροούντων.
Οὕτως εἰσῆλθεν, ὡς εἰκός, στὸ Γιάσι ἱδρωμένος
ὁ τοῦ θεοῦ Ἀρχιερεύς, δρωμένος, καὶ κομμένος,
Ὡς ὁ Σωτήρ μου τὸν Σταυρὸν ἐτοῦτον φορτωμένος,
κ' ἐπάνω εἰς τὸν Γολγοθᾶ νὰ φθάσῃ βιασμένος.
Κ' εἰς δύω ὥρας ἔφθασε μόλις καὶ μετὰ βίας,
ὁποῦ δὲν εἶναι ἀπ' ἐκεῖ ὥρα ἐπ' ἀληθείας.
Καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον εἰσῆλθε τῶν Ἁγίων,
τὸ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, Πατέρων μας τῶν θείων,
Βασίληβόδα κτίριο, μεγάλο καὶ ὡραῖον,
μετόχι ἁγιορείτικο, κοινὸν δὲ καὶ ἀρχαῖον.
Ἐδῶ ἦτον ὁ Ἡγεμὼν μετὰ καὶ τῶν υἱῶν του,
καὶ τὸν Σταυρὸν ἐπρόσμενε μὲ τὸν λοιπὸν λαόν του.

Καὶ προσκυνήσας καὶ αὐτός, κλιτῶς, ἐδαφιαίως,
καθὼς ὁ Κωνσταντίνϐοδας, δὲν γίνεται ἀλλέως,
Εἰσήλθομεν εἰς τὸν Ναόν, κ' ἐγίνη ἡ ὁμοία
προσκύνησις καὶ ἀσπασμός, κι' ἀπόλυσις τελεία.
Ἀπῆλθε δὲ ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸ παλάτιόν του
μετὰ τῶν πεγζαδέδων του, καὶ τῶν τριγυρινῶν του.
Ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐδῶ εἰς τὸ κονάκιόν μου,
διωρισμένον δι' ἐμέ, καὶ κατὰ τὸν σκοπόν μου.
Ἐδῶναι καὶ τὸ ἱερὸν λείψανον τῆς Ὁσίας
μητρὸς ἡμῶν Παρασκευῆς, τῆς νέας τῆς Ἁγίας,
Ὁποῦ ἀπ' τὸ Πατριαρχειὸ μὲ δόσιν δὲ πλουσίαν,
μὲ προσταγὴν βασιλικὴν τὸ πῆρε, κ' ἐξουσίαν.
Ἐτοῦτος ἠλευθέρωσε καὶ τοῦ Χριστοῦ τὸν Τάφον
χρεῶν μεγάλων καὶ πολλῶν, ἐγγράφων καὶ ἀγράφων.
Ὁ μῆνας δὲν ἐπέρασε, ἔγινε διορία,
καὶ γράμματα αὐθεντικά, στοχάσου προθυμία,
Νὰ δώσῃ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὸ μελίσσιόν του,
ἔξω ἀπὸ τ'αὐθεντικὸν ἐκεῖνο δόσιμόν του,
Ἓν ἄσπρο διὰ τοῦ Σταυροῦ τὴν θείαν παρουσίαν,
μικροὶ μεγάλοι τὄδωκαν καὶ μὲ εὐχαριστίαν,
Καὶ μὲ μεγάλο δίκαιον, ὅτι καὶ ὁ Σταυρός μας
τὸν κόσμον ὅλον γλύκανεν, ὡσὰν μελισσουργός μας.
Καὶ δι' αὐτὸ μελόπητα νὰ φάγῃ ἐϐουλήθη,
ἀπὸ τὸν ᾅδην ὁ Χριστὸς ἀφόντες ἀνεστήθη.
Καὶ τὸ προσδέχθηκε, θαῤῥῶ, καθὼς τὰ δυὸ τῆς χήρας
ὁ Σταυρωμένος βασιλεὺς τὄλαϐεν εἰς τὰς χεῖρας.
Ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄσπρο δέ, καὶ ἀπ' τὸν ἵδρωτά μου,
κάνωντας τόσους Ἁγιασμοὺς μὲ τὰ γηράματά μου,

("Οτι ἀνάγκη νὰ μοχθῇ, πάντα νὰ κοπιάζῃ
ἕνας, ὁποῦ ἐπιθυμεῖ πουγγεῖα νὰ συνάζῃ),
Βέβαιά ἐσυνάχθηκαν καὶ κάμποσα πουγγεῖα,
νὰ κάθωμαι νὰ τὰ μετρῶ, τώρα ἐδῶ τίς χρεία;
Τ' ἀφήνω καὶ ἂς τὰ μετρᾷ ὅποιος τὰ διαβάζει,
καὶ ὅποιος τὰ ἀγαπᾷ, καὶ ὅποιος ἀδειάζει.
"Οτι ἐγὼ ἔχω δουλειὰ ἐδῶ νὰ τελειώσω,
καὶ τὰ τῆς ἱστορίας μου λοιπὰ νὰ φανερώσω.
Τὸν μῆνα δὲ τὸν Αὔγουστον ἀπὸ τὴν Πογδανίαν
πέρασε τὸν Σκαρλάτον μου πέρα εἰς τὴν Βλαχίαν
Ἡ τοῦ Σταυροῦ μου δύναμις διὰ εὐχαριστίαν,
διὰ τὴν πλουσιόδωρον αὐτὴν εὐεργεσίαν.
Πεσὼν ὁ Κωνσταντίνβοδας, καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν
τῆς Μιτυλήνης στάλθηκε, τίς οἶδε τὴν αἰτίαν.
Ὁ μέγας δραγουμάνος δὲ ἔγινε Πογδανίας
Ἰωάννης Καλλίμαχος, γέννημα τῆς ἰδίας.
Ἀρχαῖς τοῦ Σεπτεμβρίου δὲ καὶ ἡ ἀποστασία
ἡ τῶν Ταταρων ἔγινε, καὶ ἡ λεηλασία.
Ἀφόντες δὲ ἡσύχασαν πλέον καὶ οἱ Ταταροι,
ἦλθεν ὁ νέος Ἡγεμὼν τὸν μῆνα τὸν Φλεβάρη.
Ὡσὰν σήμερα ἔφθασε, καὶ αὔριον ἐκάγη
ὅλο τὸ κάτω πάζαρο, καὶ ἔσβυσε, καὶ πάγει·
Μὴ λαβὼν δὲ ἀπὸ αὐτὸν τινὰ φιλοδωρίαν,
ὁποῦ τὸ Γιὰς ἐφύλαξα ἀπ' τὴν αἰχμαλωσίαν,
Καθὼς κατόπιν καὶ αὐτὸ θέλω σᾶς φανερώσει
λεπτομερῶς, καθὸ παρών, καὶ σᾶς τὴν παραδώσει,
Ἐκίνησ' ἀπ' τὴν Πογδανιὰ πάλιν γιὰ τὴν Βλαχίαν,
μὲ μιὰ κὰν πλουσιόδωρον τιμήν, δορυφορίαν,

Ὁποῦ ὁ κὺρ Ἰάκωβος πάλιν μὲ τ' ὡρολόγι
ὡς μίαν ὥραν ἔκαμε μόλο τ' ἀρχοντολόγι,
Γυμνὸν βαστῶντας τώρ' αὐτὸς τὸ ἅγιον τὸ Ξύλον,
διὰ νὰ δώσῃ στὸν λαὸν κατάνυξιν καὶ ζῆλον.
Ἀκολουθῶντας ὁ λαὸς προθύμως, εὐγνωμόνως,
ἦταν κ' οἱ πεγζαδέδες δέ, ἐκτὸς τοῦ Ἡγεμόνος,
Διὰ τὸ γῆρας τὸ πολύ, ὅμως ἐπιθυμοῦσε
παρὼν νὰ ἦναι καὶ αὐτός, ἀμὴ δὲν ἠμποροῦσε.
Καὶ τὸ *Σταυρὲ βοήθει μοι* καὶ ἄνδρες καὶ παιδία
μεγαλοφώνως λέγοντες, κ' ἡμέρα βασιλεία.
Ἀπάνω εἰς τὸ κίνημα τότε κοντὰ πλησίον
χρυσόβουλλο πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν γροσίων
Ὁ Γεωργάκης μ' ἔδωκεν, υἱὸς ὁ τοῦ Σταυράκη,
ὁποῦ τὸ ζήτησα ἐγὼ καὶ τοῦτο τὸ ψωμάκη.
Ὅπου αὐτὸ πάλιν ἐγὼ τότε στὴν αὐθεντείαν
εἶχα τὸ πλάσῃ, καὶ ἐδῶ πάλιν στὴν Πογδανίαν,
Ὅταν ὁ σκευοφύλακας ἦλθε διὰ ζητείαν,
καθὼς εἶπα, κ' ἔκαμε ζητείαν οὐ μετρίαν.
Μόνον τὸ πῶς ἐπρόσθεσεν αὐτὸς πενῆντα γρόσα,
ὅσο νὰ γένουν καὶ αὐτὰ μοῦ μάλιασεν ἡ γλῶσσα.
Κοντά τον νὰ μ' ἁρπάξῃ δὲ καὶ τὰ τῶν μελισσίων
ὁ Γεωργάκης σου αὐτός, ἐκεῖνο τὸ θηρίον.
Πλὴν ἴδες καὶ τὸ τέλος του· ἴδες τὸν θάνατόν του,
ἀπώλετο μετ' ἤχου δὲ καὶ τὸ μνημόσυνόν του.
Ὁ πολυέλεος θεὸς κἂν νὰ τὸν συγχωρήσῃ
γιὰ τὸν πικρόν του θάνατον ἐν τῇ φρικτῇ του κρίσει.
Τίς ξένο δίκαιο ἔφαγεν ἀπ' τὴν ἀχορταγιά του,
καὶ δὲν τὸ ξέρασε κι' αὐτὸ μαζὶ καὶ τἄντερά του;

Τίς ἀδικεῖ, κακοποιεῖ, καὶ τὴν κακοποιΐαν
 δὲν τὴν πληρώνει μὲ καιρὸν αὐτὸς τετραπλασίαν;
Μ' ἔδωκε τὸ χρυσόβουλλο· περνῶ τὴν Πογδανίαν,
 εἰς τῆς Βλαχίας ἔρχομαι τὴν νέαν αὐθεντείαν.
Ἀκούω τὴν καταδρομὴν τὴν κατ' αὐτοῦ δικαίαν
 Ἀρχόντων τε καὶ τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν.
Ἀλλέως δὲν ἐγλύτωναν ἀπὸ τὰ χέριά του,
 ἂν καὶ νὰ γλύτωσεν αὐτὸς τότε μὲ τὰ καλά του·
Πλὴν διὰ μεγαλήτερον ἐγλύτωσε κακόν του,
 διὰ νὰ λάβῃ τὸν φρικτὸν προχθὲς ἀφανισμόν του.
Θυμοῦμαι, ὁποῦ καὶ αὐτὸ μοῦ τὸ παραξηγοῦσε,
 καὶ ἄλλο ἕνα πρὸ αὐτοῦ, καὶ μοῦ τ' ἀλληγοροῦσε.
Λέγωντας ὁ ἀῤῥοίζικος μὲ ὅλα τὰ σωστά του,
 πῶς γιὰ δικαιοσύνην του, καὶ ἀθωότητά του.
Ἄρχον σπαθάρη, λέγω τον, πριχοῦ τόσον ν' ἀπλώσῃ,
 ἀκόμη ἦτον χαμηλά, δὲν εἶχεν ὑψηλώσῃ·
Ἀκόμη συντυχαίνουνταν καὶ ἀπὸ Καισαρίους
 καὶ ἀπὸ ἄλλους ταπεινούς, μ' ἐμένα παρομοίους·
Διότι τώρα ὕστερα, ἄκουα πῶς μποροῦσε,
 (ἂν ἀληθεύ' ἡ ἀκοή, καὶ δὲν ἐψευματοῦσε)
Καὶ μὲ τὸν βασιλέα μας καὶ ἐσυνωμιλοῦσε,
 καὶ ὅτι πῶς ὁ βασιλεὺς ἔστελνε τὸν μηνοῦσε·
Πρᾶγμα ὁποῦ χρόνοι πολλοὶ αὐτὸ εἰς τοὺς καϊμένους
 Ῥωμαίους δὲν τὸ χάρισαν, ὡς τεταπεινωμένους·
Ἀπ' τὸν Παναγιωτάκην μας τὸν μέγαν δραγουμάνον,
 ἄλλος δὲν τ' ἀξιώθηκε κανεὶς τῶν μεγιστάνων·
Ἄρχον σπαθάρη, λέγω του, ἔχωντας παῤῥησίαν,
 ὡς ξεύρεις, γιὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὑπόληψιν, φιλίαν,

Ὅλους ἡμεῖς τοὺς γλυτωμοὺς στὴν δικαιοπραγίαν
ἂς μὴ τοὺς ἀποδίδωμεν, καὶ τὴν θεοφιλίαν·
Ἀλλ' ἂς τοὺς ἀποδίδωμεν καὶ εἰς τὸ ἐναντίον,
ἤγουν τὸ πῶς γλυτώνομεν διὰ κακόν μας πλεῖον.
Κατὰ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ, ἔλαβες τὴν ὑγείαν;
μὴ πλέον, μὴ ἁμάρτανε· καὶ διατί αἰτίαν;
Ἵνα μὴ γένῃ εἰς ἐσὲ χειρότερη παιδεία
ἀπ' τὴν παραλυσίαν σου· ἰδοὺ καὶ μαρτυρία.
Ἠθέλησα καὶ τοῦ λῃστοῦ νὰ πῶ τὴν ἱστορίαν,
ὅμως τὸ καψοντράπηκα, ἔδειξα σὰν δειλίαν.
Πῶς πῆγε καὶ τὸν ξύπνησε Ἄγγελος τοῦ Κυρίου,
ὁποῦ κοιμοῦνταν κάτωθεν ἑνὸς παλῃοτειχίου.
Ἀναχωρῶντας ὁ λῃστής, ἔπεσε τὸ τειχίον,
καὶ τὴν ζωὴν ἐγλύτωσεν ὁ κλέπτης, τὸ θηρίον.
Καὶ μιὰ λαμπάδα πάραυτα, πηγαίνει, ἀγοράζει,
λάδι, λιβάνι μὲ χαράν, καὶ στὸν Ναὸν τὰ βάζει.
Τὴν νύχτα δὲ τὸν Ἄγγελον ἐκεῖνον βλέπει πάλιν,
καὶ μὲ θυμὸν πρὸς τὸν λῃστήν, καὶ μὲ ὀργὴν μεγάλην,
Ἀχρεῖε, λέγει, τί θαῤῥεῖς, πῶς ἡ διαγωγή σου
μ' ἀρέσει, καὶ σὲ γλύτωσα, καὶ δὲν πάγ' ἡ ζωή σου,
Καὶ μ' ἔφερες χαρίσματα εἰς τὴν εὐεργεσίαν,
λάδι, λιβάνι καὶ κηρί, διὰ εὐχαριστίαν;
Οὐχί, ταλαίπωρε, οὐχί· σὲ εἶχα δὲ γλυτώσει,
γιὰ νὰ σὲ πιάσ' ἡ ἀφεντιά, καὶ νὰ σὲ παλουκώσῃ.
Νὰ σὲ ἰδοῦν ὅλοι ἐδῶ, νὰ λάβῃς τὴν ἀξίαν
αἰσχύνην σου, καὶ ἐντροπήν, ὡς πρέπει, καὶ παιδείαν.
Καὶ ὄντως ἔτζι ἔγινε, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
τὸν ἔπιασαν, τὸν κρέμασαν, δὲν ἴδε τὴν ἑσπέραν·

Ἔλαξες ὅμως, ἄκουσα, κ' ἡ ἐκλαμπρότητά σου
διὰ τὴν γειτονίαν του τότε τ' ἀγαθά σου.
Τ' ἄκουσα καὶ ἐδάκρυσα, πῶς εἶχασι σὲ βάλῃ
χάψι στοῦ Παστανιζήπασι, μιὰ συμφορὰ μεγάλη.
Εὐλογητὸς δὲ ὁ θεὸς ὁποῦ εἰσήκουσέ μου,
καὶ τέκνον τὸ πνευματικὸν πάλιν ἐχάρισέ μου.
Ἔμαθα πῶς ἐγύρεψε καὶ νὰ σὲ στεφανώσῃ,
τοῦ Βλάχπεη Στεφάνδοδα τὴν κόρην νὰ σὲ δώσῃ.
Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· ἐκίνησ' ἀπ' τὸ Γιάσι,
χρόνους πολλοὺς ἀφήνωντας καὶ τὴν ὑγείαν πᾶσι.
Φθάνωντας δὲ στὸ Ῥώμανο ἐγὼ, καὶ καρτερῶντας
Ῥωμάνου ὁ Ἐπίσκοπος νἄλθῃ προϋπαντῶντας,
Καὶ μὴ ἐλθὼν συγχύσθηκα εἰς τὴν ἀφηφησίαν,
παρόντες καὶ τρεῖς Ἄρχοντες ἐκεῖ γιὰ συντροφίαν.
Καὶ δὲν ἠθέλησα κἐγὼ εἰς τὴν ἐπισκοπήν του
νὰ πάγω, καθὼς ἔπρεπε, διὰ τιμὴν δικήν του.
Τὸν καχιωμένον ἔκαμα, ἔδειξα μεγαλεῖον,
ὡς βασιλέα ἔχωντας στὸ χέρι μου οἰκεῖον.
Μὲ τέτοιο θάῤῥος πάντα μου, παντοῦ ἐπερπατοῦσα,
ὡς βασιλέα ἔχωντας, καὶ ἄφοβος περνοῦσα.
Καὶ βλέπω ἀπὸ μέρους του ἦλθε, καὶ μ' ἐζητοῦσε
νὰ πάγω εἰς τοῦ λόγου του, καὶ μὲ παρακαλοῦσε.
Ἐγὼ ἀφοῦ ξεθύμανα ἐμπρὸς στὸν ἄνθρωπόν του,
καὶ εἶπα ὅσα ἔπρεπε γιὰ τὸν Ἐπίσκοπόν του,
Ἐπῆγα καὶ Ἁγιασμὸν τοῦ κάνω, καὶ ἐβγαίνω
νὰ ἔλθω στὸ κονάκι μου, δείχνω τὸν καχιωμένο.
Ἔρχεται καὶ μὲ πέρνει δὲ αὐτὸς, καὶ μὲ καθίζει
στὴν τράπεζαν, κ' ἐφάγαμεν· ἀπ' ἐκεῖ ἀρχηνίζει,

Καὶ διατὶ μὲ τὄκαμεν ἐδικαιολογήθη,
ὅτι κ' ἐγὼ δὲν πάτησα σ' αὐτὸν ἀπηλογήθη,
Τόσον καιρὸν ὤντας αὐτὸς στὸ Γιάσι μὲ τοὺς ἄλλους,
καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πήγαινα μικρούς τε καὶ μεγάλους.
Μετὰ τὴν τράπεζαν εὐθὺς νἄβγεται, καὶ ἐμπαίνει
στὴν παραμέσα κάμαρη, καὶ βλέπω καὶ εὐγαίνει,
Καὶ μ' ἐρωτᾷ τί Ἅγιος εἶναι εἰς τὴν μονήν σας;
λέγω οἱ Τεσσαράκοντα, νἄχωμεν τὴν εὐχήν σας.
Ἐκεῖνος καὶ τὸ ἤξευρε, καθὸ γνωστὸν τοῖς πᾶσι,
ὅμως τὸ πρᾶγμα νόστιμο γιὰ νὰ τὸ κατεβάση.
Κ' εὐθὺς σαράντα μοῦ μετρᾷ βενέτικα φλωρία,
ἄπιαστ' ἀκόμη, πεγζαδέ, ἦταν τῇ ἀληθείᾳ,
Κίτρινα, κατακίτρινα, θαῤῥεῖς τὴν ὥρα κείνη
Εὐγῆκαν τὰ κακόμοιρα μέσα ἀπ' τὸ καμίνι.
Σὰν ἀναμμένο κάρβουνο ἔφεγγε τὸ καθ' ἕνα,
Καὶ τἄβαλα ξεχωριστά, τὰ εἶχα φυλαγμένα.
Νά, λέγει, καὶ συγχώρησαι τώρα καὶ σὺ ἐμένα,
καὶ συγχωρῶ, κ' εὐλογῶ, τώρα κἐγὼ ἐσένα.
Ἐγὼ καὶ τοῦ κακιώματος συχώρια εἶχα δώσω,
ἄλλο δὲ πλιὸ δὲν μπόρεσα τέτοιο νὰ κατορθώσω.
Δὲν εἶναι νόστιμο αὐτό; ἄκουσαι δὲ καὶ ἄλλο,
καὶ τοῦτο νόστιμο πολλὰ λογιάζω καὶ μεγάλο.
Στὸ Γιάσι ὤντας, ἄκουσα, πῶς μία Πατερίτζα
πολλῶν ὁποῦ τὴν ἴδασιν ἔκαψε τὴν καρδίτζα,
Ὡς εὔμορφη παρὰ πολλά, καὶ τέχνη θαυμασία,
καὶ διὰ Οἰκουμενικὸν Δεσπότην ἐπαξία.
Τὴν ἔφερα, τὴν κίταξα, τί νὰ σὲ πῶ, χρυσέ μου,
δὲν ἴδα εὐμορφότερην ἀπὸ αὐτὴν ποτέ μου.

'Αλήθευσεν ή ἀκοή, ἐδῶ δὲν εἶχε σφάλη,
καὶ δὲν εὐγῆκε σφαλερά, ὡς πᾶσ' ἀκοὴ ἄλλη.
Εἶναι κεχριμπαρένια, κίτρινο κεχριμπάρι,
σὰν τὰ βενέτικα φλωριά, κι' αὐτὴ ἕνα καμάρι,
Κειμήλιον πολύτιμον εἰς μίαν 'Εκκλησίαν
νὰ ῆναι, νὰ εὑρίσκεται εἰς δόξαν αἰωνίαν.
Καὶ μὲ πλουμιά, ὄχι σαδέ, μὲ ἄκραν εὐμορφίαν,
καθὸ μορφὴ 'Αγγελική, κατὰ τὴν ἱστορίαν,
Ὅτι κεχριμπαρένιαν ἔχουσι θεωρίαν,
ὡσὰν τὴν ἴδα πάραυτα ἐτρώθην τὴν καρδίαν·
Καὶ ἡ καρδιὰ ἡ ἔρημη, δὲν ξεύρω τὴν αἰτίαν,
γιατὶ ἔχει συμπάθειαν εἰς πᾶσαν εὐμορφίαν.
Διότι εἶναι τοῦ θεοῦ, ὡς φαίνεται, εἰκώνα,
κ' ἐκ τοῦ θεοῦ πλιὸ εὔμορφος τίς εἶναι στὸν αἰῶνα;
Καὶ ὅπου εὔμορφο ἰδῆ, ἄψυχο, ψυχωμένο,
εὐθὺς κολλᾶται εἰς αὐτὸ τὸ βλέμμα τὸ καϊμένο.
Καὶ ἔκαμα ἀπόφασιν, δὲν εἶχα πλιὸ βαστάξω,
καὶ πεντακόσα, ἂν μὲ ποῦν, τῆς ὥρας νὰ τὰ στάξω.
'Εν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν κινῶ στὸν 'Αναστάση,
τὸν νοικοκύριν αὐτηνῆς, πρῶτον Παπᾶ στὸ Γιάσι,
'Ακόμη φίλον μου γνωρτὸν ἀπ' τὴν καμιναρίαν,
νὰ πάγω, καὶ νὰ κάμωμεν παζάρι, συμφωνίαν.
Στὸν δρόμον δὲ πηγαίνωντας γιὰ νὰ τὴν παζαρέψω,
δὲν εἶναι, εἶπα, χάρισμα κάλλιο νὰ τὴν γυρέψω;
Καὶ ἂν τὴν δώσῃ κέρδισα, γιάσου στὴν στόχασίν μου,
ἀπόλαυσα μ' ἕνα ψιλὸν λόγον τὴν ποθητήν μου·
'Αμὴ δὲν μὲ τὴν ἔδωκεν; ἐγὼ πάλιν τί χάνω;
τὴν πέρνω μὲ τὰ ἄσπρα μου, στὸ χέρι μου τὴν βάνω.

6*

Βουβὸς αὐτὸς καὶ μοναχὸς κἄμποσο ὁ καϊμένος,
ἔμεινε σὰν τὸ ἤκουσε, βουβὸς καὶ παγωμένος.
Ὄχι δὲν μπόρεσε νὰ πῇ, ἤ, νὰ μὲ συμπαθήσῃς,
δὲν τὄλπιζα τόσο πολὺ πρᾶγμα νὰ μὲ ζητήσῃς.
Δὲν εἶναι νόστιμο κι' αὐτό; ἄκουσαι δὲ καὶ ἄλλο,
καὶ τοῦτο νόστιμο, θαῤῥῶ, ἀνίσως καὶ δὲν σφάλλω.
Στὴν Πόλιν ὤντας ἄκουσα, πῶς ἕνας Χιώτης ἔχει
μάρμαρο ἕνα εὔμορφο, Καισάριος καὶ τρέχει.
Πάγω, τὸ βλέπω, θαυμαστό, μέταλλο τῆς Φραγκίας,
τὸ πρόσωπό μου ἔβλεπα μέσα ἐπ' ἀληθείας·
Βάνω μιλοῦσι μὲ αὐτόν, εἶπε τῇ ἀληθείᾳ
δὲν τὄδωκε, τὸν ἔδωκαν σαράντ' ἄλλοι φλωρία,
Ὅμως διὰ τὸ ὄνομα, λέγει, τῆς Ἐκκλησίας,
καὶ παρακάτω δίνω το, ὡς χάριν εὐλαβείας.
Καὶ ἀγκαλὰ καὶ ἡ καρδιὰ αὐτὸ τὸ λαχταροῦσε,
τὸ χέρι δὲ τόσα σ' αὐτὸ νὰ δώσῃ δὲν βαστοῦσε,
Γιατὶ δὲν εἶχα καὶ πολλά, καὶ ἡ τιμὴ πολλή του,
γιατὶ τεἶναι ὁ κάβουρας, καὶ τεἶναι τὸ ζουμί του.
Μίαν ἡμέραν τὸ λοιπὸν ἔκαμα τὸν Σταυρόν μου,
κ' ἐπῆγα εἰς τοῦ λόγου του αὐτὰς τὸν ἐμαυτόν μου.
Καὶ εἴκοσι τὸν ἔδωκα· ἔπαρ' το, χάρισμά σου,
δὲν θέλω, λέγει, τίποτες. Νἀκούσῃς κι' ἄλλο, στάσου.
Εἰς τὸν Κοσμᾶ τὸν μαρμαρᾶ ἐπῆγα, καὶ κιτάζω
μάρμαρο ἕνα πορφυροῦν, καὶ στέκω τὸ θαυμάζω.
Τοῦ Χιώτη ἦτο πράσινο· Ἀντώνης τὄνομά του,
καὶ ἔρχεται σὰν παντζεχρὶ κομμάτι ἡ θωριά του.
Τὸν δίνω εἴκοσι φλωριά, δὲν θέλει νὰ τὸ δώσῃ,
καὶ φίλος μου ὁ μαρμαρᾶς, καὶ ἡ φιλία τόση.

Ὁποῦ σαράντα μάρμαρα μὲ εἶχε χαρισμένα,
ὅλ' ἄσπρα ὅμως καὶ μικρά, πήχη τὸ κάθε ἕνα.
Περνᾷ καιρὸς καὶ ἔμαθα, πῶς εἶχε τ' ἀγοράσει
σπαθάρης ὁ Ἰάκωβος, γνωστὸς Ἄρχουσι πᾶσι.
Τὸν γράφω, δὲν ἀργοπορῶ, αὐτὸ νὰ μὲ χαρίσῃ,
κ' εὐθύς, ἂς ἔχῃ τὴν εὐχήν, χωρὶς ν' ἀργοπορήσῃ.
Καὶ δυὼ κολώναις κωχιασταῖς αὐτὸς μᾶς εἶχε στείλει,
εἶναί ταις εἰς τὸν νάρθηκα· κ' ἕνα καλὸ κανδῆλι,
Καὶ ἕνα πολυκάνδηλο, εὔμορφο, κρυσταλλένιο,
κ' ἕνα μεγάλο Ἁγιασμοῦ ἀγγεῖον φαρφουρένιο,
Καὶ δύο μανουάλια διὰ τὴν Ἐκκλησίαν
μεγάλα, κ' εὔμορφα πολλά, ἀπὸ τὴν Γερμανίαν.
Ἀλλὰ κι' ὁ μακαρίτης δὲ ἀφέντης σου πατέρας,
ὅταν ἐγὼ ἤμην αὐτοῦ ἐκείνας τὰς ἡμέρας,
Μάρμαρα ἕως εἴκοσι μεγάλα τοῦ λουτροῦ του,
θυμᾶσαι, κείτουνταν ἐκεῖ, ἔνδον τοῦ σαραγιοῦ του,
Τὰ ἴδα, καὶ τὸν ῥώτησα μόνον τὴν τούτων χρείαν,
κ' εὐθύς με τὰ ἐχάρισε μὲ πᾶσαν προθυμίαν.
Τέτοια νόστιμα πολλὰ πολλάκις εἶχαν γένη,
καὶ τὰ σιγῶ, ὁ λόγος μου διὰ νὰ μὴ πλαταίνῃ.
Τόσο σὲ λέγω μοναχά, ὅτι ἐπ' ἀληθείας
ὁ Σταυρὸς ἦτον εἰς ἐμέ, *Κέρας τῆς Ἀμαλθείας*.

στ. 379

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ τῆς εἰς Βλαχίαν ἐπιστροφῆς
καὶ τῶν ἐν αὐτῇ.

Εἰς Βουκουρέστιον λοιπὸν (εἰς τὸ προκείμενόν μας
πάλιν ἂς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν περίοδόν μας,)
Μὲ τὸν Σταυρὸν ἐγὼ ἐλθὼν καὶ μὲ χαρὰν δὲ πάλιν
εἰς τὸν χρυσὸν Σκαρλάτβοδα, κ' ἐλπίδα μου μεγάλην·
Εἰς τοὺς πενῆντα καὶ ἐννιά, εἴκοσι τοῦ Μαρτίου,
ἴσα εἰς τὸ μετόχιον τὸ τοῦ Μοναστηρίου,
Ἦλθα ξεκαβαλίκεψα μ' ὅλην τὴν συνοδιά μου,
ὡς ὄντας ὑποκείμενον εἰς τὸ Ξηροποτάμου.
Εἶναι δὲ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Βαπτιστοῦ κτισμένο,
καὶ Πλουμπουΐτα λέγεται, πλὴν πεπαλαιωμένο.
Ματαίη Μπασαράμπα δὲ κτίριον, ὁ ὁποῖος
αὐθέντευεν εἰς τὸν καιρὸν Σουλτὰν Μουρὰτ ἀξίως,
Ὁπόταν ὁ Βασίλβοδας ἀπ' τὴν Ἀρβανιτίαν
ἰσότιμος αὐθέντευεν εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν.
Καὶ ἔμεινα τρεῖς τέσσαρες ἡμέραις κονεμένος,
διότι ὁ Σκαρλάτβοδας ἔκανε προσταγμένος
Χαραῖς μεγάλαις καὶ πολλαῖς, δὲν γίνουνταν ἀλλέως,
διὰ τὸν πρωτογέννητον υἱὸν τοῦ βασιλέως.
Τῇ εἰκοστῇ καὶ πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ τοῦ Μαρτίου,
ἤγουν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἀνήμερα τοῦ θείου,
Τὰ τοῦ τιμίου Ξύλου μου εἰσόδια καὶ πάλιν
στὸ Βουκουρέστι ἔγιναν μὲ ἀρχοντιὰ μεγάλην.
Καὶ ἦλθα, καὶ ἐκόνεψα πάλιν στὸ Σαραντάρι,
στὸ πρῶτο τὸ κονάκι μου, καὶ ἡ ψυχή μου χάρη.

Ὁ μῆνας δὲν ἐπέρασε, καὶ πάλιν διορία,
καὶ γράμματα ἀφεντικὰ πάλιν καὶ προθυμία,
Νὰ δώσῃ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὸ χαράτζιόν του,
ἔξω ἀπὸ ταὐθεντικὸ τὸ χρεωστούμενόν του,
Ἕναν παρᾶ γιὰ τοῦ Σταυροῦ τὴν θείαν παρουσίαν,
διὰ τὸν νέον του Ναόν, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.
Δὲν εἶπεν ὁ Σκαρλάτβοδας ὁ πολυχρονεμένος,
καὶ φθάνει πλιό, Καισάριε, δὲν εἶσ' ἀναπαμένος,
Μ' ἐκεῖνα τὰ πογδάνκκα ἐλέη τὰ μεγάλα,
ἀμὴ κ' ἐδῶ πάλιν ζητεῖς, καὶ μᾶς γυρεύεις κι' ἄλλα;
Ἐσύ, ὡς βλέπω, περπατεῖς διὰ νὰ ξεγυμνώνῃς
τὸν κόσμον, ὁποῦ περπατεῖς, καὶ νὰ τὸν χαρατζώνῃς.
Δὲν εἶπε διὰ τὴν πολλὴν τὴν καλοκἀγαθίαν,
δὲν εἶπε διὰ τοῦ Σταυροῦ τὸ σέβας, τὴν δειλίαν.
Δὲν εἶπε, γιατὶ ἄκουσεν οἱ Ἅγιοι Σαράντα
τί τὸν μιλοῦσαν ἄνωθεν, ἕτοιμοι εἰς τὰ πάντα·
Δόσαι τοῦ ὡμιλούσασι, δόσαι χειρὶ πλουσίᾳ,
ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας ὄχι μὲ δέκα τρία,
Ἀλλὰ οὐδὲ μὲ εἴκοσι καὶ μὲ εἰκοσιτρία
δὲν γίνεται, καθὼς μετροῦν ἐτοῦτοι ἐν ἀγνοίᾳ.
Ἐτοῦτοι τὸν Σουλτὰν Σελὴμ, τὸν τόσον ἀνδροφόνον,
ἐμίλησαν αὐθεντικῶς πρὸ διακόσων χρόνων
Διὰ τὸ Μοναστήριον, νὰ τὸ ἀνακαινίσῃ,
κ' εὐθὺς τὸ ἀνεκαίνισε, δίχως ν' ἀργοπορήσῃ.
Τοῦτοι καὶ πάλιν πέρυσι, ὁπόταν προσταγμένος
ἦλθεν ἀγᾶς βασιλικός, καὶ ἕνας ὠργισμένος,
Τοὺς καλογέρους ὁλουνοὺς διὰ νὰ ἐρευνήσῃ,
καὶ νὰ τοὺς δώσῃ καὶ χαρτιά, καὶ νὰ τοὺς ἐμετρήσῃ,

(Διότι τοὺς διάβαλαν, δαιμόνου συνεργείᾳ,
πῶς εἶναι πάρα περισσοί, καὶ δὲν δίνουν χαρτία,)
Καὶ ἴδε κ' ἐστοχάσθηκε μὲ ἄκραν ἀπορίαν
διὰ τὸ μεγαλεῖόν της αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν,
Καὶ μάλιστα ὁποῦ αὐτὴ καὶ ἐθεμελιώθη
δίχως φερμάνι παντελῶς, καὶ ἀποτελειώθη.
Ἂν δὲν τὸν ὡμιλούσασι, καθὼς θεὸς ὁρίζει,
καὶ ἂν δὲν τὸν ἐμπόδιζαν, ὡς ὁ θεὸς γνωρίζει,
Βέβαια τὴν κατέβαζέ, κ' εἶχε τὸ ξεφωνήση,
βέβαια τὴν ἐγκρέμνιζε, κ' εἶχε τὸ φοβερίση.
Τὴν Ἐκκλησίαν καὶ αὐτὴν αὐτὸς τὴν ἐχαλοῦσε,
καὶ σκευοφύλαξ ὁ πτωχὸς σπαθὶ ἐκαρτεροῦσε.
Καθὼς ὁ κόσμος τὄλεγεν ὅλος, καὶ τὸ θαῤῥοῦσε,
καὶ ὕστερα πῶς γλύτωσεν, ἔφριττεν, ἀποροῦσε.
Τὸν ἐκατέβη δὲ δαμλᾶς ἀπὸ τὸν τρομασμόν του,
ὀλίγο λίγο ἔλειψε νὰ δῇ τὸν θάνατόν του.
Αὐτοὶ καὶ τοῦ Σκαρλάτβοδα λοιπὸν τοῦ εἶπαν, δόσαι,
δὸς πάλιν τὸν Καισάριον, καὶ τὸν Ναόν μας σῶσαι.
Καὶ ἀνταποδοθήσεται σοὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐπὶ γῆς, θεοῦ χειρὶ πλουσίᾳ.
Ὅθεν οἱ πάντες ἔδωκαν, σὰν εἰς τὴν Πογδανίαν,
τὴν εὐχὴν νἄχουν τοῦ Σταυροῦ, καὶ μὲ καλὴν καρδίαν.
Καὶ μὲ μεγάλο δίκαιον, ὅτι καὶ ὁ Χριστός μας
γιὰ λόγου τους ἐπλήρωσε χαράτζι, ὁ θεός μας.
Καὶ τὰ ἐδέχθη καὶ αὐτά, ὡς τῆς πτωχῆς τῆς χήρας
ὁ Σταυρωμένος Κύριος τἄλαβεν εἰς τὰς χεῖρας.
Ἀπὸ αὐτὸν δὲ τὸν παρᾶ, καὶ ἀπ' τὸν ἵδρωτά μου,
κάνωντας τόσους Ἁγιασμοὺς μὲ τὰ γηράματά μου,

("Οτι ἀνάγκη νὰ μοχθῇ, πάντα νὰ κοπιάζῃ
ἕνας, ὁποῦ ἐπιθυμεῖ πουγγεῖα νὰ συνάζῃ·)
Θέλει νὰ ἐσυνάχθηκαν διπλᾶ καὶ τὰ πουγγεῖα,
τίς κάθεται νὰ τὰ μετρᾷ τώρα, καὶ τίς ἡ χρεία;
Καὶ ποῦ σαράφης, ποῦ καιρός, ὅποιος τὰ διαβάζει,
καὶ ὅποιος τὰ ἀγαπᾷ, καὶ ἂς τὰ λογαριάζῃ.
Ὅτι ἐγὼ ἔχω δουλειὰ πολλὴ νὰ τελειώσω,
καὶ τὰ τῆς περιόδου μου λοιπὰ νὰ φανερώσω.
Ἐδῶ μὲ ἐβοήθησε πολλὰ ὁ Κωνσταντῖνος
Δουδέσκουλος ὁ βόρνικος, Κλήμης δὲ νῦν ἐκεῖνος.
Τράπεζαν τὴν Πνευματικὴν σ' αὐτὸν προσφωνημένην
τὴν ἔχω, καθὸ βοηθόν, καὶ ἐπιγεγραμμένην.
Δεύτερον ὁ Ἰάκωβος Ῥίζος, μέγας σπαθάρης
ὁ προῤῥηθείς, εἴη μ' αὐτοὺς ἡ τοῦ Σταυροῦ μου χάρις.
Τὴν *Χρηστοήθειαν* 'ς αὐτὸν ἐγὼ προσφωνημένην
τὴν ἔχω, ὡς συνδρομητήν, καὶ ἀποδεδομένην·
Ὁ τυπογράφος δὲ αὐτὴν τυπώσας τῷ κὺρ Πάνῳ
Μαρούτζῃ τὴν ἐπέγραψε, τῷ Γραικοβενετζιάνῳ.
Ἐκεῖ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, ποστέλνικος μεγάλος,
καὶ ὁ Βασίλης βόρνικος Ῥωσσέτος, ὄχι ἄλλος.
Ἡ χάρις τοῦ ἀχράντου μου Σταυροῦ βοήθειά τους,
νὰ συγχωρήσῃ ὁ θεὸς τὰ ἁμαρτήματά τους.
Καὶ ἔξω εἰς τὴν Τζάρα δὲ γιὰ νὰ τὴν εὐλογήσῃ
ἡ χάρις του, ἐστάλθηκα, καὶ νὰ τὴν εὐτυχήσῃ.
Καὶ εἰς τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἔγινεν εὐτυχία,
ὥστε ὁποῦ ἐθαύμασαν ὅλοι τῇ ἀληθείᾳ,
Καὶ τὸν θεὸν ἐδόξαζαν, καὶ τὸν εὐχαριστοῦσαν,
καὶ στὸν Σταυρὸν τἀπόδιδαν ὅλοι, καὶ τὸ βοοῦσαν.

'Οκτὼ δὲ καδηλήκια μόνον περιπατήσας,
ἐστράφην, δόξα τῷ θεῷ, κάμποσα συναθροίσας.
Ἤθελα, καὶ ἐσύμφερεν ἔτι νὰ περπατήσω
καὶ στὴν Κραγιόβα, καὶ ἀλλοῦ, πλὴν ἦτο νὰ γυρίσω.
Γυρίζωντας ἐζήτησα ἄδειαν νὰ κινήσω,
εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πλέον ν' ἀναχωρήσω.
Δὲν μ᾽ἄφηκε, μὲ κράτησεν ἐκεῖ γιὰ τὴν πανώλην,
ὁποῦ τζὰτ πὰτ ἐκούκιζε, κ' ἔμειν' ἀπὸ τὴν Πόλιν.
Κάνωντας δὲ 'Αγιασμούς, καὶ δίχως νὰ πηγαίνω
στὸ σπῆτι, ἢ στὸν μαχαλᾶ, ἐγὼ τὸν μολεμένο,
Καὶ κοσμικοὶ ῥαντίζοντες μετὰ τῆς εὐλαβείας,
ἔφευγε, δὲν ἐστέκετο πλέον ἐπ' ἀληθείας.
Καὶ ἔτζι τὸ θανατικὸ πέθαν', ἐξωλοθρεύθη,
μὲ τοῦ Σταυροῦ τὴν δύναμιν, ὁ τόπος ἐπαστρεύθη.
Βλέποντες οἱ Χριστιανοὶ αὐτὰ εὐχαριστοῦσαν,
καὶ μὲ φιλαδωροῦσασι, καὶ μὲ εὐεργετοῦσαν.
Κ' ἐμάζωξα φελώνια, στιχάργια, πετραχήλια,
σάκκους, καὶ Εὐαγγέλια, ποτήρια, κανδήλια,
Δίσκους καὶ κανδηλέρια, κουμάσια, βιβλία,
πουκάμισα, μανδήλια, βίος τῇ ἀληθείᾳ.
Ἕνα καράβι φόρτωνα, λογιάζω καὶ μεγάλο,
μ' αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσὰ πράγματα δίχως ἄλλο.
Βίος ὁποῦ δὲν ἔλαβε τὸ τοῦ Ξηροποτάμου
ἀπὸ πολλοὺς χρόνους, θαῤῥῶ, προτήτερ', Ἄρχοντά μου.
Γιατί; γιατὶ καὶ ὁ Σταυρὸς στὴν Βλαχοπογδανίαν
αὐτὸς δὲν ἦλθεν ἄλλοτε διὰ καμμιὰν αἰτίαν.
Πρὸς τούτοις ἀφιέρωσαν καὶ μίαν Ἐκκλησίαν
τῆς Παναγίας, μὲ καλὴν ὁμοῦ περιουσίαν,

Στὴν Σλάτινα, στὸν ποταμὸν Ὄλτον ἐκεῖ πλησίον,
ὁποῦ αὐτὸς ὁ ποταμὸς γεννᾷ πολὺ χρυσίον·
Καθὼς ποτὲ ὁ Πακτωλὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Κροίσου,
τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν, κείνου τοῦ πολυχρύσου.
Ὁ Δομβοβίτζας ποταμὸς κι' αὐτὸς γεννᾷ χρυσίον,
τοῦ Ὄλτου πλὴν λιγώτερο, ἐκεῖνο εἶναι πλεῖον.
Καὶ τὸ μαζώνουσιν αὐτὸ οἱ κατζιβέλοι μόνον,
δίδοντες εἰς τὴν ἀφεντιὰ δὲν ξεύρω τί τὸν χρόνον.
Κ' ἔγιναν δυὸ μετόχια τώρα εἰς τὴν Βλαχίαν,
κ' ἕνα τοῦ Δάγκου λέγεται, εἶναι στὴν Πογδανίαν.
Ὅταν δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς πλέον ν' ἀναχωρήσω,
ἀφοῦ πλιὸ τὸ θανατικὸν εἶχα τὸ ξοστρακίσω,
Μ' ἐστάλθηκαν πέντε πουγγειὰ διὰ εὐχαριστίαν,
καὶ ἔτι ἕνα χωριστά, ὄχι φιλοδωρίαν,
Ἀλλὰ διὰ ἐτήσιον ἐκείνης τῆς χρονίας,
ὁποῦ κατ' ἔτος ζήτησα ἐγὼ ἐκ τῆς Βλαχίας,
Ὁμοῦ καὶ τὸ χρυσόβουλλο γροσῶν πενταχοσίων,
νὰ δίδωνται ἐκ τῶν ὀκνῶν, ἤγουν τῶν ἀλατίων·
Καὶ ἔτι ἕνα χωριστά, τοῦτο ἀπ' τὴν Κυρίαν,
διὰ τὴν ἀπροσδόκητον τοῦ πεγζαδὲ ὑγείαν.
Ὁποῦ νὰ μὲ πιστεύσετε, ἦτον ἀποθαμμένος
ἀπὸ θανάσιμη βλογιά, καὶ πλιὸ ἀπηλπισμένος,
Καθὼς ὁ ἀφιερωτὴς Ἄρχων τῆς Ἐκκλησίας
ὁ Ῥαδουκάνος ἦτονε κι' αὐτὸς ἐπ' ἀληθείας.

Περὶ τῶν κτιτόρων τῆς μονῆς
τοῦ Ξηροποτάμου.

Καὶ οὕτως ὁ Σκαρλάτβοδας τώρα εἰς τὸν καιρόν μου,
καὶ οἱ λοιποὶ χριστιανοὶ μὲ χέρι ἰδικόν μου,

'Εφάνη πέμπτος κτίτορας εἰς τὸ Ξηροποτάμου
διὰ τὴν πολυτάλαντον δόσιν του, Ἄρχοντά μου.
Γιατὶ πρώτη κτιτόρισσα ἐστάθ' ἡ Πουλχερία,
Θεοδοσίου ἀδελφὴ τοῦ νέου καὶ 'Αγία.
Ὅτι ἐφάνηκαν 'ς αὐτὴν νύκτα στὸ δραμά της
οἱ Τεσσαράκοντ' Ἅγιοι, κατὰ τὸ αἴτημά της,
Κατὰ τὴν τοῦ βασιλικοῦ ἄψευστον μαρτυρίαν
τοῦ χρυσοβούλλου 'Ρωμανοῦ, καὶ τὴν πληροφορίαν.
Δεύτερος δὲ ὁ 'Ρωμανὸς Παύλου τῇ μεσιτείᾳ,
Σταυροῦ ὁ ἀφιερωτὴς Χριστοῦ μου τῇ προνοίᾳ.
Ὅτι οἱ Τοῦρκοι πάτησαν ὕστερα, καὶ κρημνίζουν
τῆς Πουλχερίας τὴν μονήν, καὶ τὴν κατεδαφίζουν.
Καὶ ἀγκαλὰ ὁ 'Ρωμανὸς γράφει πῶς μοναχός του,
εἰς ἕνα ὅμως μάρμαρο γράφεται κι' ὁ γαμβρός του,
'Ο τοῦ σοφοῦ τοῦ Λέοντος υἱὸς ὁ Κωνσταντῖνος,
ἀντάμα μὲ τὸν 'Ρωμανὸν φαίνεται καὶ ἐκεῖνος,
'Οποῦ συνεβασίλευαν ἐκεῖνοι καὶ οἱ δύο
γαμβρὸς μαζὶ καὶ πεθερός, καιρῷ ἐν τῷ ἰδίῳ.
Εἶναί το δὲ τὸ μάρμαρο στὴν βρύσιν μας βαλμένο,
καὶ τοῦ γαμβροῦ του τὄνομα εἶναι μαζὶ γραμμένο,
Χρόνους ἀπὸ τῆς πλάσεως 'Αδὰμ τετρακοσίους
ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα καὶ ἑξακισχιλίους.
Τρίτος δὲ ὁ 'Ανδρόνικος, ὁ καὶ Παλαιολόγος,
τοῦ Μιχαὴλ πρώτου υἱός, διότι εἶναι λόγος,
Πῶς ὁ ναὸς τοῦ 'Ρωμανοῦ εἶχ' ἔξαφνα κρημνίση,
ὅταν Λατῖνοι εἰς αὐτὸν εἴχασι λειτουργήση,
Εἰς τοῦ πατρός του τὸν καιρὸν φρονοῦντος τὰ Λατίνων,
κρημνίσθηκαν καὶ ἄλλα δὲ ἀπὸ αὐτὸν ἐκεῖνον·

Ἔδειξε δὲ καὶ περισσοὺς τῷ ξίφει στεφηφόρους,
ὡς γράφει τὸ ἱστορικὸν τὸ τοῦ ἁγίου Ὄρους.
Ὁ δὲ καλὸς Ἀνδρόνικος καὶ τὸ Ξηροποτάμου
καὶ τἄλλα τ' ἀνεκαίνισεν ὕστερον, Δέσποτά μου·
Τέταρτος ὁ Σουλτὰν Σελὴμ, καθὼς εἶχαν μιλήσῃ
οἱ Ἅγιοι στὴν Αἴγυπτον αὐτὸν, καὶ διορίσῃ,
Μὲ τὸ νὰ κάηκεν αὐτὸ ὅλο τὸ Μοναστῆρι,
ὁποῦ τὸν κὺρ Ἀνδρόνικον ἦξευρε νοικοκύρι.
Ὡς ὁ Σουλτὰν Σελὴμ μιλεῖ μέσα στὸν ὁρισμόν του,
καὶ μαρτυρεῖ τὸ ἴδιον χάτι σερίφιόν του,
Ὁποῦ τὸ ἐδιάβασες καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις
Τράπεζαν στὴν Πνευματικὴν, καὶ πλὴν δὲν ἀμφιβάλλεις.
Αὐτοῖναι οἱ καθολικοὶ οἱ τοῦ Ξηροποτάμου
καὶ κτίτορες, καὶ βασιλεῖς, ὡς γράφω, Ἄρχοντά μου.
Ὁποῦ πιστεύω κτίτορες δὲν φαίνονται τοσοῦτοι
εἰς ἄλλα Μοναστήρια, τοσοῦτοι καὶ τοιοῦτοι.
Κι' αὐτὸ μόνον προνόμιον δικόν τους καὶ μεγάλο,
καὶ ἔνδοξον, καὶ θεϊκὸν, ἀνίσως καὶ δὲν σφάλλω.
Ἀνάμεσα δὲ εἰς αὐτοὺς εἶχαν ἀνακαινίσει
καὶ ἄλλοι μέρη μερικὰ, ὁποῦχασι κρημνίσει.
Ἀνάμεσα δὲ εἰς αὐτοὺς ἦταν στὴν Ἐκκλησίαν
τὴν ἄλλην ὁποῦ ἔπεσε, μέσα στὴν ζωγραφίαν,
Δυὸ ἀφεντάδες τῆς Βλαχιᾶς, ὁμοῦ καὶ Μολδαβίας,
ὡς φαίνεται, ἐξωδιασταὶ ἦταν τῆς ζωγραφίας,
Ὁ Πέτρος καὶ Ἀλέξανδρος· θέλ' εἶναι διακόσοι
ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν βέβαια χρόνοι τόσοι.
Ἀνάμεσα δὲ εἰς αὐτοὺς, ὡς εἶπα, στοὺς καιροὺς μας
πέμπτος καὶ ὁ Σκαρλάτβοδας μὲ ἄλλους ἀδελφούς μας.

Ὁ θεῖος οὗτος δὲ Ναὸς ἕως τῆς συντελείας
πιστεύω, θέλει νὰ σταθῇ, χωρὶς ἀμφιβολίας.
Καὶ οὕτως ἐσηκώθηκα ἐκ τῆς χρυσῆς Βλαχίας
μετὰ τῆς προσηκούσης δὲ τιμῆς καὶ παῤῥησίας,
Καὶ τὸν Σταυρὸν ἀράμενος δοῦλος ὁ ταπεινός του,
καθὼς τὰς ἁμαρτίας μου ὁ Σταυρωθεὶς ἀτός του,
Ἦλθα στὴν Πόλιν τοῦ Σταυροῦ τῇ θείᾳ συνοδίᾳ,
καλά, σὰν θέλει ὁ θεός, μ᾽ ἕνα σακκὶ φλωρία.

στ. 226

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ τοῦ εἰς τὴν Πόλιν ἐρχομοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ.

Ἐλθὼν στὴν Πόλιν τὸ λοιπὸν εἰς χρόνους τοὺς χιλίους
μὲ μοναχοὺς ἑξήκοντα καὶ τοὺς ἑπτακοσίους,
Αὐγούστου ταῖς δεκαεπτά, ἴσια στὸ Φανάρι
στοῦ Μανολάκη κόνεψα, τοῦ Ἄρχοντος σπαθάρη,
Μὲ τὸν ὁποῖον καὶ μαζὶ ἦλθ᾽ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν,
ἔκαμα εἰς τοῦ λόγου του κοντὰ ὀκτωμηνίαν.
Τοῦ ποστελνίκου ὕστερα ἐπῆγα Κωνσταντίνου,
γιὰ τὴν ἀκολουθήσασαν ἀσθένειαν ἐκείνου,
Τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ πατρός, ὁποῦ εἰς Πογδανίαν
μοῦ ἔδειξε τὴν συνδρομήν, ὡς εἶπα, καὶ φιλίαν.
Ἦτον καὶ φίλος μου πολλὰ αὐτὸς ἀπ᾽ τὴν Βλαχίαν,
ὄντες στοῦ Κωνσταντίνβοδα μαζὶ τὴν αὐθεντείαν.
Καὶ ἕως τέλος ἔμεινα εἰς τὸ ἀρχοντικόν του,
διὰ τὸ φιλομόναχον καὶ εὐλαβητικόν του.
Καὶ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ δὲ πολλὴν τῇ ἀληθείᾳ
βοήθειαν ἀπόλαυσα· φιλόθεος καρδία.

Ἡ χάρις τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ βοήθειά του,
νὰ τοῦ χαρίσῃ ὁ Θεὸς τὰ ἀρχοντόπουλά του.
Χρόνους δὲ τέσσαρας ἐγὼ περάσας εἰς τὴν Πόλιν,
καὶ ὁλημέρα τρέχωντας παντοῦ τὴν Πόλιν ὅλην,
Κατάστενο καὶ Γαλατᾶ, κι' ὅλας τὰς ἐνορίας
τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅλας ἐπ' ἀληθείας.
Καθὼς ἀτός σου μ' ἔϐλεπες μὲ τὰ ὀμμάτιά σου,
καὶ δὲν λυπᾶσαι, μ' ἔλεγες, κἂν τὰ ποδάριά σου;
Κ' εὐγαίνει ὁ κὺρ Σεραφεὶμ ἀπ' τὴν πατριαρχείαν,
καὶ ὁ Ἰωαννίκιος ἐμπαίνει στὴν ἰδίαν.
Κ' εὐγαίν' Ἰωαννίκιος, καὶ τὴν παραλαμϐάνει
ὁ μέχρι νῦν κὺρ Σαμουὴλ, καὶ τὴν ἀπολαμϐάνει.
Καὶ μόλις ἐσυνάχθηκαν, πλὴν ὄχι, ὡς θαῤῥοῦσε
ὁ ἰδικός μου λογισμός, κι' ὁ κόπος ἐζητοῦσε.
Ὁ κόπος, καὶ ὁ τόπος δέ, ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος
μεγάλος κατ' ἀλήθειαν, ὡς οὐκ ἄλλος μεγάλος.
Καὶ ὡς καθὼς ἐνόμιζαν μικροί τε καὶ μεγάλοι,
καὶ λαϊκοὶ καὶ μοναχοί, φίλοι, ἐχθροὶ καὶ ἄλλοι.
Καὶ ἔλεγαν, πῶς σύναξα τῆς Πόλεως τὸ βίος,
καὶ ῥοῦχα καὶ ἀσημικά, καὶ ἄλλα παρομοίως.
Τόσον ὁποῦ καὶ Σεραφεὶμ καὶ Ἰωαννικίου
τὰ ὦτα τὰ ἐγέμισαν οἱ ἐκ τοῦ ἐναντίου,
Καὶ νὰ μὲ ζημιώσουσι κοπίασαν γενναίως,
ἢ νὰ μ' ἀποτινάξουσιν, ὁ κόπος πλὴν ματαίως.
Ὅταν γὰρ δίνῃ ὁ Θεός, οὐδὲν ἰσχύει φθόνος,
ὅταν δὲν δίνῃ πάλιν δέ, μάταιος κάθε πόνος.
Ἔλεγαν, καὶ μὲ δίκαιον, μὲ τὸ νὰ μὲ θωροῦσαν
ὡς τόσο ν' ἀγωνίζωμαι, κ' ἔτζι μὲ ἐθαῤῥοῦσαν.

Διότι μὴ γὰρ καὶ ἐγὼ κάθουμουν κομματάκι;
οἱ φίλοι καὶ μ' ἐκίταζαν, καὶ ἔπναν φαρμάκι.
Δὲν ἔπαυσα νὰ πηλαλῶ σ' ὅλας τὰς 'Εκκλησίας,
καὶ νὰ πηγαινοέρχωμαι σ' ὅλας τὰς ἐνορίας.
Πρᾶγμα, ὁποῦ δὲν τὄκαμα ποτὲ στὴν Πογδανίαν,
ὅσον καιρὸν ἐκάθησα, ἀλλ' οὐδὲ στὴν Βλαχίαν.
Σήμερον μὲ ἐκίταζαν οἱ φίλοι στὸ Φανάρι,
καὶ αὔριον στὸν Γαλατᾶ, πάντοτε στὸ ποδάρι.
Στὸ Σταυροδρόμι σήμερον, στὸ Πέγιογλοὺ κομμένος,
αὔριο στὸ Πεσίκτασι, στὰ Ταῦλα πεθαμμένος.
Τώρα εἰς τὸ 'Ορτάκιοϊ νὰ τρέχω νὰ πηγαίνω,
τώρα εἰς τὸν Κουροὐτζεσμὲ ἀπάνω ν' ἀνεβαίνω.
Ὕστερα στ' 'Αρναούτκιοϊ, νἆναι εὐλογημένο,
ὅτι πολλὰ μὲ ἔδωκεν ὄντας εὐτυχισμένο,
'Απὸ τοὺς πλέον εὐγενεῖς τοῦ γένους τῶν 'Ρωμαίων,
καὶ ἀκολούθως εὐτυχεῖς ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλέον.
Εἰς τὸ Πεπέκι ἀπ' ἐκεῖ εἰς τοὺς Καραμανλήδες
σαράφιδες Χριστιανούς, πλουσίους, εὐλαβίδες.
'Απ' τὸ Πεπέκι ἀπ' ἐδῶ νὰ πάγω στὸ Νιοχῶρι,
ἀπὸ ἐκεῖ στὰ Θεραπειά, ἡ Πόλις δὲν μ' ἐχώρει.
Ἕως εἰς τὸν Πουγιούκδερε, μόνον στὸ Φαναράκι
δὲν πῆγα, καὶ νὰ σὲ εἰπῶ, λυπήθηκα λιγάκι.
Ἕως εἰς τὸν Πουγιούκδερε ἀπάνω ν' ἀνεβαίνω,
τῆς Πόλης ὅλο τὸ στενὸ ν' ἀνεβοκατεβαίνω.
Τὸν μῆνα μιὰ καὶ δυὸ φοραῖς νὰ μὴ γίνεται ξίκι,
πότε μὲ τὰ ποδάριά μου, πότε μὲ τὸ καΐκι.
Πότε πηγαίνωντας ἐγὼ μὲ γνώμην μου ἰδίαν,
πότε δὲ προσκαλούμενος διὰ τυχοῦσαν χρείαν.

Ὡσὰν ὁ Ποσταντζήπασις μὲ τὸ νὰ ἔχῃ χρέος
   γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κακούς, δὲν γίνεται ἀλλέως.
Καὶ οἱ Πατέρες ἔτρεχαν οἱ φίλοι σὰν κ' ἐμένα,
   κι' ἐκεῖνοι δὲν ἐκάθουνταν μὲ χέρια σταυρωμένα,
Ἀμὴ δὲν χώνουνταν παντοῦ, γιατὶ δὲν ἐχωροῦσαν,
   γιατὶ τὸν βασιλέα μας αὐτοὶ δὲν ἐβαστοῦσαν.
Καὶ τελειώνωντας αὐτά, δίχως νὰ ἡσυχάσω,
   πέρα εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἀντίκρυ νὰ περάσω.
Νὰ κινδυνέψω νὰ πνιγῶ δύο φοραῖς θυμοῦμαι,
   ἀνατριχιάζω, τὸν πνιγμὸν ὅταν τὸν συλλογοῦμαι.
Ἂν καὶ νὰ μὴν ἐπνίγουμουν, ὅμως τὰ εἶχα χάσει,
   ὡς Πέτρος ὁ Ἀπόστολος, ὡς φανερὸν τοῖς πᾶσι.
Καὶ τελειώνωντας κι' αὐτά, νὰ ἐπιστρέφω πάλι
   στὴν Πόλι, στὴν Καραμανιά, καὶ εἰς τὸ Κοντοσκάλι,
Στὴν Βλάγγα, στὰ Ἓξ Μάρμαρα, καὶ εἰς τὰ Ψωμαθία,
   στὸ Πελιγράδι, καὶ ἀλλοῦ, παντοῦ τῇ ἀληθείᾳ.
Καὶ δυὸ καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες φοραῖς εἰς τὴν ἰδίαν
   καὶ τὴν αὐτὴν πηγαίνωντας πολλάκις ἐνορίαν.
Ὡσὰν νὰ εἶχα ὁ τρελλὸς χρέος ἐγὼ τὴν Πόλιν
   νὰ τὴν φυλάγω μοναχός, νὰ τὴν κιτάζω ὅλην.
Ὡσὰν ὁ Γιανιτζάραγας, ὁποῦ αὐτὸς ὀφείλει,
   ἀλλιῶς τὸν κάνει βέβαια ὁ βασιλεὺς μανζίλι.
Πολλάκις δὲ εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν νὰ τυχαίνουν
   ὀχτὼ καὶ δέκ' Ἁγιασμοί, καὶ δεκατρεῖς νὰ γένουν,
Καὶ δεκαπέντε κάποτε, κ' εἴκοσι, πλὴν σπανίως,
   καὶ στὸ ποδάρι ὄρθιος κι' ἀνελλειπῶς τελείως.
Νὰ βγαίνω ἀπ' τὸ σπῆτί σου στὸ σπῆτί του νὰ μπαίνω,
   νὰ περπατῶ τὰ σπήτια, ἴδια νὰ τὸ παθαίνω,

Καθὼς ὅσοι μαζώνουσιν ἄσπρα τῆς αὐθεντείας,
ἢ γράφουσι στρατεύματα περὶ τῆς βασιλείας.
Νὰ πνίγωμαι στὸν ἵδρωτα, καὶ τὰ ποδάριά μου
νὰ τρέμουσι, νὰ κόφτωνται, κι' αὐτὰ τὰ γόνατά μου.
'Εγλύτωσα ὅμως, θαῤῥῶ, μ' αὐτὴν τὴν τυραννίαν,
τύραννον μεγαλήτερον πολλά, τὴν ποδαλγίαν.
Μὲ τὸ κακὸν ἰώμενος, κατὰ τὴν παροιμίαν,
ἄλλο κακὸ χειρότερο, ποδάγραν τὴν ἀγρίαν.
Γιατ' εἶχα κλίσιν ἐξ ἀρχῆς σ' αὐτὸ τὸ ὡργισμένο,
κ' ἔκαμα καὶ ἰατρικὰ διὰ νὰ ὑγιαίνω.
Καὶ τόσοι μὲ ἐγίνουνταν εἰς Πογδανοβλαχίαν,
εἰς Πόλην καὶ εἰς Γαλατᾶ, κ' εἰς ἄλλην πολιτείαν.
'Αμ' εἰς τὴν Σάμον πέρασαν, ἔγιναν καὶ τριάντα,
μίαν ἡμέρα μέτρησα καὶ ὑπὲρ τοὺς σαράντα,
Μάλιστα εἰς τἀμπέλια, ὁποῦ ἐκ' ἦτον χρεία
καὶ πολλαῖς φράχταις νὰ πηδῶ, καὶ περισσὰ κλαδία.
Καὶ δέκα ὧραις ἔγιναν, καὶ ἤμουν στὸ ἀμπέλι,
ἀποθαμμένος, ζωντανός, τί νὰ τὸ πῶ δὲν θέλει.
Τίμιον Ξύλον νὰ βαστῶ, καὶ ἀργυρῆ ἡ θήκη,
καὶ ἀρκετή, δυὸ πιθαμαῖς κοντὰ εἶναι τῷ μήκει·
Καὶ δίχως ἄλλο ἔρχεται, θαῤῥῶ, ὀκάδες δύο,
καὶ τρέμω μήπως δὲν βρεθῶ ἀθῶος ἐν Κυρίῳ,
Κοντὰ εἰς τἄλλα καὶ γιαυτό, τὸν τίμιον Σταυρόν του
νὰ κουβανῶ στ' ἀμπέλι σου καὶ στὸ ἀμπέλιόν του,
Νὰ ἀμελῶ τὸν Ὄρθρον μου, ν' ἀφίνω Λειτουργίαν,
νὰ παρατῶ ταῖς Ὥραις μου καὶ τὴν 'Ακολουθίαν.
Κανόνας ποῦ; μετάνοιαις ποῦ; ποῦ πλέον κομποσχοῖνι;
ποῦ στεναγμοὶ καὶ δάκρυα, καὶ καρδιακὴ ὀδύνη;

Ποῦ ἀρετή; ποῦ ἡ χρυσῆ ἐκείνη ἡσυχία;
  ποῦ ἔρημος καὶ μοναξιά; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ ἡ σαράντα ἡμερῶν ἁγία Κοινωνία;
  ποῦ ἡ συχνὴ ξαγόρευσις; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ ἡ μελέτη τῶν Γραφῶν, ἀνάγνωσις ἡ θεία;
  ποῦ *Θηκαρᾶς* ψυχωφελής; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ τοῦ νοὸς ὁ μαζωμὸς καὶ προσοχὴ βαθεῖα;
  ποῦ ὁ τῆς γλώσσης χαλινός; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ ἡ νηστεία ἡ καλή, παθῶν ἡ θεραπεία;
  ποῦ τῶν ματιῶν ἡ συστολή; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ καθαρότης τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ἀμεριμνία;
  ποῦ τῆς καρδίας συντριβή; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ ἡ ἀκτημοσύνη τε καὶ ἡ χαμαικοιτία;
  ποῦ προσευχὴ ἡ νοερά; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ σιωπὴ ἡ θαυμαστή, καὶ ἡ συνομιλία
  Πνευματικῶν καὶ Ἀσκητῶν; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ; ποῦ θεία θεωρία;
  ποῦ ἄσκησις; ποῦ προκοπή; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ τοῦ θανάτου θύμησις, ἡ τῆς ζωῆς αἰτία;
  ποῦ μνήμη τῆς κολάσεως; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ κρίσις, ἀνταπόδοσις ἡ φοβερὰ καὶ θεία;
  ποῦ τῶν καλῶν ὁ στοχασμός; ὅλα τὰ ἐναντία.
Ποῦ Ἅγιοι; ποῦ Ἄγγελοι; ποῦ ἡ Ἀθανασία;
  ποῦ βασιλεία οὐρανῶν; ὅλα τὰ ἐναντία.
Στὰ σπήτια τῶν κοσμικῶν νὰ νυχτοξημερώνω,
  στὰ χέρια τῶν Χριστιανῶν νὰ βλέπω, καὶ ν' ἁπλώνω.
Ἐμάκρυνα τὸ χέρι μου, καθὼς ὁ Ἀρταξέρξης,
  ἁπλώνωντας, ἁπλώνωντας, κ' ἔγινε πλέον ἕξις.

Ὅλους νὰ τοὺς φορολογῶ, ὅλους νὰ χαρατζώνω,
ὡς καὶ τοὺς Πατριάρχας μας, κ' ἐγὼ νὰ μὴ πληρώνω.
Ἄλλοι νὰ τὸ πληρώνουσι, καὶ νὰ μὲ τὸ χαρίζουν,
ἄλλοι νὰ μὲ ἐνδύουσιν, ἄλλοι νὰ μὲ ταγίζουν.
Ἡ τράπεζαις τῶν λαϊκῶν, πλουσίων καὶ πενήτων,
εἰς κάθε τόπον καὶ καιρὸν ὅλαις δικαῖς μου ἦτον.

. . . .

. . . .

. . . .

δύω οἰκίας ἄφηκα, κ' ἐπῆρα χιλιάδες.
Ἀληθινὸς καὶ ὁ Χριστός, ναί, καὶ τὰ λόγιά του
ἀληθινὰ καὶ ἀψευδῆ, δόξα στὸ ὄνομά του.
Εὐτυχισμένος κοσμικός, καθὼς τοῖς πᾶσι δῆλον,
εὐτυχισμένος μοναχὸς διὰ Σταυροῦ τὸ Ξύλον.
Καὶ Κωνσταντῖνος πλούσιος διὰ τὴν ἀρχοντίαν,
πλούσιος καὶ Καισάριος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.
Εὐτυχισμένοι περισσοί, ἀλλ' ὅμως τὴν ἰδίαν
μόνον ἀπολαμβάνουσιν ὅλοι τους εὐτυχίαν,
Ἐγὼ δὲ ἀπολάμβανα ὅλων τὴν εὐτυχίαν,
καὶ ὅλην κατ' ἀλήθειαν σχεδὸν ὡσὰν ἰδίαν.
Πεντὲξ χρόνους προτήτερα λογιάζω ἀπ' ἐμένα
ὁ κὺρ Παρθένιος, γνωστὲς σ' ἐμένα καὶ σ' ἐσένα,
Ἐγύρισεν Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν καὶ νησία,
πλειότερο ἀπὸ λόγου μου πολὺ τῇ ἀληθείᾳ.
Κ' ἐσύναξε καὶ πλειότερα, γιατ' εἶναι Πατριάρχης,
καὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου δὲ ἄξιος Ἱεράρχης,
Καὶ διατὶ χρειάζεται πλειότερα, Δέσποτά μου,
ὁ Τάφος τοῦ Κυρίου μας, ἢ τὸ Ξηροποτάμου.

'Αλλ' ὅμως δὲν ἀπόλαυσεν αὐτὰ τὰ εἰρημένα,
καὶ ἡ Μακαριότης του ὅλα, ὡσὰν κ' ἐμένα.
Ὅτι τὸν ἐσυστέλλουνταν, ὡς ἄνθρωπον μεγάλον,
καὶ ἐσυστέλλετο κι' αὐτὸς ἀπὸ ἐκείνους μᾶλλον.
Ἔτυχα δὲ καὶ κράσεως καλῆς ἐγὼ θεόθεν,
ἡ κρᾶσίς μου μισάσθενος, ἀρχῆθεν, παιδιόθεν.
Στομάχι τί θέλει νὰ πῆ, δὲν ἤξευρα, χρυσέ μου,
χάλασε τὸ στομάχι μου, δὲν τὄλεγα ποτέ μου.
Ἄκουα ὁποῦ τὄλεγαν ἄλλοι, καὶ ἀποροῦσα,
καὶ πῶς χαλᾶ, δὲν ἤξευρα, ἐγὼ καὶ τοὺς ῥωτοῦσα.
Ἔτυχα δὲ καὶ Ἄρχωντας, ὡς εἶπα, στὸν καιρόν μου,
πλὴν δὲν θυμοῦμαι ξυπνητός, ἢ εἰς τὸ ὄνειρόν μου.
Καὶ ὅπου πλιὸ καλὸ φαγί, ἐγὼ νὰ τ' ἀπολαύσω,
ὅπου καλὸ πλέον κρασί, ἐγὼ νὰ τὸ χορτάσω.
Ὅπου καλλήτερος ὀντᾶς, καὶ ὅπου καλὸ στρῶμα,
καὶ ὁ Καισάριος ἐκεῖ, ὁ σκούληκας, ἡ βρῶμα.
Ὅπου καλό, ὅπου χαρά, ὅπου στολὴ καὶ κάλλος,
καὶ ὁ Καισάριος ἐκεῖ, καὶ πρῶτος παρὰ ἄλλος.
Ὅπου κανένας Ἄρχωντας, ἀρχόντισσα καμμία,
καὶ ὁ Καισάριος ἐκεῖ. στοχάσου πολιτεία.
Καὶ ὄντως ὁ ἁμαρτωλός, ὡς λέγει, ἐπαινᾶται
εἰς τὰς ἐπιθυμίας του, καὶ μόνος του καυχᾶται,
Καθὼς ἐγώ· ὅμως ἐγὼ διὰ κατηγορίαν
τὰ λέγω, τὰ κοινολογῶ διὰ στηλογραφίαν.
Ἀνίερος προκάθιζα ὑπὲρ τοὺς ἱερεῖς μας,
παμμίαρος τιμήθηκα ὑπὲρ Ἀρχιερεῖς μας.
Ὅσα δὲν ἀξιώθηκα κόκκινος, ἀσπροφόρος,
μαῦρος τὰ ἀξιώθηκα ἐγὼ καὶ σταυροφόρος.

Ὅσα ἐγὼ στερεύθηκα νέος καὶ λαμπροφόρος,
τώρα ἐδῶ τἀπόλαυσα γέρως καὶ ῥασοφόρος.
Ὅσα δὲν εἶδα κοσμικός, καλόγηρος τὰ εἶδα,
κ' ἐχάρηκα, κ' ἐχόρτασα, πᾶσάν μου παρ' ἐλπίδα.
Καθὼς ὁ Σαρδανάπαλος κατὰ τὰς ἱστορίας,
δεύτερος Σαρδανάπαλος ἐγὼ ἐπ' ἀληθείας,
Ὅθεν καθὼς ἐκάηκεν ἐκεῖνος, καὶ ἀθλίως,
ἔτζι μὲ πρέπει νὰ καῶ κ' ἐγώ, καὶ ἐπαξίως.
Ἔτζι μὲ πρέπει τώρα, ναί, τὸ πῦρ, ὄντως δικαίως,
τὸ πῦρ τὸ ἀτελεύτητον, δὲν γίνεται ἀλλέως.
Ἔτζι μὲ πρέπει τώρα, ναί, τὸ σκότος, καὶ δικαίως,
τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, δὲν γίνεται ἀλλέως.
Ἔτζι μὲ πρέπει τώρα, ναί, ὁ σκώληξ, καὶ δικαίως,
ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος, δὲν γίνεται ἀλλέως.
Ἔτζι μὲ πρέπει τώρα, ναί, Τάρταρος, καὶ δικαίως,
Τάρταρος ὁ ψυχρότατος, δὲν γίνεται ἀλλέως.
Ἔτζι μὲ πρέπει τώρα, ναί, καὶ ὁ βρυγμός, δικαίως,
ὁ τῶν ὀδόντων καὶ κλαυθμός, δὲν γίνεται ἀλλέως.
Ὅτι ἐγὼ ἀπόλαυσα ὅλα τὰ ἀγαθά μου
ἐδῶ στὴν ψεύτικη ζωή, ὅλα ἡ ἀφεντιά μου.
Ἐδῶ εἶχα παράδεισον, ἀνάγκη ἐκεῖ Ἅδη,
δὲν εἶναι δυὸ παράδεισοι, ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὁμάδη.
Πάρεξ ἂν θέλῃ ὁ Χριστὸς διὰ φιλανθρωπίαν,
διὰ τὸν δίκαιον Σταυρόν, διὰ τὴν Παναγίαν,
Καὶ διὰ τοὺς Ἁγίους του Μάρτυρας τοὺς Σαράντα,
ὁποῦ ἐγὼ διὰ ταὐτοὺς ἔσυρα ταῦτα πάντα,
Νὰ μ' ἐλεήσῃ καὶ ἐκεῖ, νὰ μὲ καταξιώσῃ,
κ' ἐκεῖνον τὸν παράδεισον τὸν ὄντως νὰ μὲ δώσῃ.

Εὐχαριστῶ, καὶ προσκυνῶ αὐτὸν ἀεὶ καὶ πάντα,
 τὴν μάνα του καὶ τὸν Σταυρόν, μαζὶ καὶ τοὺς Σαράντα.
 Ἐδῶ ὁ Κωνσταντίνβοδας (εἰς τὸ προκείμενόν μου,
 στὴν Πόλιν πάλιν ἂς στραφῶ, εἰς τὴν περίοδόν μου,)
Μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν λαβὼν τὴν αὐθεντείαν,
 ὁποῦ, ὡς εἶπα, ἔχασε. καὶ πάλιν τὴν Βλαχίαν,
Μ' ἔδωκε χίλια γρόσια, ὁποῦ μοῦ εἶχε τάξῃ
 εἰς τὴν Βλαχιὰ στὸ κίνημα, καὶ εἶχε τὰ προστάξῃ,
Ἀλλ' ὅμως δὲν μ' ἐδόθηκαν, εἴχασιν ἀπομείνῃ·
 αὐτωνῶν τώρα μοναχὰ ἐκπληρωτὴς ἐγίνη.
Ἐδῶ δὲ καὶ τὸ ἔνδυμα ἔγινε τοῦ Σταυροῦ μου,
 ὁ στολισμὸς ὁ εὐπρεπὴς Σταυροῦ τοῦ στολισμοῦ μου,
Πολύτιμος, ὡς φαίνεται, ὄντως τῇ ἀληθείᾳ,
 διότι μὲ ἐκόστισε καὶ κάμποσα πουγγεῖα.
Ἐξ ὧν δύο μὲ ἔδωκεν ὁ ἄνω εἰρημένος,
 Κωνσταντῖνος ποστέλνικος, ἂς εἶν' εὐλογημένος,
Καὶ ἕνα ὁ σπαθάρης δέ, ὁ Γεωργάκης πάλιν,
 εἰς τὴν ψυχήν τους νὰ ταὐροῦν ἀνταμοιβὴν μεγάλην.
Νὰ τὰ θυμοῦμαι χρεωστῶ στὸν ἅπαντα αἰῶνα,
 χάριν λαβὼν γὰρ ἐνθυμοῦ, σὺ δοὺς δὲ ἀλησμόνα.
Ἐδῶ στὴν Πόλιν ἔγινεν ἡ ἀργυρῆ φιάλη,
 μὲ τοὺς Σαράντ' Ἁγίους μας, ὀκάδες τρεῖς μεγάλη.
Εἰς τὴν ὁποίαν τέσσαρες στίχοι εἰσὶ σκαμμένοι,
 ἐτοῦτοι ὁποῦ φαίνονται ἐνταῦθα γεγραμμένοι.
«*Ξηροποτάμου τῆς Μονῆς πέφυκεν ἡ φιάλη,*
 αὕτη ἡ ἀργυρόχρυσος καὶ θαυμαστὴ τῷ κάλλει.
Ἐν ἔτει ἄλφα ψῖ καὶ ξῖ ἐν Κωνσταντινουπόλει,
 διὰ χειρὸς τεχνουργικῆς τοῦ χρυσουργοῦ Μανόλη.»

Ἐδῶ δὲ καὶ τὰ τῶν θυρῶν μάρμαρα τὰ μεγάλα,
κὴ πύλη δὲ ἡ τοῦ Ναοῦ, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἄλλα,
Τὰ μάρμαρα τοῦ ὀμφαλοῦ ἐκεῖνα τὰ ὡραῖα,
ἀντάμα καὶ τὰ πορφυρᾶ, τὰ σωμακῆ, τὰ νέα.
Τὸ τοῦ Σταυροῦ κουβούκλιον, καὶ ἄμφια, καὶ σκεύη,
τὰ θωρῶ τώρα, καὶ θαῤῥεῖς, τὸ πνεῦμά μου χορεύει.
Δύο κανδῆλες μ' ἔτυχαν ἢ δύο τρεῖς ὀκάδες,
τέχνη Πολίτικη, καλή, μὲ χίλιαις εὐμορφάδες.
Ὅμως μικρότερες αὐταῖς χωρὶς ἀμφιβολίαν,
ἀπὸ ταῖς δύο τῆς Βλαχιᾶς ὁμοῦ καὶ Πογδανίας.
Ἐκεῖνες ἔρχονται ἢ δυὸ κοντὰ πέντε ὀκάδες,
τέχνη Βλαχομπογδάνικη μὲ χίλιες εὐμορφάδες.
Στέλνω τὴν μίαν πάραυτα μ' ἕνα μου γραμματάκι
στὸν Γεωργάκη τὸν υἱόν, πάλιν, τὸν τοῦ Σταυράκη.
Εὐθὺς μὲ τὴν ἀγόρασε δίχως ν' ἀργοπορήσῃ,
ὁ πολυέλεος Θεὸς νὰ τὸν ἐσυγχωρήσῃ.
Τὴν ἄλλην πάλιν ἔστειλα μ' ἕνα μου ῥαβασάκι
εἰς τὸν ῥηθέντα Ἄρχοντα σπαθάρ' Ἰακωβάκη.
Εὐθὺς μὲ τὴν ἀγόρασε κι' αὐτὸς χωρὶς ν' ἀργήσῃ,
ὁ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς νὰ τὸν πολυχρονίσῃ.
Θυμοῦμαι στὸ Ἐγρίκαπι ἐγὼ εἶχ' ἀῤῥωστήσῃ,
σὲ σπῆτι ἐκιτάχθηκα ἑνὸς πτωχοῦ, νὰ ζήσῃ,
Καὶ ἔγραψα ἀπὸ ἐκεῖ ἕνα μου γραμματάκι
εἰς τοῦ Σταυράκη τὸν υἱὸν αὐτὸν τὸν Γεωργάκη,
Διὰ νὰ κάμῃ μιὰ ποδιὰ Τραπέζης τῆς Ἁγίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐκεῖ, ἤγουν τῆς Παναγίας.
Καὶ στέλνει τὸν γραμματικὸν Σταθάκη τὸν καϊμένον,
καὶ εἰς τοῦ Ποσταντζήπασι σήμερον χαψωμένον,

Καὶ πολυπραγμονούμενον γιὰ τὰ τοῦ ἀφεντός του,
ὁ δὲ πανάγαθος Θεὸς νὰ γένῃ βοηθός του·
Τοῦτον μὲ στέλνει παρευθὺς μ' ἕνα χρυσό, τὴν πῆχη
πρὸς δεκαπέντε γρόσια, κ' εὔμορφον εἶχε τύχη.
Τέτοιο χρυσό, τόσο βαρύ, καὶ τὴν ποδιὰ γυρίζει,
καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα γρόσια τὸν κοστίζει.
Μόλα αὐτὰ κι' ἄλλα πολλά, βλέποντας πῶς δὲν βγαίνουν
μαζὶ καὶ ἄσπρα μετρητά, ὁποῦ νὰ μὲ χορταίνουν,
Καὶ τὴν παροῦσαν χρείαν μου νὰ τὴν ἀναπληρῶσι,
καὶ τὸν Ναόν μου τρέχωντας νὰ τὸν οἰκοδομοῦσι,
Τὸ ἄσπρο, ἢ καὶ ὁ παρᾶς ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας,
τὸ γρόσι, ἢ καὶ τὸ φλωρὶ μέσ' ἀπὸ τὰς οἰκίας,
Εἰς ἕνα τόσο κτίριο αὐτὰ ποῦ νὰ χωρέσουν,
καὶ νὰ τὸ τελειώσουσιν αὐτὰ πῶς νὰ μπορέσουν·
Σταῖς πόρταις, στὰ παράθυρα μόλις αὐτὰ νὰ φθάσουν,
μόλις νὰ στρώσουν τὸν Ναόν, μόλις νὰ τὸν σκεπάσουν·
Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ μὲ πῇ ποτὲ κανείς, νά, τρία
πουγγειὰ ἢ δυὸ ἢ ἕνα κἄν, ὄχι τῇ ἀληθείᾳ·
Καὶ ἔπρεπε, καθὸ παρὸν τὸ Τίμιον τὸ Ξύλον,
καὶ κτίριον βασιλικόν, νὰ δείξουσι καὶ ζῆλον.
Βλέπωντας τὴν Πολίτικην λοιπὸν φιλοτιμίαν,
ὄχι καθὼς τὴν Βλάχικην ἐκείνην τὴν πλουσίαν,
Γράφωντας δὲ καὶ λέγωντας κ' ἐκ τοῦ Μοναστηρίου,
πῶς ὁ Ναός μας ἄρχησε πλέον ἐκ θεμελίου,
Ὅμως χρειάζονται οὐχὶ πλιὸ κατὰ τὸν σκοπόν μας,
καὶ κατὰ τὸν λογαριασμὸν τὸν πρῶτον καὶ δικόν μας,
Ἀμὴ χρειάζονται πολλά, διὰ τὴν δυσκολίαν
τῶν θεμελίων τοῦ Ναοῦ, διὰ κουφοτοπίαν·

Ὅτι ἐπέρασαν ἐδῶ τὰ εἴκοσι πουγγεῖα
μόνον εἰς τὰ θεμέλια, ὄντας ἡ γῆ ἀχρεία·
Ὤντας καὶ πρωτομάστορης ἐπὶ ταὐτοῦ σταλμένος
ἀπὸ τὴν Πόλιν παρ' ἐμοῦ, καὶ καλοπληρωμένος·
Νὰ πέσω ἀποφάσισα πάλιν στοὺς Ἀφεντάδες,
καὶ πάγω καὶ παρακαλῶ τοὺς καπικεχαγιάδες.
Καὶ ἔγραψαν, καὶ ἔγραψα γράμματα στὴν Βλαχίαν,
εἰς τὸν Αὐθέντην καὶ ἀλλοῦ, καὶ εἰς τὴν Μπογδανίαν.
Ὅμως τοῦ Κωνσταντίνβοδα ἔγινε μανζιλία,
καὶ ἔτζι δέν μ' ἐπρόφθασε τίποτες ἡ Βλαχία.
Ὁ δὲ καλὸς Γρηγόρβοδας ὁ εἰς τὴν αὐθεντείαν,
υἱὸς τοῦ Ἰωάνβοδα, ὤντας στὴν Μπογδανίαν,
Τοῦ Νικολάκη συνδρομῇ μεγάλου Λογοθέτου,
καὶ πρώτου καπικεχαγιᾶ, καὶ ἄλλων εὐεργέτου,
Μάζωξε καμιὰ δεκαριὰ μ' ὄνομα τοῦ Σταυροῦ μου,
διὰ τὴν Ἐκκλησίαν του, ἐλέει τοῦ θεοῦ μου.
Διὸ πλέον μὴν ἔχωντας νὰ κάμω εἰς τὴν Πόλιν,
ἀπ' ὅσα ἔκαμα ἐγὼ μὲ τὴν ψυχήν μου ὅλην,
Διὰ τὸ Μοναστήριον, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν,
γιὰ τοὺς Σαράντ' Ἁγίους μας ὅλην τετραετίαν,
Καὶ ἀποχαιρετῶντας δὲ μ' ὅλην μου τὴν καρδίαν
Πόλιν τὴν μεγαλόπολιν, ἀφίνωντας ὑγείαν,
Ἄρχοντας καὶ Ἀρχόντισσαις, δόμναις καὶ ἀφεντάδες,
Ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, μοναστὰς καὶ μιγάδες,
Καὶ τὸν Σταυρὸν ἀράμενος δοῦλος ὁ ταπεινός του,
καθὼς τὰς ἁμαρτίας μου ὁ Σταυρωθεὶς ἀτός του,
Ἀπὸ τὴν Πόλιν κίνησα, ἀφοῦ ὅλην τὴν Πόλιν
ἀθάνατον ἐφύλαξα τέσσαρας χρόνους ὅλην.

Καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασαν, καὶ τὸν εὐχαριστοῦσαν,
  καὶ στὸν Σταυρὸν τἀπόδιδαν ὅλοι, καὶ τὸ βοοῦσαν.
Κι' ἀκόμη ὡς τὴν σήμερον ἐκεῖ τὸ μαρτυροῦσι
  μὲ ἕνα στόμα ὅλοι τους, καὶ τὸ ὁμολογοῦσι.
Ἡ Σμύρνη τότε ἄναφτε, καὶ ἡ Θεσσαλονίκη,
  στὴν Ἔγριππο καὶ στὰ νησιὰ μεγάλη καταδίκη.
Ἀνατολὴ καὶ ἡ Βλαχιά, καὶ Βουλγαριὰ γεμάτη,
  καὶ εἰς τὴν Πόλιν κανενὸς δὲν δάκρυσε τὸ μάτι
Εἰς τῆς πανούκλας τὸ σκαμνὶ μέσα καὶ εἰς τὸν θρόνον,
  ὁποῦ ἀνάγκη εἰς αὐτὴν νὰ ἦναι κάθε χρόνον.
Ὅτι καθὼς σκότος καὶ φῶς δὲν ἔχουν κοινωνίαν,
  οὕτω πανοῦκλα καὶ Σταυρὸς δὲν ἔχουν συντροφίαν.
Διότι ἂν οἱ δοῦλοί του κάνουν θαυματουργίαν,
  πολλῷ μᾶλλον ὁ βασιλεὺς ἔχων τὴν ἐξουσίαν.

στ. 366

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τοῦ εἰς Χίον καὶ Σάμον πηγαιμοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ Χίῳ.

Ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸ λοιπὸν μὲ ἔλεος τὸ θεῖον,
καὶ μὲ τὸν τίμιον Σταυρὸν ἤλθαμεν εἰς τὴν Χίον,
Εἰς τοὺς ἑξῆντα τέσσαρας ἔτους τοῦ Σωτηρίου,
εἰς ταῖς εἰκοσιπέντε δὲ μηνὸς τοῦ Ἰουλίου.
Ἴδα τοὺς Πετροκόκκινους καὶ τοὺς Μαυροκορδάτους,
τὰ πρῶτα γένη τῶν Χιωτῶν, ὅλους αὐτοὺς σωζάτους.
Ἴδα τὰς Ἐκκλησίας των καὶ τὰ σπητάλιά τους,
σχολεῖα, ἀδελφάτα τους, καὶ ὅλα τὰ καλά τους.
Ἴδα τὸ καλλιώτερον ἀπ' ὅλα, καὶ δικαίως,
ἤγουν τὴν νέαν τὴν Μονήν, κτίριο βασιλέως,
Τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ λαμπροῦ τοῦ καὶ φιλομονάχου,
τοῦ ἐπιλεγομένου δὲ τοὐπίκλην Μονομάχου.
Μὲ τὸ ψηφὶ ὅλο σωστὸ ὅλην ζωγραφισμένην,
μὲ τὰ ποικίλα θαυμαστὰ μάρμαρα ἐστρωμένην.
Ἴδα καὶ τῶν μαρμάρων δὲ αὐτῶν τὴν γῆν, τὸν τόπον,
ἐθαύμασα τὸ κόψιμον αὐτῶν δὲ καὶ τὸν τρόπον.
Καὶ ἔκοψα ἀπὸ αὐτὴν κἐγὼ μίαν φιάλην,
διὰ τὸ Μοναστῆρί μας μονόλιθον μεγάλην.
Ἴδα τὸ μνῆμα τοῦ σεπτοῦ μάρτυρος Ἰσιδώρου,
καὶ τῆς Μυρώπης τῆς αὐτὸν θαψάσης ἀθληφόρου.
Ἴδα καὶ τῆς ἁγίας δὲ κιουρᾶς, ἤγουν Ματρώνης,
τῆς καὶ Χιοπολίτιδος, καὶ ἐν ὑστέροις χρόνοις.
Ἴδα δὲ καὶ τὰ Διδευχά, εἶναι τῆς Παναγίας
ἐτοῦτο Μοναστήριον ἐκεῖ στὰς ἐρημίας.

Ἴδα τὸ Μοναστήριον καὶ τὸ τῶν Καλογραίων,
καὶ τὸ σπητάλιο τῶν λωβῶν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναίων.
Εἶναι καὶ ἄλλα, πλὴν μικρά· εἶναι μαστιχοχώρια,
τίς κάθεται νὰ τὰ εἰπῇ, ἕνα πρὸς ἕνα χώρια.
Ἴδα δὲ καὶ τοὺς πύργους των, τὰ περιβόλιά τους,
τῇ ἀληθείᾳ εὔμορφα καὶ πολυέξοδά τους.
Ἴδα τὴν Χίον τὸ νησί, ὅλο πὲς πέτρα μία,
καὶ ἴδα Χιώταις ὅλο νοῦ, καὶ ὅλοι ἐργασία.
Ἴδα καὶ τέλος πάντων δέ, πῶς ἐλεημοσύνη
δὲν βγαίνει ἔξω ἀπ' τὴν Χιό, νὰ τρέξῃ δὲν ἀφήνει.
Ἐγὼ δὲ δὲν τοὺς ἄφηκα πάλιν νὰ κολασθοῦσι,
τοὺς ἔμαθα πῶς καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐλεοῦσι.
Ἐγὼ τὰ χίλιαζα ἐδῶ, ἀνίσως εἶχα μείνει,
ἀνίσως Χιώτης λίγο τι, ἤθελ' ἀκόμη γίνει.
Ἐδῶ ζῇ ἡ ὁμόνοια, ζῇ καὶ ἡ γερουσία,
ὅτι ἀλλοῦ ἀπέθανε, ζῇ καὶ ἡ πραγματεία.
Πρὸ ἑβδομῆντα, μ' ἔλεγαν, χρονῶν ὅλο ψαράδες
ἦταν γεμάτο τὸ νησί, καὶ ὅλο τσαρουχάδες.
Ἀφοῦ τῆς Πόλης ἤρχισαν ὅμως τὴν πραγματείαν,
τιμήθηκαν, ἀκούσθηκαν εἰς κάθε πολιτείαν.
Τῆς Χίου ἔγιναν στολὴ καὶ τῶν λοιπῶν νησίων,
καὶ δείχνουν μὲ τὸ δάκτυλο τώρα παντοῦ τὴν Χίον.
Ἀνίσως ἡ γυναῖκές των δὲν ἀσχημοφοροῦσαν,
καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες δὲ δὲν ἀσχημομιλοῦσαν,
Ἦτανε εὐμορφότεροι, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ πάλιν
ἂς πιάσω τὴν περίοδον αὐτήν μου τὴν μεγάλην.
Ἐμελετοῦσ' ἀπὸ τὴν Χιὸ στὴν Σμύρνη νὰ περάσω,
νὰ τὴν ξομπλιάσω καὶ αὐτήν, ἐκεῖ νὰ ξεχειμάσω,

Νὰ εὐλογήσω καὶ αὐτήν, καὶ νὰ τὴν ἁγιάσω,
νὰ τὰ διπλοχιλιάσω δέ, κἴσως νὰ τὰ περάσω.
Καὶ μάλιστα μὲ ἔγραψαν, καὶ μὲ ἐκαρτεροῦσαν,
καὶ νὰ ἰδοῦσι τὸν Σταυρὸν πολλὰ ἐπιθυμοῦσαν.
Ἡ νῆσος Σάμος ὤντας δὲ τότε ἀῤῥωστημένη
ἀπ' τὸ κακὸ τῶν μαμουδιῶν, καὶ καταφαγωμένη,
Ἐπρόλαβε, μ' ἐσήκωσε διὰ νὰ τὴν γιατρέψω,
τῶν ἀμπελιῶν της τὸ κακὸ νὰ τὸ ἐξολοθρέψω.
Καὶ θέλων καὶ μὴ θέλωντας, τὴν Σμύρνη παρατῶντας,
στὴν Σάμον ἐκατέβηκα, χειμῶνας πλέον ὤντας,
Τοῦ Δεκεμβρίου τέσσαρες, εἰς τὸ Βαθὺ χωρίον,
ὁποῦ ἐπροσκαλέσθηκα ἀπὸ τῶν ἐγχωρίων.
Μπόγδανον, Βλάχον, πεγζαδέ, μ' αὐτὴν τὴν ἱστορίαν,
καὶ σ' ἔκαμα, καὶ σ' ἔστειλα εἰς Βλαχοπογδανίαν.
Κ' ἐπῆγες κ' ἐσεργιάνισες, κ' ἐχάρηκες, νομίζω,
καὶ μ' εὐχαρίστησες, θαῤῥῶ, ὁποῦ σὲ σεργιανίζω.
Πολίτην ὁ πατέρας σου σ' ἔκαμε Φαναριώτην,
ἡ Χίος πάλιν σ' ἔκαμε Μαυροκορδάτον Χιώτην,
Τώρα ἰδοὺ ὁποῦ ἐγὼ σὲ κάνω καὶ Σαμιώτην,
ὕστερα δὲ καὶ Ψαριανόν, ἀπ' ἐκεῖ Ἐγριππιώτην,
Μετέπειτα μὲ τὸ καλὸ σὲ κάνω Σκοπελίτην,
καὶ τέλος πάντων, σὺν Θεῷ, σὲ κάνω Ἁγιορείτην.
Ὁ δὲ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ οὐρανοπολίτην,
εὐχαῖς τῶν ἁγιορειτῶν, κ' ἐμένα συνοδίτην.
Ἐδῶ, θαῤῥῶ, ἐχόρτασες, ὁποῦ τοὺς ἐπεινοῦσες,
τοὺς στίχους μου, Ἀλέξανδρε, καὶ τοὺς ἐπιθυμοῦσες,
Ἴσως καὶ τοὺς βαρέθηκες διὰ πολυφαγίαν,
διότι κάθε περισσὸ φέρνει καὶ ἀηδίαν.

Καὶ τὸ πολὺ μέλι χολὴ, λέγει ἡ παροιμία,
τὰ πολλὰ ἄσπρα μοναχὰ γλυκὰ εἶναι τ' ἀχρεῖα.
Δὲν πῆγα, κ' ἔκαμα καλά, καὶ εἰς τὴν Μιτυλήνην,
τίς ξεύρει πόσα ἤθελα γράψει καὶ γιὰ τ' ἐκείνην.
'Αμὴ ἀνίσως πήγαινα στὴν 'Ρόδο καὶ στὴν Κρήτη,
ὄχι τάφτιά σου μοναχά, σφαλοῦσες καὶ τὴν μύτη.
Ὅσο τὴν διὰ στόματος μισῶ πολυλογίαν,
τόσο τὴν διὰ γράμματος ποθῶ συνομιλίαν.
Διὰ τὴν Σάμο τὸ λοιπὸν ἀκόμη νὰ σοῦ ψάλλω,
ἀπ' ἐκεῖ ὅλα τὰ λοιπὰ ὀμπρὸς πλιὸ νὰ τὰ βάλλω.
Ὅλα πλιὸ χύμα νὰ τὰ πῶ, νὰ τὰ κατρακυλίσω,
νὰ δώσω τὸ ἀντίδωρο, ἀπέκει ν' ἀπολύσω.
Νὰ κάμω τὴν ἀπόλυσιν, ἀπὸ ἐδῶ ναύγοῦμεν,
νὰ ἀνεβοῦμεν στὸ κελλί, καὶ τὸν καφὲ νὰ πιοῦμεν.
Νὰ σὲ ἰδῶ, νὰ μὲ ἰδῇς, καθὼς ἐπιθυμοῦμεν,
νὰ σ' εὐφρανθῶ, νὰ μ' εὐφρανθῇς, καθὼς τὸ λαχταροῦμεν.
'Απέκει νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸ Δοχειαρίου,
καὶ εἰς τὸ Χιλαντάριον, καὶ στοῦ Βατοπαιδίου,
Καὶ εἰς τοῦ Παντοκράτορος, καὶ Λαύρας, καὶ 'Ιβήρων,
ὅλα τὰ Μοναστήρια νὰ φέρωμ' ἕνα γύρον.
Καθὼς ὁ Πατριάρχης μας γερωΑλεξανδρείας,
πενῆντα γρόσα δίδωντας εἰς ὅλα, παῤῥησίας.
Εἰς τοῦτον τὸ βιβλίον μου εἶν' ἐπιγεγραμμένον,
τὸ *'Ρόδον τὸ 'Αμάραντον*, καὶ ἀφιερωμένον.
Κι' ὅπου σ' ἀρέσει, πεγζαδέ, μ' ἀρέσει καὶ ἐμένα,
κι' ὅπου μ' ἀρέσει, ἀδελφέ, σ' ἀρέσει καὶ ἐσένα.
Δὲν θέλει σὲ ἀρέσει δὲ ἀπ' τὸ Ξηροποτάμου,
ἄλλο κανένα βέβαια, τὸ λέγει ἡ καρδιά μου.

Ἀφόντες τὸν δυσάρεστον μὲ ἄρεσεν ἐμένα,
ἀνάγκη βεβαιότατα ν' ἀρέση τὸν καθένα,
Γιὰ τὴν τοποθεσίαν του, διὰ τὴν εὐμορφιά του,
γιὰ τὰ καλά του τὰ νερά, διὰ τἀμπέλιά του,
Καὶ διὰ τὸν θεάρεστον νεόκτιστον Ναόν του,
τὴν εὐμορφίαν τῶν Ναῶν, τὸ ἄκρον τῶν καλῶν του.
Καὶ ν' ἀπομείνωμεν ἐδῶ, νὰ ζήσωμεν οἱ δύο,
μία ψυχὴ σὲ δυὸ κορμιά, δουλεύοντες Κυρίῳ,
Καὶ νὰ περάσωμεν ζωὴν μίαν χαριτωμένην,
χαριτωμένην ἐνταὐτῷ, ἀλλὰ κ' εὐλογημένην.
Πλιὸ παρὰ ἕνας Βλάχπεης στὸν θρόνον τῆς Βλαχίας,
καὶ πλιὸ παρὰ Πογδάνπεης στὸ Γιὰς ἐπ' ἀληθείας.
Νὰ ἦναι κ' ἕνας πεγζαδές, ὄντας Πατριαρχέοι,
Ἀρχιερεῖς, καὶ Ἄρχοντες, καὶ γέροντες καὶ νέοι.
Ἴσως ἔλθῃ καὶ Βλάχπεης κανένας στὸν καιρόν μας,
ἢ καὶ κανεὶς Πογδάνπεης διὰ τὸ ῥοιζικόν μας.
Ὅτι ἐδῶ ὁ Κύριλλος εἶναι ὁ Πατριάρχης,
πρὶν Κωνσταντινουπόλεως, τίμιος Ἱεράρχης.
Εἰς τοῦτον ἀφιέρωσα ἓν ἀπὸ τὰ βιβλία,
τὰ *Ἄνθη* μου *τὰ Νοητά*, ἀνθούσῃ τῇ καρδίᾳ.
Ἐδῶ καὶ ὁ κὺρ Σεραφείμ, καὶ τοῦτος τῆς ἰδίας
πατριαρχείας τίμιος ποιμὴν καὶ πολιτείας.
Ἐτοῦτος εἶναι σταῖς Καριαῖς, εἰς ἕνα του κελλίον,
τὸ ἔκαμεν ἐξαίρετον ἐξόδων ἐξ ἰδίων.
Εἰς τὴν Ἁγίαν Ἄννα δὲ ὁ Κύριλλος πλησίον,
καὶ τούτου πολυέξοδον, κ' εὔμορφον τὸ κελλίον.
Ἐδῶ κι' ὁ κὺρ Ματθαῖος δέ, ὁ πρὶν Ἀλεξανδρείας,
ὅστις ἐπρόσδραμεν ἐδῶ χάριν τῆς ἡσυχίας.

Στὸ Κουτλουμοῦσι κάθηται, στὸ Μοναστήριόν του,
ὅτ' εἰς αὐτὸ πῆγε παιδὶ μὲ θεῖον ἐδικόν του.
Καὶ ἕναν ἀνεκαίνισε τοῖχον μὲ τὰ κελλία.
ἰδοὺ καὶ τὸ ἐπίγραμμα αὐτὸ ὡς μαρτυρία.

Ἐπίγραμμα εἰς τὸν νέον τοῖχον τοῦ Κουτλουμουσίου.

«Οὗτος ὁ τοῖχος, θεατά, μετὰ καὶ τῶν κελλίων
ἀνεκαινίσθη νῦν λαμπρῶς ἀπὸ τῶν θεμελίων,
Διὰ δαπάνης οὐ σμικρᾶς καὶ πάσης προθυμίας
τοῦ Μακαριωτάτου πρὶν Πάπα Ἀλεξανδρείας,
Ματθαίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐκ τῆς Ἄντρου ὄντος,
τὸν θρόνον παραιτήσαντος καὶ ἐνταυθοῖ ἐλθόντος,
Ἕνεκεν τῆς ψυχωφελοῦς καὶ φίλης ἡσυχίας,
ἐκ τῆς μονῆς ὢν τῆς αὐτῆς, ἐκ νέας ἡλικίας.
Ἐπιστατοῦντος, ὡς εἰκός, κὺρ Ἰακώβου θύτου,
ὄντος καὶ σκευοφύλακος, ἀλλὰ καὶ συμπολίτου.
Ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως χρόνους εἰς τοὺς χιλίους 1767
ἑπτὰ ἐπὶ ἑξήκοντα, καί γε ἑπτακοσίους.
Τὸν Θεὸν δόξαζε λοιπὸν ταῦτα ὁρῶν, καὶ χαῖρε,
τῷ δ' Ἱεράρχῃ κτίτορι τὴν εὐφημίαν φέρε.»

στ. 154

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περιγραφὴ τῆς Σάμου ἐπαινετική.

Πολλὰς νήσους ἐγύρισα, χώρας καὶ πολιτείας
'Ανατολῆς καὶ Δύσεως, Εὐρώπης καὶ 'Ασίας.
Καὶ εἰς πολλὰς ἴδα πολλὰ καλὰ ὁμοῦ καὶ κάλλη,
δόξαν νὰ ἔχῃ ὁ Θεός, ἡ δόξα του μεγάλη·
'Ωσὰν τῆς Σάμου τὰ πολλὰ καλὰ καὶ εὐμορφίας,
ὡσὰν τῆς Σάμου τὰ βουνὰ καὶ τὰς τοποθεσίας,
Δὲν εἴδασι τὰ μάτια μου, δὲν εἴδασι ποτέ μου,
ὡς τόσον εἶναι θαυμαστὸ νησί, πιστεύσατέ μου.
Παράδεισον ἂν τὴν εἰπῇς, ἀληθινὰ τῆς πρέπει,
καὶ γῆν ἐπαγγελίας δέ, ὁπὄχει μάτια βλέπει.
Καὶ τὴν φυτεύει ὁ Θεὸς κοντὰ εἰς τὴν 'Ασίαν,
νὰ τὴν τιμήσῃ καὶ μ' αὐτὸ τὴν νῆσον τὴν τιμίαν.
'Εδῶ θωρεῖς, ἀγαπητέ, πλουσίους ἐλαιῶνας,
ἐδῶ θωρεῖς, ἀκροατά, μοσχάτους ἀμπελῶνας,
'Οποῦ γεμίζει ἡ Φραγγιά, καὶ ὅλ' ἡ Μοσχοβία
μοσχάτο τὸ σαμιώτικο, νέκταρ τῇ ἀληθείᾳ.
Τὴν ὑπερβαίν' ἡ Σκόπελος στὸ μαῦρο δίχως ἄλλο,
ἡ Σάμος στὸ μοσχάτο δέ, ποσῶς δὲν ἀμφιβάλλω.
'Εδῶ, χρυσέ μου πεγζαδέ, θωρεῖς λόφους, κοιλάδες,
νερὰ πολλά, λόγγους πολλούς, γῆν ὅλο πρασινάδες.
'Εδῶ θωρεῖς, 'Αλέξανδρε, μετ' ἄκρας ἀπορίας,
ὄρη μὲ σπήλαια πολλά, σπήλαια μ' 'Εκκλησίας.
'Εδῶ σοῦ κάνει τὸ νησὶ μὲ τὴν γειτόνισσά του
'Ανατολὴν ἕνα πολλὰ στενὸν ἀντίκρυτά του.

Στενώτερο ἀπ' τὸ στενὸ τῆς Πόλης δίχως ἄλλο,
κοντότερο ὅμως πολλά, ὄχι μακρύ, μεγάλο·
Τόσο στενό, ὥστε ὁποῦ ἡ Σάμος κὴ 'Ασία
ἐδένουνταν, καὶ δένεται καὶ νῦν ἐν εὐκολίᾳ.
Ὡσὰν νὰ πῇς δυὸ ἀδελφαῖς πολλὰ ἠγαπημέναις,
μὲ τὴν ἀγάπην τὴν πολλὴν σὰν μὲ σχοινὶ δεμέναις.
Καθὼς ποτὲ ὁ Γαλατᾶς, καὶ τὸ Βυζάντιόν μας,
εἰς τὸν χρυσὸν αἰῶνά μας, ἢ εἰς τὸ ὄνειρόν μας,
Κ' ἕνα νησὶ κατὰ μεσῆς μικράκι μ' 'Εκκλησίαν·
τ' 'Αγίου Νικολάου δέ, ἄκουσα Λειτουργίαν.
'Εδῶ κοντὰ ἕνα καιρὸν σοῦ εἶχεν ἕνα κάστρο,
ὁποῦ στὸν κόσμον ἔλαμπεν ἐδῶ σὰν ἕνα ἄστρο,
'Ελληνικό, παμπάλαιο, πολὺ τῇ ἀληθείᾳ,
διὰ τὸ μεγαλεῖόν του, καὶ πύργους καὶ τειχία.
Μὲ πέτραις μεγαλώταταις αὐτὰ ὅλα κτισμένα,
ἀνδρείας τῆς 'Ελληνικῆς καθρέφτης τὸ καθένα.
Τἄβλεπα καὶ ἐθαύμαζα, κ' ἐλεεινολογοῦσα
τὸ γένος μας τὸ τωρινό, καὶ ἐδακρυῤῥοοῦσα.
Καὶ ὄντως ἀνθρωπάρια, πίθηκας, μασκαράδες
ἐνόμιζα τοῦ λόγου μας, κνώδαλα καὶ μαυράδες.
Θέλ' εἶναι βεβαιότατα ὡς τρεῖς χιλιάδες χρόνοι,
καὶ στέκεται τὸ κτίριο, καὶ φαίνεται, δὲν λιώνει.
Καὶ τὰ δικά μας δὲν περνᾷ χρόνος, καὶ ἀρχηνίζουν
νὰ σκάζουν, νὰ ῥαγίζωνται, καὶ νὰ κοντοκρημνίζουν.
Κ' ἔχομεν μίαν ἔπαρσιν, ἡμεῖς μὲν οἱ σπουδαῖοι,
πῶς καὶ αὐτὸν τὸν Πλάτωνα περνοῦμεν, οἱ χυδαῖοι·
Οἱ ῥήτορες Κικέρωνα, ὁμοῦ καὶ 'Ισοκράτην,
οἱ ἰατροί μας Γαληνόν, ἴσως καὶ 'Ιπποκράτην,

Οἱ φρόνιμοί μας Νέστορα, ἢ καὶ τὸν Παλαμήδη,
αὐτοὶ δὲ οἱ κτιστάδες μας αὐτὸν τὸν Ἀρχιμήδη.
Θεέ μου παντοδύναμε, ἢ γνῶσιν νὰ μᾶς δώσῃς,
ἢ κἂν νὰ στείλῃς ἀπ' τὴν γῆν ὅλους νὰ μᾶς σηκώσῃς.
Γιατί καὶ τὴν ἁγίαν γῆν νὰ τὴν καταπατοῦμεν;
ἀνάξιοι γῆς εἴμεσθεν, ἀνάξιοι νὰ ζοῦμεν.
Ἐδῶ καὶ μίαν, τέκνον μου, κολώνα σοῦ σηκώνει,
ὁποῦ, θαῤῥεῖς, στὰ σύγνεφα μέσα ἐκεῖ τὴν χώνει,
Καὶ ὑψηλὴν καὶ θαυμαστὴν διὰ τὰ μεγαλεῖα,
τῶν λίθων ὄντων δώδεκα, τέρας τῇ ἀληθείᾳ.
Τεράστιον ἀληθινὰ εἶναι αὐτὴ ἡ στήλη,
σωστὰ νὰ τὴν διηγηθῇ δὲν δύναται κοντῆλι.
Ἀπ' τὰ ἑπτὰ θεάματα τῆς γῆς νὰ ἦναι ἕνα
ἡ στήλη ἔπρεπεν αὐτή, ὄντως βεβαιωμένα.
Ἢ κἂν ὄγδοον θέαμα νὰ τὴν ὀνοματίσουν
τὴν στήλην τὴν σαμιώτικην, καὶ νὰ τὴν ἐψηφίσουν.
Ἀπὸ μακρόθεν ὥραις δυὸ τὴν βλέπεις, καὶ σὲ κράζει
νὰ πᾷς διὰ νὰ τὴν ἰδῇς, θαῤῥεῖς, καὶ σὲ φωνάζει.
Ὁ κάθε ἕνας λίθος της (ἄκουσαι, καὶ νὰ φρίττῃς,
καὶ νὰ χαρῇς τὰ μάτια σου, παντοῦ νὰ τὴν κηρύττῃς,)
Ὀκτὼ ἐννέα πιθαμαῖς τὸ πλάτος του μετρᾶται,
εἶναι δὲ σὰν μυλόπετρα πᾶς λίθος, καὶ ὁρᾶται.
Πέντε δὲ πάλιν πιθαμαῖς τὸ χόντρος ὁ καθένας,
τοὺς κίταζα, καὶ ἔχασα καὶ τὴν φωνὴν καὶ φρένας.
Ὡσὰν κ' ἐμένα ἄνθρωποι πεντὲξ νὰ ξαπλωθοῦσι
ἀπάνω του ὅλοι ἐκεῖ, χωρὶς ἄλλο χωροῦσι.
Καὶ ὡς τριάντα πιθαμαῖς τὸ γύρω κάθε λίθος,
μοῦ τὄλεγαν, καὶ ἔλεγα, ὅτι πῶς εἶναι μῦθος.

Ὅτι διήγημα ἐκεῖ εἶναι αὐτὴ ἡ στήλη,
καὶ τὴν ἀκοῦς, καὶ τὴν θωρεῖς στοῦ καθενὸς τὰ χείλη.
Ἀτός μου τοὺς ἐμέτρησα μὲ ἔπαινον μεγάλον
ἐκείνων τῶν κτιτόρων της, τῶν θείων, ὄχι ἄλλων,
Ἐκείνων τῶν ἡρώων της, τῶν ἀληθῶς ἀνθρώπων,
τῶν ἀσεβῶν, ἀλλ' εὐσεβῶν κατὰ ψυχὴν καὶ τρόπον.
Ὅθεν ὁ κτίστης μας Θεὸς αὐτοὺς ἐβοηθοῦσε,
τέτοιαις πέτραις στέκωνε, καὶ ταῖς οἰκοδομοῦσε.
Κ' ἐσυνεργεῖ κεὐφραίνεται Θεὸς ἐπ' ἀληθείας,
εἰς τῶν ἀνθρώπων τῶν καλῶν τὰς τέχνας καὶ σοφίας·
Τὰ ἔργ' αὐτῶν τὰ εὐλογεῖ, καὶ τοὺς τὰ στερεώνει,
καὶ τοὺς σοφίζει καὶ αὐτούς, καὶ τοὺς ἐνδυναμώνει.
Καὶ εἶν' ἀπάνω πανωταῖς πέτραις θημαχωμέναις,
εἰς τόσον ὕψος ὑψηλά, κι' ὅλαις πελεκημέναις,
Ὡσὰν νὰ ἦναι κάσκινα ἕνα ἀπάνω τἄλλο,
ὡσὰν κεφαλοτύρια, πρᾶγμα πολλὰ μεγάλο.
Δὲν εἶναι δὲ καὶ μοναχή, ὑπὲρ τὰς δέκα εἶναι,
αὐτὸ κάνει τὸν θεατὴν φρῖξαι καὶ ἐκπλαγῆναι.
Ὅτι δὲν εἶναι μόνον μιά, πλιὸ παρὰ δέκα εἶναι,
αὐτὴ ὅμως δυνήθηκεν ἕως τοῦ νῦν σταθῆναι.
Θέαμα νᾶναι θαυμαστό, σάλπιγξ καὶ τῆς ἀνδρείας,
τῶν πάλαι προπατόρων μας, ἀλλὰ καὶ τῆς σοφίας.
Καθὼς εἰς τὸ Βυζάντιον ἡ στήλη ἡ σχασμένη
εἶναι ἀπάνω στὸ Τζαρσί, ἡ σιδηροδεμένη,
Κ' ἡ ἄλλη ἡ μονόλιθος στήλη ἡ ξακουσμένη,
εἰς τέσσαρα ποδάρια προύντζινα ἱσταμένη,
Κήρυκες μεγαλόφωνοι, ἡ μὲν Θεοδοσίου,
ἡ δὲ τοῦ Κωνσταντίνου μας ἐκείνου τοῦ Ἁγίου·

Ἐκείνων τῶν ἡρωϊκῶν μεγάλων βασιλέων,
 ἐκείνων τῶν βασιλικῶν ἡρώων καὶ ἐνθέων.
Λείψανα τῆς προχθεσινῆς δικῆς μας ἐξουσίας,
 ἀγάλματα τῆς κραταιᾶς ἐκείνης βασιλείας.
Στολίσματα τοῦ ἱεροῦ βασιλικοῦ μας θρόνου,
 ὑπὸ τοῦ χρόνου ἄφθαρτα καὶ τοῦ παμφθόρου φθόνου.
Γιατὶ τἄλλα τἀφάνισε τοῦ φθόνου ἡ πανώλης,
 πράγματ' ἀξιοθέατα τῆς βασιλίσσης Πόλης.
Καὶ ὡς καθὼς στὴν Αἴγυπτον εἶναι ἡ Πυραμίδες,
 καὶ ὀβελίσκοι ὑψηλοί, ἂν καὶ νὰ μὴν τοὺς ἴδες·
Ἀφ' ὧν δυὸ τρεῖς ἐσήκωσαν, τοὺς πῆγαν εἰς τὴν Ῥώμην,
 οἱ παλαιοί της βασιλεῖς μὲ λαμπροτάτην γνώμην.
Μὲ τὸ νὰ ἦναι δὲ πολλαῖς, καὶ πιάνουν ἕνα τόπον,
 διὰ παλάτι ἀρκετὸν βασιλικῶν προσώπων,
Τοῦ Ξάνθου τὰ παλάτια τώρα τὸν ὀνομάζουν,
 τὸν σπέρνουν ὅμως σήμερον, τὸν σπέρνουν καὶ θαυμάζουν.
Εἶναι κοντὰ στὴν θάλασσα ἐτούτη μου ἡ στήλη,
 ὁποῦ ὡς τώρα ἐπαινεῖ ἐτοῦτο τὸ κοντῆλι,
Ἀπὸ τὸ κάστρο τὸ ῥηθὲν μακρὰν ὡς δύω ὥρας,
 ὀλίγο δὲ σιμώτερα τῆς πρωτευούσης Χώρας.
Ἐδῶ θωρεῖς, ἀγαπητέ, καὶ μίαν πεδιάδα,
 ὁποῦ ξαπλώνει τὸ νησί, γεμάτην πρασινάδα,
Γεμάτην ἀπὸ εὐμορφιά, θαῤῥεῖς, καὶ τὴν κιτάζω,
 καὶ τὸ πολύ της ἴσωμα στέκομαι καὶ θαυμάζω,
Κάστρου καὶ στήλης μεταξὺ ὁμοῦ δὲ καὶ τῆς Χώρας,
 τὸ πλάτος της καὶ μάκρος της εἶναι ὡς δύο ὥρας.
Αὐτὴ ὅλη ποτίζεται μὲ δυὸ καλὰ νεράκια,
 ἀπ' τὰ βουγὰ ἐρχόμενα, κ' εἶναι παντοῦ αὐλάκια.

Καθὼς καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὸν μέγαν Νεῖλον,
 ὁποῦ τὸν μεταφέρουσι παντοῦ, ὡς πᾶσι δῆλον.
Ἐδῶχουν τὰ χωράφια τους, ἐδῶ τἀμπέλιά τους,
 ὅσοι τὴν Χώραν κατοικοῦν, καὶ περιβόλιά τους.
Ἐδῶ καὶ τὸν σαμιώτικον λόγον νὰ καταπαύσω,
 φιλακροᾶμον, ἔπρεπε, καὶ σένα ν' ἀναπαύσω.
Ὅτι θαῤῥῶ, ἀπὸ αὐτὰ τὰ λίγ', ἀκροατά μου,
 ὅλην νὰ ἐκατάλαβες τὴν ἀρετὴν τῆς Σάμου,
Καὶ τὴν καρποφορίαν της καὶ τὴν λαμπρότητά της,
 καὶ τὰ λοιπά της τὰ καλά, καὶ τὰ προνόμιά της.
Διότι γράψαι μὲ τὸν νοῦν τώρα ἐσύ, καὶ πιάσαι,
 ἀπάνω σταῖς κολώναις μου ὅλαις αὐταῖς, καὶ φθιάσαι
Ἕνα παλάτι ἄξιον τοιούτων θεμελίων,
 ὁποῦ καθ' ἄλλο νὰ περνᾷ στοῦ κάλλους τὸ πρωτεῖον,
Τὸν βασιλέα ὕστερα πλάσαι, καὶ κάθισαί τον
 στὸν θρόνον τὸν βασιλικόν, κ' ὡς πρέπει, δόξασαί τον,
Καὶ δός του γιὰ βασίλειον ὄχι τὴν Ἰγγλητέραν,
 τὴν Σικελίαν, τὴν Σαρδώ, τὴν Κρήτην, ἢ ἑτέραν,
Ἀμὴ τὴν Σάμον. διατί; διὰ τὴν εὐμορφιά της,
 διὰ τὴν εὐτυχίαν της καὶ τὰ λοιπὰ καλά της.
Τοιαύτη εἶναι, πεγζαδέ, κοντολογῆς, ἡ Σάμος,
 τὰ δὲ καλά της πλειότερα, παρὰ ὁποῦ ἡ ἄμμος.
Ἔπρεπ' ἐδῶ λοιπὸν ἐγὼ τὸν λόγον μου νὰ στήσω,
 πλὴν μάθε καὶ τὰ ἄλλα της, κρῖμα νὰ σὲ στερήσω.

Περὶ τοῦ ἁγίου Λειψάνου τοῦ Θεολόγου.

Τὰ ἴδες αὐτά, φίλτατε; τὰ ἴδες δίχως ἄλλο,
κ' ἐθαύμασες τὴν Σάμον μου, ποσῶς δὲν ἀμφιβάλλω.

Κι' ἀναμφιβόλως πίστεψε, γιατ' εἶναι Σκοπελίτης
ὁ μάρτυς, ὄχι Σάμιος, μάρτυς ψευδής, παιδί της.
Καὶ διατὶ οἰκοδομὴ τοιαύτη θέλει τόπον,
τὸν ἐκλεκτότερον τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων.
Δὲν εἶναι μόνον τόσα δὲ τὰ θαύματα τῆς Σάμου,
εἶναι καὶ ἄλλα περισσὰ τοιαῦτ', ἀκροατά μου.
Ὅθεν σὺ ἔχεις νὰ ἰδῇς καὶ ἄλλο πλιὸ μεγάλο,
καὶ νὰ θαυμάσῃς πλειότερο εἰς τοῦτο δίχως ἄλλο,
Ἐδῶ στὴν πολυθαύμαστον Σάμον προωρισμένον
παρὰ τοῦ Παντοκράτορος, καὶ περιωρισμένον.
Ἐδῶ θωρεῖς, πατέρα μου, ἐδῶ θωρεῖς, καὶ βλέπεις
θέαν ἁγιοθέατον, καὶ τὴν ψυχήν σου τέρπεις.
Ἐδῶ θωρεῖς, πλὴν ἂν χωρῇς, ἂν ἦσ' ἐκ τῶν ἀξίων,
τἄγια θεωροῦνται γὰρ πάλιν ἐκ τῶν Ἁγίων,
Θωρεῖς ἐδῶ, παμφίλτατε, βλέπεις ἐδῶ, υἱέ μου,
ἄχ, καὶ ἂς ἤμουν ἄξιος κ' ἐγὼ γιαὐτό, θεέ μου,
Τὸ λείψανον τὸ ἅγιον, τὸ ἀποκεκρυμμένον
τοῖς πᾶσιν ὡς τὴν σήμερον, καὶ τὸ ἐξακουσμένον,
Λείψανον τὸ παρθενικὸν ἐκείνου τοῦ Παρθένου,
τοῦ Θεολόγου Μαθητοῦ, τοῦ καὶ ἠγαπημένου.
Αὐτὸ μετέστη, λέγουσιν, εἰς ἕνα τῶν σπηλαίων,
εἰς ἕνα ὄρος ὑψηλόν, καὶ τῶν πολλὰ τραχέων.
Καὶ ὅλοι σ' αὐτὸ πείθονται, καὶ τὸ ὁμολογοῦσι,
καὶ διὰ τὸ κανδήλιον, ὁποῦ ἐκεῖ θωροῦσι
Τὴν νύχτ' ἀπὸ τὸ πέλαγος πολλοί, καὶ προσκυνοῦσι,
ὅσοι τὸ μέρος πλέουσιν αὐτό, καὶ τὸ περνοῦσι.
Καὶ διατὶ ἡ Σάμος μου αὐτή, ὁποῦ παινεῖται,
ἀνάμεσα στὴν Ἔφεσον, καὶ εἰς τὴν Πάτμον κεῖται,

Ὁποῦ ὁ Θεολόγος μας μὲ τούταις καὶ ταῖς δύο
εἶχε νὰ κάμῃ πλειότερο ἐν τῷ παρόντι βίῳ.
Τόσον ὁποῦ στὴν Ἔφεσον καὶ τὴν Ὑπεραγίαν
ὁ Θεολόγος ἔφερε, κατὰ τὴν ἱστορίαν,
Καὶ κατὰ τὴν ἐπιστολὴν Συνόδου τῆς Ἁγίας
πρὸς τὸν λαὸν τῆς Πόλεως, Συνόδου Ἐφεσίας.
Τρίτον, ὅτι οἱ ἱερεῖς πάντοτε δὲν ὀκνεύουν
ὅλοι κοινῶς τὸν Ἅγιον αὐτὸν νὰ μνημονεύουν,
Στὸν Ὄρθρον, στὸν Ἑσπερινόν, καὶ εἰς τὴν Λειτουργίαν,
εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν πᾶσαν Ἀκολουθίαν.
Πρᾶγμα ὁποῦ δὲν γίνεται εἰς ἄλλας Ἐκκλησίας
Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, μὴν οὔσης συνηθείας.
Ἐδῶ μόνον γινόμενον, καὶ εἰς τὴν Πάτμον πάλιν,
διὰ τὴν Ἀποκάλυψιν ἐκεῖσε τὴν μεγάλην.
Φῶς φανερὸν πῶς ὁ Θεὸς γιὰ τὸν Ἀπόστολόν του,
ἐπρόσταξε νὰ λέγεται τὄνομα τὸ δικόν του.
Ἢ εἶναι στὸν παράδεισον, καθὼς τινὲς μιλοῦσι,
μὲ τὸν Ἠλίαν καὶ Ἐνώχ, κι' αὐτὸς ἐκεῖ, καὶ ζοῦσι.
Ἢ ἂν δὲν εἶναί το ἐκεῖ, εἶναι βεβαιωμένα
ἐδῶ εἰς τοῦτο τὸ νησί, διὰ τὰ εἰρημένα.
Δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν ἐκεῖ νὰ ἀνεβοῦσι
διὰ κρημνοὺς τοὺς φοβερούς, νὰ πᾶν νὰ τὸ ἰδοῦσι.
Πολλοὶ πολλὰ ἐπάσχισαν, πλὴν πάντοτε ματαίως,
κανεὶς δὲν ἀξιώθηκεν, ἢ παλαιός, ἢ νέος.
Θωρεῖς ἐδῶ δὲ περισσὰ σπήλαια καὶ κελλία
ἀνδρῶν Ὁσίων παλαιῶν, καὶ χαίρει ἡ καρδία.
Ἐκ τούτων ἴσως μπόρεσε καμμιὰ ψυχὴ ἁγία
ἀγάπῃ πρὸς τὸν Ἅγιον μεγάλῃ καὶ τελείᾳ,

Νὰ τὸ ἰδῇ τὸ λείψανον αὐτὸ δυνάμει θείᾳ,
ὅτι ἀλλιῶς δὲν δύναται δύναμις ἀνθρωπεία.
Καὶ μέσα εἰς τὰ σπήλαια, κόκκαλα κ' Ἐκκλησίαι,
ὄντας σ' αὐτοὺς τὰ σπήλαια καὶ τάφοι καὶ οἰκίαι.
Μέσα εἰς ἕνα σπήλαιον (ἀμὴ πολλὰ μεγάλο,
θαῤῥῶ, δὲν εἶναι σὰν αὐτὸ στὴν Σάμον ὅλην ἄλλο,
Ὁποῦ νὰ μὲ πιστεύσετε, τῆς Βαλιδὲς τὸ χάνι,
τὸ εἰς Κωνσταντινούπολιν, αὐτὸ μέσα τὸ βάνει,
Ἂν ἦτον ὑψηλότερο καὶ φωτεινό, περνοῦσε
κεῖνο τὸ μωραΐτικο, καὶ μέσα τὸ χωροῦσε·
Κ' ἐκεῖνο τοῦ Ὁμήρου δέ, ὁποῦ ἐκατοικοῦσε
ὁ Κύκλωψ ὁ Πολύφημος, καὶ πρόβατα βοσκοῦσε,
Καὶ ὁ μαργέλος Ὀδυσσεὺς μὲ τὸ γλυκὸ κρασάκι
τὸν μαῦρον τὸν ἐτύφλωσεν, ὁποὖχε στὸ τλουμάκι·
Αὐτὸ εὑρίσκεται κοντὰ στὸ κάστρο ὁποῦ εἶπα,
καὶ ἔχει ἔμπασμα μικρό, καὶ φαίνεται σὰν τρύπα·)
Εἰς τοῦτο μέσα τὸ λοιπὸν εἶν' Ἐκκλησία μία,
ἐδῶ στὸ ἔμπασμ' ἄλλη μιά, εἶναι ἡ Παναγία,
Καὶ λέγεται *Σπηλιανή*, πρεπόντως, Παναγία,
ἡ χάρις της καὶ ἡ εὐχὴ σκέπη μας, σωτηρία.
Εἶναι δὲ ἡ εἰκόνα της ἀρχαία καὶ πετρίνη,
τὸ μάκρος δύο πιθαμαῖς, ἡ πέτρα δὲ κοκκίνη.
Ὄπισθεν δὲ τοῦ βήματος μέσα εἰσὲ λακκάκι
βρύει, κ' εὑρίσκεται ἐκεῖ γλυκύτατο νεράκι.
Εἰς ἄλλο μέρος πάλιν δὲ εἶναι καὶ δυὸ σκαμμέναις
στέρναις ἀπὸ τὸ παλαιό, μεγάλαις, γεμισμέναις
Ἀπ' τὰ νεροσταλάματα ὁποῦ ἐκεῖ σταλάζει
τὸ μέγα σπήλαιον αὐτὸ ὁλοχρονῆς, καὶ στάζει.

Πράγματα όπου μ' έκαμαν, αύταις κή 'Εκκλησία,
καὶ νὰ δοξάσω τὸν Θεόν, καὶ ναὐφρανθ' ἡ καρδία.
Μέσα ἐμπαίνωντας ἐγώ, οἱ μετ' ἐμοῦ κρατοῦσαν
μίαν λαμπάδα ὁ καθ' εἷς, καὶ ἐπεριπατοῦσαν.
Κ' ἔφθασα εἰς ταῖς ἄκραις του περίεργος ὡς ὤντας,
τὴν φυσικήν μου ὄρεξιν σωστὰ πληροφορῶντας.
Φύσει γὰρ πάντες ἄνθρωποι, φησὶν ὁ Σταγειρίτης,
ὀρέγονται νὰ ξεύρουσι καὶ νέος καὶ πρεσβύτης.
Οἱ Σάμιοι γιὰ τὸ πολὺ τὸ βάθος καὶ σκοτίδι
τρέμουν νὰ τὸ γυρίσουσι, σὰν νᾆναι μέσα φίδι.
Καὶ λέγουν πῶς τὸ σπήλαιον δὲν ἔχει ἄκρην, τέλος,
καὶ εἶναι μία καὶ αὐτὸ μυθολογία, γέλως.
Ἡ Ἄντρος νῆσος λέγεται πῶς καὶ ἐκείνη ἔχει,
γιὰ τοῦτο *Ἄντρος* λέγεται, πολλὰ γὰρ περιέχει.
Τέτοια ὅμως σπήλαια δὲν εἶναι, λογιάζω,
οὐδὲ στὴν Ἄντρον οὐδ' ἀλλοῦ, λογιάζω καὶ σᾶς τάζω.
Ἐδῶ, ἀφέντη μου, θωρεῖς καὶ τὸ τοῦ Πυθαγόρα
τοῦ περιφήμου σπήλαιον, καὶ τότε δὲ καὶ τώρα,
Ὁποῦ ἐκ παραδόσεως ἔχουσιν οἱ Σαμιῶται,
πῶς εἰς αὐτὸ ἀσκήτευεν ὁ Πυθαγόρας τότε.
Καὶ ἡ συνείδησις εὐθὺς ἐκεῖ θέλει σὲ πλήξει,
καὶ πόσον ἁγιώτερος εἶναι σὲ θέλει δείξει,
Ὁ Ἕλληνας φιλόσοφος αὐτὲς ἀπὸ ἐσένα,
καὶ ἐνταυτῷ ἀπὸ ἐμέ, τὸν ὀκνηρὸν ἐμένα.
Ὁποῦ τὸν κόσμον καὶ ἡμεῖς δὲν τὸν ἀπαρατοῦμεν,
νὰ πᾶμε ν' ἀσκητεύσωμεν, στὰ σπήλαια νὰ μποῦμεν.
Μάλιστα ὄντες μαθηταὶ ἑνὸς ὁποῦ γεννήθη
στὴν φάτνη καὶ στὸ σπήλαιον, καθὼς μᾶς ἱστορήθη.

Καὶ κατοικοῦντες μάλιστα ἐν' ἄλλον κόσμον τώρα,
ὄχι τὸν κόσμον τοῦ σοφοῦ ἐτούτου Πυθαγόρα.
Ὅτι αὐτὸς ὠνόμασε *κόσμον*, τὸν κόσμον λέγω,
αὐτὸς πρῶτος ὁ ἄνθρωπος, τὸ λέγω δὲ καὶ κλαίγω.
Ὅτι ὁ κόσμος ὁποῦ νῦν ἡμεῖς τὸν κατοικοῦμεν,
παραχωρήσει τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν περιπατοῦμεν,
Χειρότερος ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἠμπορεῖ νὰ γένῃ,
μάρτυρες καὶ οἱ ζωντανοί, καὶ οἱ ἀποθαμμένοι·
Μάρτυρες δὲ καὶ Ἄγγελοι, δαίμονες, καὶ στοιχεῖα,
καὶ τὰ ἀναίσθητα αὐτά, ὅλα τῇ ἀληθείᾳ.
Κι' ἂν ἀνασταίνουνταν αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας τώρα,
τοῦ πρώην κόσμου ὁ νουνός, δὲν ζοῦσε μίαν ὥρα.
Καὶ ἂν ἐζοῦσε, παρευθύς, δὲν ἤθελε μιλήσῃ,
ἤθελε χάσει τὴν φωνήν, τὸ στόμα του νὰ κλείσῃ.
Ἤθελε μείνει ἄλαλος, βουβὸς δεκαετίαν,
ὄχι καθὼς ἐδίδασκε σιγὴν πενταετίαν.
Οἱ τρεῖς οἱ φίλοι τοῦ Ἰὼβ βλέποντες πληγωμένον
αὐτὸν τὸν φίλον τους Ἰώβ, κ' ἔτζι καταστημένον,
Ἑπτὰ μέραις δὲν σύντυχαν, ἐδέθηκεν ἡ γλῶσσα,
καὶ ἡ φωνή τους πιάσθηκεν εἰς τὰ κακὰ τὰ τόσα.
Ὁ Πυθαγόρας βλέπωντας τὸν κόσμον χαλασμένον,
διεφθαρμένον πανταχοῦ, κ' ἔτζι καταντημένον,
Ὑπόθεσις νὰ βουβαθῇ, νὰ τοῦ δεθῇ ἡ γλῶσσα,
εἰς τὰ μεγάλα καὶ φρικτὰ κακὰ τοῦ κόσμου τόσα.
Εὐθὺς δ' ὁποῦ συντύχαινεν, ἤθελε τοῦ ἀλλάξει
τὸ ὄνομά του τὸ καλό, δὲν ἤθελε βαστάξει.
Καὶ ἀκοσμίαν βδελυράν, καὶ ἄκραν ἀκοσμίαν
τὸν ὀνομάσει ἤθελε, δίχως ἀμφιβολίαν.

Κιτάζωντας ὡς πρὸς ἡμᾶς, στὴν τόσην μας κακίαν,
ὄχι δὲ ὄχι πρὸς Θεόν, πρὸς τὴν δημιουργίαν.
Διότι ὡς πρὸς τοῦ Θεοῦ τὴν κτίσιν καὶ σοφίαν
κόσμον τὸν ὠνομάτισεν, ὡς ὅλων εὐκοσμίαν.
Νὰ ζοῦσεν ὁ Δημόκριτος, τὸν κόσμον νὰ θωροῦσε,
ἀπὸ τὰ γέλια ἔσκαζε, βέβαια δὲν βαστοῦσε.
Καὶ πάλιν ὁ Ἡράκλειτος, ἢ ἤθελε κτηκιάσει,
ἢ ἀπ' τὸ κλάμα τὸ πολὺ αὐτὸς ἤθελε σκάσει.
Πρὸς τούτοις βλέπεις μὲ καλὸ εἰς τὸ νησὶ τῆς Σάμου
κάμποσα Μοναστήρια, ἂν θέλῃς, Ἀρχοντά μου.
Βλέπεις ἐκεῖ στὸ Βλαμαρὴ τὸ τῆς ἁγίας Ζώνης
τῆς Παναγίας, τῆς χρυσῆς ζώνης ψυχῆς μου μόνης.
Βλέπεις στὸν Κότζκα μὲ καρδιὰ πολλὰ εὐφραινομένην
τὴν Παναγίαν Δέσποιναν, τὴν καὶ Φανερωμένην.
Βλέπεις ἀπάνω στὰ βουνὰ μὲ ἄκραν εὐθυμίαν
τὴν Παναγίαν τοῦ Βροντᾶ, μέσα στὴν ἐρημίαν.
Βλέπεις εἰς τἆλλα τὰ βουνὰ μὲ εὐφροσύνην πάλιν
Τὴν Παναγίαν Δέσποιναν, ὀνόματι μεγάλην.
Ὦ Παναγία Δέσποινα, στὰ Μοναστήριά σου
καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας σου, καὶ εἰς τὰ θαύματά σου,
Ἐγέμισε καὶ ἡ στεργιά, καὶ ὅλα τὰ νησία,
ἀπὸ τοὺς θαυμασίους σου Ναούς σου, Παναγία.
Γιατί; γιατὶ ἐγέμισε καὶ ἡ ἁγιωσύνη
ἡ σὴ τὸν κόσμον ἅπαντα, καὶ ἡ μεγαλωσύνη.
Πρὸς τούτοις πᾶσιν, ἀδελφέ, βλέπεις τὸ Μοναστῆρι
καὶ τοῦ τιμίου μου Σταυροῦ, ὅστις ἡμᾶς συντήρει,
Μ' ἕνα νερὸ πολλὰ πολύ, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν
ἐξέρχεται ποταμηδόν, κ' εὐφραίνει τὴν καρδίαν,

Καὶ σὲ δροσίζει, ὅταν πᾷς, ἔστωντας διψασμένος,
σοῦ πλύνει καὶ τὸ πρόσωπον, ἔστωντας ἱδρωμένος
Ἀπὸ τὸν κόπον τοῦ βουνοῦ, ὁποῦ τὸ ἀνεβαίνεις,
καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον τὸ τοῦ Σταυροῦ πηγαίνεις.
Καὶ πρέπει, ὅτι καὶ Χριστὸς χθὲς τὸν Σταυρὸν βαστῶντας,
ἀνέβαινε τὸν Γολγοθᾶ αἷμα δρωμένος ὤντας.
Καὶ τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ βλέπεις τὸ Μοναστῆρι,
οὗ ταῖς πρεσβείαις ὁ Θεὸς τὴν Σάμον διατήρει.
Βλέπεις καὶ ἄλλα πράγματα, ἄξια θεωρίας,
αὐτῆς ὁποῦ σὲ ἐπαινῶ μετ' ἄκρας ἀληθείας.
Βλέπεις ἐδῶ δυὸ ποταμούς, λέγω τοὺς πλιὸ μεγάλους,
(διότι ἔχει ποταμούς, ὅμως μικρούς, καὶ ἄλλους),
Ἕνας τρυπᾷ μίαν χοντρὴν πέτρα, καὶ διαβαίνει,
καὶ ἀπὸ πάνω περπατεῖ ἄνθρωπος καὶ πηγαίνει.
Ὁποῦ σοῦ χύνουν τὰ βουνὰ πάντα, καὶ κατεβάζουν,
καὶ εὐμορφιαῖς γιὰ λόγου σου χίλιαις κατασκευάζουν.
Εἰς τὰ κατώτερα τῆς γῆς μέρη σὲ κατεβάζουν,
εἰς ταῖς καλλήτεραις δροσιαῖς καὶ χάρες σὲ ἐμπάζουν.
Βουνὸ ἐδῶ, βουνὸ ἐκεῖ, κι' ἀνάμεσά τους τρέχει
ὁ ποταμὸς ὁλοχρονῆς, καὶ στάσιμο δὲν ἔχει.
Ἐκεῖ δὲ μέσα ὤντας σύ, τί ἀγαπᾷς, εἰπέ μου,
καὶ δὲν τὸ ἔχεις πλούσιο πάραυτα, πεγζαδέ μου;
Ἐκεῖ λοιπὸν πηγαίνωντας διὰ νὰ εὐθυμήσῃς,
τῆς φυλακῆς τὰ βάσανα διὰ νὰ λησμονήσῃς,
Καὶ νἀνασάνῃς λίγο τι διὰ νὰ μὴ κτηκιάσῃς,
θυμούμενος τὰ πάθη σου, καὶ νιότη χρυσῆ χάσῃς,
Εὐθὺς ὁποῦ μὲ τ' ἄλογον στὸν τόπον αὐτὸν φθάσῃς,
στὰ χείλη του τὰ δροσερὰ νὰ πάγῃς νὰ πλαγιάσῃς.

Στρώσιμο δὲν χρειάζεσαι, ἔχει ἐκεῖ στρωμένα
ὁ ποταμὸς λογῆς λογιῶν χόρτα χαριτωμένα,
Χαριτωμέν' ἀληθινὰ χορτάρια καὶ βαμμένα,
σοῦ κάνουν ἕνα σετζαδέ, θαῦμα βεβαιωμένα.
Καὶ κόσμον καὶ ἐγκόσμια εὐθὺς νὰ τὰ ξεχάσῃς,
καὶ Πογδανιὰ δὲ καὶ Βλαχιὰ μηδὲ νὰ ὀνομάσῃς.
Ταῖς πίκραις, τὰ φαρμάκια, ὅλα νὰ τὰ ξεράσῃς,
μὴν ἀποθάνῃς πρὸ καιροῦ, πριχοῦ σὺ νὰ γηράσῃς·
Νὰ ξανανιώσῃς, ἀδελφέ, νὰ ξαναδυναμώσῃς
καὶ τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ δόξαν, τιμὴν νὰ δώσῃς.
Δὲν εἰμπορεῖ ἰατρικό, ἔστω τοῦ Νικολάκη,
δὲν δύναται καθάρσιο, ἔστω καὶ τοῦ Φωτάκη,
Ἀπὸ τὸ πάθος, ἀδελφέ, τόσο νὰ σὲ παστρέψῃ,
ἀπὸ τὸν πόνον καὶ καϋμὸν τόσο νὰ σὲ γιατρέψῃ,
Καθὼς χόρτο τὸ πράσινο, καθὼς ἡ ἡσυχία,
καθὼς τρεχάμενο νερό· αὐτὰ τῇ ἀληθείᾳ,
Αὐτὰ διασκεδάζουσι τὴν λύπην τοῦ ἀνθρώπου,
αὐτὰ ἀνοίγουν τὴν καρδιὰ καὶ ὄψιν τοῦ προσώπου.
Βλέπεις λοιπὸν κι' ἄλλα πολλὰ ἄξια θεωρίας,
αὐτῆς ὁποῦ ὑπόκειται, οἴμοι τῆς δυστυχίας!
Μαζὶ μὲ ὅλα τὰ νησιὰ εἰς τὸν ζυγὸν δουλείας
μιᾶς δουλίδος γυναικὸς Ἄγαρ τῆς Αἰγυπτίας.
Εἰς τὸ Τζαμὶ τοῦ Τοπχανᾶ πληρώνει τὸ κατ' ἔτος
πέντε καὶ εἴκοσι πουγγειά. εἴθε δὲ μόνον φέτος.
Αὐτὴ ὁποῦ τὸ παλαιὸν βασίλευεν, ἀνθοῦσεν
ὡς κρῖνον μέσα στὰ νησιά, καὶ ἐμοσχοβολοῦσεν,
Αὐτὴ ὁποῦ τὸ παλαιὸν βασίλευε, πετοῦσεν
ὡς ἀετὸς εἰς τὰ ψηλά, καὶ ἀεροβατοῦσεν,

Αὐτὴ ὁποῦ ἕναν καιρὸν βασίλευ' εὐτυχοῦσε,
   καὶ τόσα εὔμορφα λαμπρὰ πράγματα ἠμποροῦσε,
Μέσα εἰς ὀγδοήκοντα μίλια νὰ ξαπλώνῃ,
   καθὼς ὁ λόγος μου αὐτὸς ἐδῶ σᾶς φανερώνει,
Ὁποῦ ἐγὼ τὰ σιωπῶ διὰ τὴν συντομίαν,
   ὁποῦ ἐγὼ τὰ μαρτυρῶ δίχως ζηλοτυπίαν,
Ὁποῦ ἐγὼ τὰ ἔβλεπα, κ' εὐφραίνουμουν μεγάλως,
   ὁποῦ ἐγὼ τὰ χάρηκα αὐτά, οὐδεὶς ὡς ἄλλος,
Ὁποῦ ἐγὼ τἀφράνθηκα καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων,
   ὁποῦ ἐγὼ τἀπόλαυσα καὶ διὰ τῶν πραγμάτων.
Αὐτὴ μήτηρ ἐστάθηκε καὶ τοῦ προειρημένου,
   τοῦ Πυθαγόρου τοῦ σοφοῦ, καὶ πολυτιμημένου,
Καὶ τῆς Σιβύλλης τῆς μιᾶς(α) τῆς ἀπὸ τῆς χορείας
   τῶν Σιβυλλῶν τῶν θαυμαστῶν ἕνεκεν τῆς σοφίας,
Καὶ τοῦ ἀρχαίου καὶ σοφοῦ ἐκείνου Κρεωφύλου
   εἰς τοῦ Ὁμήρου τὸν καιρόν, καὶ ἔτι τοῦ Χοιρίλου,
Ὁποῦ μὲ στίχους ἔγραψε καιρὸν εἰς τὸν ἀρχαῖον
   τὴν κατὰ Ξέρξου ἔνδοξον νίκην τῶν Ἀθηναίων.
Κ' ἕνα φλωρὶ στὸν στίχον του πῆρε, θαῤῥῶ, ἢ γρόσι,
   ἀμὴ ἡ ἐκλαμπρότης σου τί θέλεις νὰ μὲ δώσῃ;
Καὶ πολλῶν ἄλλων καὶ σοφῶν καὶ στρατηγῶν ἀξίων,
   εἰς τοὺς καιροὺς τοὺς παλαιοὺς ὀνομαστῶν ἀνδρείων.

Ἱστορία περὶ Πολυκράτους.

   Αὐτὴ χρημάτισε πατρὶς καὶ τοῦ εὐτυχισμένου
   τοῦ Πολυκράτους ἐκεινοῦ, ῥηγὸς τοῦ ξακουσμένου,
Ὅτι ποτὲ δὲν ἔλαβε καμμίαν δυστυχίαν,
   ἢ λυπηρὸν συμβεβηκός, ἀλλ' ὅλο εὐτυχίαν.

(α) Ἡροφίλης ὀνόματι.

Αἰγύπτου δὲ ὁ Ἄμασις, φίλος του ἀκριβός του,
τὸν ἐσυμβούλευσε σοφῶς διὰ τοῦ γράμματός του,
(Ὅτι ἐκεῖνος πρόβλεπε, πῶς μία εὐτυχία
ὡσὰν αὐτὴ ἔχει κακὰ τέλη τῇ ἀληθείᾳ·)
Νὰ κάμῃ εἰς τοῦ λόγου του αὐτὸς νὰ προξενήσῃ
πρᾶγμα, ὁποῦ κατάκαρδα αὐτὸ νὰ τὸν λυπήσῃ.
Ὁ Πολυκράτης πίστευσε· μίαν ἡμέρα πέρνει
τοὺς Ἄρχοντας, καὶ στὸ γιαλὸ κάτω ἐκεῖ τοὺς φέρνει.
Ἴσως ἐκάθισε κι' αὐτὸς σ' ἐκεῖνο τὸ παλάτι,
ξεχωριστό, ὡς εἴπαμεν, τῷ κάλλει καὶ τῷ κράτει.
Ἢ ἴσως ἤτονε αὐτὸς κτίτωρ τοῦ παλατίου,
καὶ κολωνῶν τῶν ὑψηλῶν ἐκείνου τοῦ ἰδίου.
Καὶ σεργιανίζωντας μ' αὐτοὺς ἐκεῖ στὸ περιγιάλι,
τὸ δακτυλίδι τὸ χρυσὸ ἀπ' τὸ δακτύλι βγάλει,
Σμαράγδι δακτυλίδι δέ, σμαράγδι δὲ τοιοῦτον
στὴν λάμψι, καὶ στὸ σχῆμά του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πλοῦτον,
Ὥστε ὁποῦ ἦτον καλὸ διὰ νὰ τὸν λυπήσῃ
οὐ μόνον, ἀμὴ δυνατὸν καὶ νὰ τὸν ἀῤῥωστήσῃ.
Ἔτυχε καὶ τεχνίτου δὲ δουλειὰ τοῦ πλιὸ ἀρίστου
εἰς τοὺς καιροὺς τότ' ἐκεινοὺς ἀπ' ὅλους καὶ καλλίστου.
Τοῦτο τραβῶντας τὸ λοιπὸν ἀπὸ τὸ δάκτυλόν του,
τὄῤῥιξεν εἰς τὴν θάλασσαν μὲ ἄπειρον καϊμόντου.
Ἕνας ψαρᾶς ψαρεύωντας, πιάνει ἕνα ψάρι,
ὁ βασιλέας ἄξιος αὐτὸ γιὰ νὰ τὸ πάρῃ·
Ὅθεν τὸν βασιλέα του πεσκέσι τὸ προσφέρει.
τὸ πῆραν νὰ τὸ πλύνουσι τὸ ψάρι οἱ μαγέροι,
Καὶ σχίζωντάς το ηὕρασι μέσα τὸ δακτυλίδι,
τρέχει ὁ πρῶτος ἀπ' αὐτοὺς τῷ βασιλεῖ τὸ δίδει.

Ὅθεν ἀφοῦ ἐδόθηκε πάλιν τοῦ βασιλέως,
ὁ βασιλέας ἔκθαμβος ἔγινε, καὶ δικαίως.
Καὶ προσκαλεῖ τοὺς Ἄρχοντας, καὶ τοὺς ἐδιηγεῖται
τὴν ἱστορίαν, ὡς καθὼς ἔγινε, κι' ἐξηγεῖται.
Ἔκθαμβοι γεγονότες δέ, κ' ἐκεῖνοι, καὶ δικαίως,
τὄγραψεν εἰς τὸν φίλον του τὸν Ἄμασιν εὐθέως.
Ἀντέγραψεν ὁ Ἄμασις, Αἰγύπτου βασιλέας,
ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας τελευταίας,
Δὲν εἶναι πλέον φίλος του, διὰ νὰ μὴ συμπάθῃ,
ἢ καὶ νὰ μὴ συλλυπηθῇ ὕστερον εἰς τὰ πάθη,
Εἰς τὸ κακὸν ὁποῦ σ' αὐτὸν εἶναι προωρισμένον,
νὰ τοῦ συνέβη νὰ τὸν βρῇ, καὶ ἀποφασισμένον.
Κάμποσοι χρόνοι πέρασαν, κ' ἡ ἐνδοξότητά του
ὡσὰν καράβι πλέωντας μὲ ὅλα τὰ πανιά του,
Καὶ μὴ φυσῶντας ἄνεμος σφοδρὸς ἢ ἐναντίος
εἰς τῆς ζωῆς τὸ πέλαγος τόσον καιρὸν τελείως,
Ὀροίτης ἕνας Ἡγεμὼν ἀπὸ ἐκεῖ κοντά του
τοῦ μέρους τῆς Ἀνατολῆς, τοῦ γράφ' ἡ ἀφεντιά του,
Νὰ πάγῃ εἰς τοῦ λόγου του γιὰ νὰ τοῦ ἐγχειρίσῃ
τὸν πλοῦτόν του, τὰ ἄσπρα του, καὶ πάλιν νὰ γυρίσῃ.
Διότι ἔβαλε σκοπόν, καὶ εἶχε μελετήσει
τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν διὰ ν' ἀποστατήσῃ.
Καὶ διὰ νὰ τὸν σύρῃ δέ, γράφει, πῶς τοῦ χαρίζει
τὸ ἥμισυ ἀπὸ αὐτά, αὐτὸς νὰ τὰ ὁρίζῃ,
Νὰ τὰ ξωδιάσῃ ἄδεια εἰς τὸ νὰ πολεμήσῃ,
νὰ κυριεύσῃ τῶν νησιῶν, ὡς θέλει, νὰ ποιήσῃ.
Ὁ Πολυκράτης ἀγκαλὰ ἤτονε φορτωμένος
ἀπὸ φιλαργυρίαν, ναί, καὶ δόξαν ὁ καϊμένος,

Καὶ διὰ δυὼ τρία νησιὰ εἶχεν ἐπιθυμίαν,
νὰ τὰ ὁρίσῃ πρὸ πολλοῦ, διὰ φιλοδοξίαν,
Μ' ὅλα αὐτὰ δὲν πίστευσεν εὐθὺς μὲ εὐκολίαν,
ἀλλ' ἔστειλ' ἕνα του πιστὸν διὰ πληροφορίαν.
Τοῦτος πηγαίνωντας ἐκεῖ, ὁ Πέρσης καὶ τεχνίτης,
ὀκτὼ σακκιὰ ὅλο φλωριὰ τοῦ δείχνει ὁ 'Οροίτης.
'Ο Σάμιος τὰ ἄνοιξε, τὰ βλέπει, τὰ πιάνει,
ἀμὴ τὸ χέρι του βαθειὰ τὸ κούτζουρο δὲν βάνει,
Διὰ νὰ πάρῃ νὰ ἰδῇ ἂν ἦναι ὡς τὸν πάτον
ὅλο φλωρὶ κάθε σακκί, ὡς φαίνεται, γεμάτον.
Γιατ' ἦταν μόνον τὰ φλωριὰ ἀπάνω τους χυμένα,
πέτραις δ' ὡς τὸ κεφάλι του τὰ εἶχε γεμισμένα.
Γιὰ νὰ πλανέσῃ τὸν πτωχὸν τύραννον Πολυκράτη,
διὰ κανένα πάθος του ὁποῦ αὐτὸς ἐκράτει.
'Εγύρισεν ὁ ἄνθρωπος, λέγει τοῦ ἀφεντός του,
ὅ,τ' εἴδασι τὰ μάτιά του, κ' ἔπιασε καὶ ἀτός του.
'Ο Πολυκράτης δὲ αὐτὸ ν' ἀκούσῃ ἐλωλάθη,
νὰ τὸν κρατήσῃ ἄνθρωπος τρόπος καὶ δὲν ἐστάθη.
'Ο Πολυκράτης καὶ καλὰ πλέον ἐδαιμονίσθη,
ἀκούωντας σακκιὰ φλωριά, καὶ ἐπεριοδίσθη.
'Η ὥρα τὸν ἐφαίνουνταν μέρα, κ' ἡμέρα χρόνος,
ἕως νὰ πάγῃ νὰ τὰ 'δῇ αὐτὸς ἀτός του μόνος.
Τὸν συντυχαίνουν συγγενεῖς, τὸν συμβουλεύουν φίλοι
νὰ μὴν ὑπάγῃ, νὰ σταθῇ, τοὺς μάλιασαν τὰ χείλη.
'Αμὴ ἀκούει ὁ κουφός; βλέπει ὁ τυφλωμένος;
τυφλώθηκε, κουφάθηκε, πλέον ὁ μαυρισμένος.
Τὸν Πολυκράτη τίς κρατεῖ; τίς πλιὸ τὸν ἐμποδίζει;
τὰ ἄσπρα τὸν ἐπροσκαλοῦν, ὁ φίλος ἂς γκαρίζῃ.

Τὰ φλωριὰ μέσ' ἀπ' τὰ σακκιὰ μιλοῦν καὶ τὸν ἐκράζουν,
ὡσὰν γαδάροι οἱ δικοὶ καὶ φίλοι ἂς φωνάζουν.
Καὶ τὰ σακκιὰ δὲ περισσά, ὀχτώ, ἀνάθεμά τα,
καὶ ὄχι γρόσα, μὰ φλωριά, ὡς τὴν κορφὴν γεμάτα.
Κι' ὄχι τουρβάδες, μὰ σακκιά, καὶ μηδὲ κἂν δισάκκια,
κ' ἴσως μεγάλα τὰ σακκιά, κι' ὡς τὸν λαιμὸν φλωράκια.
Ποῦ συμβουλὴ πλιὸ νὰ πιασθῇ; ποῦ λόγος νὰ ἰσχύσῃ;
ποῦ ῥήτωρ, ποῦ διδάσκαλος, ὅσο καὶ ἂν πασχίσῃ;
Ὁ χρυσὸς στέκει καὶ μιλεῖ, καὶ πλιὸ 'Αριστοτέλης
ἀκούεται· κοντολογῆς, χρυσέ μου, τί τὰ θέλεις;
Ὁ Πολυκράτης ἀκρατὴς τοῦ ἀξιώματός του,
ἀνάξια κινούμενος καὶ τοῦ ὀνόματός του,
Δίχως πτερὰ καὶ δίχως νοῦν, εὐθὺς εἶχε πετάξει,
καὶ εἶχε πάγει τὰ σακκιὰ μὲ τὰ φλωριὰ ν' ἀρπάξῃ.
'Οροίτης ὁποῦ πρόσμενεν αὐτὸς πότε νὰ φθάσῃ,
ἐπρόσταξε καὶ πάραυτα τὸν εἶχασι κρεμάσῃ.
Καὶ ἔπαθε τὸ ἴδιον, ὁποῦ τῇ ἀληθείᾳ
ὁ Πολυμήστωρ ἔπαθεν. ἰδοὺ ἡ ἱστορία.
Τῆς Θρᾴκης ἦτον βασιλεύς, ὁπόταν τὴν Τρῳάδα
ἐπολεμοῦσε παλαιὰ Ἑλλήνων ἡ ἀρμάδα.
Πρίαμος δὲ ὁ βασιλεὺς Τρῳάδος θεωρῶντας
τὸν τῆς Τρῳάδος κίνδυνον, κ' ὡς πρέπει προνοῶντας,
'Εμάζωξε τὸν πλοῦτόν του, ὅλους τοὺς θησαυρούς του,
τοὺς παλαιοὺς καὶ πατρικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς δικούς του,
Καὶ τοὺς ἐστέλνει εἰς αὐτόν, ὡς φίλον του πιστόν του,
μὲ τὸν Πολύδωρον υἱὸν τὸν πλιὸ μικρότερόν του·
Ὁποῦ ἀνίσως καὶ παρθῇ τὸ κάστρο του ἡ Τροία,
κι' ἀνίσως ἐξολοθρευθῇ, χαθῇ κι' ἡ βασιλεία.

Μένωντας τοῦτος ζωντανὸς ἀπ' τὸ δικό του γένος,
νὰ ἀπεράσῃ τὴν ζωὴν καλῶς, εὐτυχισμένος,
Τὸ πατρικὸν βασίλειον πάλιν νὰ τ' ἀναστήσῃ,
καὶ τὴν Τρῳάδ', ἂν ἀγαπᾷ, νὰ τὴν ἀνακαινίσῃ.
Ὁ Πολυμήστωρ τὸ παιδί, ὅσον καιρὸν βαστοῦσε
τὸ κάστρο, τὸ ἐκίταζε καλὰ καὶ τὸ τιμοῦσε.
Εὐθὺς δ' ὁποῦ ἐπάρθηκεν, ἐκυριεύθ' ἡ Τροία,
καὶ ἀφανίσθηκε μαζὶ ὅλη ἡ βασιλεία,
Τὸ σφάζει ὁ ἀπάνθρωπος, τὸ σφάζει τὸ καϊμένο,
καὶ τὸ κορμὶ στὴν θάλασσα τὸ ἔῤῥιξε σφαμένο.
Καὶ ἔτζι ἐξουσίασεν ὁ ἄνομος τὸν πλοῦτον,
κι' ἐθάῤῥεψε πῶς γλύτωσε καὶ τὸν κανόνα τοῦτον.
Ἀφοῦ ὅμως κυρίευσαν οἱ Ἕλληνες τὴν Τροίαν,
τὴν ἔκαψαν, τὴν ῥήμαξαν, κατὰ τὴν ἱστορίαν,
Τὸν Πρίαμον καὶ τοὺς υἱοὺς ὅλους τοὺς θανατώνουν,
καὶ ὅλους, πλὴν τῶν γυναικῶν, ὁποῦ ταῖς ἐσκλαβώνουν,
Καὶ ταῖς διαμοιράζονται κατὰ τὴν διορίαν
τοῦ νόμου τοῦ πολεμικοῦ, καὶ τὴν νομοθεσίαν.
Μέσα σταῖς σκλάβαις τὸ λοιπὸν ἦτον καὶ ἡ Ἑκάβη,
Τρῳάδος ἡ βασίλισσα, σκλάβαν τὴν εἶχαν λάβῃ.
Δὲν εἶχαν ὅμως σηκωθοῦν ἀκόμη νὰ ἐλθοῦσι
καθένας εἰς τὸν τόπον του, νὰ διασκορπισθοῦσι,
Εἰς τὸ ἀντίκρυ θρᾳκικὸν μέρος τῆς βασιλείας
ἦταν τοῦ Πολυμήστορος, διὰ τυχούσας χρείας,
Καὶ ἔρχεται τὸ λείψανο ἴσια τὸ σφαμένο,
ἐκεῖ ποὖταν οἱ Ἕλληνες, σὰν νἆτονε σταλμένο.
Ἑκάβη ἡ βασίλισσα τὴν ὥραν τὴν ἰδίαν
ἔστειλεν εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖ κοπέλαν μίαν,

Νερὸ νὰ πάρῃ νὰ ἐλθῇ, ὁποῦ μ' αὐτὸ νὰ πλύνῃ
 τῆς Πολυξένης τὸ κορμί, ὁποὖχε σφαχθεῖ κείνη,
(Καὶ τούτη θυγατέρα της) στὸ μνῆμα τ' Ἀχιλλέως
 μὲ τὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος λόγον τοῦ βασιλέως.
Ἐπῆγεν ἡ κοπέλα δέ, τὸ λείψανο κιτάζει,
 καὶ ὡς ἐδύνατο τραβᾷ, καὶ ἔξω τὸ εὐγάζει.
Βλέπωντας δὲ Πολύδωρον, τὸ αὐθεντόπουλόν της,
 εἰς τὴν Ἑκάβην τὄφερε στὸν ὦμον τὸν δικόν της.
Ἐκείνη τοῦτο νὰ ἰδῇ, δέρνεται καὶ κτυπᾶται,
 καὶ πῶς πλιὸ νὰ ἐκδικηθῇ, στέκεται συλλογᾶται.
Δὲν τὴν ἐλύπησε, θαῤῥῶ, ὁ θάνατος τῶν ἄλλων,
 τέκνων, ἀνδρός, κ' ἡ συνδρομὴ τόσων κακῶν μεγάλων,
Ὅσο τὴν λύπησεν αὐτὸ τὸ πάθος τοῦ παιδιοῦ της,
 μὲ τὸ νὰ ἔγιν' ἐκ χειρὸς τοῦ φίλου τοῦ πιστοῦ της.
Καὶ ἔπεσεν εἰς συλλογὴν πῶς νὰ τὸν ἐκδικήσῃ,
 εἰς τὴν ἀσέβειαν αὐτὴν πῶς νὰ τὸν τιμωρήσῃ,
Νὰ στηλιτεύσῃ τὸ κακόν, καὶ νὰ τὸ θεατρίσῃ,
 νὰ φρονιμεύσῃ μὲ αὐτὸ πολλοὺς νὰ σωφρονίσῃ.
Τέλος ἐσυλλογίσθηκε, καὶ στέλνει καὶ τὸν κράζει,
 ἐδῶ στοχάσου, μιὰ γυνὴ σὰν τί κατασκευάζει.
Πῶς ἔχει λόγον νὰ τὸν πῇ, καὶ νὰ ἐλθῇ ταχέως,
 μὲ τὰ παιδιά του δὲ μαζί, νὰ μὴν κάμῃ ἀλλέως.
Ἔτρεξε μὴν ἠξεύρωντας ἐκεῖνος ὁ καϋμένος,
 πῶς βρέθη ὁ Πολύδωρος εἰς τὸν γιαλὸ σφαμένος.
Ἔτρεξε καὶ ἀπατηθεὶς μὲ κάποιαις ἐλπίδες,
 ὅμως ὁ μαῦρος ἔπεσε στὰ φίδια σταῖς ἀσπίδες.
Ὡς Πολυκράτης ὁ ῥηθεὶς ἔτρεξε παρομοίως
 διὰ τὴν φούρκα ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος, καὶ ἀθλίως.

Ἔτρεξε γιὰ νὰ παιδευθῇ, διότι ἐβοοῦσε
ὁ φονευθεὶς Πολύδωρος, καὶ κρίσιν ἐζητοῦσε.
Τοῦ εἶπεν ἡ Ἑκάβη δέ, πῶς εἶχε τοῦ μηνύσῃ,
βίος κρυμμένο εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ τοῦ μιλήσῃ.
Ὁποῦ εἰς τὰ βασίλεια ὄντας τὸ εἶχε χώσει
ἀντάμα μὲ τὸν ἄνδρα της, διὰ νὰ τὸ γλυτώσῃ.
Ὁ Πολυμήστωρ χάρηκε τὸν λόγον της ν' ἀκούσῃ,
καὶ εἶπεν, ὅσα ἤλπιζα ἐλπίζω νὰ εὑγοῦσι.
Κ' ἐσυλλογίζετο ἐκεῖ ὄχι σακκιὰ ἐτοῦτος,
ἀμὴ ἀμάξια, ὡς πολύς, βασιλικὸς ὁ πλοῦτος.
Ἔμπα δὲ εἰς τὴν τέντα μου διὰ νὰ σὲ χαρίσω
ἄσπρα καὶ τζεβαέρια, νὰ σὲ τὰ ἐγχειρίσω,
Ὁποῦ τὰ πῆρα βγαίνωντας ἀντάμ' ἀπ' τὴν Τρῳάδα.
κ' ἔτζι τὸν πάζει τὸν γαμπρὸ μέσα εἰς τὴν παστάδα.
Μέσα ἐκεῖ ἦτανε δέ, ὡς νύμφαις στολισμέναις,
μὲ ξύλα καὶ μὲ σίδηρα ὅλαις ἁρματωμέναις,
Καὶ ἔτρεξαν ἀπάνω του ὡσὰν ταῖς καλιακούδαις,
κ' ἔπεσαν, καὶ τὸν πλάκωσαν ὅλαις τους σὰν ἀρκοῦδες.
Ἐκεῖνος δὲ καὶ μοναχὸς καὶ δίχως ἅρμα ἕνα,
καὶ τὰ παιδιά του ἦτανε, μικρὰ πλὴν τὰ καϊμένα.
Οἱ ἄνθρωποι οἱ δοῦλοί του εἴδησιν καὶ καμμίαν
δὲν εἶχαν εἰς τῶν γυναικῶν αὐτὴν τὴν πανουργίαν.
Ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς ἤξευρε τὴν αἰτίαν,
τὴν εἶπεν ἡ βασίλισσα, καὶ εἶχεν ἡσυχίαν.
Ὁ Πολυμήστωρ φώναξε, μὰ τίς νὰ βοηθήσῃ;
πάλεψεν, ἀντιστάθηκε, ποῖον δὲ νὰ νικήσῃ;
Μὴ γὰρ καὶ ἦτον μιὰ ἢ δυό, ἐκείναις ὡς τριάντα
ἦτανε, ὅμως ἦτανε, λογιάζω καὶ σαράντα,

Ὅλαις ἀνδρογυναῖκες δέ, ὅλαις ἀνδρειωμέναις,
κι' ἀντριωμένων δὲ ἀντρῶν, καὶ ὅλαις θυμωμέναις
Γιὰ τὴν σκλαβιά, γιὰ τὸν καϋμό, καὶ διὰ τῶν ἀνδρῶν τους
τὸν θάνατον τὸν ἄωρον, μαζὶ καὶ τῶν παιδιῶν τους.
Ἐγνώρισε τὸ σφάλμα του ἐκεῖ πλιὸ ὁ καϋμένος,
ὅμως ἀδιαφόρητα, ἤτονε πλιὸ πιασμένος
Εἰς τὴν παγίδα σὰν πουλί, στὸ δίκτυ σὰν τὸ ψάρι,
σὰν τὸ καράβι τὸ πτωχὸ στὸν σκύλον τὸν κουρσάρη.
Εἶδε τοῦ λόγου του κακά, εἶδε πῶς ἀπατός του
μπῆκε στὸν ᾅδη ζωντανός, μὰ πλιὸ τί ὄφελός του;
Ἐμετανόησε πολλά, ἀλλ' ὅμως εὐσπλαγχνία
στὸν ᾅδη καὶ μετάνοια, δὲν εἶναι πλιὸ καμμία.
Εἶδε τὴν ἀγνωσίαν του, ξώρας δέ, σφάκελά του,
εἶδε τί ἄσπρα ἤτανε μαῦρα καὶ σκοτεινά του.
Καὶ λογιάζω, ἔλεγε, πλὴν ὄχι λογιάζω
πῶς τὸν ἀκούω δέ, θαῤῥῶ, καὶ πῶς τὸν ἐκιτάζω.
Ἀνάθεμα τὰ ἄσπρα μας, ἄσπρα ἀνάθεμά σας,
ἀνάθεμά σας καὶ ἐσᾶς, μαζὶ καὶ τὄνομά σας·
Ἄσπρα ὁποῦ μαυρίζετε ἀνθρώπων ταῖς καρδίαις,
καὶ ταῖς ψυχαῖς φλογίζετε μὲ φλόγες αἰωνίαις.
Φιλαργυρία ὄχεντρα, ἀναθεματισμένη,
φιλαργυρία λάμια, λαοκαταραμένη,
Φιλαργυρία λέαινα, θηρίον αἱμοβόρον,
φιλαργυρία λύκαινα, θηρίον ψυχοφθόρον.
Φιλαργυρία θύγατερ, κόρη τοῦ διαβόλου,
φιλαργυρία τῶν κακῶν μάνα τοῦ κόσμου ὅλου.
Φιλαργυρία φάγουσα μ' ἔφαγες τὸν καϋμένον,
μ' ἔφαγες τὸν ταλαίπωρον, τὸν κακομοιριασμένον.

'Ανάθεμα τὰ ἄσπρα μου, καὶ τρὶς ἀνάθεμά τα,
ἰδοὺ ἡ χάρις τῶν ἀσπρῶν, ἰδοὺ τὰ τέλη, νά τα.
Μὲ τἄσπρα μου ἀγόρασα ἐγὼ τὸν θάνατόν μου,
μὲ τἄσπρα μου τὸν ἔφτιασα τὸν ᾅδην τὸν δικόν μου.
Χάνω καὶ τὰ παιδάκια μου, χάνω καὶ τὴν ζωήν μου,
χάνω καὶ τὸ βασίλειον, χάνω καὶ τὴν ψυχήν μου.
Αὐτὰ καὶ ἄλλα σὰν αὐτὰ ἐκεῖ ἔλεγ' ἐκεῖνος,
ὁ Πολυμήστωρ ὁ πικρός, μ' ἕνα μεγάλο θρῆνος
Καὶ αὐτουνοῦ καὶ τῶν παιδιῶν, καὶ μὲ μεγάλον πόνον,
ὁποῦ δικαίως, πλὴν οἰκτρῶς, εἶδεν αὐτῶν τὸν φόνον.
Λόγια ὁποῦ τὰ ἔλεγεν αὐτὰ βεβαιωμένως,
καὶ Πολυκράτης τρέχωντας στὴν φούρκα ὁ καϊμένος.
Ἡ δὲ γυναῖκες ἄπονες τὸν μαῦρον τὸν τυφλώνουν,
καὶ τὰ καϊμένα τὰ παιδιὰ ὅλα τὰ θανατώνουν.
Καὶ ἔπαθε τὸ ἴδιον, ὁποῦ καὶ ἕνας ἄλλος
διὰ τὰ ἄσπρα ἔπαθε, καὶ τοῦτος δὲ μεγάλος.
Ὁπόταν ὁ 'Αλέξανδρος, τοῦ κόσμου ἡ τρομάρα,
τὴν Θήβα κυριεύωντας, τὴν πῆρεν ἡ κατάρα,
Τὰ τείχη της ἐγκρέμνισε, τὴν εἶχεν ἀφανίση,
καὶ στρατιῶται ἄσπλαγχνοι τὴν εἶχαν διαγουμίση,
'Ετότε ἕνας στρατηγὸς ἀπὸ τὸν ἴδιον τόπον
τοῦ μαύρου Πολυμήστορος, καὶ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον,
Εἰς ἕνα σπῆτι μπαίνωντας μιᾶς γυναικὸς πλουσίας,
εὐγενικῆς ἀρχόντισσας τὄνομα Θυμοκλείας,
Οἱ στρατιῶται ἄρχησαν νὰ πέρνουν νὰ ἁρπάζουν,
καὶ νὰ κατακρημνίζουσι, τὸ σπῆτι νὰ ῥημάζουν.
Ὁ δὲ καλός τους στρατηγός, δὲν ξεύρω τὄνομά του,
βλέπωντας τὴν νοικοκυράν, τρελλάθ' ἡ ἀφεντιά του.

Ἔχασε καὶ τὰ ὅπλα του καὶ τὰ κατάστιχά του,
 καὶ τὴν τραβᾷ μὲ ἐντροπὴν καμμίαν, σφάκελά του.
Τὴν δυναστεύει τὴν πτωχὴν χωρὶς ποσῶς νὰ δώσῃ
 ἀκρόασιν στὰ λόγια της, ὁ νοῦς εἶχε θαμπώσῃ.
Τὸ πάθος τὸν κυρίευσε, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν
 αὐτοῦ μ' αὐτὴν ἐπλήρωσε, ὡσὰν μὲ σκλάβαν μίαν.
Καὶ δὲν τὸν ἔφθασεν αὐτό, ἀμὴ τὴν ἐρωτοῦσε,
 ποῦ ἔκρυψε τὰ ἄσπρα της, καὶ τὴν στενοχωροῦσε.
Ὁποῦ ὁ ἀδιάκριτος ἔπρεπε νὰ χαρίσῃ
 καὶ μέρος ἀπὸ τὰ λοιπὰ ὁποὖχαν διαγουμίσῃ.
Ἔσβυσε μὲν ἡ σαρκικὴ φλόγα κι' ἐπιθυμία,
 δὲν ἔσβυσεν ὅμως μαζὶ καὶ ἡ φιλαργυρία.
Ἡ Θυμοκλεία ὄντας δὲ δικαίως θυμωμένη,
 μὲ τὸ νὰ ἐντροπιάσθηκεν, ἔστωντας τιμημένη,
Θέλωντας νὰ ἐκδικηθῇ εὗρε τὴν εὐκαιρίαν,
 ἔλα μαζί μου, τὸν λαλεῖ μὲ πᾶσαν προθυμίαν.
Καὶ εἰς τὸ περιβόλι της τὸν φέρνει, τὸν ἐμπάζει,
 καὶ τὸ πηγάδι δείχνει του, καὶ νὰ ἐδῶ, φωνάζει,
Ἐδῶ μέσα τὰ ἔῤῥιξα τὰ τζοβαερικά μου,
 καὶ τἄσπρα καὶ τὰ πράγματα, τὰ πλέον ἀκριβά μου,
Ὁπόταν ἐστοχάσθηκα, κ' εἶδα πῶς κινδυνεύει
 ἡ Θήβα ἡ πατρίδα μου, καὶ νὰ παρθῇ κοντεύει.
Ὁ στρατηγὸς ὅλος τυφλὸς ἀπ' τὴν πλεονεξίαν,
 ὡς καθὼς ἦτον καὶ κουφὸς ἀπ' τὴν ἐπιθυμίαν,
Καθὼς ὁ Πολυμήστωρας ὁ καὶ συμπατριώτης,
 καὶ Πολυκράτης ὕστερα ἐκεῖνος ὁ Σαμιώτης,
Χωρὶς ποσῶς νὰ στοχασθῇ περίστασιν καμμίαν,
 τρέχει καὶ σκύφτει νὰ ἰδῇ μὲ ἄκραν προθυμίαν.

Ἡ Θυμοκλεία τὸν σκουντᾷ μὲ ὅλην τὴν καρδιάν της,
τὸν ῥίχνει μέσα εἰς αὐτὸ μὲ ἄμετρον χαράν της.
Καὶ δὲν τὴν ἔφθασεν αὐτό, ἀμὴ καὶ τὸν πετρώνει,
ῥίχνωντας πέτραις ἀρκεταῖς, καὶ τὸν ἐθανατώνει.
Φθάνουν οἱ στρατιῶται του, ῥωτοῦν τὴν Θυμοκλείαν·
ἐδῶ μέσα τὸν κρέμνισα, εἶπε μὲ ἀφοβίαν.
Τρέχουν πεντὲξ ἀπὸ αὐτούς, εἰς τὸ πηγάδι μπαίνουν,
καὶ τὸν τραβοῦν τὸν στρατηγὸν νεκρόν, καὶ ἀνεβαίνουν,
Καὶ πιάνουν τὴν ἀρχόντισσαν, τὴν δένουν, καὶ δεμένην
τὴν φέρνουν στὸν Ἀλέξανδρον, πλὴν ὄχι τρομασμένην.
Δὲν ἔχασε τὸ εἶναί της, ὡσὰν μία φονεύτρα,
ἢ ὡσὰν μιὰ ἄλλη καμμιὰ κακὴ γυναῖκα κλεύτρα.
Στάθηκεν εἰς τὸ ἦθός της, ὡς μία τιμημένη,
στάθηκεν ὡς νικήτρια, ὡς μιὰ στεφανωμένη.
Ἐστάθηκε μὲ ἔπαρσιν, καὶ ἐν ἀγαλλιάσει,
καὶ θαῦμα ἐπροξένησε τοῖς παρεστῶσι πᾶσι.
Ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος, τῆς φύσεως τὸ τέρας,
Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐπίγειος ἀστέρας,
Ἀπὸ τὸ στάσιμον αὐτὸ καὶ γενναιότητά της,
πάραυτα ἐκατάλαβε τῆτον ἡ ἀφεντιά της.
Καὶ δὲν ῥωτᾷ, ἐὰν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔτζι ἦναι,
καθὼς αὐτοὶ φωνάζουσι καὶ μαρτυροῦσι, γύναι.
Ἀμὴ ποιὰ εἶσαι; τὴν ῥωτᾷ. εἶμαι, τοῦ ἀποκρίθη,
τοῦ Θεαγένους ἀδελφή, ἔτζι ἀπηλογήθη,
Τοῦ Θεαγένους αὐθεντὸς τῆς χώρας Χαιρωνείας,
ὁποῦ πρὸ χρόνων δυὸ τριῶν ζήλῳ ἐλευθερίας
Ἑλλάδος τῆς πατρίδος μας, αὐτὸς εἶχε θελήσῃ
Φίλιππον τὸν πατέρα σου νὰ τὸν ἐπολεμήσῃ,

Κι' ἀπέθανε στὸν πόλεμον μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι,
θαῤῥῶ κ' ἡ βασιλεία σου καλώτατα τὸν ξέρει.
Ὁ βασιλεὺς 'Αλέξανδρος προθύμως καὶ νὰ κάνῃ
ἔργα μεγάλα θαυμαστά, ἀλλὰ καὶ νὰ μανθάνῃ,
Πήγαινε, εἶπε, στὸ καλό, τὴν θαύμασε τῆς ὥρας,
ἐσὺ καὶ τὰ παιδία σου ἐλεύθερ' ἐκ τῆς χώρας,
'Ελευθερίας ἄξιον εἶναι ἡ γενεά σου,
πολλὰ δὲ περισσότερον τοῦτο τὸ κάμωμά σου.
Τοῦ 'Αλεξάνδρ', 'Αλέξανδρε, ἔχε τὴν εὐτυχίαν,
κ' ἐγὼ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἔρχομαι τὴν σαμίαν.
Τοὺς φιλαργύρους καὶ τοὺς τρεῖς ἐδῶ τοὺς ἀπαριάζω,
ὡς πρέπει νὰ παιδεύωνται, ναί, τοὺς κατατρανιάζω.
Διότι καθὼς ἔκαμαν, εἶχασι πληρωθοῦσι,
καὶ ὅσοι ἄλλοι ἀγαποῦν τἄσπρα, καὶ προσκυνοῦσι.
Καὶ διὰ τοὺς Σαμιώτας μου τοὺς φιλελεημόνους
μιλῶ, ὅτι ὁ λόγος μου δι' αὐτουνοὺς καὶ μόνους.
Ἔψαλα δὲ 'Αγιασμοὺς εἰς τὸ Βαθὺ χωρίον
ὑπὲρ τοὺς τριακόσιους, πενήτων καὶ πλουσίων.
Καὶ ὅλους ὄχι μοναχὰ εἰς τὰ ὀσπήτιά τους,
ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ σπήτια, καὶ εἰς τἀμπέλιά τους.
Τὸ δὲ Βαθὺ εἶναι χωριὸ τὸ πλιὸ καλλήτερόν της,
ὡς πολυανθρωπότερον καὶ πλουσιώτερόν της.
Ὑπὲρ τὰ τετρακόσια σπήτια λογαριάζω,
καὶ 'Εκκλησίαις ἓξ ἑπτά, ὡς τόσαις λογιάζω.
Πῆγα εἰς τὸ Παληιόκαστρο, εἰς τὸ Βαθὺ πλησίον,
ὡς ἑκατὸ σπήτια αὐτὸ λέγεται τὸ χωρίον.
Ὡς ἑκατὸν 'Αγιασμοὺς εἰς τοῦτο εἶχα ψάλῃ,
ἐν εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ πολλῇ τε καὶ μεγάλῃ.

Πῆγα εἰς τοὺς Μιτυλινιοὺς χωριὸ μὲ διακόσα
 σπήτια καὶ περισσότερα λογιάζω ἀπὸ τόσα.
Ὑπὲρ τοὺς διακόσιους ἐδῶ ἔψαλα πάλιν,
 μ' εὐχαριστίαν μου πολλὴν καὶ ζέσιν τους μεγάλην.
Πῆγα στὰ Μοναστήρια, Σταυροῦ καὶ Παναγίας,
 ἔψαλα ὡς τριάκοντα μετὰ φιλοδωρίας.
Πῆγα καὶ εἰς τὴν Χώρα δέ, σκαμνὶ τῆς νήσου Σάμου,
 καὶ ἕως τριακόσια σπήτια, γέροντά μου,
Ἕως τριάντ' Ἁγιασμούς, θυμοῦμαι, εἶχα ψάλη,
 σπάνις πολλή, καὶ στὸ σκαμνὶ μάλιστα, καὶ μεγάλη.
Ὅτι ἐδῶ δὲν ἄργησα, ἂν ἤθελα καθήση,
 ἤθελα βεβαιότατα καὶ τοὺς ἑκατοντίση.
Μέσα εἰς τὰ καράβια, καὶ μέσα στὸν ὀδᾶ μου
 ἐψάλθηκαν Ἁγιασμοὶ κάμποσοι, Δέσποτά μου.
Ἀλλοῦ δὲν ἐπερπάτησα, εἰς τὰ χωρία τἄλλα,
 θαῤῥῶ νὰ ἦναι δεκοχτώ, μικρά τε καὶ μεγάλα.
Ὅλα δὲ χριστιανικά, ὅλα ἐλέει θείῳ,
 ἐδῶ κανεὶς δὲν κατοικεῖ, κανεὶς ἄλλος περντίο,
Ἑβραῖος, Τοῦρκος, ἄπαγε, ἄλλη φυλὴ καμμία,
 Ἀρμένης, Φράγγος, Λούτερος, παντοῦ Ὀρθοδοξία.
Μ' ἐφιλοδώρησαν καλὰ ὑπὲρ τὰ χίλια γρόσα,
 κοντὰ στὰ γρόσα καὶ κρασὶ φορτώματα τρακόσα,
Ὀκάδες ὀγδοήκοντα τὸ ἕνα φόρτωμά τους,
 κ' ἔταξαν νὰ τὰ δίνουσιν αὐτοὶ καὶ τὰ παιδιά τους.
Τοὺς εὐεργέτησα καλὰ κ' ἐγὼ μὲ τὸν Σταυρόν μου,
 τῶν ἀμπελιῶν τους ψόφησα τὴν ψεῖρα στὸν καιρόν μου.
Ἀλλοῦ λοιπὸν δὲν πάτησα, σπεύδωντας νὰ κινήσω,
 καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον ὀπίσω νὰ γυρίσω.

στ. 776

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἀθλιότητος τοῦ νῦν καιροῦ.

Διότι ἐβαρέθηκα τὸν κόσμον νὰ γυρίζω,
ταῖς χώραις νὰ περιπατῶ, στάσιν νὰ μὴ γνωρίζω.
Τόπον ἐκ τόπου πάντοτε τόσον καιρὸ ν' ἀλλάζω,
εἰς ἕνα τόπον καὶ ἐγὼ νὰ μὴν ἐφησυχάζω.
Χώραν νὰ μὴ τὴν παραΐδῶ, χωριὸ νὰ μὴν ἀφήσω,
σπητάκι καὶ νὰ μὴ χωθῶ μέσα, καὶ νὰ ζητήσω,
Ὡσὰν τάχα νὰ πήγαινα ψυχῶν εἰς σωτηρίαν,
διὰ ἐθνῶν ἐπιστροφήν, διὰ θεογνωσίαν,
Καὶ νὰ παῤῥησιάζωμαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάλιν,
εἰς τοὺς μεγάλους καὶ μικροὺς μὲ ἀλλαγὴν μεγάλην.
Ἄλλος νὰ φαίνωμ' ἔξωθεν, καὶ ἀπὸ μέσα ἄλλος,
ὁ ξεσχιστὴς νὰ δείχνωμαι σὰν Ἀσκητὴς μεγάλος,
Καὶ νὰ μεταμορφώνωμαι ὡσὰν καὶ τὸν Πρωτέα,
ἐκεῖνον τὸν παμπάλαιον Αἰγύπτου βασιλέα.
Ἄλλους νὰ τοὺς παρακαλῶ, ἄλλους νὰ συμβουλεύω,
εἰς ἄλλους νὰ θυμώνωμαι, ἄλλους νὰ κολακεύω,
Τοὺς δρόμους νὰ περιπατῶ, ταῖς στράταις νὰ κιτάζω,
σὰν ὁ καλὸς ὁ κυνηγὸς μόνον γιὰ νὰ συνάζω.
Αὐτὸς καὶ μόνος ὁ σκοπός, αὐτὴ ἡ συλλογή μου,
αὐτὴ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀγάπη ἡ ἰδική μου.
Σπῆτι, θαῤῥῶ, δὲν ἄφηκα νὰ μὴ τὸ κατοικήσω,
νὰ μὴ τρυγήσω ἀπ' αὐτό, κ' ἔτζι ν' ἀναχωρήσω.
Τὸ ἴδιον ὡς κάνουσι στὸ θέρος θεριστάδες,
καὶ εἰς τὸν τρύγον, ὡς καθὼς πάλιν οἱ τρυγητάδες.

Ὁποῦ ἀφοῦ τἀμπέλι σου τὸ σώσουν, τὸ τρυγήσουν,
τρέχουν εἰς τὸ ἀμπέλι μου, νὰ μὴ χασομερήσουν.
Ὁμοίως καὶ οἱ θερισταί, ἀφοῦ τὄνα θερίσουν,
στἄλλο χωράφι πηλαλοῦν, διὰ νὰ μὴν ἀργήσουν.
Δὲν λογιάζω, βασιλεὺς ὡς τόσο νὰ φροντίσῃ,
πῶς νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς, μὲ νίκην νὰ γυρίσῃ,
Ὅσον ἐφρόντισα ἐγὼ εἰς τὸ νὰ συναθροίσω
τὸ ἔχειν τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἔτζι νὰ γυρίσω.
Ἀρχιερεὺς δὲν ἀγρυπνεῖ, καὶ τόσο δὲν τρομάζει,
μὴ τοῦ χαθῇ καμμιὰ ψυχή, καὶ κόπον δὲν κιτάζει,
Ὅσον ἐγὼ ὁ μάταιος πάντοτε ἀγρυπνοῦσα,
μὴ χάσω ἄσπρο ἢ παρᾶ, κ' ἔτρεμα κ' ἐπονοῦσα.
Νὰ παραβλέπω κίνδυνον, νὰ παρατρέχω κλέφταις,
φωτιαῖς, πανούκλαις, ἀῤῥωστιαῖς, κατηγορίαις, ψεύταις.
Ἀπέχει καὶ οἱ τωρινοὶ καιροί, καθὼς θωροῦμεν,
καιροὶ κακοὶ καὶ φοβεροί, καὶ βίον λαγοῦ ζοῦμεν.
Καὶ πρέπει νὰ προσέχωμεν, καὶ νὰ περιπατοῦμεν
μὲ πολλὴν γνῶσιν, ἀδελφέ, διὰ νὰ μὴ χαθοῦμεν.
Διότι ἂν ὁ δίκαιος σώζεται μετὰ βίας,
ἁμαρτωλὸς ποῦ νὰ φανῇ; χάνετ' ἐπ' ἀληθείας.
Διότι ἂν ἐστάθηκαν καὶ ἄλλοι συχαμένοι
καὶ ἀθεόφοβοι καιροί, καὶ κακομοιριασμένοι,
Οἱ τωρινοὶ ὅμως καιροὶ πολλὰ τοὺς ξαπερνοῦσι,
τέτοιοι οὐδ' ἐστάθηκαν, ἀλλ' οὐδὲ νὰ σταθοῦσι.
Ἐτοῦτοι εἶναι ἀληθῶς καιροὶ καὶ συχαμένοι,
καὶ ὄχι ἀθεόφοβοι, ἀλλ' ἄθεοι, χαμένοι.
Διότι ὅλοι ἀληθῶς ἐξέκλιναν τελείως,
καὶ ἀχρειώθησαν πολλά, ἀναισθητοῦν ἀθλίως.

Δὲν εἶναι ἕνας ἄνθρωπος νὰ κάνῃ καλωσύνην,
ἢ νὰ γυρεύῃ τὸν θεὸν καὶ τὴν δικαιοσύνην.
Ἡ κρίσις ἐσηκώθηκε, χάθηκεν ἡ φιλία,
ἔλειψεν ἡ ἀλήθεια, πάγ' ἡ φιλαδελφία.
Ἀνατολὴ ἐρήμαξε, Ῥούμελη μισοστέκει,
καὶ τὰ νησιὰ ἐχάλασαν, τί ἄλλο πλιὸ παρέκει;
Ἐτοῦτοι εἶναι ἀληθῶς καιροὶ ἀφανισμένοι,
καιροὶ ὄντως θεόργιστοι, καὶ καταδικασμένοι.
Ὅτι ἐκείνη ἡ φρικτὴ προπερσινὴ πανώλης
ἔκαμε κατ' ἀλήθειαν κ' ἔκλαψεν ὅλ' ἡ Πόλις.
Ἀφάνισε παζάρια, ἐρήμαξεν οἰκίας,
ταῖς στράταις ταῖς ἐγέμισε λείψανα θρηνῳδίας.
Δὲν ἐσπλαχνίσθη γέροντας, νέους δὲν ἐλυπήθη,
γαμπροὺς καὶ νύφαις ἄπονος δὲν ἐψυχοπονήθη.
Δὲν ἄκουσε Παράκλησες, δέησες δὲν φοβήθη,
Ἁγιασμοὺς δὲν ψήφισεν, ἀλλ' οὐδὲ εὐλαβήθη.
Δαβὶδ καὶ δὲν εὑρίσκετο, ὁποῦ νὰ ἀπαντήσῃ
ὡς δυνατὸς τὸν θάνατον, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.
Μωσῆς καὶ οὐδ' ἐφαίνετο ὁποῦ νὰ ἡμερώσῃ
τὸν Κύριον ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ νὰ ἐξιλεώσῃ.
Ἕνας νὰ δίνῃ τὴν ζωὴν διὰ τὸ ποίμνιόν του,
ὁ ἄλλος νὰ φωνάζῃ δὲ γερὰ πρὸς τὸν Θεόν του.
Ὁ Ἐζεκίας καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἡσαΐου,
οἱ πρεσβευταὶ πρὸς Κύριον κατὰ τοῦ Ἀσσυρίου,
Ἀπὸ τὴν Πόλιν ἔλειπαν, δὲν ἦταν νὰ πρεσβεύσουν,
ὁποῦ τὸν ἐξολοθρευτὴν νὰ τὸν ἐξολοθρεύσουν.
Τὸ Ξύλον δὲ τὸ ἅγιον ὁποῦ τὸ πᾶν ὁρίζει,
καὶ καταργεῖ τὸν θάνατον, καὶ τὴν ζωὴν χαρίζει,

'Από την Πόλιν έλειπε και τούτο, Δέσποτά μου,
ήτον στην Σάμον το νησί, εύρίσκετο σιμά μου.
Αύτου δεν ήτο να το δη αυτός ο Σταυρωμένος,
να δη την τρύπαν του καρφιού ο τότε καρφωμένος,
Να δη το αίμά του εκεί χυμένον και βαμμένον,
το Ξύλον το μακάριον και το εύλογημένον,
Να θυμηθή το πάθος του, την θείαν σταύρωσίν του,
να ήμερώση παρευθύς, να παύση την όργήν του.
Και άνθρωπος δεν βρέθηκεν ένας να πηλαλήση,
ν'άλθη στην Σάμον παρευθύς, και να με το ζητήση.
Άκουσα πώς ευρέθηκεν ο Γεωργάκης πάλιν,
και έγραψε και την γραφήν, και με σπουδήν μεγάλην,
Και ένας τον εμπόδισε μαύρος εκ των δικών του,
μαύρα πουλιά την γλώσσάν του να φάν και τον μυαλόν του.
Κ' έπέθανε τόσος λαός, κι' ο μέγας δραγουμάνος
πατέρας σου, όχι γαμπρός, κ' ένας μας μεγιστάνος.
Έκοψεν ούν, έθέρισε και Τούρκους και Έβραίους,
Φράγγους και Άρμενίους τε συνάμα και Ρωμαίους.
Ότι δεν ήτονε κανείς να τον είπή, και φθάνει,
και άν τον πή να άκουσθή, ο λόγος του να πιάνη.
'Απ' την πληγήν ύστερ' αυτήν συνέβη και εκείνος,
ο φοβερώτατος σεισμός, ο δεύτερος ο θρήνος.
'Εδιαδέχθη το κακό, κακό άλλο μεγάλο,
κακό μεγάλο κι' ο σεισμός εκείνος δίχως άλλο.
Της Πόλης έπεσαν πολλά, άκούσαμεν, τειχία,
σπήτια δε πολλότατα, χάνια και τζαμία.
Και έπλακώθησαν πολλοί, κ' έχάθηκαν τελείως,
και μήνες τούτος ο σεισμός έβάσταξεν άθλίως.

Τόσος σεισμὸς ὁποῦ κανεὶς ὅμοιον δὲν θυμήθη,
  καὶ ἔγινε πολὺ κακό, παντοῦ κ' ἐπροξενήθη.
Μάλιστα στὰ Γαννόχωρα, ὁποῦ στὰ δέκα ἕνα
  σπῆτι, ὡς λέν, ἐγλύτωσε πολὺ βεβαιωμένα.
Ἔτι καὶ στὴν Καλλίπολιν, ὅμως μετριωτέρα,
  καὶ στὰ Καστέλλια καὶ ἀλλοῦ, ὅμως ὀλιγωτέρα.
Ἰδοὺ λοιπὸν τρισάθλιοι καιροὶ καὶ πικραμένοι,
  καὶ χρόνοι κακοῤῥοίζικοι καὶ σεσημειωμένοι.
Ἄπειρα τὰ τῶν ἐθνικῶν κακὰ κ' ἡ μοχθηρίαις,
  ἀσήκωτα τὰ βάρητα, καὶ ἡ στενοχωρίαις.
Ἄπιστα τὰ Χριστιανῶν, γεμάτα πονηρίας,
  ἀποίμαντ' ἀκυβέρνητα καὶ τὰ τῆς Ἐκκλησίας.
Πᾶνε χαθῆκαν τὰ καλά, δὲν φαίνονται καθόλου,
  καὶ παῤῥησίᾳ τὰ κακά, γυμνὰ ὅλως διόλου.
Ἄλλο παρὰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θείου Γρηγορίου,
  πολλὰ πλέον χειρότερα, τώρα ὀργὴ Κυρίου.
Ὅτι εἰς μίαν ἀρετήν, καθὼς ἦτον ἐκείνη,
  καὶ τὸ ὀλίγο τὸ καλὸ φαίνεται κακωσύνη.
Σκότος παντοῦ, φῶς πουθενά, τυφλὰ περιπατοῦμεν,
  μεσάνυχτ' ἀρμενίζομεν, ποῦ πᾶμε δὲν θωροῦμεν.
Τέλος καθεύδει ὁ Χριστός, ὁ βασιλεὺς κοιμᾶται,
  τί μέλλει οὖν νὰ πάθωμεν, καθ' εἷς τὸ συλλογᾶται.
    Δὲν περὶ τοῦ Σουλτὰν Ἀχμὲτ τοῦ προαποθαμμένου
  πατρὸς τοῦ βασιλέως μας τοῦ πολυχρονημένου,
Ὁποῦ πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν αὐτὸς ἐζοῦσε,
  καὶ τὸ βασίλειον καλῶς ἤξευρ' ἐκυβερνοῦσε·
Ὤντας ὁ Ἠμπραὴμ πασᾶς τῆς βούλλας νοικοκύρις,
  ὁ φίλος τῶν Χριστιανῶν, περίφημος Βεζίρης,

Πῶς εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι εὑρέθ' εἰς ἕνα
κάμπον πολλὰ εὐρύχωρον, χωρὶς ἄλλον κανένα.
Ὁ κάμπος μεγαλώτατος καὶ ὅλος χλοϊσμένος,
καὶ τὸν ἐκίταζε χαρὰ καὶ θάμβος γεμισμένος.
Ἐκεῖ εὐθὺς Καμήλαις τρεῖς θωρεῖ ὁ βασιλέας,
ὄχι ψωριάρικες λιγναῖς, ἀμὴ παχεῖς, ὡραίας.
Καὶ ἐπροστέθηκε χαρὰ ἀπάνω στὴν χαρά του,
καὶ ταῖς ἐγλυκοκίταζε μὲ ὅλην τὴν καρδιάν του
Διὰ τὴν εὐμορφίαν τους, καὶ τὴν παχύτητά τους,
καὶ ὅτι εἰς ὑπόληψιν ταῖς ἔχουν τὰ χαρτιά τους.
Λογιάζω τὸν Προφήτην τους εἶχαν ὑπηρετήσῃ,
ἐκεῖνος διὰ πληρωμὴν ταῖς εἶχεν εὐλογήσῃ.
Ἡ δὲ Καμήλαις ἔβοσκαν ἐκεῖνο τὸ λιβάδι,
τὸ δροσερὸ καὶ χλοερό, χωρὶς ἕνα ψεγάδι,
Μὲ μιὰν ἀγάπην θαυμαστήν, μὲ μιὰ πολλὰ γλυκεῖαν
εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, καὶ σιωπὴν βαθεῖαν.
Κἄπου καὶ κἄπου ἔπαιζαν αὐταῖς ἀνάμεσά τους,
φιλιοῦνταν, ἐδαγκάνουνταν, ἔκαναν τὰ δικά τους.
Ἐκυνηγοῦσεν, ἔτρεχε κατόπι μιὰ τὴν ἄλλην,
καὶ εἶχε νὰ ταῖς θεωρῇ κανεὶς χαρὰν μεγάλην.
Μέσα του καὶ ὁ βασιλεὺς πολλὴν χαρὰν γρικοῦσεν,
ἐτούταις νὰ ταῖς θεωρῇ, κιἀπ' τὴν χαρὰ πετοῦσεν.
Ἐτούτη ἡ ξεφάντωσις, τούτ' ἡ καλὴ καρδία
τοῦ βασιλέως καὶ αὐτῶν, καὶ ἡ περιχαρεία
Κάμποσο θέλει βάσταξε, εἶχε, θαῤῥῶ, περάσῃ
ὥρα εἰς τούταις ταῖς χαραῖς, καὶ εἶχαν τὸν χορτάσῃ.
Ὅταν ἐκεῖ μόνον θωρεῖ αἴφνης, καὶ κατεβαίνει
ἐξ οὐρανοῦ ὁ Ἀετός, καὶ εἰς αὐταῖς πηγαίνει,

Μεγαλοπτέρυξ Ἀετός, κι ἁρπάζ' εὐθὺς τὴν μίαν,
 ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ περισσήν του βίαν.
Πέρασε δὲν ἐπέρασε κάρτο, καὶ καταπίνει
 ἡ γῆ τὴν ἄλλην Κάμηλον, καὶ ἄφαντος ἐγίνη.
Ἡ τρίτη ἡ Καμήλα δέ, ὡς ἀποχωρισθεῖσα
 τῶν δύο της τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἀπορφανισθεῖσα,
Ἄμετρα ἐπικράθηκεν, εἶχεν ἀγανακτήση,
 κατάκαρδα ἐπόνεσε, δὲν εἶχε πλιὸ βοσκήση.
Ἐπήδησεν, ἐθρήνησεν, ἐφώναξ', ἐσυγχύσθη,
 κοντολογῆς, θανάσιμο τὸ πρᾶγμα τῆς φανίσθη,
καὶ ἀπὸ τὸν ἀγῶνά της μασοῦσε τὸ κορμί της,
 δαγκάνουνταν, ξεσχίζουνταν, κέσκασε καὶ ἀτή της.
Αὐτὰ νὰ δῇ ὁ βασιλεύς, δὲν εἶχε ξεψυχήση,
 δὲν ἔλειψεν ἀπ' τὸν καϋμὸν πλὴν νὰ λειποθυμήση.
Ἐσφάγη ἀπ' τὴν ἁρπαγὴν τῆς πρώτης, καὶ δικαίως,
 λυπήθη διὰ τὸν χαμὸν τῆς δεύτερης εὐθέως.
Καὶ δι' αὐτὸ τὸ σκάσιμο τῆς τρίτης ἐταράχθη,
 καὶ ἀπὸ τὸ κρεββάτι του ξύπνησε, κ'ἐτινάχθη,
Καὶ πάραυτα συνέδριον· ὀγλήγορα διβάνι,
 νὰ μάθῃ τοῦτο τί δηλοῖ, καὶ τί διαλαμβάνει.
Κανένας δὲν εὑρέθηκε τῆς ὥρας νὰ τὸ λύσῃ,
 ἕνας ἐγύρεψε καιρὸν διὰ νὰ τὸ ξηγήσῃ.
Καὶ στοχαζόμενος αὐτὸ μόνος μὲ ἡσυχίαν,
 ἔκαμε τὴν ἐξήγησιν καὶ ὄντως ἁρμοδίαν.
Καὶ προσελθὼν τῷ βασιλεῖ εἰς τὸ διβάνι πάλιν,
 εἶπεν, ὡς ἔπρεπε νὰ πῇ, μὲ φρόνησιν μεγάλην.
Πράγματα τρία, βασιλεῦ, εἶναι ὁποῦ βαστοῦσι
 τὸν αἰσθητὸν κόσμον αὐτόν, καὶ τὸν ἐκυβερνοῦσι.

Καὶ πρῶτον εἶναι εἰς αὐτὰ εἰρήνη ἡ ἁγία,
ὁ Νόμος εἶναι δεύτερον, τρίτον ἡ εὐταξία.
Ἐκείναις ἡ Καμήλαις δὲ ἡ τρεῖς αὐτὰ τὰ τρία
δηλοῦσαν, τὰ συστατικὰ ὅλης τῆς γῆς στοιχεῖα.
Καὶ ἐπειδή, ὦ βασιλεῦ, εἰρήνη ἡ ἁγία,
ὑπάρχει χάρισμα θεοῦ, καὶ εἶναι οὐρανία,
Ἀπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ μετ' ἐξουσίας,
καὶ τὴν ἐσήκωσ' ἐκ τῆς γῆς, ὡς οὔσης ἀναξίας.
Ἡ δὲ δευτέρα Κάμηλος τὸν Νόμον ἐδηλοῦσε,
τὸν Νόμον τὸν ἀνθρώπινον αὐτὴ ἐσημειοῦσε,
Καὶ ἐπειδ' εἶναι γήϊνος, καθότι ἐξ ἀνθρώπων,
ἔστρεψε πάλιν εἰς τὴν γῆν, τὸν ἰδικόν του τόπον.
Ἡ τρίτη ἡ Καμήλα δὲ δηλοῖ τὴν εὐταξίαν,
ἐτούτη στερευθεῖσα δὲ αὐτῶν τὴν συντροφίαν,
Καὶ ὡς μὴν ὄντας ἱκανὴ χωρὶς εἰρήνης θείας,
καὶ χωρὶς νόμου νὰ σταθῇ, πάγει τῆς ἀπωλείας.
Ὁ Θεὸς ἔδειξε λοιπόν, πῶς τοῦτα καὶ τὰ τρία
τὰ ἀγαθὰ ἦταν στὴν γῆν ὅλην τῇ ἀληθείᾳ,
Ἀπὸ ἀρχῆς ἕως τοῦ νῦν, ἕως τῆς ἐδικῆς σου
τῆς βασιλείας, βασιλεῦ, ἕως τῆς τελευτῆς σου.
Ἔλαμπεν ἡ ὁμόνοια στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων,
ὁ νόμος ἐβασίλευε παντοῦ εἰς κάθε τόπον,
Ἀνθοῦσε καὶ ἡ εὔτακτος καλὴ οἰκονομία,
πραγμάτων ἡ ἐπαινετὴ τάξις καὶ εὐταξία.
Αὐτοὶ οἱ τρεῖς στύλοι τῆς γῆς, τῆς οἰκουμένης ὅλης,
εἰς τοὺς ὁποίους ἀκουμπᾷ πᾶς τόπος, πᾶσα πόλις.
Μετὰ τὸν θάνατόν σου δὲ νόμος καὶ εὐταξία,
καὶ ἡ εἰρήνη ἡ χρυσῆ, τὰ ἱερὰ στοιχεῖα,

Θέλουν νὰ λείψουν παντελῶς, θέλουν νὰ σηκωθοῦσι,
 κοὶ ἄνθρωποι πάρα πολλὰ θέλουν διαφθαροῦσι.
Εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν νὰ μὴν τὴν ἀγαποῦσι,
 τὸν νόμον καὶ τὸ δίκαιον νὰ τὸ καταπατοῦσι,
Καὶ ὡς μπορεῖ καὶ θέλει πλιό, καθ' εἷς μὲ ἀταξίαν
 νὰ ζῇ, νὰ πολιτεύεται, καὶ μ' ἀθεοφοβίαν.
Αὐτὴ εἶναι, ὦ βασιλεῦ, ἡ τοῦ δράματός σου
 λύσις, καθὼς στοχάζομαι, δοῦλος ὁ ταπεινός σου.
Καὶ ταῦτα ὁ Παμβασιλεὺς θεός, ὡς ἐν εἰκόνι
 Καμήλων σοῦ παράστησε, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ σώνει.
Αὐτὰ τὰ εἶδα καὶ ἐγὼ μὲ τὰ ὀμμάτιά μου,
 μὴν εἶχα σώσω νὰ τὰ δῶ, φίλε ἀκροατά μου.
Ἀλλιῶς τὸν κόσμον ἤξευρα εἰς τὴν νεότητά μου,
 κιἄλλιῶς τὸν βλέπω, ἀδελφέ, τώρα στὰ γηρατειά μου.
Ἀλλιῶς τὴν Πόλιν ἄφηκα, Βλαχίαν, Πογδανίαν,
 κεἰς ἄλλην χρόνους εἴκοσι ταῖς ηὖρα πολιτείαν,
Μὲ περισσὴν διαφοράν, διαφθορὰν δὲ μᾶλλον,
 ὅλοι μετεμορφώθημεν μικρὸς μὲ τὸν μεγάλον,
Ἀπ' τὸ κακὸν εἰς τὸ κακόν, ὅλο τὸ ἐναντίον,
 ἀπ' τὸν θεὸν στὸν μαμωνᾶ, μὲ λύπην τῶν ἁγίων.
Γενήκαμεν φιλάργυροι, φίλαυτοι, ἀλαζόνες,
 ἄσπονδοι, ὑπερήφανοι, ψεῦσται, ἀπατεῶνες,
Ἀνόσιοι, διάβολοι, βλάσφημοι, πατραλοίαι,
 τετυφωμένοι, προπετεῖς, ὀργίλοι, μητραλοίαι,
Ἐπίορκοι, φιλήδονοι, πόρνοι, μοιχοί, προδόται,
 ἀρσενοκοῖται, φθονεροί, λοίδοροι, οἰνοπόται,
Καὶ εἴ τι ἄλλο σὰν αὐτὰ ὁ Παῦλος μᾶς προλέγει,
 διὰ ἡμᾶς τοὺς τωρινοὺς ἀνθρώπους, καὶ μᾶς κλαίγει.

Εὐγήκαμεν, κοντολογῆς, ἀπὸ τὰ ὅριά μας,
καὶ φύσεως, καὶ πίστεως, κακὰ τὰ ὑστερνά μας.
Πρέπει δὲ νὰ συλλογισθῶ κἐγὼ τὸ πῶς εὐγῆκα
ἔξω ἀπ' τὸ προκείμενον, τὴν στράταν μου ἀφῆκα.
Ἔπρεπεν ὅμως, ἔπρεπε, καὶ ταῦτα νὰ μιλήσω,
καὶ τὴν ὑπόθεσίν μου δὲ πάλιν νὰ μὴν ἀφήσω.
Διὰ νὰ ἦναι καὶ αὐτὰ ἐδῶ σημειωμένα,
τὰ πράγματα τῶν τωρινῶν καιρῶν μας γεγραμμένα,
Εἰς μνήμην καὶ εἰς σύγκρισιν τῶν προγεγενημένων,
καὶ τῶν μελλόντων γίνεσθαι πάλιν καὶ ἐρχομένων.
Ὅτι αὐτὰ τὰ τωρινὰ τὰ πράγματ' ἀπειλοῦσι,
τὸ πῶς χειρότερα πολλὰ μέλλουσι νὰ ἐλθοῦσι.
Ἢ ἴσως θείᾳ χάριτι αὐτὰ μᾶς προδηλοῦσι,
πῶς τὰ κακὰ ὅλα αὐτὰ μέλλουν νἀποκοποῦσι.
Διότι, λέγει, τὸ κακὸ ἀνίσως δὲν πληθύνῃ,
ἐὰν δὲν ἔλθῃ στὸ 'Αμήν, δὲν κόπτεται, δὲν σβύνει.

στ. 264

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ τῆς τῶν Ταταρων ἀποστασίας.

Οὕτω περιερχόμενος λοιπὸν τὰς πολιτείας,
οὕτω πολιτευόμενος μετ' ἀθεοφοβίας,
Καὶ κοπιάζωντας πολλά, πολλὰ δὲ καὶ τρυφῶντας,
καὶ χρήματα συνάζωντας, καὶ πάντοτε ζητῶντας,
Νὰ βλέπω ἔπερνα καιρὸν ἐγὼ καὶ τὰς πλουσίας
τοῦ ζωηφόρου μου Σταυροῦ παντοῦ εὐεργεσίας.
Ἔβλεπα τόσους ἀσθενεῖς, ὁποῦ τὸν προσκαλοῦσαν,
καὶ αὔριον σηκώνουνταν, καὶ ἐπεριπατοῦσαν.
Εἶδα ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς πολλοὺς ἀπηλπισμένους,
καὶ μὲ τὴν παρουσίαν του ζῶντας ἰατρεμένους.
Εἶδα πολλοὺς καὶ ἤρχουνταν, καὶ τὸν ἐπροσκυνοῦσαν,
λάδι, κηρὶ τοῦ φέρνασι, καὶ τὸν εὐχαριστοῦσαν,
Ὁποῦ μὲ τὸν Ἁγιασμὸν ἔλαβαν τὴν ὑγείαν,
ἢ ἄλλο ὁποῦ ἤθελαν καλόν, εὐεργεσίαν.
Εἶδα γυναῖκες καὶ πολλαῖς εἰς τὰ σκαμνιὰ βαλμέναις,
μὴν ἠμπορῶντας τὸ παιδὶ νὰ κάμουν ἢ καϊμέναις,
Νὰ κλαίουν ἡ μητέρες των, νὰ κλαίουν τὰ παιδιά τους,
ἅγια λείψανα παρόν, εἰκόνες 'κεῖ σιμά τους,
Κι' αὐταῖς νὰ παραδέρνουσι, καὶ νὰ λιγοθυμοῦσι,
καὶ ἡ φωναῖς τὸν οὐρανὸν νὰ φθάνουν, νὰ τρυποῦσι.
Κεὐθὺς ὁποῦ τὸ τίμιον Ξύλον ἐπροσκυνοῦσαν,
καὶ τὄπερναν τἀγκάλιαζαν πολλαῖς, καὶ τὸ βαστοῦσαν,
Ἔπευτε κάτω τὸ παιδί· μεγάλη τοῦ Σταυροῦ σου
εἶναι, Χριστέ, ἡ δύναμις, τοῦ σκήπτρου τοῦ σεπτοῦ σου.

Εἶδ' ἀνομβρίαις περισσαῖς, εἶδα νὰ ξηραθοῦσι
οἱ κάμποι, τὰ χωράφια, οἱ τόποι νὰ καοῦσι,
Καὶ εἶδα μὲ τὸν ἐρχομὸν αὐτοῦ νὰ ἀνοιχθοῦσιν
οἱ καταῤῥάκται τ' οὐρανοῦ, οἱ κάμποι νὰ πνιγοῦσι,
Ἡ γῆ νἀλλάξῃ πρόσωπον, οἱ τόποι νὰ γελοῦσι,
χωράφια νὰ χλοΐζουσι, καὶ κάμποι νὰ ἀνθοῦσι.
Κἔπεσα κἐπροσκύνησα δοῦλος ὁ ταπεινός του,
τὴν θεϊκήν του δύναμιν, τὸ μέγα ἔλεός του.
Εἶδα καὶ σπήτια πτωχά, ὄντας δυστυχισμένα,
καὶ ἄλλα δὲ ἀρχοντικά, πλὴν καταφρονεμένα,
Καὶ κάνωντας τὸ τίμιον Ξύλον τὴν κατοικίαν
εἰς τὰ τοιαῦτα σπήτια κατὰ τυχοῦσαν χρείαν,
Ἐκυβερνοῦνταν τὰ πτωχὰ ἐκεῖνα, κ' εὐτυχοῦσαν,
τὰ καταφρονεμένα δὲ τιμοῦνταν καὶ ἀνθοῦσαν.
Καὶ ἐνθυμήθηκα ἐγὼ τὴν Κιβωτὸν τὴν θείαν,
ὁποῦ εὐλόγησε ποτὲ ἐκείνην τὴν οἰκίαν,
Ἐν ᾗ θεοῦ ἡ Κιβωτὸς ἤτονε κονεμένη,
καὶ ηὔξησεν, εὐτύχησεν, ἔγεινε δοξασμένη.
Εἶδα πανούκλαις δύο τρεῖς νὰ πέσουν, νὰ πεθάνουν
ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Σταυροῦ, καὶ τὴν ἰσχὺν νὰ χάνουν.
Μόνον μὲ τὸν Ἁγιασμὸν αὐτοῦ ν'ἀναχωροῦσι,
καὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ χωριὸ πλέον νὰ μὴ πατοῦσι.
Εἶδα πανούκλαις πὲ ἀλλοῦ, πάλιν ν'ἀναστηθοῦσι,
νὰ ξαναλάβουν τὴν ἰσχύν, ὁποῦχαν στερηθοῦσι,
Εὐθὺς ὁποῦ αἰσθάνουνταν, εὐθὺς ὁποῦ θωροῦσαν,
πῶς ἐσηκώθη ὁ Σταυρός, καὶ ἔτζι ἀρχηνοῦσαν.
Εἶδα αὐθέντην κἔσωσεν, ὁμοῦ καὶ αὐθεντείαν
ἀπὸ Ταττάρων ἁρπαγήν, καὶ τὴν ταλαιπωρίαν.

Εἶδα καὶ πόλιν, κέσωσεν ἀπὸ αἰχμαλωσίαν
  Ταταρων πάλιν τὴν αὐτῶν, καὶ τὴν λεηλασίαν.
Κέπεσα, κέπροσκύνησα δοῦλος ὁ ταπεινός του,
  τὴν θεϊκήν του δύναμιν, τὸ μέγα ἔλεός του.
    Ἕνας Σουλτάνος Τάταρης ζητῶντας τὴν Χανίαν,
  καὶ μὴ λαμβάνωντας αὐτὴν ἀπὸ τὴν βασιλείαν,
Ἐσήκωσεν ὁ τολμηρὸς αὐτὸς ἀποστασίαν,
  ἦλθεν, ἐκαταπάτησεν εὐθὺς τὴν Πογδανίαν.
Ἐσήκωσε καὶ ὁ Σταυρός, ὡς εἶπα, τὸν Αὐθέντην
  τὸν μόνον καὶ μεγάλον μου φανέντα εὐεργέτην,
Τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Βλαχιά, διὰ νὰ τὸν ὑψώσῃ,
  κι' ἀπ' τοὺς Ταταρους ἐνταὐτῷ διὰ νὰ τὸν γλυτώσῃ.
Δίχως Αὐθέντην ὤντας δὲ τότε ἡ Πογδανία,
  ὁ νέος ἔτι μὴ ἐλθών, ἔπασχεν ἡ ἀθλία.
Πεντέξη καδηλήκια τῆς εἶχαν ἐρημάξῃ,
  ἀνθρώπους, ζῶα, πράγματα, τὰ εἴχασιν ἁρπάξῃ.
Τὸ Γιάσι μόνον ἔμεινεν ὁ θρόνος, τὸ κεφάλι,
  δίχως καμμίαν πείραξιν, δὲν τὄβρηκεν ἡ ζάλη.
Αὐτὴ δὲ ἐσυνέβηκεν ὅλ' ἡ λεηλασία,
  τὸν μῆνα τὸν Σεπτέμβριον, παραχωρήσει θείᾳ.
Διὰ τὰς ἁμαρτίας μας χωρὶς ἀντιλογίας,
  εὑρίσκει ἡ ὀργὴ θεοῦ υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.
1758 Ἀπὸ γεννήσεως Χριστοῦ χρόνους εἰς τοὺς χιλίους
  ὀκτὼ μὲ τοὺς πεντήκοντα καὶ τοὺς ἑπτακοσίους,
Τότε ὁποῦ αὐθέντευσεν ἀπὸ δραγουμανίαν,
  ὡς εἶπα, ὁ Ἰώνβοδας γέρων στὴν Πογδανίαν,
Τῇ τρίτῃ καὶ δεκάτῃ δὲ μηνὸς τοῦ Σεπτεμβρίου,
  ἀπάνω στὴν παραμονὴν Σταυροῦ μου τοῦ ἁγίου,

Ἐγίνηκεν ἀπόφασις Σουλτάνου τοῦ ἰδίου,
καὶ ὅλων τῶν Μιρζάδων του, ὅλου τοῦ συνεδρίου,
Ταχὺ σταῖς δεκατέσσαρες νὰ πάρῃ τὸ ἀσκέρι,
καὶ εἰς τὸ Γιάσι τὸ πτωχὸ αὐτὸ μέσα νὰ φέρῃ.
Καὶ τοῦτος μὲν νὰ κάθηται ὡς ἀρχηγὸς στὸ Γιάσι,
τοὺς Ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν νὰ κατεξουσιάσῃ,
Οἱ δὲ Τατάροι του παντοῦ πλέον εἰς τὰ χωρία
ν'ἀρπάζουν, νὰ ξεσχίζουσι, ὡς λύκοι στὰ μαντρία.
Εἰς δὲ τὸ Γιάσι ἦτονε ὅλοι συναθροισμένοι,
Ἄρχοντες οἱ ἐντόπιοι, οἱ μαῦροι φοβισμένοι.
Ἦτον καὶ καϊμακάμης δὲ τοῦ νέου Ἡγεμόνος,
τότε ὀγλήγορα ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Πόλιν μόνος.
Τοὺς ἔγραψεν ὁ Τάταρης πεντήκοντα πουγγεῖα
νὰ τὸν ἐστείλουν ὡς πτωχόν, νὰ λείψῃ ἡ κακία.
Αὐτοὶ χίλια γρόσια τὸν εἶχαν στείλει μόνον,
καὶ μίαν σαμουροπατζᾶ, καὶ τὸν κακόν του χρόνον.
Γράφοντες πῶς δὲν δύνωνται χωρὶς τοῦ Αὐθεντός των
τὴν γνώμην νὰ τὰ δώσουσιν· εὔλογος ὁ σκοπός των.
Μὲ τὸ νὰ ἐστοχάζουνταν, καὶ ὅλα ἂν τὰ δώσουν,
κακίαν τὴν Ταταρικὴν δὲν θέλει τὴν γλυτώσουν.
Δὲν πῆγαν εἰς τὴν κούρτην δὲ μέσα νὰ φυλαχθοῦσι,
μὲ τὸ νὰ ἦναι χαμηλή, καὶ φθάνουν, τὴν πατοῦσι.
Ἐπῆγαν εἰς τοῦ Γκόλια ὅλοι τὸ Μοναστῆρι,
ὁποῦ τὴν Παναγίαν μας γνωρίζει νοικοκύρι.
Τόπια τζακαλόζια μέσα στὴν κούρτην ὄντας,
στὸ Μοναστῆρι τἄφεραν πάραυτα, δειλιῶντας,
Τοὺς Ἀρβανίταις μάζωξαν, σεϊμένιδες καὶ ἄλλους,
τάφρους τριγύρω ἔσκαψαν, καὶ χάντακας μεγάλους.

Ἐκάμασι, κοντολογῆς, πᾶσαν ἑτοιμασίαν
 διὰ νὰ πολεμήσουσιν, ἀνίσως κάμη χρείαν.
Ἁρματωμένοι Ἄρχοντες, οὐ μόνον ἀπ' τοὺς ἄλλους
 ἐφύλαγαν ὁλονυχτῆς, ἀμὴ κιἀπ' τοὺς μεγάλους,
Ὁ Λογοθέτης, βόρνικος, χάτμανος, βεστιάρης,
 μὲ τὴν ἀράδα φύλαγαν, ἐκεῖ δὲν ἦτον χάρις.
Ξεσκέπασαν καὶ τὰ κελλιὰ ὅλα ἡ ἀφεντιά τους
 ἔστωντας εὐκολόκαυστο πολλὰ τὸ σκέπασμά τους,
Διὰ νὰ μὴ ῥήξουν φωτιὰ σὰν ἔλθουν οἱ Τατάροι.
 τὰ μέτρα τους, κοντολογῆς, καλὰ τὰ εἶχαν πάρη.
Τοὺς Ἀρβανίτας ἔστελναν, καὶ ὅπου ἀπαντοῦσαν
 ἔξω Τατάρους λιγοστούς, εὐθὺς τοὺς ἐχτυποῦσαν.
Μᾶς ἔφεραν καὶ ζωντανὰ κεφάλια, καὶ κομμένα,
 Ταταρικα μιὰ δυὸ φοραῖς, καὶ ἄλογα δεμένα.
Τὸ Μοναστῆρι ἀγκαλὰ εὐρύχωρο, μεγάλο,
 μόλον αὐτὸ ἐγέμισεν, ὅσο κανένα ἄλλο.
Ἐγέμισαν καὶ τὰ κελλιά, γέμισε κἡ αὐλή του,
 μέσα καὶ ἔξω γέμισεν ὅλ' ἡ περιοχή του.
Κἡ Ἐκκλησία γέμισε, καὶ ὅλο της τὸ βῆμα
 σεντούκια καὶ πράγματα, δίχως κανένα κρῖμα.
Τὸ ἴδιο ἐγίνηκεν εἰς κάθε Ἐκκλησίαν,
 δὲν εἶχε τόπον ὁ Παπᾶς νὰ κάμη Λειτουργίαν.
Εὐκαίρωσαν τὰ σπήτια, κἐγέμισαν οἱ τόποι
 Μοναστηριῶν, Ἐκκλησιῶν, πράγματα καὶ ἄνθρωποι,
Κανεὶς δὲν ἐβραδιάζετο στὸ σπῆτί του νὰ μένη,
 στὰ Μοναστήρια ἔτρεχαν ὅλοι ἁρματωμένοι.
Ἔπερναν ταῖς γυναῖκές τους μαζὶ καὶ τὰ παιδιά τους,
 πρὶν νὰ βραδιάση κ'ἔμπαιναν μέσα μὲ τ'ἅρματά τους.

Κέφύλαγαν όλονυχτῆς, κανεὶς δὲν ἐκοιμᾶτο,
 τὸ Γιάσι ὅλο τὸ φτωχὸ ἐφωτοπεριχᾶτο.
Σὰν ὅταν γίνονται χαραῖς βασιλικαῖς στὴν Πόλιν,
 κ' εἰς πᾶσαν ἄλλην πόλιν δέ, στὴν βασιλείαν ὅλην.
Καὶ μέσα στὴν μητρόπολιν τὰ ὅμοια θωροῦσες,
 ἔμπαινες καὶ ἐσάστιζες, ἔμπαινες κιάποροῦσες.
Ὁ δὲ πανιερώτατος ὁ κὺρ Ἰάκωβός μου,
 νὰ ἔχω τὴν εὐχίτζα του, καὶ πᾶς ὁμόπιστός μου,
Ἐπρόσταξε κ' ἐγίνετο Παράκλησις ἑσπέρας,
 καὶ Λιτανεία τὸ πρωΐ ἐκείνας τὰς ἡμέρας.
Ἐκλείσθη ὅλο τὸ Τζαρσί, ὅλα τὰ ἐργαστήρια,
 στὰ Μοναστήρια ὁ λαὸς μέσα καὶ στὰ τζαντήρια·
Πραγμάτειαις δὲν ἐκίταζαν, τέχναις ταῖς παρατῆσαν,
 καὶ εἰς ἀγῶνα ἔπεσαν, κεἰς φόβον ὅλοι ἦσαν,
Τὴν πραγματείαν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας
 αὐτὴν μόνον ἐκίταζαν τότε μετ' ἀγωνίας.
Καὶ νά, σήμερα, ἔλεγαν, ἔρχονται οἱ Τατάροι,
 τὸ ἔλεγαν, καὶ ἔτρεμαν ὅλοι τους σὰν τὸ ψάρι.
Αὔριον, ἄλλοι ἔλεγαν, βέβαια, καὶ κτυποῦσι,
 στὸν τάδε τόπον στέκονται, ὅσο νὰ μαζωχθοῦσι.
Ἄλλοι δὲ πάλιν ἔλεγαν, στὸ τάδε τὸ χωρίον·
 ἐπῆγαν, καὶ τὸ σκλάβωσαν ἕως καὶ τῶν νηπίων·
Καὶ τόσο βίος σήκωσαν τοῦ Ἄρχοντος τοῦ δεῖνα,
 καὶ χιλιάδες ζῶα δέ, τὰ πῆραν καὶ ἐκεῖνα.
Ἄλλοι δὲ πάλιν ἔλεγαν, στὸ τάδε τὸ χωρίον
 ὁ κόσμος ἀντιστάθηκε μὲ πόλεμον ἀνδρεῖον,
Καὶ οἱ Τατάροι νίκησαν, καὶ ὅλους τοὺς καϊμένους
 τοὺς πέραταν ἀπ' τὸ σπαθί, ὅλους τοὺς μαυρισμένους.

Καὶ εἶναι τόσο φοβερὸ στὰς Βλαχοπογδανίας,
τὄνομα τὸ Ταtάρικον αὐτὸ ἐπ' ἀληθείας.
Τόσο φοβοῦνται ἀπ' αὐτὸ τὸ γένος τῶν Ταtάρων,
καθὼς φοβοῦνται ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Χάρον.
Εἰς τοῦ βωδιοῦ τὸ κέρατο μπαίνουσι νὰ κρυφθοῦσι,
τὸ πρόσωπο τοῦ Τάταρη μόνον νὰ μὴν ἰδοῦσι.
Φοβοῦνται πάλιν καὶ ἀλλοῦ Ἄραβας καὶ κουρσάρους,
ἀλλ' ὅμως ὄχι ὡς καθὼς ἐτοῦτοι τοὺς Ταtάρους.
Πλὴν τώρα τούτους τοὺς καιρούς, διότι σὰν γαδάρους
ἕνα καιρὸν τοὺς εἴχασι, καὶ Οὔγγρους καὶ Ταtάρους.
Αὐτὰ καὶ ἄλλα σὰν αὐτὰ ἀκούωντας στὸ Γιάσι,
ὡς καὶ ἡ πέτραις ἔτρεμαν, καὶ ἦτον φόβος πᾶσι.
Φόβος, ἀγῶνας, ταραχή, καὶ σύγχυσις καὶ ζάλη,
κ' ἑτοιμασία ἀρκετὴ εἰς ὅλους καὶ μεγάλη.
Ἐγὼ δὲ ὁ καλότυχος ἔχωντας στὸ πλευρόν μου
ὅπλον τὸ κραταιότατον, τὸν τίμιον Σταυρόν μου,
Καὶ μόνος ἡσυχάζωντας στὸ Μοναστήριόν μου,
μετὰ τῆς συνοδίας μου εἰς τὸ κονάκιόν μου,
Ἐπροσκαλέσθηκ' ἀπ' ἐδῶ κἐγὼ ἐκ τῶν Ἀρχόντων
ὅλων μεγάλων καὶ μικρῶν, ὡς εἶπα, ὁμοῦ ὄντων.
Γνωρίζοντες τὸ πῶς Σταυροῦ ἂν λείπ' ἡ παρουσία,
ματαία ὅλη ἡ λοιπὴ εἶναι ἑτοιμασία.
Ἐκαταγίνουνταν λοιπὸν ὅλοι στὰ εἰρημένα,
δὲν ἔβλεπες ἀξέγνοιαστον, νὰ κάθηται κανένα.
Ἐγὼ δὲ κι' ὁ Ἡγούμενος ἅγιος Σεβαστείας,
μὲ τοὺς ἐφημερίους του, ἀνὴρ γνώμης πραείας,
Ἀπὸ τὴν Πάρον ἦτονε, πλὴν ἕνα ψυχαράκι,
Γεράσιμος ὀνόματι, καὶ πλέον γεροντάκι,

Ἡμεῖς καταγινόμεσθεν εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας,
καὶ εἰς τὰς Παρακλήσεις τε, καὶ εἰς τὰς Λιτανείας,
Παρακαλοῦντες τὸν θεὸν νὰ σώσῃ τὸν λαόν του,
βλέπων ἱλέῳ ὄμματι τὸν ἄχραντον Σταυρόν του.
Καθὼς ἄλλοτ' ἐπέβλεψεν εἰς τὸν αὐτὸν Σταυρόν του,
καὶ τὴν ἁγνὴν Μητέρα του, τὸ ἄκρον ἐφετόν του,
Κἔσωσε τὸ Βυζάντιον, καὶ ὅλον τὸν λαόν του,
ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δεινῶν μεγάλων δυὸ ἐχθρῶν του,
Ἀπ' τὸν Χαγάνον Τάταρη, Σκυθῶν τὸν Ταγματάρχην,
καὶ ἀπὸ τὸν Χοσρόην δέ, ἐκεῖνον τὸν Περσάρχην,
Ὁποῦ τὸ πολιόρκησαν, τὸ εἶχαν σφαλισμένο,
καὶ νὰ τὸ κυριεύσουσι πλιὸ ἀποφασισμένο.
Καὶ ἀγκαλὰ ἡμᾶς αὐτοὶ περιτριγυρισμένους
ἀκόμη δὲν μᾶς εἴχασι, καὶ κατασφαλισμένους,
Δὲν ἦταν ὅμως καὶ μακριά, τέσσαρας ἦταν ὥρας
μακριὰ ἀπὸ τοῦ λόγου μας, μακριὰ ἀπὸ τῆς χώρας.
Στὸν Προῦτον ἦταν ποταμὸν ὅλοι τους κονεμένοι,
ἐκεῖ εἶχαν τὸ τάμπουρο Τατάρ' οἱ ὠργισμένοι.
Ἐκεῖ ὁποῦ ὁ βασιλεὺς Πέτρος τῆς Μοσχοβίας
νὰ χάσῃ λίγο ἔλειψε τὸ σκῆπτρον βασιλείας.
Ἐτοῦτα ὅλα ἔγιναν ἐκ πρώτης Σεπτεμβρίου,
ὡς εἶπα, ἕς ταῖς δεκατρεῖς ἐτούτου τοῦ ἰδίου.
Εἰς δὲ ταῖς δεκατέσσαρες ὄντες ἑτοιμασμένοι,
καὶ κατὰ τὸ συμβούλιον πλιὸ ἀποφασισμένοι
Γιὰ νὰ καββαλικέψουσιν, ἄργητα νὰ μὴ γένῃ,
τὸ Γιάσι νὰ κτυπήσουσιν ὅλοι ἀνταμωμένοι,
Τἄλογα μὲ ταῖς σέλαις τους, αὐτοὶ μὲ τὰ δοξάρια,
δὲν ἔχουν ἄλλο τίποτες, τουφέκια, ἢ κοντάρια,

Μεσολαβεῖ στὸ μεταξὺ μία λογομαχία,
μία ἀσυμφωνία τε, μία διχοστασία,
Καὶ ἀπομένουσιν ἐκεῖ ἀλόγως καὶ εὐλόγως,
στολίσθ' ἡ γριὰ κἀπόμεινε, καθὼς λέγει κιὸ λόγος.
Δὲν ἔρχονται· κέγλύτωσε τὸ Γιάσι τὸ καϊμένο,
ὁποῦ τοὺς ἦτον ἕτοιμο φαγὶ μαγειρεμένο,
Ὡς ἀπὸ λύκου στόματος τὸ μαῦρο τὸ ἀρνάκι,
ὁποῦ δὲν ἤθελ' ἐξ αὐτοῦ νὰ μείνῃ κοκκαλάκι.
Ὅτι ἂν ἤρχουνταν, κανεὶς δὲν ἤθελε γλυτώσῃ,
ὅτι δὲν ἦταν ἄξιοι νὰ τοὺς ἀντισταθῶσι.
Καὶ ὅλοι μας τὸ λέγαμεν, καὶ ὅλοι τὴν σκλαβίαν
κάθ' ὥρα καρτερούσαμεν, καὶ τὴν κακομοιρίαν.
Καὶ ἐπληρώθη τὸ ῥηθέν, ὅτι διασκορπίζει
βουλὰς ἐθνῶν ὁ Κύριος πάντων, καὶ ἀφανίζει,
Ἡ τοῦ Κυρίου δὲ βουλὴ εἰς τὸν αἰῶνα μένει,
ὅτι ἀνάγκη τοῦ θεοῦ ἡ θέλησις νὰ γένῃ.
Κέγλύτωσε τὸ Γιάσι μου διὰ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ ἀηττήτου μου Σταυροῦ, διὰ τὴν παρουσίαν.
Καθὼς ποτὲ ἡ Ἔδεσσα διὰ τὸ σεβαστόν μοι
τὸ ἅγιον Μανδήλιον, καὶ περιπόθητόν μοι.
Τοῦτο τὸ ἔδειξε σωστὰ ἡμέρα ἡ ἁγία
τῆς τοῦ Σταυροῦ Ὑψώσεως, καὶ ἑορτὴ ἡ θεία.
Τὸ ἔλεγαν δὲ καὶ πολλοὶ ὁποῦταν σκλαβωμένοι,
κὔστερα λευθερώθηκαν, κανεὶς δὲν εἶχε μένῃ.
Βασιλικῆς ἐκ προσταγῆς καὶ ἄνθρωποι καὶ ζῶα
πάλιν ἐλευθερώθηκαν, πλὴν ὄχι ὅλα σῶα.
Καὶ ἴδαν τὰ γενόμενα, καὶ τὴν ἀπόφασίν τους,
καὶ τὴν ἑτοιμασίαν τους, καὶ τὴν ἐμπόδισίν τους.

Καὶ ἦλθαν καὶ τὸ ἔλεγαν εἰς ὅλους παῤῥησίᾳ,
καὶ ὅλοι ἐχαρήκαμεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ.
Καὶ ὅλοι ἐδοξάσαμεν καὶ τὸν Ἐσταυρωμένον,
καὶ τὸν σεβάσμιον αὐτοῦ Σταυρὸν τὸν δοξασμένον.
Ἦτον στὴν Χίον ὁ Σταυρὸς μ' ἐμένα τὸν ἀχρεῖον,
καὶ τὸν ἐφέρνει καὶ αὐτὸν τὸν Χάνην εἰς τὴν Χίον.
Ἐτοῦτο τώρα ἄκουσαι, νὰ ἔχῃς τὴν εὐχήν του,
καὶ νὰ θαυμάσῃς τὴν αὐτοῦ σοφίαν καὶ ἰσχύν του.
Ἀκούω, καὶ μὲ λέγουσιν, ὤντας ἐγὼ στὴν Χίον,
ὁ Ταταρχάνης ἔρχεται, ἐτοῦτο τὸ θηρίον.
Ἀκούωντας ἀπόρησα, ὄντας δι' ἀπορίαν
πρᾶγμα, καὶ κουριόζο δέ, καὶ δίχως προσδοκίαν.
Καὶ τὸν ἐβλέπω καὶ αὐτὸν εἰς τὸν λιμένα μπαίνει,
μὲ κάτεργο βασιλικό, ὡσὰν καλοπλυμένη.
Μὲ τὰ μανδήλια τῆς πομπῆς, μανζίλης, ξωρισμένος,
καὶ εἰς τὴν Χιὸ νὰ κάθεται, νὰ μένῃ προσταγμένος.
Μ' ἐφάνηκε πῶς τὸν Σταυρὸν ἄκουσα, καὶ μιλοῦσε
πρὸς τοῦτον τότ' ἐρχόμενον, κἐγῶμαι, τὸν λαλοῦσε,
Ἐγῶμαι ὁποῦ σέφερα ἐδῶ ταπεινωμένον,
ἐγὼ ὁποῦ σ' ἐμπόδισα ἐκεῖ τὸν ἐπηρμένον,
Τὸν ἀπειλοῦντα τὸν ἐμὸν λαὸν νὰ τὸν σκλαβώσῃς,
ἐμοῦ παρόντος ὁρατῶς, καὶ νὰ τὸν ταπεινώσῃς.
Καὶ δι'αὐτὸ ηὐδόκησα νὰ εὑρεθῶ καὶ πάλιν
παρὼν στὴν ἐξορίαν σου, καὶ θλίψιν τὴν μεγάλην.
Ξεῦρε λοιπὸν πῶς δι' ἐμοῦ οἱ βασιλεῖς ὁρίζουν,
καὶ βασιλεύουσι τῆς γῆς, καὶ δι' ἐμοῦ κρημνίζουν,
Ὅσοι τοὺς προσκυνοῦντάς με θλίβουσι, δυναστεύουν,
καὶ ἀπανθρώπως, καθὼς σύ, δεσπόζουν, αὐθεντεύουν.

Εἶδα καὶ εἰς τὸ σπῆτί μου θαῦμα τῇ ἀληθείᾳ.
δύο λαμπάδες ἔφερεν, ἡ μία ὀκὰ μία,
Ὁ μέγας ὁ Παχάρνικος, βασίλεμα ἡλίου,
καὶ εἰς ὀλίγο πάγησε εἰς τὴν εὐχὴν Κυρίου.
Τὴν μίαν μόνον ἄναψε, καὶ τὴν Παράκλησίν του
κάνωντας ἀνεχώρησε μὲ εὐχαρίστησίν του.
Διότι καὶ εἰς τὴν Βλαχιά, καὶ εἰς τὴν Πογδανίαν
ἔτρεχαν στὸ κονάκι μου, ὡσὰν στὴν Ἐκκλησίαν.
Ἐγὼ τότε εὑρίσκουμουν εἰς τὴν χρυσῆν Βλαχίαν,
καὶ εἰς τὸ Σαρκντάριον εἶχα τὴν κατοικίαν.
Κινῶντας δὲ ὁ Ἄρχωντας, ἐγὼ εὐθὺς ὑπάγω
μετὰ τῆς συνοδίας μου σ' ἄλλον ὀδᾶ νὰ φάγω.
Καὶ ἐπειδὴ ἀκοίμητο εἶχα συνειθισμένο,
κανδῆλι καὶ κηρὶ μαζὶ νἀφίνω ἀναμμένο,
Μὲ τὸ νὰ ἔφερναν κηρὶ ἄπειρο, τὴν εὐχήν του
νὰ ἔχουν οἱ Χριστιανοί, καὶ τὴν ἐπίσκεψίν του,
Τὴν ἄφηκα καὶ ἔκαιε, σὰν ὅλαις ταῖς ἡμέραις,
κἐγὼ κάθουμουν κἔτρωγα μαζὶ μὲ τοὺς Πατέρες.
Ἀφόντες δὲ ἀπόφαγα, πηγαίνω στὸ κελλί μου,
καὶ θεωρῶ, ἀκροαταί, καὶ βλέπω, ἀδελφοί μου,
(Ὢ τῶν μεγίστων του Χριστὲ διὰ Σταυροῦ θαυμάτων,
ὢ τῶν ἐνδόξων σου Σταυρέ, διὰ Χριστοῦ τεράτων.)
Καὶ ἡ λαμπάδα ἔγυρεν ἀπὸ τὸ κανδηλέρι,
τὸ λέγω, καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐκπλήττεται, καὶ χαίρει.
Δὲν ἔπεσεν, ἀλλ' ἔγυρε, κἦτον ἀκουμπισμένη
εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἀπάνω, κιἀναμμένη.
Δὲν ἔσβυσεν, ἀλλ' ἄναφτε, μάρτυς ὁ Κύριός μου,
καὶ τὸ εἰκονοστάσιον τὸ ἔκαμ' ἀπατός μου,

Ξυλένιο καὶ ζωγραφιστό, τουτέστι πλουμισμένο,
καὶ τότε νεοκάμωτο καὶ νεοαλειμμένο.
Καὶ εἶχα τὸ εἰκόνισμα μέσα τῆς Παναγίας,
μαζὶ δὲ καὶ τὸν ποιητὴν τῆς νῦν θαυματουργίας,
Τὸν παντοδύναμον Σταυρόν, τὸ τίμιον τὸ Ξύλον,
Ξηροποτάμου τῆς μονῆς μαλαματένιον στύλον.
Καὶ ἡ λαμπάδα κάμποσο ὄντας ἀκουμπισμένη
ἀπάνω του ἐκάηκε, κἐφαίνετο λιωμένη.
Καὶ λογαριάζω πῶς μισὴ ὥρα καὶ παραπάνω
ἦτον πεσμένη, κἔκαιεν, ὡς εἶχα συμπεράνω.
Τὸ δὲ εἰκονοστάσιον μαῦρο καὶ καπνισμένο
ἐκεῖ ὁποὖτον τὸ κηρί, καὶ λίγο σὰν καμένο,
Διὰ σημάδι μοναχά, διὰ σημεῖον μόνον
τοῦ γεγονότος θαύματος εἰς τὸν δικόν μου χρόνον.
Κἐστάθηκα, τὸ κίταξα λιγάκι τρομασμένος,
κἔπιασα τὸ ἐσήκωσα τρέμων, ἠλλοιωμένος.
Κἔπεσα κἐπροσκύνησα δοῦλος ἀνάξιός του
τὸ θαῦμά του, τὴν δόξαν του, τὸ μέγα ἔλεός του.
Εἶδα καὶ τὸ σαμιώτικο μαμοῦδι καὶ ἐχάθη,
καθὼς τὸ σκοπελίτικο πρὸ χρόνων, καὶ ἐστάθη.
Καὶ οὕτως οἱ Χριστιανοὶ ἔδωκαν τῷ Κυρίῳ
δόξαν, εὐχαριστίαν τε, καὶ τῷ Σταυρῷ τῷ θείῳ.
Καὶ οὕτω τὰ ἀμπέλια μία χαρὰ μεγάλη
νὰ τὰ θωρῇ ἦταν κανείς, χωρὶς πίσσα νὰ βάλῃ.
Καὶ οὕτως ἐσηκώθηκα μὲ λύπην καὶ χαράν τους,
καὶ μὲ λαμπρὰν καὶ πάνδημον πρόοδον συντροφιάν τους,
Καὶ τὸν Σταυρὸν ἀράμενος δοῦλος ὁ ταπεινός του,
καθὼς τὰς ἁμαρτίας μου ὁ Σταυρωθεὶς ἀτός του,

Ἐκίνησ' ἀνεχώρησα καὶ καλοκαρδισμένος
ἀπὸ τὴν Σάμον τὴν καλὴν, καὶ εὐχαριστημένος,
Στοὺς πέντε καὶ ἑξήκοντα ἔτους τοῦ Σωτηρίου,
δευτέρα μέρα ἤτονε, ἐννάτη τοῦ Μαΐου,
Καὶ εἰς τὴν Χίον ἔπιασα· ἀπὸ τὴν Χίον πάλιν
ἐπέρασα εἰς τὰ Ψαρὰ μὲ μιὰν χαρὰν μεγάλην.
Καὶ μεθ' ἡμέρας εἴκοσι μὲ μίαν κοινὴν δόσιν,
κιῶς ἑκατὸν Ἁγιασμῶν σύναξιν ἄλλην τόσην,
Ἐκίνησα καὶ ἔφθασα καὶ εἰς τὴν Σκόπελόν μου,
τὴν παμφιλτάτην νῆσόν μου, οἶκον τὸν πατρικόν μου.
στ. 342

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς εἰς Σκόπελον καὶ Εὔριππον ἐπιδημίας καὶ τῶν ἐν αὐταῖς.

Ἦλθα λοιπὸν στὴν Σκόπελον, εἰς τὴν χρυσῆν πατρίδα,
ὁποῦ κοντὰ χρόνους ἐννιὰ εἶχα, καὶ δὲν τὴν εἶδα.
Προσκαλεσμένος ἀπ' αὐτὴν διὰ τὸ μόλεμά της,
ὁποῦ τῆς ἀκολούθησε γιὰ τὰ καμώματά της.
Τώρα διὰ τὴν Σκόπελον ἐγὼ νὰ ὁμιλήσω
δὲν πρέπει, τὸ ὁμολογῶ, ὅθεν ἂς σιωπήσω.
Τόσο σᾶς λέγω μοναχά, πῶς κακοφαίνεταί μου,
πῶς εἶμαι ἀπ' τὴν Σκόπελον αὐτὴν, πιστεύσατέ μου.
Καὶ δὲν μπορῶ, ὅσο ζητεῖ τὸ κάλλος κὴ τιμή της,
νὰ γράψω, ἢ καὶ νὰ εἰπῶ, γιατὶ εἶμαι παιδί της.
Καὶ τί παιδὶ τὴν μάνα του δὲν τὴν ἐγκωμιάζει;
κἤθελε πῆ μὲ δίκαιον ὅποιος τὰ διαβάζει.

Ἔγραψε γιὰ τὴν Σκόπελον σὰν ἕνας Σκοπελίτης,
μὴ γὰρ Σαμιώτης τἄγραψε κανένας, ἢ Πολίτης;
Καὶ ἀπ' τὴν Σκόπελο καλό; νησὶ καὶ τὸ νησί του;
τί πρᾶγμα εἶν' ὁ κάβουρας, καὶ τεἶναι τὸ ζουμί του;
Ὑπόθεσις κὴ Σκόπελος; νησὶ ὅλο κρασάδες,
κὴ κοσκινοῦ τὸν ἄνδρα της μὲ τοὺς πραγματευτάδες.
Διὰ ταὐτὸ οὖν σιωπῶ, ἔχωντας νὰ μιλήσω,
ἔρχου, καὶ ἴδε, νὰ τὸν πῶ, καὶ νὰ τὸν σεργιανίσω.
Κ' ἡ μέλισσα εἰς τὰ πουλιὰ εἶναι ἡ μικροτάτη,
ἀλλ' ὅμως ἡ μελόπιτα εἶναι ἡ γλυκυτάτη.
Κ' ἡ κόρη δὲ ἡ τοῦ ματιοῦ εἶναι ὀλιγωτάτη,
ἀπ' ὅλα δὲ τὰ μέλη μας ἡ ἀναγκαιοτάτη.
Κ' ἡ Σκόπελος εἰς τὰ νησιὰ εἶναι ἡ μικροτέρα,
ἀπὸ πολλὰ μεγάλα δὲ εἶναι καλλιωτέρα
Καὶ διὰ τὰ κρασία της, καὶ διὰ τὰ νερά της,
καὶ διὰ τὸν λιμένα της, καὶ Μοναστήριά της.
Καὶ πρῶτον τὸ ἡμέτερον, ἡ Εὐαγγελιστρία,
ἐκεῖνο τὸ περίφημο μέσα εἰς τὰ νησία.
Δεύτερον δὲ ὁ Πρόδρομος, μονὴ πολλὰ τιμία,
καθὸ Πατέρων, Ἀσκητῶν καὶ ὄντως κατοικία.
Εἶναι καὶ ἄλλα ἓξ ἑπτά· εἶναι καὶ ὁ Ῥηγῖνος,
Σκοπέλων ὁ Ἀρχιερεύς, καὶ Μάρτυρας ἐκεῖνος.
Ἰδοὺ κιἄλλο προτέρημα, ὁποῦ νὰ προτιμᾶται
ἀπὸ πολλὰ ἡ Σκόπελος νησιά, καὶ νὰ καυχᾶται.
Δὲν εἶναι τοῦτος μοναχὸς Ἅγιος Σκοπελίτης,
εἶναι καὶ Ἀναστάσιος, καὶ τοῦτος συντοπίτης,
Καὶ παλαιὸς ἐπίσκοπος τῆς νήσου τῆς ἰδίας,
ἔτι δὲ καὶ θαυματουργὸς μετὰ ἐπωνυμίας.

Καθὼς εἰς ἕνα μάρμαρο Τραπέζης τῆς Ἁγίας
τῆς παλαιᾶς ἐπισκοπῆς φαίνεται Ἐκκλησίας.
Ἤτονε τρισυπόστατη τότε ἡ Ἐκκλησία,
ὁπόταν ἡ Ῥωμαϊκὴ ἔζουσε βασιλεία,
Καὶ ἐτιμᾶτο εἰς αὐτὴν πρῶτα ἡ Παναγία,
τῶν Ἀποστόλων δεύτερον ἡ δωδεκὰς ἡ θεία,
Καὶ τρίτον ὁ θαυματουργὸς ἐπίσκοπος Σκοπέλων
Ἅγιος Ἀναστάσιος, καὶ πρέσβυς θεῷ πέλων.
Τοσαῦτα μὲν περὶ αὐτῆς τῆς νήσου τῶν Σκοπέλων,
παράνω δὲν μπορῶ νὰ πῶ, καὶ ἔχωντας καὶ θέλων.
Στὸ *Ῥόδον τὸ Ἀμάραντον* εἶναι τὰ παραπάνω,
εἰς τοῦ σοφοῦ Ῥηγίνου μου τὸν λόγον ὁποῦ χάνω.
Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν γῆν ἡ δόξα τοῦ Σταυροῦ μου
ἐχύθη, καὶ ἡ φήμη του, ὡς δόξα τοῦ Χριστοῦ μου,
Ἔστειλε καὶ ἡ Εὔριππος αὐτὸν ἀναζητῶντας,
νὰ τὸν ἰδῇ κὴ δούλη του αὐτὴ ἐπιθυμῶντας.
Κὲπῆγα σ' ἕνα της χωριό, λέγεται Ξηροχῶρι,
πλὴν ἄξιο νὰ λέγεται βέβαια χλωροχῶρι,
Διὰ τὴν εὐτυχίαν του, διὰ τὴν εὐθηνίαν
στὰ πάντα, σύρε νὰ ἰδῇς, καὶ στὴν τοποθεσίαν.
Καθὼς τὸ Μοναστήριον τὸ τοῦ Ξηροποτάμου
ἀρχήνισε νὰ λέγεται τώρα χλωροποτάμου.
Διότι θέλει καὶ ἀνθεῖ, καὶ εὐτυχεῖ μεγάλως
διὰ τὸ Ξύλον τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ναοῦ τὸ κάλλος.
Ἔχει καὶ κάστρο στὸν γιαλὸ παμπάλαιον, ἀρχαῖον,
λέγεται, ὡς τὴν σήμερον, τὸ κάστρο τῶν ὡραίων.
Ἦτον δὲ καὶ Ἐπισκοπή, πλὴν τώρα ἐσηκώθη,
ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ὁ πρῶτος ὠλιγώθη.

Ἐγὼ ἂν δὲν ἐπρόφθανα τὴν Σάμον ν' ἀγαπήσω,
  καὶ μὲ τὴν γούνα τὴν χρυσῆν κείνην νὰ τὴν στολίσω,
Τὴν νῆσον Ἔγριππον αὐτὴν ἤθελα προτιμήσω,
  τὴν γούνα κείνην αὐτηνῆς ἔπρεπε νὰ χαρίσω,
Καὶ διὰ τὴν ποσότητα, ὅτι πεντακοσίων
  μιλίων εἶναι ἀληθῶς, καθὼς ἡ τῶν Κυπρίων,
Καὶ διὰ τὴν ποιότητα τῆς γῆς της καὶ τὸ πάχος,
  Βλαχιὰ τὴν ἤθελα εἰπῇ, ἂν κατοικοῦσε Βλάχος,
Καὶ γιὰ τοὺς λόγγους τοὺς πολλούς, καὶ τὰ ποτάμιά της,
  καὶ τὰ σιταροκρίθαρα, καὶ βωιδοπρόβατά της,
Καὶ διὰ τὰ πετμέζα της, καὶ τὰ σουτζούκιά της,
  καὶ διὰ τὰ ἀμπέλια της, καὶ γιὰ τὰ κλήματά της.
Ἴσια μὲ τοῦ λόγου μου τὰ κλήματα μεγάλα,
  ἐγὼ μεγάλα σὰν αὐτὰ δὲν εἶδα ἀλλοῦ ἄλλα.
Ἡ Ἔγριππος τόσο κοντὰ εἰς τὴν Εὐρώπην στέκει,
  ὁποῦ καὶ γεφυρώνεται, πλιὸ δὲν βολεῖ παρέκει.
Εἶναι γεφύρι, καὶ περνᾷς εἰς τὴν Εὐρώπη πέρα,
  καὶ ἀπεκεῖ πάλιν ἐδῶ, καὶ τοῦτο ὅλη μέρα.
Πρᾶγμα ὁποῦ δὲν γίνεται σ' ἄλλο νησὶ κανένα,
  εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος ὅλο, βεβαιωμένα.
Καὶ πότ' ἀπάνω τὰ νερὰ γυρίζουσι καὶ τρέχουν,
  πότε τὸ ἐναντίον δέ, καὶ στάσιμον δὲν ἔχουν.
Ὡς τὰ νερὰ τῶν ποταμῶν, Τίγριδος καὶ Εὐφράτου,
  ὄχι δὲ καὶ τοῦ ποταμοῦ Νείλου τοῦ γλυκυτάτου.
Καὶ λέγονται Παλίῤῥοιαι, γιατὶ πάλιν γυρίζουν,
  καὶ τρέχουν τὸν ἀνήφορον, τὰ βλέπουν καὶ σαστίζουν.
Καὶ δὲν εὑρέθηκε κανεὶς νὰ δώσῃ τὴν αἰτίαν,
  ἀκόμη ὡς τῆς σήμερον, καὶ τὴν πληροφορίαν.

Εἶναι σεκρέτο καὶ αὐτό, εἶν' ἐκ τῶν ἀποῤῥήτων,
τοῦ Ποιητοῦ τῆς φύσεως τὸ πάνσοφον κηρύττον,
Καὶ τὸ ἀκατανόητον τῆς τοῦ Θεοῦ οὐσίας,
τῶν δρωμένων καὶ φθαρτῶν ἐκ τῆς δημιουργίας.
Διὸ καὶ μὴ δυνάμενος μηδ' ὁ Ἀριστοτέλης
ἔπεσε, λέν, κἐπνίγηκε, τί ἄλλο πλέον θέλεις;
Στὸν κάμπον τοῦ Χλωροχωριοῦ εἶναι καὶ οἱ πλατάνοι,
στὸ πλῆθος καὶ στὸ χόνδρος δέ, ὁποῦ κανεὶς τὰ χάνει.
Χιλιάδες βεβαιότατα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ,
χονδροὶ δὲ γιὰ καΐκια, καλοὶ καὶ διὰ πλοῖα.
Καὶ τοὺς κουφώνουσι πολλοί, καὶ εἰς τὰ σπήτιά τους
τοὺς φέρνουν, καὶ τοὺς ἔχουσιν ὡσὰν ἀμπάριά τους.
Πλατάνοι τοῦ Χλωροχωριοῦ, Θάσου ὁ ἐλαιῶνας,
ἔκπληξιν μ' ἔδωκαν πολλήν, καὶ Σκύρου ὁ δαφνῶνας,
Χαρὰν καὶ ἔκπληξιν μαζί, καθὼς ὁ ξακουσμένος
κεῖνος τῆς Πόλης πλάτανος, καὶ πολυθαυμασμένος.
Καὶ ὡς καθὼς τὸ θαυμαστὸ κλῆμα μαλαματένιο,
τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, καὶ τὸ τζεβαερένιο,
Μὲ τὰ τζεβαερένια ἐκεῖνα τὰ σταφύλια,
ὁποῦ τὸ ἕνα ἔκανε πουγγειὰ βέβαια χίλια.
Ἡμέραις δέκα ἔκαμα, καὶ εἰς τὴν τοῦ Προδρόμου
ἐκίνησα Ἀποτομήν, χάριν τοῦ θείου νόμου.
Ὑπέστρεψα στὴν Σκόπελον, εἰς τὴν ὁποίαν ὤντας
τώρα καὶ πρῶτα τοῦ Σταυροῦ ἡ χάρις, κ' εὐλογῶντας,
Οὐδεὶς πλέον ἀπώλετο, κανεὶς πλιὸ δὲν ἐχάθη,
ἔφυγεν ἡ πανοῦκλά της, πάραυτα μετεστάθη.
Ἑνὸς μύτη δὲν ἔλυσε διὰ τὴν παρουσίαν
τοῦ ζωηφόρου μου Σταυροῦ, καὶ τὴν φιλανθρωπίαν.

Τὸ ἴδιο καὶ εἰς τὰ Ψαρὰ εἶχεν ἀκολουθήση,
  καὶ τόμου πῆγεν ὁ Σταυρός, εἶχε τὰ καψαλίση.
Πανιὰ πλιὸ ἡ πανοῦκλά της, μιὰ μέρα δὲν ἐστάθη,
  πῆρε τὰ κατουρμένα της ἡ ἔρημη, κ' ἐχάθη.
Τὸ ἴδιο ἤθελε στὴν Χιὸ κ' ἐκεῖ ν' ἀκολουθήση,
  οἱ Χιῶτες δὲ ἀνευλαβεῖς δὲν εἶχαν τὸν κρατήση.
Κ' ἐπῆγα τοὺς ἀντάμωσα, εἶπα νὰ τὸν κρατήσουν,
  καὶ δὲν ἐπιμελήθηκαν, δὲν εἶχαν τὸ ψηφίσουν.
Καὶ περισσοὶ ἀπέθαναν, κάμποσαις κατοστάδες,
  καὶ περισσοὶ ἐθρήνησαν πατέρες καὶ μανάδες.
Καὶ ἐπληρώθη τὸ ῥηθέν, ὁ Κύριος μωραίνει
  ὃν βούλεται ἀποθανεῖν λαόν, καὶ ἀποθαίνει.

στ. 436

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἐκανόδου — περὶ τοῦ Ἄθωνος καὶ περὶ Μεταμορφώσεων.

Καὶ οὕτως ἐσηκώθηκα ἀπὸ τὴν Σκόπελόν μου,
  ἀναλαβὼν πανευλαβῶς τὸν τίμιον Σταυρόν μου,
Καὶ ἦλθα εἰς τὸν Ἄθωνα, ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει,
  εἰς τὸ ὁποῖον κατοικοῦν Πατέρες θεοφόροι,
Στοὺς πέντε καὶ ἑξήκοντα ἔτους τοῦ Σωτηρίου,
  τὸν μῆν' ἀπάνω τοῦ Σταυροῦ ἕνδεκα Σεπτεμβρίου,
Καὶ ἐτελείωσεν ἐδῶ ἡ περιήγησίς μου
  ἐκείνη, ἐκλαμπρότατε, καὶ ἡ διήγησίς μου.

Ἔλαβε τέλος, πεγζαδέ, νῦν ἡ περίοδός μου,
ἐκείνη ἡ ἐνναετής, καὶ ὁ τριγυρισμός μου.
Ἔλαβε τὸ περίφημον τέλος ταξείδιόν μου,
περίφημον, ἐπίφθονον, καὶ πολυκαιρινόν μου.
Ἔπαυσεν ἡ γλωσσοφαγιὰ μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
καὶ μοναχῶν, καὶ λαϊκῶν, καὶ διαφόρων ἄλλων.
Ἐσιωπήθη τὄνομα πλέον τοῦ Καισαρίου,
ὄνομα τὸ μονώτατον, καὶ μόνου δὲ ἀχρείου.
Δὲν ἔρχεται στὴν Πόλιν πλιό, δὲν πάγει στὴν Βλαχίαν,
μένει στὸ Μοναστήριον, ἔχει τὴν ἡσυχίαν.
Κάθηται καὶ μοιρολογᾷ τώρα τὰς ἁμαρτίας,
ὁποῦ εἰς τόσας ἔπραξε χώρας καὶ πολιτείας.
Κάθηται στὸ κελλίον του μόνος, καὶ ἡσυχάζει,
καὶ τῷ θεῷ ἡμάρτηκα, στενάζει καὶ φωνάζει.
Ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν, Πάτερ, κἐνώπιόν σου,
ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου δέξαι με τὸν υἱόν σου.
Μή με ἐνδύσῃς τὴν στολήν, Πάτερ, τὴν ἐκλεκτήν σου,
ἀτίμασα τὴν πατρικὴν εἰκόνα θεϊκήν σου.
Μὴ δώσῃς δακτυλίδιον, μὴ εἰς τὸ δάκτυλόν μου,
τὸ πρόσωπόν σου ῥάπισα πολλάκις στὸν καιρόν μου.
Ἀλλὰ μηδ' ὑποδήματα εἰς τὰ ποδάριά μου,
ἐπάτησα τὸν νόμον σου τὸν θεῖον, Λυτρωτά μου.
Διὰ τὸν μόσχον ἄξιος ἐγὼ τὸν σιτευτόν σου
δὲν εἶμαι ὁ χοιροβοσκός, διὰ ὀνειδισμόν σου,
Δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱός σου,
τὴν υἱϊκὴν ἀξίαν μου ἀτίμασα ἐμπρός σου.
Ὡς ἕνα ἐκ τῶν δούλων σου δέξαι με, Δέσποτά μου,
κι'αὐτὸ μεγάλο ἔλεος διὰ τὰ μούτζουνά μου.

Ὡς τὸν Τελώνην, καὶ Ληστὴν δέξαι τὸν πρὶν υἱόν σου,
κι᾿αὐτὸ πολὺ εἶναι σ' ἐμέ, δοῦλον τὸν ταπεινόν σου.
Ὡσὰν τὴν Πόρνην καὶ ἐμὲ δέξαι με τὸν υἱόν σου,
ὁπὄραγα μετὰ πορνῶν πλοῦτον τὸν πατρικόν σου.
Ὅτι νεκρὸς ὤντας ἐγώ, ὁ ἄσωτος υἱός σου,
ἀνέζησ' ἀναστήθηκα, διὰ τὸ ἔλεός σου.
Αὐτὰ λέγει, καὶ κάθηται, καὶ πλιὸ τὸν θάνατόν του
προσμένει, κ' ἑτοιμάζεται διὰ τὴν ἔξοδόν του.
Ἴσως καὶ κατευοδωθῇ κἐκείνη ἡ ὁδός του,
καθὼς αὐτὴ ἡ πρόσκαιρος, κἐλθῇ καὶ ὁ Σταυρός του,
Τὸν συνοδεύσει καὶ ἐκεῖ, καὶ ἀνοιχθῇ ἡ πύλη,
καὶ ἔμπῃ μέσα καὶ αὐτός, ὅπου θεοῦ οἱ φίλοι.
Εὕρῃ καὶ ἀνταμώσει δὲ Ληστὴν τὸν ὅμοιόν του,
καὶ τὸν υἱὸν τὸν Ἄσωτον, τὸν παραπλήσιόν του,
Τελώνην τε καὶ Μανασῆ; καὶ Πόρνην τὴν ὁμοίαν,
κἐκείνην τὴν Ἀρχόντισσαν, τὴν χήραν τὴν πλουσίαν.
Ἐτούτη ἡ Ἀρχόντισσα, δὲν ξέρω τὄνομά της,
ξέρω δὲ τὴν μετάνοιαν, καὶ τὸ κατόρθωμά της,
Ἔλαβε διὰ ἄνδρα της ἕν' Ἄρχοντα μεγάλον,
σὰν πέθανε, δὲν θέλησε νὰ πανδρευθῇ μὲ ἄλλον.
Βλέπωντας δὲ τὸ μάταιον τοῦ κόσμου καὶ ἀχρεῖον,
καὶ τὰ διάφορα κακὰ ὁποῦναι εἰς τὸν βίον,
Καὶ τ' ἁμαρτήματά της δὲ ὅλα ἐνθυμηθεῖσα,
καὶ τὸ φρικτὸν βῆμα θεοῦ, ὡς πρέπει, φοβηθεῖσα,
Εὐγαίνει ἀπ' τὸ σπῆτί της, καὶ τρέχει καὶ πηγαίνει,
καθὼς τρέχει ἡ ἔλαφος στὴν βρύσιν διψασμένη,
Εἰς ἕνα Μοναστήριον, νὰ πῇ τὸν λογισμόν της,
νὰ λάβῃ τὴν συγχώρησιν τὴν τῶν ἁμαρτιῶν της.

Ὁποῦ μ' αὐτὸ καὶ τὸ φρικτὸν τὸ βῆμα νὰ γλυτώσῃ,
ὁποῦ φοβοῦνταν κἔτρεμε, καὶ τὴν ψυχὴν νὰ σώσῃ.
Πῆγε λοιπὸν εἰς τὸν Ἀββᾶ, εἶχε τὸν προσκυνήσῃ,
καὶ εἶπε πῶς ἐπάγησε νὰ τὴν ξομολογήσῃ.
Ἐγὼ δὲν ἐξομολογῶ, ἐκεῖνος ἀποκρίθη,
γυναῖκες, ὅτι δὲν πορῶ· τὸ σκάνδαλον φοβήθη.
Ἀλλοῦ πήγαινε, τέκνον μου, δὲν εἶσαι γιὰ τ' ἐμένα.
λέγει τον ἡ Ἀρχόντισσα, δὲν εἶμαι γιὰ τ' ἐσένα;
Ὁ Κύριός μας ὁ Χριστός, ὅταν στὴν γῆν ἐζοῦσε,
κάθουνταν μὲ ἁμαρτωλοὺς μαζὶ καὶ ὡμιλοῦσε,
Καὶ εἰς τὸ σπῆτι ὥντας δὲ Σίμωνος Φαρισαίου,
καὶ συνδειπνῶντας μετ' αὐτοῦ, ἁμαρτωλοῦ Ἑβραίου,
Δὲν εὔγαλε, δὲν ἔδιωξε τὴν Πόρνην προσελθοῦσαν,
καὶ τοὺς ἀχράντους πόδας του κρατοῦσαν καὶ φιλοῦσαν,
Καὶ σύ με διώχνεις, τίμιε Πάτερ, μετανοοῦσαν,
καὶ ἐξαγορευθῆναί σοι ἐν πίστει προσελθοῦσαν;
Τούτους ἀκούσας ὁ Ἀββᾶς τοὺς λόγους εὐλαβήθη,
καὶ ἐπειδὴ ἐκ πίστεως ἦλθες, τῇ ἀποκρίθη,
Ἂς ὑπαγαίνωμεν μαζὶ μέσα στὴν Ἐκκλησίαν,
καὶ λέγε μὲ ταπείνωσιν, καὶ ἄδολον καρδίαν,
Πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν πάσας τὰς ἁμαρτίας,
παρὼν ἐγὼ κιἀκούωντας αὐτὰς μεθ' ἡσυχίας.
Ἂς πᾶμεν, λέγει του αὐτὴ εὐθὺς μὲ προθυμίαν,
κἐμπῆκαν καὶ οἱ δύο τους μέσα στὴν Ἐκκλησίαν.
Ἐμπαίνωντας προσκύνησαν, καὶ εἶχεν ἀρχηνίσῃ
κατὰ τὴν τάξιν ὁ Ἀββᾶς νὰ τὴν καθοδηγήσῃ.
Ἀφόντες ἐτελείωσε, στάθηκε ν' ἀρχηνίσῃ
ἐκείνη, καθὼς ἔπρεπε, τότε νὰ ὁμιλήσῃ.

Αὐτὴ καὶ δὲν ἐλάλησεν, αὐτὴ καὶ ἐβουβάθη,
ἐντράπη, ἐφοβήθηκε, καὶ ἄφωνος ἐστάθη.
Θαυμάζωντας ὁ γέρων δὲ στὴν τόσην ἀφωνίαν,
τί εἶναι τοῦτο, τέκνον μου; εἶπε μ' ἀδημονίαν.
Εγὼ δὲν τὸ ἐδέχθηκα, καὶ σὺ εἶχες βιάση
ἐμένα τὸν ἀνάξιον σ' αὐτό, καὶ ἀναγκάση,
Καὶ τώρα στέκεσαι βουβή, καὶ δέν με συντυχαίνεις;
εἰπὲ τὰς ἁμαρτίας σου, λάλησαι, τί παθαίνεις;
'Ιδού, παιδί μου, ὁ Χριστὸς διὰ τὴν ἐδικήν σου
ἀγάπην ἦλθε νὰ δεχθῇ τὴν ἐξαγόρευσίν σου,
Ὅλας τὰς ἁμαρτίας σου νὰ σὲ τὰς συγχωρήσῃ
μὲ στόμα μου τὸ ταπεινόν, καὶ νὰ σὲ εὐλογήσῃ.
Πνευματικέ μου, δὲν τολμῶ, ἐκείνη ἀποκρίθη,
δὲν ἠμπορῶ, ἐτρόμαξα, τὸ πνεῦμά μου φοβήθη.
'Επειδή, εἶπε, δὲν τολμᾷς, ὁ γέρων, νὰ λαλήσῃς,
ἂν ξέρῃς γράμμα γράψαι ταις, καὶ μὴν ταῖς παραιτήσῃς.
Ὅσα νὰ ποῦν ἐντρέπονται, ἢ δὲν τολμοῦν τὰ χείλη,
ἀδιάντροπο καὶ τολμηρὸ τὰ γράφει τὸ κονδῆλι.
Κἐγὼ ἐνώπιον θεοῦ τὸ πέρνω, τὸ διαβάζω,
καὶ πέρνεις τὴν συγχώρησιν, καὶ ἔτζι σὲ τὸ τάζω.
Οὐδὲ αὐτὸ δὲν ἠμπορῶ, ἐκείνη ἀποκρίθη.
τότε ὁ γέρωντας σ' αὐτὸ πλιὸ ἐστενοχωρήθη.
Κἐστάθη, ἐστοχάσθηκε, πῶς ἔχει ἁμαρτίαν,
νὰ ἀποβάλῃ μιὰν ψυχὴν ζητοῦσαν σωτηρίαν.
'Αφοῦ ἐσυλλογίσθηκε κάμποσο, τὴν ἐλέγει,
τὸν πῆραν δὲ τὰ δάκρυα, καὶ μόνον πῶς δὲν κλαίγει.
'Επειδή, τέκνον, οὐδ' αὐτὸ λέγεις πῶς δὲν τὸ κάνεις,
καὶ ἀνεξομολόγητη νὰ μείνῃς ἁμαρτάνεις,

Ἐγὼ σὲ λέγω, ἐρωτῶ τὰ ὅσ' ἀκολουθοῦσι
στὸν κόσμον ἁμαρτήματα, κοί ἄνθρωποι ποιοῦσι.
Μήπως τὸ ἔκαμες αὐτό; μὴν ἔκαμες ἐκεῖνο;
καὶ κάμνε νεῦμα μόνον σύ, κἐγὼ πλιὸ διακρίνω.
Καὶ ἄρχισεν ὁ γέρωντας πλέον, καὶ τὴν ῥωτοῦσε
ἕνα πρὸς ἕνα χωριστά, κἐπολυπραγμονοῦσε.
Μὲ τοῦ θεοῦ τὸ ἔλεος, εἶπεν αὐτή, κανένα
ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἔκαμα, ὁποῦ με λὲς ἐμένα.
Τὰ ἁμαρτήματα εἰσὶ τὰ ἰδικά μου ἄλλα
ἀπὸ αὐτά, Πνευματικέ, καὶ ἄλλα, καὶ μεγάλα.
Τῆς εἶπεν ὁ Πνευματικός, ἐγὼ καρδιογνώστης
δὲν εἶμαι ὁ ἁμαρτωλός, οὔτε κρυφιογνώστης,
Ἂν ἦναι ἄλλα, καθὼς λές, ἐγὼ δὲν τὰ γνωρίζω.
εὐχήσου με, εἶπεν αὐτή, Πάτερ, κἐγὼ γυρίζω,
Πηγαίνω εἰς τὸ σπῆτί μου, καὶ ἂς οἰκονομήσῃ
τὰ κατ' ἐμὲ ὁ Κύριος, καθώσπερ εὐδοκήσει.
Καὶ βάνωντας μετάνοιαν, εἶχεν ἀναχώρησῃ,
νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σπῆτί της ὀπίσω νὰ καθήσῃ.
Στὴν στράταν ὁποῦ ἤρχουνταν, μέσα εἰς τὸ σοκάκι
θωρεῖ ἕνα Καλόγηρον, μὰ πλέον γεροντάκι.
Καὶ κατὰ γῆς ἐκείτουνταν ἄθλιος, λωβιασμένος,
θέαμα ἦν ἐλεεινόν, καὶ καταβρωμισμένος.
Στάθηκε, τὸν ἐκίταξε, καὶ μέσα ἡ καρδιά της
ἄναψε, καὶ ἐδάκρυσαν καὶ τὰ ὀμμάτιά της.
Ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ πονεῖ, συμπάσχει τῷ πλησίον,
καὶ τοῦ πλησίον τὸ κακὸν τὸ ἔχει ὡς οἰκεῖον.
Καὶ ἀγαπᾷς, τὸν ἐρωτᾷ, θέλεις στὸ πτωχικόν μου
νὰ σὲ πηγαίνω, ἀδελφέ, διὰ τὸν Κύριόν μου;

Νὰ σ' ἀναπαύσω, ὡς μπορῶ, νὰ σὲ ὑπηρετήσω
 εἰς τὴν ἀσθένειαν αὐτήν, ἐν ὅσῳ ζῇς καὶ ζήσω,
Νὰ ἔχῃς νὰ παρακαλῇς Κύριον τὸν Θεόν μου
 διὰ τὸ πλῆθος τῶν κακῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου.
Καὶ μέρωτᾷς; εἶπεν αὐτός, καὶ ἄμποτες, Κυρά μου,
 νὰ ἔκανες τὸ ἔλεος σ' αὐτὴν τὴν καταντιά μου.
Ὑπομονή, εἶπεν αὐτή, καὶ εἰς τ' ὀσπήτιόν της
 πηγαίνωντας μὲ πρόθυμον πόδι καὶ λογισμόν της,
Ἕναν ὀδᾶ ξεχωριστὸν εὐθὺς εἶχ' εὐτρεπίσῃ,
 ἔστρωσε τὸ κρεββάτι του, τὸν εἶχεν εὐπρεπίσῃ.
Καὶ ἔστειλε τοὺς δούλους της χωρὶς καιρὸν νὰ χάσουν,
 νὰ πάγουν καλογερικὰ ῥοῦχα νὰ ἀγοράσουν,
Καὶ νὰ πηγαίνουν εἰς αὐτόν, καὶ νὰ τὸν ἐσηκώσουν,
 νὰ τὸν πηγαίνουν στὸ λουτρό, καὶ νὰ τὸν ἐγυμνώσουν,
Καὶ νὰ τὸν πλύνουσι καλά, ἀπέκει νὰ τὸν ντύσουν,
 καὶ ἔτζι νὰ τὸν φέρουσι στὸ σπῆτι νὰ γυρίσουν.
Ἐτοῦτα ὅλα ἔγιναν κατὰ τὸν ὁρισμόν της,
 καὶ ἦλθεν ὁ Καλόγηρος εἰς τὸ ὀσπήτιόν της.
Καὶ τὸν ἐκίταζεν αὐτὴ μονάχη της, ἀτή της,
 ὄχι ὁ δοῦλος λότελα, ἢ δούλη ἐδική της.
Τὸν ἔπλυνε, τὸν ἄλλαζε, καὶ τὸν ὑπηρετοῦσε,
 καὶ ταῖς πληγαῖς του ἄλειφε, κι' ἀπ' τὴν χαρὰ πετοῦσε.
Καὶ τοῦτο κάμποσον καιρόν, ἕως οὗ ἡ ἁγία
 μεγάλη Πέμπτη ἔφθασεν, ἡμέρα σεβασμία.
Τότε τὸν λέγει, γέροντα, σήμερον πρᾶγμα ἕνα
 νὰ κάμω εἰς τοῦ λόγου σου θέλω, βεβαιωμένα.
Παρακαλῶ, μὴ συγχυσθῇς, μηδὲ νὰ μ' ἐμποδίσῃς,
 ἀλλὰ ὑπόμεινον αὐτό, χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσῃς.

Μετὰ χαρᾶς, εἶπεν αὐτός, Κυρία, ὁρισμός σου,
ὅ,τι προστάζεις κάμε το, ἐγὼ δοῦλος δικός σου.
Ὁπόταν ἦλθε τὸ λοιπὸν ὥρα τῆς Λειτουργίας,
κάμε τάφτιά σου τέσσαρα τώρα ἐπ' ἀληθείας,
Ὅτι ἐγὼ θέλω εἰπῇ ἐδῶ, ἀγαπητέ μου,
καὶ σὺ ν' ἀκούσῃς ἔχεις δέ, σήμερον, ἀδελφέ μου,
Μυστήριον καθολικά, πρᾶγμ' ἀληθῶς μεγάλο,
ὁποῦ δὲν ἔγινε, θαῤῥῶ, στὴν γῆν ὅμοιον ἄλλο.
Ὁπόταν ἦλθε τὸ λοιπὸν καιρὸς τῆς Λειτουργίας,
καὶ ὁ Παπᾶς τὴν ἔκανε μετ' ἄκρας εὐλαβείας,
Εἰς τὸν Ναὸν ὁποῦ αὐτὴ εἶχε στόσπήτιόν της,
καθὸ Ἀρχόντισσα αὐτή, ὡς εἶπα, στὸν καιρόν της,
Ὡς ἄρχισεν ὁ ἱερεὺς νὰ λέγῃ παῤῥησίᾳ,
τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον ἐν τῇ ἱερουργίᾳ,
Καὶ ἔφθασεν ἕως ἐκεῖ ὁποῦ αὐτὸ ὁρίζει,
«*τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ,*
«*ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,*
«*προσῆλθεν αὐτῷ γυνή,*
«*ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου,*
«*καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν*
«*αὐτοῦ ἀνακειμένου.*» (Ματθ. ΚϚ' 6—7)
τότε αὐτὴ εὐθὺς ἐδῶ ἄρχισε καὶ δακρύζει,
Καὶ προσελθοῦσα παρευθὺς εἰς τὸν Καλόγηρόν της,
παρὼν κιαὐτὸς εἰς τὸν Ναὸν κατὰ τὸν ὁρισμόν της,
Εὐγάζει ἀπ' τὸν κόρφον της τοῦ μύρου τὸ ἀγγεῖον,
τὸ χύνει εἰς τοὺς πόδας του ὅλο μετὰ δακρύων.
Καταφιλεῖ τὰ πόδια του μετ' ἄκρας εὐλαβείας,
τὰ βρέχει μὲ τὰ δάκρυα ἐκ βάθους τῆς καρδίας,

Μὲ τὰ μαλλιὰ τῆς κεφαλῆς εὔμορφα τὰ σφογγίζει,
κιὅλας τὰς ἁμαρτίας της λέγει, καὶ ἐκστομίζει.
Ἐτοῦτα κάνωντας αὐτὴ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας,
ἐγένετο σεισμὸς πολὺς ἐφ' ὅλης τῆς οἰκίας.
Εὐθὺς δὲ μετὰ τὸν σεισμὸν φωνή, «Ἀφέωνταί σοι,
γύναι, αἱ ἁμαρτίαι σου πᾶσαι, καὶ λέλυνταί σοι.»
Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν φωνὴν καὶ ὁ λελωβιασμένος
Καλόγηρος σηκώθηκεν ὅλος ἰατρεμένος.
Εὐθέως μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τοῦτος καὶ ἐκείνη,
καὶ πάντες οἱ παρόντες δὲ ὁρῶντες τί ἐγίνη,
Ἔδωκαν δόξαν, ὡς εἰκός, αἶνον, εὐχαριστίαν
τῷ θαυμαστῷ ἡμῶν θεῷ μ' ὅλην τους τὴν καρδίαν.
Ἂς δώσωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἂς συνερισθοῦμεν,
ἐτούτην τὴν Χριστιανὴν νὰ τὴν ἐμιμηθοῦμεν,
Ἵνα ἐτούτην τὴν φωνὴν κὴμεῖς ἀκουτισθῶμεν,
καὶ τῆς ἀφέσεως αὐτῆς κὴμεῖς ἀξιωθῶμεν.
Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐμβήκαμεν στὸ Ὄρος, πεγζαδέ μου,
ἐδῶ πλέον τοῦ Ἄθωνος, Ἀλέξανδρε χρυσέ μου,
Μάθε καὶ τεῖναι Ἄθωνας, κὔστερα νὰ ἐλθοῦμεν
πάλιν στοὺς Πατριάρχας μας, αὐτούς, κτἄλλους νὰ δοῦμεν.
Ἀπέκει πάλιν μὲ καλὸν καὶ περὶ τοῦ ἁγίου
Ὄρους νὰ σὲ διηγηθῶ, χάριτι τοῦ Κυρίου.
Λίγα τινὰ καὶ δι' αὐτὸ νὰ πῶ, μή με κακίσῃ,
ὁποῦ δι' ἄλλα περιττὰ εἶχα πολυλογήσῃ.
Καὶ τέλος πλιό, ἀγαπητέ, μία δοξολογία
εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Σταυρόν, κιἀπόλυσις τελεία.
Ὁ Ἄθων μέγας ἄνθρωπος ἦτον τῇ ἀληθείᾳ,
ὡς φαίνεται ἀπὸ αὐτὰ τὰ τόσα μεγαλεῖα

Τοῦ ὁμωνύμου Ὄρους του, ἐν ᾧ ἐκατοικοῦσε
τὸν παλαιὸν τότε καιρὸν ἐτοῦτος, καὶ ἐζοῦσε.
Ὁ λόγος μᾶς τὸν μαρτυρεῖ υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος
καὶ τῆς Ῥοδόπης, θυγατρὸς ἐκείνου τοῦ Στρυμόνος,
Ἐξ οὗ παρωνομάσθηκε τοῦ Ὄρους τοῦ ἰδίου
ὁ κόλπος Στρυμονιακός, ἰδὲς στοῦ Μελετίου,
Ἄνθρωπον μεγαλόσωμον, γίγαντ' ἀνδρειωμένον,
Ἥρωα ἕνα παλαιόν, πολλὰ ἐξακουσμένον.
Ὀβίδιος δὲ τὸν γεννᾷ ἀπὸ τοῦ Ἀρισταίου
καὶ Αὐτονόης γυναικὸς αὐτοῦ, πολλὰ ἀρχαίου,
Κυνηγὸν ἄνθρωπον, πολλὰ ὁποῦ ἐκυνηγοῦσε
θηριὰ μὲ τὰ λαγωνικὰ εἰς τὰ βουνά, κ' ἐζοῦσε.
Φθάσας εἰς τὴν κοιλάδα δὲ ποτὲ τῆς Γαργαφίας,
στὴν βρύσι γιὰ νὰ δροσισθῇ ἐκ τῆς κυνηγεσίας,
Κοπιασμέν' ἡ Ἄρτεμις ἐκ κόπου τοῦ ἰδίου,
ἦλθε στὴν βρύσι καὶ αὐτή, θεὰ τοῦ κυνηγίου.
Ἐγδύθη καὶ ἐλούετο στὰ δροσερὰ νερά της,
ἰδοῦσα δὲ τὸν Ἄθωνα ἐκεῖ αἰφνήδιά της,
Τὸν ἐμετέβαλεν εὐθύς, διὰ νὰ μὴν ἀνοίξῃ
τὸ στόμα του, καὶ τὴν θεὰν πομπέψῃ καὶ κηρύξῃ.
Καὶ τὸν ἐμεταμόρφωσεν, τὸν ἔκαμεν ἐλάφι,
κοὶ σκύλοι του τὸν ἔφαγαν· ἐκεῖνος ἔτζι γράφει.
Γιατί ἐγέλασες ἐδῶ; σ' ἐφάνηκε μεγάλο;
στάσου ν' ἀκούσῃς νὰ σὲ πῶ ἄλλο, καὶ πάλιν ἄλλο.

στ. 130

(Παραλείπονται ἐκ τοῦ περὶ Μεταμορφώσεων στ. 160).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους καὶ τῶν ἐν αὐτῷ.

Τρεῖς Πατριάρχαι τὸ λοιπὸν (εἰς τὸ προκείμενόν μου,
ὡς εἶπα, πάλιν ἂς ἐλθῶ εἰς τὴν περίοδόν μου.)
Ἀρχιερεῖς δὲ ἓξ ἑπτά, νἄχωμεν τὴν εὐχήν τους,
τὴν σήμερον εἶναι ἐδῶ, ὅλοι μὲ τὴν τιμήν τους.
Τοσοῦτοι καὶ τοιοῦτοι οὖν εἰς ποῖον τόπον ἄλλον;
αὐτὸ μόνον τοῦ Ἄθωνος προνόμιον μεγάλον,
Γιὰ τὴν ἁγιωσύνην του, διὰ τὴν ἀρετήν του,
καὶ χάριν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικήν του.
Καὶ τοῦτοι ὅλοι ζωντανοί, ἀμὴ ἀποθαμμένοι
πόσοι, γινώσκει ὁ θεός, ἐκεῖ εἶναι γραμμένοι,
Ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοὶ χιλιάδες,
ὄχι χιλιάδες μοναχά, ἀλλὰ καὶ μυριάδες.
Τίς κάθεται νὰ τοὺς μετρᾷ; καὶ ποῖος τοὺς ἠξεύρει;
ἐξ ἱστορίας ἄνθρωπος μόλις αὐτοὺς νὰ εὕρῃ.
Καὶ πρῶτος ἐγνωρίσθηκε Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης,
τοῦ Ἄθωνος θαυμάσιος καὶ μέγας ἐρημίτης.
Παῦλος Ξηροποταμηνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως
τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγκαβέ, τὸ τῆς μονῆς μας κλέος.
Ὁ θεῖος Ἀθανάσιος, τῆς Λαύρας ὁ καὶ κτίτωρ,
καὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους μας πατέρας καὶ κοσμήτωρ·
Γεννάδιος, Νικόδημος, οἰκήτορες Πατέρες,
Βατοπαιδίου τῆς μονῆς οἱ ἄδυτοι ἀστέρες,
Πρὸς τούτοις Ἀθανάσιος, Ἀντώνιος, οἱ δύο,
καὶ τρίτος ὁ Νικόλαος, ὁμόφρονες ἐν βίῳ,

Καὶ κτίτορες τρισόλβιοι Βατοπαιδίου πάλιν,
πλὴν μετὰ τὴν καταδρομὴν Ἀράβων τὴν μεγάλην.
Ἰωάννης, Εὐθύμιος, κτίτορες τῶν Ἰβήρων,
Γεώργιος καὶ Γαβριὴλ, ὡς ἄλλοι τῶν φωστήρων.
Σάββας ὁμοῦ καὶ Συμεὼν, κράληδες τῆς Σερβίας,
Χιλανταρίου κτίτορες, θεράποντες Προνοίας.
Ὁ θεῖος Διονύσιος, ὁ τοῦ Διονυσίου,
ὁ Πατριάρχης Νήφων δέ, στόλισμα τοῦ ἰδίου.
Εὐθύμιος, Νεόφυτος, καὶ Θεοφάνης ἅμα,
Δοχειαρείου ἡ τιμὴ, καὶ πρεσβευταὶ ἀντάμα.
Ὁ δὲ Παντοκρατορινὸς ὁ Ἰωάννης ὄντως,
ὁ Ξενοφῶν ὁ κτίτωρας μονῆς τοῦ Ξενοφῶντος,
Γρηγόριος ὁ κτίτωρας μονῆς τοῦ Γρηγορίου,
ὁ Σίμων τῆς Σιμόπετρας, δοῦλος θεοῦ Κυρίου·
Χαρίτων τοῦ Κουτλουμουσιοῦ, Νεόφυτος Τζαγγάρη,
καὶ μετ' αὐτῶν Νεκτάριος, ὁ ἐν τῷ Ἰαγγάρῃ.
Πρὸς τούτοις ὁ θεάρεστος Κοσμᾶς ὁ Ζωγραφίτης,
κ' ἐκεῖνος ὁ Φιλόθεος ὁ μικροαθωνίτης.
Γρηγόριος ὁ κτίτωρας μονῆς τῆς τοῦ Πρωτάτου,
καὶ Νεῖλος ὁ ἐρημικός, στέκεται ἡ σπηλιά του.
Μάξιμος, καὶ Ἀκάκιος, οἱ Καψοκαλυβῖται,
Σταυρᾶς, Νικήτας, καὶ Κοσμᾶς, καὶ τοῦτοι Ἁγιορεῖται.
Ὁ Κουκουζέλης ὁ δεχθεὶς ἀπὸ τὴν Παναγίαν
διὰ πολλήν του τὸ φλουρὶ χάριν καὶ ψαλμῳδίαν.
Ἀμὴ οἱ Καρακαληνοί, καὶ οἱ Φιλοθεῖται,
τοῦ Ῥούσσικου οἱ Ὅσιοι, καὶ οἱ Κασταμονῖται,
Οἱ Σταυρονικητιανοί, καὶ οἱ Ἐσφιγμενῖται,
ἆρά γε πόσοι ἦτανε, καὶ οἱ Ἁγιοπαυλῖται;

Σαυτὰ τὰ Μοναστήρια, ὁποῦ ἐλέει θείῳ
ζοῦσιν ἕως τῆς σήμερον τόσοι γνωστοὶ τῷ βίῳ.
Πόσοι δὲ ἄγνωστοι ἡμῖν, θεῷ δὲ ἐγνωσμένοι,
Πατέρες Ἁγιώτατοι, καὶ θεοδοξασμένοι;
Ἀμὴ στὰ Μοναστήρια ὁποῦ ποτὲ ἐζοῦσαν,
ὡς πόσοι τάχα Ἅγιοι ἐκεῖ ἐκατοικοῦσαν;
Ἀμὴ καὶ εἰς τὰ σπήλαια, σταῖς σκήταις, στὰ κελλία,
πόσα μακαριώτατα, καὶ ἅγια κορμία;
Ὁ τόπος γὰρ τὸν ἄνθρωπον πολλάκις ἁγιάζει,
ἁγιωσύνην, ἀρετὴν νὰ κάνῃ τὸν βιάζει.
Καθὼς τὸ ἐναντίον δέ, ὁ κόσμος τὸν κολάζει,
στὴν ἁμαρτίαν, στὸ κακὸ μὲ τὸ νὰ τὸν βιάζῃ,
Καὶ διὰ τῶν αἰσθήσεων, καὶ διὰ τῶν πραγμάτων,
καὶ διὰ τῶν ἁμαρτωλῶν κακῶν παραδειγμάτων.
Τοσοῦτοι Ἅγιοι λοιπὸν εἰς ποῖον ἄλλον τόπον;
αὐτὸ μόνον τοῦ Ἄθωνός χάρις εἰς πάντα τρόπον,
Γιὰ τὴν ἁγιωσύνην του, διὰ τὴν ἡσυχίαν,
γιὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ καλοῦ καὶ τὴν ἁγίαν βίαν.
Ἀμὴ βιβλία παλαιά, λείψανα τῶν Ἁγίων,
καὶ σκεύη καὶ κειμήλια, καὶ ἄλλα τῶν τιμίων,
Τίς κάθηται νὰ τὰ μετρᾷ; καὶ ποῖος τὰ ἠξεύρει;
εἰς τὰ σκευοφυλάκια τίς μπαίνει νὰ τὰ εὕρῃ;
Ἐξ ἀκοῆς ὅμως ἡμεῖς καὶ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων,
ξεύρομεν μέρος τῶν σεπτῶν καὶ θαυμαστῶν πραγμάτων.
Καὶ πρῶτον εἶναι τὸ πολὺ τὸ τίμιον τὸ Ξύλον
Ξηροποτάμου τῆς μονῆς, παντὶ τῷ κόσμῳ δῆλον.
Ἡ τῶν Ἰβήρων δεύτερον Εἰκὼν τῆς Παναγίας,
ἐκείν' ἡ Πορταΐτισσα, θαῦμα ἐπ' ἀληθείας.

Αὐτᾶναι τὰ ἐξαίρετα κειμήλια τοῦ Ὄρους,
οἱ θησαυροὶ οἱ ποθητοὶ καὶ ἀπὸ θεοφόρους.
Εἶναι στὸ Βατοπαῖδι δὲ μέσα φυλαττομένη
καὶ ἡ τῆς Παναγίας μας Ζώνη ἡ λεγομένη.
Ἐκεῖ καὶ τρεῖς εἰκόνες δὲ εἶναι μετὰ μουσείου,
Ἁγία Ἄννα, Σταύρωσις, καὶ τοῦ χρυσοῦ Ἁγίου.
Καὶ στοῦ Ξενόφου εἶναι δυό, ἡ μία Γεωργίου,
ἡ ἄλλη Δημητρίου δέ, Μαρτύρων τοῦ Κυρίου.
Εἰς δὲ τοῦ Παντοκράτορος τὸ Μοναστῆρι τώρα
εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον ἐκεῖ διὰ τὴν ὥρα,
Ἐκεῖνο τὸ περίφημον, ὁποῦ τοῦ καλυβίτου
τοῦ Ἰωάννου λέγεται· μαζί μας ἡ εὐχή του.
Εἶναι καὶ τὸ ψαλτήριον ὅλον χρυσογραμμένο,
εἰς τοῦ Σταυρονικήτα δέ, αὐτὄναι φυλαγμένο.
Τοῦ Χρυσοστόμου λέγεται· νἄχωμεν τὴν εὐχήν του,
μεμβράϊνο καὶ τέλειον ὅλον ἀπ' τὴν ἀρχήν του.
Εἰς τοῦ Ἁγίου Παύλου δὲ καὶ τὰ τῶν Μάγων δῶρα
εἶναι τἀκεῖ, εὑρίσκονται ἐκεῖ διὰ τὴν ὥρα.
Εἰς τοῦ Βατοπαιδίου δὲ πάλιν τὸ Μοναστῆρι
εἶν' ἕνα σκεῦος ἴασπις, λεγόμενον ποτῆρι,
Πινάκι δὲ καλλήτερα, ὡς ἁπλωτὸν ἀγγεῖον.
εἶναι δὲ πέτρα σωμακή, καὶ φέγγει ὡς γιαλίον,
Εὔμορφο πρᾶγμα, καὶ καλά, δὲν γίνεται ἀλλέως,
Παλαιολόγου Μανουὴλ γράφει τοῦ βασιλέως.
Εἰς τοῦ Ξηροποτάμου δὲ εἶναι καὶ κούπα μία,
τάσι καλλήτερα νὰ πῶ, πράσινη θεωρία.
Διὰ τὴν πρασινάδα της τὴν λένε παντζεχρένια,
εἶναι δὲ ὅμως λίθινη, πέτρινη μαρμαρένια.

Πάρα πολλὰ δὲ θαυμαστὴ διὰ τὸ σκάλισμά της,
τὴν θείαν Λειτουργίαν γὰρ ἔχει γιὰ στόλισμά της,
Ἤγουν τό, *οἱ τὰ Χερουβίμ*, καὶ ἐπιγεγραμμένον,
καὶ πράγματι δεικνύμενον πρᾶγμα τεθαυμασμένον.
Κτῆμα ἀξιοθέατον διὰ τὸ σκάλισμά της,
καὶ διὰ τὰ ἰάματα καὶ ἀρχαιότητά της,
Τῆς Πουλχερίας χάρισμα ὄντας τῆς βασιλίσσης,
Ξηροποτάμου τῆς μονῆς τῆς πρώτης κτιτορίσσης.
Τῆς ὥρας χίλια φλωριὰ μετροῦσε χωρὶς ἄλλο
ἕνα ῥηγάτο δι' αὐτό, κειμήλιο μεγάλο.
Μὲ τούτην τὴν ἐπιγραφὴν τὴν καὶ ἀψευδεστάτην,
καὶ μαρτυρίαν καὶ τιμὴν αὐτῆς καὶ σοφωτάτην·
»*Δῶρον σεβαστὸν Πουλχερίας Αὐγούστης,*
»*Ποίμνη σεβαστῇ τεσσαράκοντ' Ἁγίων.*»
Εἰς δὲ τὸ Κουτλουμούσιον ἐκεῖ σώζεται μία
κουπίτσα πέτρινη κιαὐτή, πράσινη θεωρία.
Γύρω Προφῆται, μέσα δὲ εἶναι ἡ Παναγία,
μὲ τοὺς παρόντας στίχους δέ, ὡς μία μαρτυρία·
Γύρω. »*Λειμών, φυτά τε, καὶ τρισάκτινον σέλας,*
»*λειμὼν ὁ λίθος, φυτὰ Κηρύκων φάλαγξ,*
»*Τριὰς τρισαυγὴς Χριστός, Ἄρτος, Παρθένος.*
»*Κόρη δανείζει σάρκα τῷ Θεοῦ Λόγῳ,*
»*Ἄρτῳ δὲ Χριστὸς προσνέμει σωτηρίαν*
»*Κομνηναγγέλῳ, καὶ ῥῶσιν Ἀλεξίῳ.*
Μέσα. «*Ἄνανδρε Μῆτερ, Παρθένε βρεφοτρόφε,*
«*Κομνηνὸν Ἀλέξιον Ἄγγελον σκέποις.*»
Καὶ εἰς τὴν Λαύρα φαίνεται ἐκείνη ἡ φιάλη,
ὡσὰν αὐτή, θαῤῥῶ, ἀλλοῦ δὲν βρίσκεται μεγάλη.

Εἰς τὸ σκευοφυλάκιον εἶναι, βεβαιωμένα,
πράγματα ἀξιόλογα, ἀλλ' εἶναι κεκρυμμένα.
Αὐτἄναι τἀγιορείτικα καλά, τὰ φανερά μας,
καὶ εἰς αὐτὰ καυχώμεθα ἡ ταπεινότητά μας,
Καθὼς καυχᾶται ἡ λαμπρὰ μεγάλη Ἰταλία,
τόσων πριγκήπων τὸ σκαμνί, εἰς τοῦτά της τὰ τρία·
Εἰς τὸν λιμένα τὸν καλόν, ὄντα εἰς τὸν Ἀγκῶνα,
καὶ εἰς τὸν πύργον τὸν ψηλόν, ὄντα εἰς τὴν Κρεμῶνα,
Καὶ εἰς τοῦ Πέτρου τὸν Ναόν, νἄχωμεν τὴν εὐχήν του,
τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ θαυμαστόν, καὶ κατὰ τὴν τιμήν του.
Καὶ ὡς καθὼς καυχᾶται δὲ ἡ πόλις τῆς Γαλλίας
Ἀβενιὼν εἰς τὰς ἑπτὰ αὐτῆς οἰκοδομίας,
Εἰς τὰ ἑπτὰ Παλάτια, ἑπτὰ ξενοδοχεῖα,
ἑπτὰ Ναούς, ἑπτὰ σχολειά, εἰς τὰ ἑπτὰ πορτία,
Καὶ εἰς τὰ Μοναστήρια, ἑπτὰ μὲν γυναικεῖα,
ἑπτὰ δὲ καὶ ἀνδρίκεια, πολὺ τῇ ἀληθείᾳ.
Καὶ ἂν ἡ πόλις Αἴγυπτος στὸν Νεῖλόν της καυχᾶται,
ὁ Ἄθων εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ βρύσεις ἐπαινᾶται.
Ὁποῦ καὶ σκήταις καὶ κελλιὰ κοντὰ μιὰ χιλιάδα
ποτίζει καὶ παντοτινά, καὶ ὅλ' ἀράδ' ἀράδα.
Καὶ ἂν καυχᾶται ἡ αὐτὴ εἰς τὴν ἐκεῖ μεγάλην
λίμνην τοῦ Μοίριδος ποτέ, σὰν μιὰ θάλασσαν ἄλλην,
Ὁ Ἄθωνας τὴν θάλασσαν τὴν ἔχει ἐμπροστά του,
καὶ πλύνει καὶ τὰ πόδια του, πληροῖ καὶ τὴν κοιλιά του.
Καὶ ἂν καυχᾶται καὶ αὐτὴ εἰς τὸν Λαβύρινθόν της,
ἐκεῖνον τὸν ὑπόγειον καὶ περιβόητόν της,
Σύνθετον μὲ τὰ δώδεκα παλάτια μεγάλα,
καὶ χίλια πεντακόσια κρεββάτια καὶ τἆλλα,

Ὁ Ἄθως εἰς τὰ σπήλαια, θαυμασιώτερά του,
ὄντας αὐτὰ θεόκτιστα, καὶ στερεώτερά του.
Ὅτι ἐκεῖνος χάθηκε, ποῦ ἦτον δὲν τὸν ξεύρεις,
καὶ νὰ τὸν ἐζητήσῃς δέ, ἴσως καὶ δὲν τὸν εὕρῃς,
Καὶ τιμιώτερα πολλά· ἐκεῖ ἐκατοικοῦσαν
ἄθεοι, καὶ κροκόδειλοι, ὁποῦ θεοποιοῦσαν,
Ἐδῶ δὲ εἰς τὰ σπήλαια ἄνθρωποι κατοικοῦσαν,
ὧν οὐκ ἦν ἄξιον τὸ πᾶν, καὶ τὸν θεὸν ὑμνοῦσαν.
Καὶ μέσα εἰς τὰ σπήλαια, ὡς εἰς παλάτιά του,
ἐκατοικοῦσεν ὁ Θεὸς μ' ἄμετρα τάγματά του.
Ἡ Αἴγυπτος ἐπαίρεται καὶ εἰς τοὺς ὑψηλούς της
στύλους, καὶ ὀβελίσκους δέ, λιθίνους καὶ πολλούς της,
Ὁ Ἄθως εἰς τὰ ὑψηλὰ πάλιν καμπαναρεῖα,
καὶ πύργους, πρόσθες καὶ βουνά, καὶ δάση δὲ μυρία,
Μὲ δένδρα ὅλα ὑψηλὰ καταπεπυκνωμένα,
καὶ μὲ φυτὰ διάφορα πάντοτε στολισμένα.
Ἐκείνη ὑψηλοφρονεῖ διὰ ταῖς πυραμίδες,
ὁποῦ αὐταῖς οὐδὲ ἐγώ, οὐδὲ ἐσὺ ταῖς εἶδες,
Διὰ τὸ μέγεθος πετρῶν, ὁποῦ ἡ μικροτέρα
εἶναι τριάντα πόδια, ἀμ' ἡ μεγαλητέρα;
Καὶ διὰ τὴν συναρμογήν, ὁποῦ ἀνάμεσά τους
ὡς λένε, τρίχα δὲν χωρεῖ, διὰ τὸ πύκνωμά τους,
Καὶ διὰ τὴν ἰσάδα τους καὶ τὸ πελέκημά τους,
καὶ τὰ ἀκατανόητα ἱερογλυφικά τους,
Καὶ διὰ τὸ ἀόρατον ἐκεῖνο ὕψωμά τους,
καὶ διὰ τὰ πλατύτατα τὰ τέσσαρα πλευρά τους,
Ὁποῦ χιλιάδες ἑκατὸ ἐδούλευαν τεχνῖται,
στὴν πλέον ὑψηλότερην, αὐτὴ πλιὸ ἐπαινεῖται,

Χωρὶς ταῖς μυριάδες δὲ τῶν ἄλλων τῶν ἀνθρώπων,
τριάντα χρόνους εἰς αὐτὴν μὲ ἄμετρόν τους κόπον.
Καὶ τοῦτο ὅλο διατί; διὰ νὰ κάμουν μνῆμα
ἑνὸς ἀνθρώπου δυὸ πηχῶν· κρῖμα στὸν κόπον, κρῖμα.
Ὁ Ἄθως ὅμως τὴν περνᾷ αὐτὴν τὴν πυραμίδα,
ὡς ὁ ἐλέφας τὸ γατί· ἐλέφαντα δὲ ἴδα.
Ὁποῦ καὶ δέκα σὰν αὐτήν, τόσο πολλὰ μεγάλην,
καὶ ἑκατὸ δὲ νὰ βαλθοῦν ἀπάνω μιὰ τὴν ἄλλην,
Τὴν πυραμίδα τοῦ θεοῦ, τὸν Ἄθωνα, δὲν φθάνουν,
κλίνουσι δὲ τὴν κεφαλήν, μετάνοιαν τοῦ κάνουν.
Κι' αὐτὸς δὲ πυραμοειδὴς εἶναι τῇ ἀληθείᾳ,
ἁπλωτὸς κάτω δυνατά, ἀπάνω γιῶτα μία.
Ὁποῦ ὁ Βούσιρις νάλθῇ τῆς ἑκατονταπύλου,
Θήβας ὁ πρῶτος κτίτωρας τῆς ὑψηλοτραχήλου,
Καὶ Οὔχορις τῆς Μέμφεως, καὶ Σέσωστρις ὁ κρείττων
τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἀπ' ὅσους καὶ ἂν ἦτον,
Πρὸς τούτοις καὶ ὁ Νῖνος δὲ τῆς Νινευΐ ὁ κτίτωρ,
τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ὁ πρῶτος καὶ κοσμήτωρ,
Καὶ ἡ Σεμίραμις γυνὴ αὐτοῦ, Βαβυλωνίων
τειχῶν πρώτη κτιτόρισσα, τῶν ὑπερθαυμασίων,
Ὅλοι αὐτοὶ νὰ συναχθοῦν κ' ἀκόμη χίλοι τόσοι,
οἱ θησαυροὶ νὰ ξωδιασθοῦν τῆς γῆς, ὅσοι κι' ἂν ὦσι,
Ἄνθρωποι νὰ δουλεύουσιν ἄμετροι, λεγεῶνες,
καὶ χρόνοι νὰ περάσουσιν ὄχι, ἀμὴ αἰῶνες,
Τὸ ἑκατοστημόριον δὲν ἠμποροῦν νὰ φθάσουν
τοῦ ἱεροῦ μου Ἄθωνος, οἱ δαίμονες νὰ σκάσουν.
Καὶ πρέπει βεβαιότατα τρελλὸς καὶ τὸν συγκρίνω,
διότι μὲ τὴν σύγκρισιν τὸν Ἄθω τὸν σμικρύνω.

Ὅτι τὸ μὲν εἶναι θεοῦ, τοῦ πάντα δυναμένου,
τὸ δὲ ἀνθρώπου καὶ θνητοῦ, καὶ τεταπεινωμένου.
Πολλὰ μεγάλα, Κύριε, τὰ ἔργα σου, μεγάλα,
ἀμὴ ὁποῦ ὡσὰν αὐτὰ μπορεῖς νὰ κάμῃς κι' ἄλλα.
Ὦ ὕψος τῆς δυνάμεως! ὦ βάθος τῆς σοφίας!
ὦ μῆκος τῆς σῆς γνώσεως, καὶ πλάτος ἐξουσίας!
Ἐδῶ ἀπάνω νἀνεβῇς, καὶ ἄκρα εὐκολία,
κἐγὼ μαζί σου, πεγζαδέ, καλὴ στράτα πλατεῖα,
Ὁ κὺρ Ἰωαννίκιος, κι' ὁ Κύριλλος ἀνέβη
ὁ Πατριάρχης εὔκολα, καὶ πάλιν ἐκατέβη.
Ἐδῶ ἀπάνω νἀνεβῇς, θαῤῥεῖς, τί θὲ νὰ φθάσῃς;
τὸν οὐρανόν, καὶ τὸν θεὸν ἀπ' τὴν ποδιὰ νὰ πιάσῃς.
Ἐδῶ ἀπάνω ὑψηλὰ φθάνωντας πλιὸ κιτάζεις
τὸν κόσμον ὅλον χαμηλά, καὶ ἀναγαλλιάζεις.
Ἀπάνω ἀπ' τὰ σύγνεφα βλέπεις τὸν ἑαυτόν σου,
τὰ δὲ νησία τὰ θωρεῖς ὅλ' ἀποκατωθιόν σου.
Οὐράνιον τοῦ λόγου σου θαῤῥεῖς, κἐγκωμιάζεις
τὸ ὕψιστον τοῦ Ἄθωνος, καὶ στέκεις καὶ θαυμάζεις,
Καὶ τὸν Πανυπερύψιστον κτίτορ' αὐτοῦ δοξάζεις,
καὶ ἐν ὑψίστοις τὴν ψυχὴν καὶ νοῦν ἀναβιβάζεις.
Ἀντίκρυ του ὁ Ὄλυμπος, ὄρος τῆς Θετταλίας,
εἶναι καὶ ἄλλος Ὄλυμπος τῆς Προύσης ἐπαρχίας,
Ὅτι ὁ Ἄθως λέγεται ὄρος Μακεδονίας,
καθὼς τὰ ὄρη Ἀραρὰτ εἶναι τῆς Ἀρμενίας.
Καὶ τοῦτα μὲ τὰ δώδεκα ὄρη συναριθμοῦνται
τῆς γῆς τὰ ὑψηλότερα· δώδεκα γὰρ μετροῦνται.
Ἐδῶ ἀπάνω κάθηται καὶ μία Ἐκκλησία,
Μεταμορφώσεως Χριστοῦ ἡ ἑορτὴ ἡ θεία.

Καὶ σὰν μιὰ σκούφια φαίνεται χρυσῆ τῇ ἀληθείᾳ,
τοῦ γίγαντος τοῦ Ἄθωνος, καθὼς εἰς τὰ παιδία,
Τὴν κορυφὴν τοῦ Ἄθωνος τὴν ἐπεριλαμβάνει,
ἡ κορυφὴ δὲ πέτρα μιά, χορτάρι δὲν βλαστάνει.
Εἰκόνας μέσα δὲν θωρεῖς, ἀπὸ τὴν ψύχρα σκάζουν,
καὶ διὰ τοῦτο χάλκινες αὐταῖς κατασκευάζουν.
Ταῖς ἀνεβάζουν τὴν γιορτή, κ' εἰς τὸν Ναὸν ταῖς βάζουν,
ἀπέκει ἀπολείτουργα εὐθὺς ταῖς κατεβάζουν.
Αὔγουστος τὰ κανίκουλα, ὁ ἥλιος ψωμὶ ψήνει,
ἐδῶ ἀνάγκη καὶ φωτιὰ καὶ περισσὴ νὰ γίνῃ,
Ἕως οὗ νὰ τελειωθῇ ἐκεῖ ἡ Ἀγρυπνία,
καὶ τὸ ταχὺ Ἁγιασμός, κ' ἡ θεία Λειτουργία.
Ὡς μία ὥρα κάτω δὲ εἶναι ἡ Παναγία,
ἐδῶ σὰν ἔλθουν γίνεται τράπεζα, εὐωχία,
Καὶ τὰς εἰκόνας βάλλουσιν ἕως τοῦ χρόνου πάλιν,
ὅτι δὲν κάνει παγωνιά, καθὼς ἐκεῖ, μεγάλην.
Ἐκεῖ ἀδύνατο κανεὶς ἀπάνω νὰ καθήσῃ
ὁλοχρονῆς, καὶ Ἀσκητής, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ.
Πουλὶ πετάμενο ἐκεῖ δὲν βλέπεις, καὶ τὸ χιόνι
στέκει εἰς τόπους μερικούς, ὁλοχρονῆς δὲν λυώνει,
Ἡ ἀστραπαῖς του καὶ βρονταῖς ἀπὸ τοῦ ἄλλου κόσμου
ἔχουν πολλὴν διαφοράν, καθὼς ἄκουσ' ἀτός μου.
Οἱ ἄνεμοι ὑπέρμετροι, ὁ τόπος λίγος λίαν,
ποῦ ἄνθρωπος; καὶ ποῦ χωριὸ ἐκεῖ γιὰ κατοικίαν;
Ὁ γεωγράφος, ἀπορῶ, πῶς γράφει, πῶς ἐζοῦσαν
στὴν κορυφήν του ἄνθρωποι ποτέ, κ' ἐκατοικοῦσαν.
Ὁ ἴσκιος του τόσο μακρύς, ἕως τὴν Λῆμνον φθάνει,
περνᾷ δὲ καὶ τὴν Σκόπελο, καὶ τὴν Σκιάθω πιάνει,

Καὶ διὰ τοῦτο Σκίαθος ἡ νῆσος ὠνομάσθη,
ὅτι ἀπὸ τὸν ἴσκιο του πολλάκις ἐσκεπάσθη.
Ἑκατὸ μίλια κοντά, ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου
ἴσα ὡς κάτω, σὰν νὰ πῇς, τοῦ Μαρμαρᾶ νησίου.
Ὁ Στησικράτης, μάστωρης τὸν παλαιὸν αἰῶνα,
εἶπεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν Μακεδόνα,
Τὸν Ἄθων' ἀνδριάντα του νὰ τὸν ἐσχηματίσῃ·
δὲν ἔστερξεν ὁ Μακεδών, τὄχε καταφρονήσει.
Τὴν ἐκ τῶν ἔργων μου ἐγὼ θέλω ἀθανασίαν,
εἶπε, τὴν πλέον ὑψηλήν, καὶ πλέον σεβασμίαν.
Καὶ τοῦ μαστόρου νοῦς πολύς, τέχνη πολλὰ μεγάλη,
τοῦ βασιλέως δὲ ὁ νοῦς νοῦν πάντα ὑπερβάλλει.
Ἐγὼ ὅμως τὸ κνώδαλο γιὰ νὰ μὲ ζωγραφήσουν
σ' ἕνα πανί, ἐπλήρωσα, ἄξιος νὰ μὲ φτύσουν·
Καὶ μάλιστα Χριστιανός, καὶ Ἕλληνας ἐκεῖνος,
καὶ μάλιστα καὶ βασιλεύς, ἐγὼ δὲ ἕνα κτῆνος.
Ἀγρίμι δὲν εὑρίσκεται, μόλις κανένα λάφι,
λένε καὶ ἀγριογούρουνο, πλὴν γιὰ φαγὶ δὲν γράφει.
Ἀπὸ τὸ ἕνα του πλευρὸ εἶναι Ἁγιαννανῖται,
ἀπὸ τὸ ἄλλο κάθονται οἱ Καψοκαλυβῖται.
Ἡ τῶν Καψοκαλυβιτῶν σκήτη παλαιοτέρα
τῆς τῶν Ἁγιαννανιτῶν, εἶναι καὶ σκληροτέρα.
Εἰς ἕνα ῥέμα μέσα δὲ λάμπει ὁ Φώτιός μας,
ἐκεῖνος ὁ διὰ Χριστὸν σαλός, ὁ θαυμαστός μας,
Ὡς ἐννενήκοντα χρονῶν, κουρεύει τὰ μαλλιά του,
ὅλα μαζὶ καὶ γένεια, καὶ τὰ μουστάκιά του.
Ἀκτήμων, ἄοικος, γυμνός, ἕως καὶ πέρσυ ἦτον,
ξεβράκωτος, ξυπόλυτος, τώρα δὲ μονοχίτων,

Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ὁ πτωχὸς τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων,
ἀλλιῶς ἔτζι ἀπόμενε γυμνός, δὲν εἶχε κόπον.
Ἕνα βρακὶ τὸν ἔφερα διὰ νὰ τὸ φορέσῃ,
νὰ κάμω νὰ τὸ βάλῃ δέ, δὲν εἶχα ἠμπορέσει.
Εἶναι ἀπὸ τὴν Σόφια, εἶν ὡς ἑξῆντα χρόνοι,
ὁποῦ εὑρίσκεται ἐδῶ, θυμώδης δέ, θυμώνει.
Ἀνάμεσα δὲ στὰ τρελλὰ λέγει καὶ φρόνιμά του,
ἐνίοτε λαμβάνουσι τέλος τὰ λόγιά του.
Εἰς Ἐκκλησίαν δὲν πατεῖ, εἰσὲ κελλὶ δὲν μπαίνει,
καὶ κἄτι χοντροχούλιαρα δουλεύει, καὶ σωπαίνει.
Ἀπ' ἕνα ἄσπρο τὰ πουλεῖ, δύο ἂν τὸν ἐδώσῃς,
ἢ καὶ παρᾶ, δὲν τὸν κρατεῖ, καὶ νὰ τὸν ἐχρυσώσῃς.
Ἀπὸ τὴν Πόλιν τὰ ζητοῦν καὶ ἄλλας πολιτείας,
καὶ πέρνουν τὰ χουλιάρια του, ὡς χάριν εὐλαβείας.
Εἰς ταῖς Καριαῖς ἀριὰ καὶ ποῦ πάγει, στεφανωμένος
μὲ χόρτα, μὲ λουλούδια, βουρλοπεριζωσμένος,
Μὲ ἕνα ξύλινο σπαθί, μὲ τὸ σκεπάρνιόν του,
μὲ κἄτι ξυλαράκια ἀπάνω στὸν λαιμόν του.
Τὰ χουβανεῖ εἰς τὰ κελλιά, καὶ τὸν ἁπλοχερνοῦσι
ψωμὶ φελί, κρασὶ καυκί, ὅλοι τὸν ἀγαποῦσι.
Ὄντας πολὺ δὲν τὸ κρατεῖ, μέρος ἐκεῖ χωρίζει,
τὸ δίνει πίσω, καὶ κρατεῖ, ὅσον αὐτὸς γνωρίζει.
Μέσα εἰς ἕνα πλάτανον εἶχε τὸ κάθισμά του,
ἕως ὁποῦ ὁ πλάτανος στέκουνταν στὰ καλά του.
Ἐγὼ τὸν εὐλαβήθηκα, νὰ ἔχω τὴν εὐχήν του,
μὲ ἄρεσεν ὁ ἄνθρωπος, χαρὰ εἰς τὴν ψυχήν του.
Μεγάλη ἡ ὑπομονὴ ἐτούτου τοῦ ἀνθρώπου,
ἐπέρασε καὶ παλαιοὺς διὰ τοῦ ξένου τρόπου,

Δουλεύωντας καὶ λέγωντας ὅλο τό, *Παναγία*
Θεοτόκε, βοήθει μοι, κρυφὰ ἐν ἡσυχίᾳ.
Ἂν εἶδε, 'γὼ τὸν ῥώτησα, ποτὲ τὴν Παναγίαν,
πολλάκις· μ' ἀποκρίθηκεν εὐθὺς μὲ προθυμίαν.
Ἀπέκει σὰν νὰ ἔννοιωσε, πῶς τάχα ἐκαυχήθη,
ἴδα τὴν Πορταΐτισσαν· ὕστερ' ἀπολογήθη.
Καὶ εἰς τὴν Πορταΐτισσα ποτέ του δὲν πηγαίνει,
οὔτε, καθὼς εἶπα, ἀλλοῦ, εἰς Ἐκκλησίαν μπαίνει.
Ὁ δὲ χρυσός μας Ἄθωνας μὲ τὰ ἐπίλοιπά του
βουνά, καὶ λόφους, καὶ κελλιὰ καὶ Μοναστήριά του
Πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν διάστημα μιλίων
γυρίζει ἕως τὸν στενὸν λαιμόν του τὸν οἰκεῖον,
Ὁποῦ ὁ Ξέρξης βασιλεὺς ἐκεῖνος τῆς Περσίας
τὸν ἔκοψεν ὁ μάταιος, χάριν ὀνομασίας.
Ὡς τὸν Ναὸν Ἀρτέμιδος ἔκαψεν ἕνας ἄλλος,
διὰ ν' ἀφήσῃ ὄνομα, τρελλὸς κιαὐτὸς μεγάλος.
Ἀλλ' ὅμως πάλιν γέμισε, κἔσμιξε μὲ τὸ ἄλλο,
τὸ Εὐρωπαῖον σῶμά του, τὸ μέρος τὸ μεγάλο.
Τοῦ ἔστειλε δὲ καὶ γραφὴν γιὰ νὰ τὸν φοβερίσῃ,
ν' ἀφήσῃ τὴν ἀρμάδα του, νὰ μὴν τὴν ἐνοχλήσῃ.
Τόσο δὲ ταῖς φοβέραις του εἶχε ταῖς ἐψηφίσῃ,
ὁποῦ πολλὰ καράβια τοῦ εἶχεν ἀφανίσῃ.
Ἐδῶ ἀπάνω στέκωντας νὰ ἤσουν ἀστρονόμος,
ὡς καθὼς εἶσαι πεϊζαδές, καὶ ἁγιορείτης ὅμως,
Νὰ ἦταν δὲ καὶ καθαροὶ καὶ γαληνοὶ ἀέρες,
διότι συγνεφιάζεται ταῖς πλειότεραις ἡμέραις,
Νὰ εἶχες καὶ τὰ ὄργανα τὰ τῆς ἀστρονομίας,
κεῖνο τὸ τηλεσκόπιον, καὶ τ' ἄλλα τῆς ἰδίας,

Ἤθελες βέβαι' ἀπ' ἐδῶ τέλεια νὰ γνωρίσῃς
  Ἀστέρων τοὺς σχηματισμούς, ἀντάμα καὶ τὰς φύσεις,
Ζῳδίων τε καὶ πλανητῶν τοὺς οἴκους, τὰς κινήσεις,
  τὰς τάξεις, καὶ τὰς θέσεις δὲ ἐτούτων, καὶ τὰς κλήσεις.
Καὶ δίχως ἄλλο ἤθελες καὶ τοὺς Βαβυλωνίους
  καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπερβῇ, καὶ ἄλλους παρομοίους.
Ὁποῦ καυχῶνται, πῶς αὐτοὶ ἐστάθηκαν πατέρες
  Ἀστρονομίας, καὶ λαμπροὶ αὐτῆς πρῶτοι ἀστέρες.
Τὸ καύχημα δὲ αὐτωνῶν ἐκείνου τοῦ αἰῶνος
  ἐστάθηκεν ὁ ὕψιστος πύργος τῆς Βαβυλῶνος,
Τῶν ἄλλων ὑψηλότερος, ἴσως καὶ πυραμίδων,
  ὡς πρὸς τὸν Ἄθω πίθηξ δέ, ἂν καὶ νὰ μὴν τὸν ἴδον.
Ἐλέγετο πύργος τοῦ Βήλ, ὡς ἀφιερωμένος,
  τούτου τοῦ δαίμονος θεοῦ Ναὸς ἀφωρισμένος.
Τὰ πλούτη τούτου τοῦ Ναοῦ τόσο στὰ ξόανά του,
  ὅσο καὶ εἰς τὰ ἄλλα του σκεύη καὶ πράγματά του,
Ἤτανε πρᾶγμ' ἀπίστευτο, κ' ἐκεῖνο τοῦ πλουσίου
  τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος περνοῦσαν τοῦ μαντείου.
Ἴσως δὲ καὶ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος,
  πλουσίου, κατὰ τὴν Γραφήν, πολλὰ καὶ τούτου ὄντος.
Τοῦτος ὁ ὑπερήφανος πύργος καὶ δοξασμένος,
  τώρα δὲ μηδὲ τίποτες, ἀλλ' οὐδὲ γνωρισμένος,
Ἀπὸ τὰ δυὸ παλάτια στὸ ἕνα κολλημένος
  ἦτον αὐτός, καὶ δυνατά, ὡς εἶπα, ὑψωμένος.
Εἰς αὐτουνοῦ τὴν κορυφὴν ἀνέβαιναν, θωροῦσαν
  τὰ ἄστρα, ἐστοχάζουνταν, ἐκεῖ ἀστρολογοῦσαν.
Καὶ ἔγειναν περίφημοι, ἔλαβαν τὰ πρωτεῖα
  τῶν Ἀστρονόμων μεταξὺ ἐν τῇ Ἀστρονομίᾳ.

Αὐτὰ δὲ τὰ παλάτια τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο,
ἦτον τὸ εὐμορφότερον, ἦτον τὸ πλιὸ μεγάλο
Τοῦ κόσμου ὅλου ἐκεινοῦ, καὶ καταστολισμένα
ἀπ' ἀναρίθμητα γλυπτά, ὁποῦχε τὸ καθένα.
Τὸ ἕνα ἦτον εἰς τὴν μιὰ ἄκρη τοῦ γεφυρίου,
τὸ ἄλλο εἰς τὴν ἄλλην δέ, ἀντίκρυ τοῦ ἰδίου.
Τὸ δὲ γεφύρι ἦτονε στὸν ποταμὸν ἀπάνω,
καθὼς ἐκ τῶν ῥηθέντων δὲ μπορῶ νὰ συμπεράνω,
Ἀπὸ τὸ τοῦ Τραϊανοῦ στὸν Δούναβιν ἀπάνω
βέβαια θαυμαστότερο, ὑπερβολὴν δὲν κάνω.
Τῆς Ἀδριανουπόλεως οὔτε τὰ ἀναφέρω,
κ' ἐκεῖνα τὰ τοῦ Τζεκμετζέ, ἐπῆγα καὶ τὰ ξέρω.
Στὸ ἕνα τὸ Παλάτι δὲ ἦταν οἱ ξακουσμένοι,
καὶ περιβόητοι παντοῦ, Κῆποι οἱ κρεμασμένοι,
Κῆποι θαυμασιώτεροι τῶν κήπων τῆς Γαλλίας,
καὶ πάσης ἄλλης πόλεως, θαῤῥῶ, καὶ βασιλείας.
Ὁ ψεύτικος παράδεισος αὐτοὺς ἂς ὀνομάσω,
καὶ δίχως ψεῦδος λότελα ἂς τοὺς παρομοιάσω.
Ἀπ' τὰ ἑπτὰ θεάματα τὸ πρῶτο δίχως ἄλλο
αὐτὰ τὰ περιβόλια, καθὸ ἔργον μεγάλο.
Δεύτερο τὰ τειχόκαστρα πόλεως τῆς ἰδίας,
τρίτον, Αἰγύπτου πυραμίς, χωρὶς ἀμφιβολίας.
Ὁ ἐν τῇ φάρῳ, τέταρτον, πύργος Ἀλεξανδρείας,
πέμπτον, τὸ μνῆμα Μαυσωλοῦ, αὐθέντου τῆς Καρίας.
Ἕκτον, ὁ τῆς Ἀρτέμιδος Ναὸς ἐν τῇ Ἐφέσῳ,
ἕβδομον, Ῥόδου κολοσσὸς εἰς τὸν λιμένα ἔσω.
Αὐτῶν τῶν ἔργων κτίτορα ἄλλοι μὲν διορίζουν
ἐκείνην τὴν Σεμίραμιν, ἄλλοι ἀποφασίζουν

Τὸν Ναβουχοδονόσορα, τὴν Νίτωκριν δὲ ἄλλοι,
τούτου, ὡς λέγουν, προγονή, γυναῖκα δὲ μεγάλη.
Δὲν ἦταν ὀλιγώτερα καὶ τὰ τοῦ Βυζαντίου
ἑπτὰ τείχη, τοῦ Βύζαντος κτίρια τοῦ ἰδίου.
Ὁποῦ εἰς κάθε ἄνεμον ἔψαλλαν, ἀντηχοῦσαν,
ὡσὰν νὰ ἦτανε πουλιὰ μέσα κ' ἐκελαδοῦσαν,
Καὶ τὴν βουλὴν δὲ τοῦ ἐχθροῦ, ὁποῦ ἐμελετοῦσε,
μέσα τὴν ἐφανέρωνε, καὶ τὴν διαπερνοῦσε.
Καὶ ὁ τῆς Κίνας τοῖχος δὲ θαῦμα, καθὸ μεγάλος,
κιὸ φαρφουρένιος πύργος της, θαῦμα διὰ τὸ κάλλος.
Δὲν ἤτονε κατώτερος τῇ μεγαλοπρεπείᾳ,
τοῦ 'Αλεξάνδρου ὁ Ναὸς ἐν τῇ 'Αλεξανδρείᾳ,
Ὁποῦ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ Πτολεμαῖος
εἰς δόξαν του καὶ εἰς τιμὴν τοῦ ἔκτισεν εὐθέως.
Ὅστις ἐστάθη, ὡς προχθές, λογιάζω διακόσοι
χρόν' εἶναι ὁποῦ ἔπεσεν, εἶναι δὲν εἶναι τόσοι.
Ὁποῦ καὶ οἱ 'Αγαρηνοὶ μέσα ἐπροσκυνοῦσαν,
κι' ὡς ἕνα τὸν 'Αλέξανδρον τῶν Προφητῶν τιμοῦσαν.
Δὲν ἤτονε μικρότερος ὁ ἐνταφιασμός του,
ὁ τόσον ὑπερήφανος ἐκεῖνος καὶ λαμπρός του,
Κεῖνο τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀμάξι καὶ μεγάλο,
ὁποῦ στὸν κόσμον σὰν αὐτὸ δὲν ἐγνωρίσθη ἄλλο.
Τὸ μέγεθος, ἡ τέχνη του, κὴ πλουσιότητά του
ἐστάθηκαν ὑπέρογκα, καὶ ὑπερθαύμαστά του.
Ἑξηντατέσσερα σωστὰ μουλάρια τὸ τραβοῦσαν,
ἀπὸ αὐτὸ κατάλαβε, καὶ τὸ περιπατοῦσαν.
Μουλάρια, ὄχι ἄλογα, ὄντας διῃρημένα
εἰς τάξες τέσσερες αὐτὰ ὅλα, κιαραδιασμένα,

Τὰ πλιὸ ψηλὰ καὶ δυνατὰ μουλάρια καὶ μεγάλα,
ὁποῦ στὸν κόσμον σὰν αὐτὰ τότε δὲν ἦταν ἄλλα.
(Τῆς Ἐλισάβετ τῶν Ξανθῶν μεγάλης βασιλίσσης,
τῆς μακαρίτρας ἐκεινῆς, ἀνίσως μ'ἐρωτήσῃς,
Ὁπόταν εἰς τὸ Κίοβον ἦλθε νὰ προσκυνήσῃ,
τάμάξι ὁποῦ εἰς αὐτὸ αὐτὴ εἶχε καθήσῃ,
Πόσα τὸ ἐτραβούσανε; σὲ λέγω πῶς σαράντα,
κιὄχι μουλάρια, ἄλογα, καὶ στολισμένα πάντα.
Ὄχι ὡσὰν ἐκεῖνα δέ, ὁποῦταν στολισμένα,
μὲ πέτραις πολυτίμηταις ἄπειρα φορτωμένα,
Μὲ ταῖς μαλαματένιαις κορώναις πλουμισμέναις
ὅλο πετράδι ἀκριβό, ὅλαις καὶ στολισμέναις,
Μὲ τὰ κολάνια τὰ χρυσᾶ καὶ λιθοκεντημένα,
καὶ μὲ χρυσᾶ κουδούνια μεγάλα τὸ καθένα.
Καὶ ἡ διάδοχός της δὲ ἡ νῦν Αἰκατερίνα,
μ' αὐτὰ τὰ περιστατικὰ τὰ ἴδια ἐκεῖνα,
Θέλει πηγαίνει καὶ αὐτὴ διὰ νὰ προσκυνήσῃ,
ἀκούω δέ, πῶς ἕτοιμη εἶναι γιὰ νὰ κινήσῃ.)
Ἀπάνω εἰς τάμάξι δὲ ἕνα μαλαματένιο
κουβούκλιον ἐκάθητο, ὅλο τζεβαερένιο.
Πλατὺ ποδάρια δώδεκα, ἄκουσαι, καὶ νὰ φρίττῃς,
καὶ νὰ τὸ διηγᾶσαι δέ, παντοῦ νὰ τὸ κηρύττῃς.
Μακρὺ ποδάρια δεκοχτώ, στοχάσου μεγαλεῖα,
ἕνας ὀδᾶς πές, καὶ καλά, μία σωστὴ οἰκία.
Καὶ ὅλο μάλαμα σαφί, καὶ ὅλο σκεπασμένο,
ἀπὸ τὰ πλιὸ πολύτιμα πετράδια κεντημένο,
Καὶ τὰ πετράδια κολλητὰ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο,
ὡσὰν τὰ λέπια τῶν ψαριῶν, πρᾶγμα πολλὰ μεγάλο.

'Απάνω εἰς ὁλόχρυσες κολώναις καθισμένο
 ἐτοῦτο τὸ κουδούκλιον, καὶ ἀπακουμπισμένο.
Καὶ ἡ κολώναις τεχνικαῖς καὶ καταπλουμισμέναις
 μὲ εὐμορφιαῖς διάφορες καὶ χάρες στολισμέναις.
Γύρω τριγύρω εἰς αὐτὸ ἦτονε κολλημένος
 ἕνας ποδόγυρος χρυσός, καὶ καταπυκνωμένος
Μὲ κρόσσα χρυσαφένια, ἡ δὲ κλωσταῖς ὡς ἕνα
 δικό μου δάκτυλο χοντραῖς ὅλαις, βεβαιωμένα.
'Από αὐταῖς ἐκρέμουνταν κουδούνια νὰ χτυποῦσι,
 ν' ἀκούωνται ἀπὸ μακριὰ καὶ νὰ τὸν εὐφημοῦσι.
Ἦταν καὶ εἰκονίσματα τέσσαρα καρφωμένα
 ἐκεῖ εἰς τὸ κουβούκλιον, ὅλα ζωγραφισμένα.
Στὸ πρῶτον ὁ 'Αλέξανδρος ἦτον ζωγραφισμένος,
 ἀπάνω εἰς ἀμάξι δὲ ἐνδόξως καθισμένος,
Καὶ ἕνα ὑπερήφανο πολλὰ σκῆπτρο κρατοῦσε,
 μὲ τ' ἄλλο μίαν σφαῖραν δέ, τὸν κόσμον, ἐβαστοῦσε,
'Από τὰ Μακεδονικὰ τάγματ' ἀρματωμένα,
 μαζὶ δὲ καὶ τὰ Περσικά, ὁμοίως ὡπλισμένα,
Ὁ βασιλεὺς 'Αλέξανδρος περικεκυκλωμένος,
 οἱ δορυφόροι ἐμπροστά, αὐτὸς κορωνιασμένος.
Εἰς τὰ λοιπὰ ἐλέφαντες ἦταν καὶ ναυμαχίαις,
 στρατόπεδα, παράταξες, καὶ ἄλλαις ἱστορίαις.
Στὸ ἔμπασμα τοῦ κουβουκλιοῦ ἦταν χρυσᾶ λιοντάρια,
 καὶ σὰν νὰ ἦταν ζωντανά, τὰ κίταζες καθάρια.
Σταῖς τέσσεραις γωνίαις δὲ ἀγάλματα στημένα
 χρυσᾶ, ὁποῦ παράσταιναν πράγματα δοξασμένα.
Μέσα εἰς τὸ κουβούκλιον θρόνος χρυσὸς στημένος,
 ὁλόχρυσος, πολύτιμος, καὶ τετραγωνισμένος.

Ἐγὼ δὲ λέγωντας ἐδῶ χρυσός, χρυσὸς καθένα,
  ἔπρεπε καὶ τὰ λόγια νἆναι χρυσογραμμένα.
Μὲ κεφαλαῖς ζώων πολλῶν ὁ θρόνος γεμισμένος,
  θαυμάσιος ὑπέρμετρα θρόνος, καὶ δοξασμένος.
Χρυσᾶ στεφάνια σταῖς οὐραῖς τῶν ζώων καὶ ὡραῖα,
  πιθαμὴ μία καὶ μισὴ τὰ στέφανα πλατέα.
Εἰς τὰ ποδάρια τοῦ θρονιοῦ ἐκεῖ ἦτον ἐκείνη
  ἡ λάρναξ ἡ ὁλόχρυσος, ἡ τοῦ λειψάνου κλίνη.
Ἦτονε ὅλη μάλαμα, καὶ ὅλη δουλεμένη
  γλυπτά, καὶ μία εὐμορφιὰ ὑπερεπαινεμένη.
Ἀπὸ τὰ πλιὸ ἐξαίρετα ἀρώματα ἡ κλίνη
  ὅλη γεμάτη ἦτονε, ἡ θήκη πὲς ἐκείνη,
Διὰ νὰ δίνῃ καὶ καλὴν καὶ πλείστην εὐωδίαν,
  νὰ συντηρῇ τὸ λείψανον αὐτὸ εἰς ἀφθαρσίαν.
Τὸ λείψανο δύο χρονῶν ἦτον ξεψυχισμένο,
  ἦτον ἀπὸ τοὺς μάγους δὲ Περσῶν βαλσαμωμένο·
Ἀπάνω εἰς τὴν λάρνακα μία εὐμορφοτάτη
  πορφύρα χρυσοΰφαντος μεγαλοπρεπεστάτη.
Μέσον τοῦ θρόνου καὶ αὐτῆς ἦτον ἐκεῖ βαλμένα
  τοῦ Ἀλεξάνδρου τἄρματα, τὰ μήπω νικημένα.
Τὸ δὲ κουβούκλιον αὐτὸ ἦτονε σκεπασμένον
  ἀπέξωθεν ὁλάκερον, καὶ περιβεβλημένον
Μὲ τὴν πορφύρα, δυνατὰ εὔμορφην, πλουμισμένην
  μὲ ἄνθη, λούλουδα χρυσᾶ, ὅλην ἐξυφασμένην.
Ἀπάνω εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ τοῦ κουβουκλίου,
  ὀντᾶ, σπητιοῦ, σκηνῆς, ἢ πῶς νὰ πῶ, ἢ σαλιωνίου,
Ἀπάνω του κατάκορφα ἦτονε ἡ κορώνα,
  ὁποῦ δὲν φάνηκ' ἐπὶ γῆς τοιαύτη στὸν αἰῶνα.

Ἦτον χρυσῆ, ὁλόχρυσος, ἦτον ἐκλαμπροτάτη,
ἦτονε δὲ καὶ δυνατὰ πολλὰ μεγαλωτάτη.
Ἤτονε ἀπὸ περισσὰ κλαδιὰ στεφανωμένη,
δάφνης, ἐλιᾶς, κιἄλλα πολλὰ κλωνάρια στολισμένη.
Ὅταν ὁ ἥλιος αὐτὴν μὲ ταῖς λαμπραῖς ἐκείναις
ἀκτῖνες τὴν ἐκίταζεν, ἐγέμιζεν ἀκτῖνες.
Ὁπόταν τὸ ἀμάξι δὲ κινεῖτο, περπατοῦσε,
καὶ ἡ κορώνα ἄστραφτε, καὶ ἀκτινοβολοῦσε.
Τὸ δὲ πανθαύμαστον αὐτὸ ἅρμα καὶ στεφηφόρον,
τὸ μεγαλοπρεπέστατον ἅρμα καὶ νεκροφόρον,
Διὰ νὰ πάγῃ ἴσια, διὰ νὰ μὴν κτυπᾶται
ἐδῶ σταῖς στράταις καὶ ἐκεῖ, καὶ λύεται, χαλᾶται,
Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἐπήγαινεν ἀνθρώπων
μπροστά, καὶ ἐκαθάριζε, καὶ ἄνοιγε τὸν τόπον.
Καὶ ἕνας ἄλλος ἀριθμὸς πολὺς ἀκολουθοῦσε
Μήδων, Περσῶν, καὶ ἀλλωνῶν, καὶ τὸ δορυφοροῦσε
Διὰ τὴν πλουσιότητα, καὶ ὡραιότητά του,
καὶ διὰ σέβας πρὸς αὐτὸν τὸν μέγαν Ἄρχοντά του.
Οἱ Μακεδόνες ὅλοι δέ, ὅλοι ἁρματωμένοι,
καὶ ὑπερήφανα πολλὰ ’ντυμένοι, στολισμένοι,
Περίλυποι δὲ δυνατά, ὄχι πῶς βασιλέα,
ἀλλὰ πατέρ’, ἀλλ’ ἀδελφόν, ἀλλ’ ἄλλον Ἡρακλέα
Ἔχασαν, ὑστερήθηκαν αὐτοί, ναί, δίχως ἄλλο,
καὶ μετ’ αὐτῶν γῆ σύμπασα, ποσῶς δὲν ἀμφιβάλλω.
Διότι οὐκ ἐγήγερται ἐν βασιλεῦσιν ἄλλος,
ἀλλ’ οὔτε ἐγερθήσεται ὡσὰν αὐτὸν μεγάλος.
Αὐτὴ δὲ ὅλη ἡ δουλειὰ διὰ νὰ τελειώσῃ,
πόρασαν δυὸ χρόνοι σωστοί, μὰ θησαυροὶ ὡς πόσοι;

Καὶ τὰ τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐντάφια μεγάλα,
  ὄχι δὲ ὡς καθὼς αὐτά, μεγάλ' αὐτὰ καὶ μάλα.
Καὶ τὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲ ζῶντος εἰς Βαβυλῶνα
  μεγάλα τὰ εἰσόδια, καὶ μὲ πολὺν ἀγῶνα,
Ὁποῦ δὲν ἔγιναν ποτὲ εἰς βασιλέα ἄλλον
  ἄλλοτε τόσον θαυμαστά, μικρόν τε καὶ μεγάλον.
Καὶ τὰ καμώματα αὐτοῦ μεγάλα πλιὸ παρ' ἄλλα,
  ἀλλ' ὅμως τὰ ἐντάφια ἀκόμη πλιὸ μεγάλα.
Ἐτοῦτα οὔτε ἔγιναν ποτὲ σ' ἄλλον κανένα,
  οὔτε νὰ γένουν ἠμποροῦν, μὲ φαίνεται ἐμένα.
Καθὼς αὐτὸς ξεχωριστὸς στὴν γῆν ζῶντας ἐφάνη,
  ἔτζι καὶ τὰ ἐντάφια ξεχωριστὰ λαμβάνει.
Ἐγὼ δὲ μεγαλήτερην ἀπὸ αὐτὰ λογιάζω
  καὶ πλέον ἀξιέπαινον, καὶ περισσὰ θαυμάζω
Ἐτούτην τὴν ὑπόθεσιν, τὸ ἔργον τοῦ Αἰνείου,
  καὶ τοῦ Κομβάβου, δεύτερον, Ἄρχοντος Ἀσσυρίου.
    Ὅταν ὁ Πάρις ἅρπαξε (ἀλλὰ ἀκροασθῆτε
  μὲ προσοχήν, ἀκροαταί, παρακαλῶ, νὰ ζῆτε,
Νὰ μάθετε τί γίνονται ἀπ' τὴν μισαργυρίαν,
  ὡς ἴδετε τί ἔγιναν ἀπ' τὴν φιλαργυρίαν.)
Ὅταν ὁ Πάρις ἅρπαξεν ἐκείνην τὴν Ἑλένην,
  τὴν εἰς τὰ τετραπέρατα τοῦ κόσμου ξακουσμένην,
Καὶ ἦλθε στὴν πατρίδα του, τὴν πόλιν τὴν Τρῳάδα,
  τὴν εἰς τῆς γῆς τὰ πέρατα περίφημην ῥημάδα,
Ὄχι καὶ ὁ Μενέλαος νὰ τὴν καταφρονήσῃ,
  ὡς μοιχαλίδα φανερήν, καὶ νὰ τὴν παρατήσῃ,
Καθὼς τὸν κατεφρόνησεν ἐκεῖνον ἡ Ἑλένη,
  καὶ μὲ τὸν ἀγαπητικὸν ἔφυγ' ἐντροπιασμένη·

Ἀμὴ ἀπ' τὴν ἀγάπην της ἔστωντας ὁ καϊμένος,
ὁποῦ τοῦ ἐπροξένησε τὸ κάλλος μαγιωμένος,
Καὶ πλιὸ μὴν ὑποφέρωντας αὐτὸς τὸν στερεμόν της,
καὶ τὸν πικρόν της χωρισμὸν καὶ τὸν πολὺν καϊμόν της,
Ἀφίνει τὴν πατρίδα του, τὸ Ἄργος τοῦ Μωρέως,
καὶ στὴν Τρῳάδα ἔρχεται μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως,
Εἰς ἀναζήτησιν αὐτῆς, διὰ νὰ τὴν ζητήσῃ,
καὶ πέρνωντας πάλιν αὐτὴν ὀπίσω νὰ γυρίσῃ.
Σὰν ἦλθαν στὴν Τρῳάδα δέ, κ' ἐφάνη ποῖοι εἶναι,
μερικοὶ εἶπαν, πῶς αὐτοὶ συμφέρει φονευθῆναι.
Ἰδέτε βαρβαρότητα, καὶ γνώμην ἄσπλαχνήν τους,
ἔκλεψαν τὴν γυναῖκά τους, θέλουν καὶ τὴν ζωήν τους.
Τοιαύτ' ἡ βάρβαρος ψυχή, τοιαύτ' ἡ γενεά τους,
κάλλιο στὰ νύχια λιονταργιοῦ, παρὰ στὰ χέριά τους.
Αἰνείας ἕνας εὐγενής, πρῶτος τῆς βασιλείας,
καὶ τοῦ Πριάμου συγγενὴς τοῦ βασιλέως Τροίας,
Τοὺς πῆρεν εἰς τὸ σπῆτί του, καὶ διαφεντευμένοι
στὸν βασιλέα Πρίαμον εἶχασιν ὑπαγαίνει.
Ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν εὐθὺς τοὺς στρατηγούς του,
ὡς τάξις, καὶ τοὺς Ἄρχοντας ἐκεῖ, καὶ τοὺς υἱούς του.
Εἶχε πενῆντα δὲ υἱούς, πάντων δὲ κορυφαῖος
ὁ Ἕκτωρ ἦτον ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος, καὶ γενναῖος.
Ἔλαμπεν ὡς Αὐγερινὸς ἀνάμεσα τῶν ἄλλων
ἀστέρων τῶν ἐν οὐρανῷ, μικρῶν τε καὶ μεγάλων.
Εὐγῆκαν καὶ ἐλάλησαν αὐτοὶ πάντων παρόντων,
μακάριος δὲ ὁ λαλῶν εἰς ὦτα ἀκουόντων.
Κανένας δὲν τοὺς ἄκουσε, κανεὶς δὲν εἶχε κρίνῃ
δίκαιο νὰ τὴν πάρουσι, τὸ εἶχαν καταισχύνῃ.

Ἤθελαν εἰς τὸν τόπον τους νὰ ἔχουν τὴν Ἑλένην,
ἐξακουσμένην πανταχοῦ καὶ ἐπιθυμισμένην,
Ὁποῦ διὰ τὸ κάλλος της ὅλ' ἡ Ἑλλὰς ἐσείσθη,
καὶ διὰ τὴν τιμὴν αὐτῆς ὡρκίσθη, ἀφωρίσθη.
Ὡσὰν νὰ πῇς πῶς ἤθελαν αὐτοὶ τὴν ἀδικίαν
στὸν τόπον τους, στὸν κόλπον τους τὸ φίδι, τὴν μοιχείαν.
Ὡσὰν νὰ πῇς πῶς ἤθελαν ἀτοί τους τὸ κακόν τους,
τὸν χαλασμὸν τοῦ τόπου τους, καὶ τὸν ἀφανισμόν τους.
Θαῤῥοῦσαν καὶ στὸ κάστρο τους ἐκεῖνο τὸ μεγάλο,
καὶ δυνατὰ δὲ δυνατό, τότε οὐδὲν ὡς ἄλλο,
Ἔξω τῆς Σεμιράμιδος, ἤγουν τῆς Βαβυλῶνος,
ἐκεῖνο δυνατώτερον ἦτον ἐκ τοῦ αἰῶνος.
Σύντυχεν ὁ Μενέλαος ὁ ἄνδρας καὶ μὲ χείλη,
ὁ μαῦρος καὶ μὲ δάκρυα, δὲν ἄκουσαν οἱ φίλοι.
Ἐσύντυχεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος ὁ κυρίως
καὶ λόγιος καὶ δόλιος, δὲν ἴσχυσε τελείως.
Δὲν ἴσχυσεν ὡς ἴσχυσε, μὴν εἶχε σώσ' ἰσχύσει,
τὸν Παλαμήδη τὸν σοφὸν νὰ τὸν λιθοβολήσῃ.
Καὶ οὕτως ἀπεστράφηκαν πίσω κατῃσχυμένοι,
ἐκίνησαν τὸν πόλεμον πλέον παρωργισμένοι,
Οἱ τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖς πενῆντ' ἀνταμωμένοι,
καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἐξωρμισμένοι.
Καὶ οὕτως ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνες τὴν Τροίαν,
μ' ἐκεῖνο τὸ ξυλάλογο, πάλιν μὲ πανουργίαν
Τοῦ Ὀδυσσέως αὐτουνοῦ, ὄχι μὲ τὴν ἀνδρείαν,
μὲ τόσην χύσιν αἵματος, μετὰ δεκαετίαν.
Καὶ εἶπαν, ἀποφάσισαν νὰ τὴν ἐκατακαύσουν,
καὶ τὄνομά της ἐκ τῆς γῆς νὰ σβύσουν καὶ νὰ παύσουν.

Διὰ τὴν καλωσύνην δέ, ὁποῦ ὁ κὺρ Αἰνείας,
ψυχὴ ἐκείν' ἡ εὐγενής, ἔδειξε μετ' εὐνοίας
Εἰς τοὺς ῥηθέντας Ἄρχοντας, εἴπασι τὸν Αἰνείαν,
εἰς ἀμοιβήν, ὡς φρόνιμοι, καὶ εἰς εὐχαριστίαν,
Νὰ βγάλῃ ἀπ' τὸ σπῆτί του εἴτι κι' ἂν ἠμπορέσῃ
νὰ τὸ σηκώσῃ μόνος του, καὶ εἴτι τὸν ἀρέσῃ.
Τὰ εἴδωλά του ἄρπαξεν ὁ φρόνιμος Αἰνείας,
καὶ ἀπ' τὸ σπῆτι τἄβγαλε μετὰ περιχαρείας.
Ἰδόντες δὲ οἱ Ἕλληνες μίαν μεγάλην γνῶσιν,
καὶ μίαν θεοσέβειαν τοῦ Τρῳαδίτου τόσην,
Ὁποῦ ἐκαταφρόνησε μὲ μεγαλοψυχίαν
τοὺς θησαυρούς, τόσους πολλούς, καὶ τὴν φιλαργυρίαν,
Τὸν θαύμασαν, τὸν παίνεσαν, καὶ εἶπαν νὰ εἰσέβῃ,
καὶ πάλιν μ' ὅ,τι ἀγαπᾷ νὰ φορτωθῇ, νὰ ξέβῃ.
Νομίζωντας νὰ φορτωθῇ πλέον τοὺς θησαυρούς του,
τἄσπρα, τὰ τζοβαερικά, στοὺς ὤμους τοὺς δικούς του.
Ὡς ἤθελες σὺ φορτωθεῖ, κἐγώ, καὶ κάθε ἄλλος
ἄνθρωπος τούτου τοῦ καιροῦ, μικρός τε καὶ μεγάλος.
Ἐτοῦτος ἐφορτώθηκεν, ἐπῆρεν εἰς τοὺς ὤμους
Ἀγχίση τὸν πατέρα του, φύσεως κατὰ νόμους,
Τὸν γέροντα πατέρα του, διὰ τὰ γηρατειά του
ἐσήκωσε, καὶ εὔγαλε μὲ περισσὴ χαρά του.
Ἐξέστησαν, ἐθαύμασαν οἱ Ἕλληνες ἰδόντες,
ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι ἐκεῖ παρόντες.
Καὶ ἔπαρε, τοῦ εἴπασιν, ὅλα τὰ πράγματά σου,
σήκωσε ὅλα, τοῦ σπητιοῦ τὸ πρᾶγμα χάρισμά σου.
Καὶ πήγαινε μόνος ἐσὺ μαζὶ κὴ φαμελιά σου
ἐλεύθερος, ὅπου ζητεῖ καὶ θέλει ἡ καρδιά σου.

Εὖγε καὶ εἰς τὴν θεϊκὴν εὐλάβειαν, τιμήν σου,
εὖγε καὶ εἰς τὴν πατρικὴν ἀγάπην καὶ στοργήν σου.
Κ' ἐπῆγε πανελεύθερος κατὰ τὴν Ἰταλίαν.
ὕστερα τὰ ἐγγόνια του μὲ τὴν πολυκαιρίαν
Τὴν πόλιν Ῥώμην ἔκτισαν, ὁ Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος,
καὶ τὰ ἑξῆς, καθὸ γνωστὸς πᾶσιν ὁ λόγος δῆλος.
Καὶ ἔτι ὡσὰν φρόνιμος μὲ τὴν μισαργυρίαν
ἀπόλαυσε τ' ἀργύρια καὶ τὴν ἐλευθερίαν.
Ἀπόκτησε καὶ ὄνομα καὶ φήμην αἰωνίαν,
καὶ ὅλ' αὐτὰ τὰ ἔχανε μὲ τὴν φιλαργυρίαν.
Καὶ ταῦτα μὲν περὶ αὐτοῦ τοῦ εὐγενοῦς Αἰνείου,
τώρα περὶ τοῦ ἄλλου δὲ νὰ πῶ, τοῦ Ἀσσυρίου.

(Παραλείπονται στίχοι 704.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῶν εἰσοδίων τοῦ τιμίου Ξύλου εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ πάλιν Μοναστήριον.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον, τὸ τοῦ ἁγίου Ὄρους,
ὁποῦ οἰκεῖται σὺν θεῷ ἀπὸ τριχινοφόρους,
Ἂν ὄχι ὡς τοὺς παλαιοὺς Πατέρας θεοφόρους,
καὶ τώρα θεαρέστους δέ, καὶ τώρα σταυροφόρους,
Εἰς τὸ ὁποῖον καὶ πολλὰ σώζονται καὶ ὡραῖα,
ὡς εἶπα, Μοναστήρια, βασιλικά, ἀρχαῖα,
Πρὸς τούτοις καὶ αὐθεντικὰ Βλαχίας, Μπογδανίας,
Σερβίας, Ἰβηρίας τε, ὁμοῦ καὶ τῆς Λαζίας.

Σώζονται εἶναι καὶ ἄλλοῦ, ἀλλ' ἕνα, δύο, τρία,
  ἐδῶ δὲ εἴκοσι σωστά, κιῶς χίλια κελλία.
Καὶ διὰ τοῦτο λέγεται τοῦτο τῆς Παναγίας
  κῆπος καὶ περιβόλιον, μόνον ἐπ' ἀληθείας.
Ὅτ' εἰς αὐτὸ εὐφραίνεται μὲ ὅλην τὴν καρδίαν,
  καὶ νοητὴν ὀσφραίνεται χαρὰν καὶ εὐωδίαν.
Διότι εἶναι πανταχοῦ δοῦλοι τῆς Παναγίας,
  καὶ τοῦ θεοῦ θεράποντες χωρὶς ἀμφιβολίας.
Ἀλλ' εἶναι εἰς τοὺς ἑκατὸν ἕνας, ἢ δύο μόλις,
  ἐδῶ στοὺς δέκα ἕνας δυὸ ὡς Παναγίας πόλις.
Καὶ πάλιν εἶναι πανταχοῦ Ναοὶ τῆς Παναγίας,
  καὶ Μοναστήρια καλὰ χωρὶς ἀντιλογίας,
Καθὼς εἰς τὸ βασίλειον τὸ μέγα τῆς Ῥωσσίας,
  καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ λοιπὰ ῥηγάτα κ' αὐθεντείας.
Ἐδῶ, καθὼς προεῖπα δέ, εἴκοσι εἶναι ζῶντα,
  ἀμὴ ὁποῦ ἀπέθαναν, ἄλλα ὡς δέκα ὄντα.
Καὶ ἀγκαλὰ δὲν εἶν' αὐτὰ ὅλα τῆς Παναγίας,
  εἶναι μὲ τὰς πρεπούσας δὲ ὅλας Ἀκολουθίας.
Ἐξ ὧν καὶ τὸ μακάριον εἶναι Ξηροποτάμου,
  εἰς τὸ ὁποῖον, σὺν θεῷ, ἔφθασα, Δέσποτά μου.
Κατεύθυνεν ὁ Κύριος τὰ διαβήματά μου,
  καὶ ἦλθα, ηὗρ' ἀνάπαυσιν, καθὼς θέλ' ἡ καρδιά μου.
Ἐδῶ τώρα νὰ κάθωμαι, καὶ νὰ σοῦ διηγοῦμαι
  τὴν συνδρομήν, παμφίλτατε, καὶ ποῦ τὴν ἐνθυμοῦμαι;
Τὴν τῶν Πατέρων συνδρομήν, τὴν προϋπάντησίν τους,
  τὴν εὐφροσύνην καὶ χαρὰν τὴν ὑπερβολικήν τους.
Καὶ ὅλοι εἰς τὸν Τερσανᾶ κάτω ἐκατεβῆκαν,
  τοὺς πεθαμμένους ἀδελφοὺς αὐτοὺς μόνον ἀφῆκαν.

Γούμενοι, προηγούμενοι, καὶ γέροντες καὶ νέοι,
 καὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοί, καὶ οἱ βορδοναρέοι,
Μὲ ταῖς λαμπάδες καὶ φανούς, μὲ τὰ φελώνιά τους,
 μὄλα τὰ περιατατικά, καὶ μὲ τὰ ψαλτικά τους,
Μαζὶ μὲ ἕναν οὐρανὸν περικεχρυσωμένον,
 διὰ τὸν τίμιον Σταυρόν, στὸ ὕψος σηκωμένον.
Τέσσερες τὸν ἐσήκωναν, ἐγὼ δὲ ἀποκάτω,
 ἔχων στὸ στῆθος τὸν Σταυρόν, ὁποῦ ἐπροσκυνᾶτο,
Ἀπ' ἕνα κόσμον μαῦρον δὲ ὅλον, καὶ ῥασοφόρον,
 καὶ τὸ βουνὸν ἀνέβημεν, καὶ τοῦτο χλοηφόρον.
Καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον ἤλθομεν ἐν ὑγείᾳ,
 Κυριακὴ ἡμέρα δέ, κ' ἡμέρα βασιλεία.
Ἐμβήκαμεν εἰς τὸν Ναὸν ἀκόμη τὸν τοιοῦτον,
 ἐγὼ δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ἤμουν ἀκόμη τοῦτον.
Ἔβγαζα τὸ κεφάλι μου ἀπὸ τὸν οὐρανόν μου,
 κρατῶντας καὶ τὸν ἥλιον στὸ χέρι τὸ δικόν μου,
Ἔσκυφτα καὶ ἐκύταζα τόσους πολλοὺς Πατέρας
 τριγύρω μου, πλησίον μου, ὡσὰν λαμπροὺς ἀστέρας.
Τὴν δὲ μονὴν τὴν ἱερὰν ὡσὰν φαιδρὰν σελήνην,
 καὶ τὰ ἑξῆς· κιᾶς ἔλθωμεν εἰς τὴν φιλοφροσύνην.
Ἐμβαίνοντες ἐσύντυχα λόγια δύο τρία,
 γιὰ τὸ καλῶς σᾶς εὕρηκα *Πατέρες* ἐν ὑγείᾳ.
Ἔτι τοὺς ἐμακάρισα διὰ τὴν προθυμίαν
 τῆς ἱερᾶς οἰκοδομῆς καὶ τὴν ὑπηρεσίαν.
Καὶ ὅτι ἐν καινότητι ζωῆς νὰ περπατοῦμεν
 διὰ τὸν νέον τὸν Ναόν, καὶ οὕτω νὰ σωθοῦμεν.
Τὸν λόγον διεδέχθηκε τὸν ἐδικόν μου ἄλλος,
 καὶ μὲ ἐκατηγόρησε ἐτοῦτος καὶ μεγάλως.

Αἱ παρ' ἀξίαν γὰρ τιμαὶ ὕβρις καὶ ἀτιμία
εἰς τοὺς φρονίμους φαίνονται, ὡς λέγ' ἡ παροιμία.
Εἶτ' ἀσπασμός, ἀπόλυσις, καὶ μία εὐφημία
ἐκ τῶν Πατέρων ὅλωνῶν, ὡσὰν εὐχαριστία.
Μετὰ τὴν τζερεμόνιαν ἡ θεία Λειτουργία,
μετὰ τὴν Λειτουργίαν δὲ ἀπόλυσις τελεία.
Ἀπέκει τράπεζα κοινή, πλουσία καὶ μεγάλη,
ἐδῶ ἀλήθεια ἔψαλεν ἡ ζντράβτζα ἡ φιάλη.
Αὐτὰ λέγω νὰ κάθωμαι τώρα νὰ διηγοῦμαι,
χρεία ποσῶς, οὐδὲ καιρός, καὶ μηδὲ τὰ θυμοῦμαι.
Ὅθεν αὐτὰ τὰ σιωπῶ, καὶ ὅλα τὰ ἀφίνω,
ὅτι καταλαμβάνονται, γιατί νὰ σὲ βαρύνω;
Τόσο σὲ λέγω μοναχὰ ἐγὼ ἐν συντομίᾳ,
κιώς γνωστικὸς κατάλαβε τὸ πᾶν ἐν ἀληθείᾳ.
Ὅτι μὲ ὑποδέχθηκαν μὲ τόσην περισσήν τους
ἀγάπην καὶ δεξίωσιν, χαράν τους καὶ τιμήν τους,
Μὲ ὅσην, τέκνον, ἤθελες ὑποδεχθῇ, τιμήσῃ,
ἀνίσως τώρα ἤρχουνταν ἕνας νὰ σὲ χαρίσῃ,
Ἀνάγκην ἔχωντας πολλὴν κέφτὰ ὀχτὼ παιδία,
αὐτὸν τὸν τίμιον Σταυρόν, καὶ ἑκατὸ πουγγεῖα.
Ὧ πρέπει δόξα καὶ τιμὴ σὺν τῷ Ἐσταυρωμένῳ,
καὶ σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι τῷ συνδοξαζομένῳ,
Νῦν καὶ ἀεὶ καὶ πάντοτε, αὐτὸς γὰρ θεὸς μόνος,
νῦν καὶ ἀεὶ καὶ πάντοτε, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Ἀμήν.

στ. 88

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Ὕμνοι εἰς τὸν Ὑπερύμνητον Σταυρόν.

Α′. Ὁ θεὸς εὐχαριστῶ σοι ἐκ καρδίας καὶ ψυχῆς,
ὅτι ἐβοήθησάς μοι ἕως τέλους ἀπ' ἀρχῆς,
Καὶ τὰ κατὰ τὸν σεπτόν σου ἐπερίγραψα Σταυρόν,
ὁποῦ με τὸν εἶχες δόσει τόσον χρόνον καὶ καιρόν.
Τὸν Σταυρόν σου εἰς ἐμένα ἔδωκες τὸν μιαρόν,
καὶ ἐμένα στὸν Σταυρόν σου ἔδωκες τὸν ἱερόν.
Ἵν' αὐτὸς μὲν ἐμὲ σώσῃ, ὥσπερ δοῦλόν του κλητόν,
ἐγὼ δὲ αὐτὸν δοξάσω, ὡς Δεσπότην μου σεπτόν.
Τώρα δὲ βοήθησόν μοι πάλιν, σὲ παρακαλῶ,
ὅτι δίχως τὴν σὴν χάριν οὐδὲ γρῦ κἂν δὲν λαλῶ,
Διὰ νὰ τὸν ἐδοξάσω, ἡ τιμὴ ὅσῳ ζητεῖ
ἡ δική σου κὴ δική του, κὴ δική μου ἀπαιτεῖ.
Ἡ γὰρ δόξα τοῦ Σταυροῦ σου εἶναι δόξα σου, τιμή,
Δόξα σοι Χριστὲ σωτήρ μου, καὶ Σταυρέ, δόξα ἐμή.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα καὶ τιμὴ Χριστοῦ,
καὶ τιμή, δόξα καὶ κράτος καὶ λαοῦ σου τοῦ πιστοῦ.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δι' οὗ ἔλαμψε χαρὰ
τοῦ Ἀδάμ τε καὶ τῆς Εὔας, καὶ ἐξέλιπεν ἀρά.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα τῶν Πατριαρχῶν,
καὶ ἐλπὶς γλυκεῖα μόνη ἐν τῷ Ἅδῃ τῶν ψυχῶν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα ἡ τῶν Προφητῶν,
καὶ τὸ πλήρωμα ἁπάσης προφητείας τῆς αὐτῶν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα ἡ τῶν Μαθητῶν,
καὶ τὸ κήρυγμα εἰς κόσμον ἅπαντα τὸν ὁρατόν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα τῶν Ἱεραρχῶν,
ἡ ὑπόθεσις ἁπάντων, καὶ τὸ τέλος τῶν εὐχῶν.

Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα ἡ τῶν Ἀθλητῶν,
καὶ κραταίωμα καὶ σθένος τὸ ὑπερφυὲς αὐτῶν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα ἡ τῶν Μοναστῶν,
καὶ ἡ μόνη προθυμία καὶ ἰσχὺς μετὰ Χριστόν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα ἱεραρχιῶν,
ἐπιγείων, οὐρανίων, καὶ χαρὰ μετὰ θεόν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα τῶν βασιλειῶν,
καὶ διάδημα καὶ πλοῦτος, ὅπλον τε τὸ κραταιόν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα τῶν Ἐκκλησιῶν,
τῶν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην πᾶσαν πάντων τῶν Ναῶν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, δόξα τῶν Χριστιανῶν,
καὶ ἀγάπη, καὶ εἰρήνη, καὶ σημεῖον τὸ κοινόν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, σωτηρία τελωνῶν,
καὶ παράδεισος λῃστῶν τε, καὶ συγχώρησις πορνῶν.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, ὀρφανῶν μὲν ὁ Πατήρ,
τῶν χηρῶν δὲ ὁ προστάτης, τῶν ἐν ζάλῃ ὁ σωτήρ.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, πλανωμένων ὁδηγός,
τῶν δὲ ξένων ἀντιλήπτωρ, τῶν τυφλῶν χειραγωγός.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, τῶν πενήτων θησαυρός,
τῶν πλουσίων εὐεργέτης, τῶν νοσούντων ἰατρός.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, τῶν κλαιόντων χαρμονή,
τῶν χαιρόντων εὐθυμία, τῶν καλῶν διαμονή.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, τῶν ἀφρόνων παιδευτής,
τῶν φρονίμων ὁδηγία, τῶν σοφῶν καθηγητής.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, τῶν πατέρων ὁ φρουρός,
τῶν μητέρων σωφροσύνη, τέκνων φύλαξ ὁ στεῤῥός.
Δόξα σοι Σταυρὲ Κυρίου, τῶν νεκρῶν ζωοποιός,
ποιητὴς τῶν θαυμασίων, μόνος τερατοποιός.

Β'. Ὢ καὶ τί πρᾶγμα καλὸν καὶ τερπνὸν τῇ ἀληθείᾳ,
τοῦ τιμίου μου Σταυροῦ εἶναι ἡ δοξολογία.
Ὅθεν Σῶτερ τὸν Σταυρὸν πάλιν νὰ ὑμνολογήσω,
φώτισόν με τὸν τυφλὸν τώρα νὰ τὸν χαιρετήσω.

24 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ χαρὰ τῆς Παναγίας,
ἡ ῥομφαία δὲ ἡ πρὶν τῆς ἁγνῆς αὐτῆς καρδίας.

25 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ χαρὰ τῶν Ἀρχαγγέλων,
Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ καὶ τῶν ἄλλων τῶν Ἀγγέλων.

27 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ χαρὰ τοῦ Μωϋσέως,
καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος, καὶ τὸ κλέος.

28 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης
κλεὶς τὸ πάλαι κραταιά, τῆς τὸν Ἰσραὴλ σωσάσης.

29 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ὁ γλυκάνας τὴν πικρίαν
τῶν ὑδάτων τῆς Μεῤῥᾶς κατ' ἐνέργειαν ἰδίαν.

30 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ὁ δι' ὄφεως χαλκίνου
θεραπεύων τὸν λαὸν ἐκ τοῦ δήγματος ἐκείνου.

19 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἀποδεδοκιμασμένον
ξύλον εἰς οἰκοδομήν, εἶτα μεμακαρισμένον.

18 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ξύλον προκεκηρυγμένον,
κλίμαξ ἔχουσα ἐν σοὶ τὸν Θεὸν ἐστηριγμένον.

20 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ξύλον τὸ ἐκ κυπαρίσσου,
πεύκης, κέδρου, ὡς φησί, καὶ φυτὸν τοῦ Παραδείσου.

26 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου
ἡ μεγάλη ἡ χαρά, καὶ τὸ τρόπαιον ἐκείνου.

1 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τοῦ μεγάλου βασιλέως
ὑποπόδιον σεπτόν, προσκυνούμενον εὐθέως.

2 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τοῦ ὑψίστου βασιλέως
σκῆπτρον τὸ θεοφεγγές, καὶ ὁ θρόνος ὁ ὡραῖος.

3 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τῆς δυνάμεως Κυρίου
κυριεύουσα ἐχθρῶν ῥάβδος, ἐκ Πατρὸς ἁγίου.

4 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τῆς εὐθύτητος Χριστοῦ μου,
ῥάβδος ἡ δαβιτικὴ βασιλείας τοῦ θεοῦ μου.

5 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, Χριστοῦ ῥάβδος βασιλέως,
ἡ συντρίψασα ἐχθρούς, ὡσεὶ σκεύη κεραμέως.

6 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τοῦ Χριστοῦ τὸ μεγαλεῖον,
ἐν ᾧ κάμπτει γόνυ πᾶν, οὐρανίων, ἐπιγείων.

7 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τοῦ Χριστοῦ μου τὸ σημεῖον
ἐν τῇ ὥρᾳ τῇ φρικτῇ, τὸ φρικτὸν καὶ τῶν Ἁγίων.

8 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τοῦ Χριστοῦ μου ἡ ἀγάπη,
δι' οὗ ἔχθρα ἡ ἡμῶν εἰς ἀγάπην μετετράπη.

21 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τῆς Προνοίας τὸ ταμεῖον,
παντὸς κόσμου τῶν κακῶν ἱλαστήριον τὸ θεῖον.

22 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, οὐρανοὺς τῇ ἀρετῇ σου
ὁ καλύπτων καὶ τὴν γῆν πᾶσαν, καὶ τῇ χάριτί σου.

23 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, αἰνετὸν τὸ ὄνομά σου,
ὑπεράνω οὐρανῶν ἡ μεγαλοπρέπειά σου.

11 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τράπεζα δεδοξασμένη,
ἐφ' ἧς τέθειται ἡ σὰρξ τοῦ Χριστοῦ τεθεωμένη.

12 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τράπεζα ἡ παναγία,
ἐφ' ἧς γέγονε Χριστοῦ ἡ πανάμωμος θυσία.

15 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ξύλον τὸ εὐλογημένον,
καὶ τῷ αἵματι Χριστοῦ τῷ ἀχράντῳ βεβαμμένον.

13 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ξύλον τὸ εὐλογημένον,
τὸ βαστάσαν τὸν Χριστὸν καὶ θεὸν προσηλωμένον.

14 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ξύλον τὸ εὐλογημένον,
τὸ βλαστῆσαν τὸν Χριστόν, ἄνθος κεχαριτωμένον.

16 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, Ξύλον τὸ εὐλογημένον
τοῦ Χειμάῤῥου τῆς μονῆς, καὶ διαβεβοημένον.
17 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, Ξύλον τὸ σωτηριῶδες
τῆς μονῆς τῆς ἱερᾶς τοῦ Χειμάῤῥου, καὶ εὐῶδες.
9 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ὁ Χριστὸς δι' οὗ ὑψώθη,
καὶ ἐσώθη ὁ Ἀδάμ, καὶ Σατὰν ἐταπεινώθη.
10 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, δι' οὗ Ἅδης ἐκενώθη,
καὶ τὸ γένος τῶν βροτῶν ἐκ τοῦ Ἅδου ἐλυτρώθη.
31 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τῶν ξοάνων καταλύτης,
τῶν θεῶν ὀλοθρευτής, τῶν δαιμόνων κεραυνίτης.
32 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, νεῖκος τὸ τῶν Ὀρθοδόξων,
συμμαχία τῶν πιστῶν, ἧττα δὲ τῶν κακοδόξων.
33 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ ἐλπὶς ἡ τῶν Ῥωμαίων,
τῶν Ἰβήρων ἡ ἰσχύς, καὶ Ξανθῶν τὸ ῥωμαλαῖον.
Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τὸ ὀχύρωμα Βλαχίας,
Μολδαβίας ἡ χαρά, φύλαξ πόλεως παντοίας.
35 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, μῆκος τὸ κραταίωμά μου,
πλάτος ἡ ἐμὴ ἐλπίς, βάθος τὸ ἁγίασμά μου.
36 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, Ξύλον μου τὸ ζωηφόρον,
δένδρον μου ζωοποιόν, καὶ φυτόν μου θεοφόρον.
37 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, τὸ χρυσοῦν ἐγκόλπιόν μου,
συνοδία ἡ ἐμή, κάλλος τὸ προσκυνητόν μου.
38 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ ἐμὴ παρηγορία
εἰς τὴν πρόσκαιρον ζωήν, καὶ τοῦ σώματος ὑγεία.
39 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ ἐμὴ παραμυθία
ὥρᾳ τῇ τῆς τελευτῆς, καὶ ψυχῆς μου προστασία.
40 Χαῖρε τίμιε Σταυρέ, ἡ ἐμὴ συνηγορία
ἐν τῇ κρίσει τῇ φρικτῇ, καὶ τοῦ κόσμου σωτηρία. στ. 84

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΝΩΝ ΤΡΙΑΔΙΚΟΣ ΔΑΒΙΤΙΚΟΣ.

Ἦχος πλ. δʹ. Ὠδὴ ά. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Ἁγία Τριὰς ὁ Θεὸς ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Τριὰς ὑπερύμνητε παντουργέ, τῆς αἰνέσεώς σου πληρωθήτω τὸ στόμα μου, ὅπως ἀνυμνήσω σου τὴν δόξαν, νῦν καὶ ἀεὶ ὁ ἀνάξιος δοῦλός σου.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν τῷ Θεῷ, τῷ τρισυποστάτῳ, καὶ προσπέσωμεν νῦν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου, Πατρὸς Υἱοῦ τε καὶ Ἁγίου Πνεύματος.

Κύριε εἰσάκουσον τῆς ἐμῆς, προσευχῆς οἰκτίρμον, τῆς οἰκτρᾶς μου καὶ ταπεινῆς, κλῖνον ὁ Θεός μου πρός με τὸ οὖς σου, ἐν ᾗ ἂν ὥρᾳ σὲ ἐπικαλέσωμαι.

Καθὼς ὁ πατὴρ οἰκτείρει υἱούς, καὶ ὁ Θεὸς οἰκτείρει, φοβουμένους ἀεὶ αὐτόν, τὸν Θεόν, ὃν πάντες φοβηθῶμεν, ὅπως ἡμᾶς οἰκτειρήσῃ ὡς εὔσπλαγχνος.

Ἐξελοῦ με Σῶτερ ἐκ τῶν ἐχθρῶν, ἐπανισταμένων, ἀοράτων καὶ ὁρατῶν, ἐπ' ἐμὲ καὶ λύτρωσαί με, ὁ ἐν Τριάδι Θεὸς ἀνυμνούμενος.

Θεοτοκίον.

Φωνῇ μου ἐκέκραξα πρὸς Θεόν, καὶ ἐπήκουσέ μου, ἐξ ἁγίου ὄρους αὐτοῦ, διὰ σοῦ θεόνυμφε Μαρία, σὺ γὰρ τὸ ὄρος Θεοῦ τὸ πανάγιον.

Ὠδὴ γʹ. Οὐρανίας ἁψῖδος.

Οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ τῶν πτερύγων σου ἐλπίζομεν σκέπῃ, καὶ καταφεύγομεν πάντοτε, ὑπεραγία Τριάς. Διὸ τρυφῆς τὸν χειμάῤῥουν τῆς σῆς ἡμᾶς ἅπαντας ποτιεῖς, Κύριε.

Φῶς ἀΐδιον πέλεις καὶ φωτουργὸς Κύριε, καὶ ἐν τῷ φωτί σου φῶς πάντες ἡμεῖς ὀψόμεθα, φωταγωγοῦν τὰς ψυχὰς καὶ ἱλαρῦνον καὶ τέρπον, Τριὰς φωτοπάροχε, Μονὰς Τρισήλιε.

Τοῦ ἐλέους σου Σῶτερ, καὶ οἰκτιρμῶν μνήσθητι, ὅτι ἐξ αἰῶνός εἰσι, Τριὰς πολυέλεε, μὴ οὖν μνησθῇς τῆς ἐμῆς, ἀγνοίας καὶ ἁμαρτίας, κατὰ δὲ τὸ ἔλεός σου σύ μου μνήσθητι.

Μή με ἐγκαταλίπῃς, μὴ ἀποστῇς Κύριε, ἀπ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι παρὼν ὡς ἀπεριόριστος, ὅτι περ θλίψις ἐγγύς, ὁ βοηθῶν μοι οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀεί μοι πάρεσο σώζων, ῥυόμενος.

Ἐπὶ πλεῖόν με πλῦνον, ἐκ τῆς ἀνομίας μου, καὶ τῆς ἁμαρτίας μου πάσης σύ με καθάρισον. Δαβιτικῶς σοι βοῶ, ὀδυνηρῶς σοι προσπίπτω, καὶ πιστῶς σου δέομαι, Θεὲ τρισάγιε.

Θεοτοκίον.

Ἀπενεχθήσονταί σοι Παμβασιλεῦ ὕψιστε, παρθένοι ὀπίσω τῆς θείας καὶ παναμώμου σου, ἀειπαρθένου Μητρός, ἧς ταῖς πρεσβείαις οἰκτίρμον, οἴκτειρον τὸν ἄσωτον υἱὸν καὶ σῶσόν με.

Ὠδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε.

Ἐπακούσαις μου Κύριε, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως τοῦ οἰκέτου σου, ὅπως χαίρων τῆς θεότητος, ἀνυμνῶ τὴν δόξαν τὴν ὑπέρθεον.

Ἀποστείλαις μοι Δέσποτα, κραταιὰν βοήθειαν ἐξ ἁγίου σου, ὅπως πάντοτε σωζόμενος, προσκυνῶ τὸ κράτος σου τὸ ἄμετρον.

Δώῃς Ἅγιε δῴης μοι, κατὰ τὴν καρδίαν τὴν παναγίαν σου, καὶ μὴ κατὰ τὴν καρδίαν μου, σοὶ βοῶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου.

Ἄσω σοι τῷ Κυρίῳ μου, τῷ εὐεργετήσαντί με τὸν δοῦλόν σου, καὶ ψαλῶ σου τῷ ὀνόματι, τοῦ Πατρὸς Υἱοῦ τε καὶ τοῦ Πνεύματος.

Ὁ Θεός μου εὐλόγησον, ὁ Σωτὴρ τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ, τῆς χρηστότητός σου Κύριε, Τριὰς πανοικτίρμον προαιώνιε.

Θεοτοκίον.

Ἄκουσόν μου ὦ Δέσποινα, καὶ ἴδε τὸν δοῦλόν σου καὶ τὰ ὦτά σου, κλῖνόν μοι καὶ τῶν πταισμάτων μου, ἐπιλάθου, δέομαι, καὶ σῶσόν με.

Ὠδὴ ε'. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Σῶτερ συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω ὁ δοῦλος τὸν νόμον σου, καὶ αὐτὸν φυλάξω, κατὰ χρέος ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ὁδήγησόν με, ἐν τῇ ὁδῷ τῶν ἐντολῶν σου, παναγία Τριὰς ὁμοούσιε.

Κλῖνόν μου τὴν καρδίαν, εἰς τὰ σὰ μαρτύρια καὶ μὴ φιλάνθρωπε, εἰς πλεονεξίαν, ἐκ βαθέων καρδίας κραυγάζω σοι· πρόσχες ὁ Θεός μου ὁ ποιητής μου καὶ σωτήρ μου, παναγία Τριὰς ὑπερούσιε.

Ὁ Θεὸς σὺ φυλάξοις, ὁ Θεὸς σὺ σκέποις, ἡμέρας ὁ ἥλιος ἵνα μὴ συγκαύσῃ, οὐδὲ μὴν ἡ σελήνη τὴν νύκτα με, καὶ τὴν εἴσοδόν μου καὶ ἔξοδόν μου σὺ φυλάττοις, παναγία Μονὰς τρισυπόστατε.

Ὁ Πατὴρ φωτισμός μου, ὁ Υἱὸς σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; ὑπερασπιστὴς δέ, τῆς ζωῆς μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, μετὰ τοῦ Προφήτου, ζωαρχικὴ Τριὰς ἁγία, πεποιθώς σοι καὶ ψάλλω καὶ σώζομαι.

Ἰδοὺ δὴ εὐλογοῦμεν, ἅπαντες Πατέρα, Υἱὸν Πνεῦμα Κύριον, οἱ ἑστῶτες φόβῳ, ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τὰς ἀναξίας, αὐτῷ ἐπαίρομεν νῦν χεῖρας, εὐλογήσῃ ἡμᾶς ὅπως Κύριος.

Θεοτοκίον.

Ἐξελέξατο Κόρη, σὲ τὴν καλλονὴν Ἰακὼβ ἣν ἠγάπησεν, ἡρετίσατό σε, ἡ Τριὰς εἰς ἰδίαν κατοίκησιν, ἐνοικῆσαι δέ μοι, ὡς συμπαθής, σὲ ἱκετεύω, Ἀγαθὴ συνετίσαι καὶ σῶσαί με.

Ὠδὴ ϛ'. Τὴν δέησιν.

Εἰσάκουσον προσευχῆς μου Κύριε, καὶ ἐνώτισαι Σωτὴρ τὰς δεήσεις, ὡς ἀγαθός, καὶ εἰς κρίσιν μὴ ἔλθῃς, μετὰ τοῦ δούλου

σου τότε φιλάνθρωπε, δικαιοκρῖτα Ἰησοῦ, συνεδρεύων Πατρί τε καὶ Πνεύματι.

Οὐράνιε βασιλεῦ δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου τὸ θεῖον, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ Σωτήρ μου, ἐν γῇ εὐθείᾳ διὸ ὁδηγήσεις με, τὸ Πνεῦμα σὺ τὸ ἀγαθόν, τῷ Πατρὶ καὶ Υἱῷ συνυμνούμενον.

Τὸ ἔλεος ἀκουστόν μοι ποίησον, τὸ πρωῒ τὸ σὸν ἐν σοὶ γὰρ ἐλπίζω. Ὁδὸν ἐν ᾗ, πορευθῶ γνώρισόν μοι, σὺ γὰρ ὁδὸς καὶ ζωὴ καὶ ἀλήθεια, ὑπάρχεις μόνος ὁ Θεός, ὁ τρισὶ χαρακτῆρσιν αἰνούμενος.

Θοῦ Κύριε φυλακὴν τῷ στόματι, θύραν δὲ περὶ τὰ χείλη μου Σῶτερ, περιοχῆς, μὴ ἐκκλίνῃς εἰς λόγους, τῆς πονηρίας ποτὲ τὴν καρδίαν μου, καρδιογνῶστα Ἀγαθέ, ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς καρδίας μου.

Ἐπίστρεψον εἰς τὴν σὴν ἀνάπαυσιν, ὦ ψυχὴ καὶ γὰρ εὐεργέτησέ με, ὡς ἀγαθός, ὅτι τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἀπὸ δακρύων ἀπαύστων ἐξείλετο, ὁ μόνος τριλαμπὴς Θεός, τοὺς δὲ πόδας ἀπὸ ὀλισθήματος.

Θεοτοκίον.

Μνησθήσομαι νῦν τοῦ σοῦ ὀνόματος, Μαριὰμ καὶ εὐλογήσω Παρθένε, παντὶ καιρῷ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ· μνήσθητι τοίνυν κἀμοῦ πρὸς τὸν εὔσπλαγχνον, τὸν Κύριόν σου καὶ υἱόν, ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως δέομαι.

Ὠδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Οὐρανὸν ὁ ἐκτείνων, ὁ στεγάζων αὐτὸν ἐν ὕδασιν, ὁ νέφη ἐπιβαίνων, τὴν γῆν θεμελιῶν δέ, καὶ ποτὲ οὐ κλιθήσεται, ὁ ἐν Τριάδι Θεὸς ἀεὶ εὐλογητὸς εἶ.

Ὁ ποιῶν τοὺς Ἀγγέλους λόγῳ Πνεύματα μόνῳ, τοὺς λειτουργοὺς δὲ αὐτοῦ, καθάπερ πυρὸς φλόγα, ἱμάτιον δὲ ὥσπερ τὸ φῶς ἀναβαλλόμενος, ὁ ἐν Τριάδι Θεὸς ἀεὶ εὐλογητὸς εἶ.

Ἤτω εἰς τοὺς αἰῶνας, τοῦ Κυρίου ἡ δόξα ἡ ὑπερένδοξος, εἴη δεδοξασμένος, τὴν γῆν ὁ ἐπιβλέπων, καὶ ποιῶν αὐτὴν ἅπασαν, τρέμειν, καὶ ψάλλειν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ἅπαντά σοι τὰ ἔργα, Τριὰς παντουργὲ ἐξομολογησάσθωσαν, καί γε οἱ Ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σοι, δόξαν τῆς βασιλείας σου, καὶ δυναστείαν τὴν σὴν ἐροῦσιν εἰς αἰῶνας.

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ, ψάλατε αὐτῷ πάντες καὶ διηγήσασθε, θαυμάσια τὰ θεῖα, καὶ πάθῳ ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ θείῳ ὀνόματι, Πατρός τε καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ Πνεύματος Ἁγίου. Θεοτοκίον.

Τοῦ Θεοῦ τὴν πόλιν, τὰ ὁρμήματα Κόρη ἀεὶ εὐφραίνουσι, τοῦ ποταμοῦ Παρθένε, τοῦ Πνεύματος τὰ θεῖα ὑπὲρ φύσιν χαρίσματα, ὧν ὑπερμεθέξαι κἀμὲ ἀξίωσον σὸν δοῦλον.

Ὠδὴ η'. Τὸν Βασιλέα τῶν Οὐρανῶν.

Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεὸς ἕως πότε, ἐπιλήσῃ τοῦ σοῦ δούλου εἰς τέλος; ὃν ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ ἕως πότε, ἀποστρέφεις τρισυπόστατε Δόξα; ἣν ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὁ βροτοκτόνος ἐχθρὸς ἐμὸς ἕως πότε, ἐπ' ἐμὲ ὑψωθήσεται Σῶτερ; σὲ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Εἰσάκουσόν μου, τοὺς ὀφθαλμοὺς φώτισόν μου, μήποτε εἰς θάνατον ὑπνώσω, ἵνα σε δοξάζω Τριὰς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Μήποτε εἴπῃ καὶ καυχηθῇ ὁ ἐχθρός μου, πρὸς αὐτὸν κατίσχυσα εἰς τέλος, ὅτι σὲ δοξάζω Τριὰς εἰς τοὺς αἰῶνας. Θεοτ.

Πᾶσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς βασιλέως, ἔσωθεν ἐστὶν ὦ Θεοῦ Μῆτερ, ὡς ἐν μήτρᾳ σχοῦσα τὸν Κύριον τῆς δόξης.

Ὠδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Μακάριοι Θεέ μου, οἱ φοβούμενοί σε, τὸν φοβερὸν καὶ τρισάγιον Κύριον· τοὺς εὐσεβεῖς οὖν φοβεῖσθαί σε καταξίωσον.

Μακάριοι Θεέ μου, οἱ ἐν τῷ σῷ οἴκῳ, Παμβασιλεῦ κατοικοῦντες τρισήλιε. Χριστιανοὺς οὖν οἰκῆσαι πάντας εὐδόκησον.

Μακάριοι Θεέ μου, ὧν ἀφέθησάν τε, αἱ ἀνομίαι καὶ ἐπεκαλύφθησαν· κἀμοῦ οὖν ἄφες Σωτήρ μου καὶ ἐπικάλυψον.

Μακάριος Θεέ μου, ὃν ἂν σὺ παιδεύσῃς, καὶ ἐκ τοῦ θείου σου νόμου διδάξῃς αὐτόν. Παίδευσον οὖν με καὶ δίδαξον ἐκ τοῦ νόμου σου.

Μακάριος Θεέ μου, οὗ βοηθὸς εἶ σύ, καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ σὲ Κύριε· βοήθησόν μοι καὶ σῶσον, ἐν σοὶ γὰρ ἤλπισα.

Μακάριοι Θεέ μου, Πάτερ, Λόγε, Πνεῦμα, οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου Σωτήρ, ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ταῖς θείαις κατασκηνώσουσι.

Θεοτοκίον.

Μακάριος Παρθένε, ἀνήρ, ᾧ ὑπάρχει, ἀεὶ αὐτῷ παρὰ σοὶ ἡ ἀντίληψις. Ἀντιλαβοῦ μου δὲ ἵν' ἀεὶ μεγαλύνω σε.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ.

Πατέρα τὸν ἄναρχον καὶ Θεόν, τῶν ὅλων καὶ κτίστην, τὸν αἰώνιον θησαυρόν, τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου καὶ Πνεύματος Ἁγίου, τοῦ κόσμου τὸν σωτῆρα σὲ μεγαλύνομεν.

Τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Πατρός, τὸν Θεὸν τῶν ὅλων, τὸν συνάναρχον τῷ Πατρί, τὸν ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας σαρκωθέντα, τοῦ κόσμου τὸν σωτῆρα σὲ μεγαλύνομεν.

Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ σεπτόν, τὸν Θεὸν τῶν ὅλων, τὸν συνάναρχον τῷ Πατρί, τὸ συνανατέλλον φῶς τῷ Υἱῷ καὶ Λόγῳ, τοῦ κόσμου τὸν σωτῆρα σὲ μεγαλύνομεν.

Πάτερ, Λόγε, Πνεῦμα, Τριὰς σεπτή, Μονὰς τρισαγία, μία φύσις, μία ἀρχή, καὶ μία θεότης, σὲ πάντες προσκυνοῦμεν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας καὶ μεγαλύνομεν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΝΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΣ

ἤτοι περιέχων ἐν ἐπιτομῇ τὰ κατὰ τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ἦχος α'. Ὠδὴ α'. Χριστὸς γεννᾶται.

Χριστὸς γεννᾶται δοξάσωμεν, Χριστὸς ἐκ τῆς Παρθένου ὑμνήσωμεν, Χριστὸς δι' ἡμᾶς χορεύσωμεν, γενεαλογηθείς τε ἀπὸ Δαβίδ, καὶ τοῦ Πατριάρχου, Ἀβραὰμ τοῦ εὐγενοῦς, ὅτι δεδόξασται.

Ἄγγελοι πάντες ἀνύμνησαν, καὶ Δόξα ἐν ὑψίστοις ἐβόησαν, Θεῷ τῷ τεχθέντι σήμερον, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη διηνεκής, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, εὐδοκία καὶ χαρά, ὅτι δεδόξασται.

Ὁ Ἰωσὴφ ἀνυμνείσθω μοι, πατὴρ ὡς τοῦ Χριστοῦ νομιζόμενος, καὶ Ἄννα γραῦς ἡ φιλόχριστος, καὶ τῶν ἀναιρεθέντων διὰ Χριστόν, πληθὺς τῶν νηπίων, τῶν ἐν κόλποις Ἀβραάμ, ὅτι δεδόξασται.

Περιτομὴν καταδέχεται, Χριστὸς καὶ τὴν φυγὴν τὴν εἰς Αἴγυπτον, ἵν' ὄντως πληροφορήσῃ με, τὴν προσληφθεῖσαν φύσιν τὴν ἐξ Ἀδάμ, καὶ ὅτι ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο σαφῶς, ὅτι δεδόξασται.

Ὠδὴ γ'. Τῷ πρὸ τῶν αἰώνων.

Τὸν πρὸ τῶν αἰώνων ἐκ Πατρὸς γεννηθέντα ἀῤῥήτως υἱόν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ Παρθένου, σαρκωθέντα ἀχράντως, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἐβάπτισεν, ὁ μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν, Ἰορδάνη σκίρτησον.

Πρῶτος Ἰωάννης οὐρανῶν βασιλείαν ἐκήρυξεν, καὶ τὴν μετάνοιαν ἐν πᾶσι, διὰ λόγου Κυρίου, καὶ πρῶτος αὐτὸς τὸ βάπτισμα, νομοθετεῖ ἐν τῷ κόσμῳ παντί, Ἅγιος εἶ Κύριε.

Πρῶτος Ἰωάννης τὸν Χριστὸν παῤῥησίᾳ ἐκήρυξε, Θεοῦ Ἀμνὸν τὴν ἁμαρτίαν, παντὸς αἴροντα κόσμου, καὶ Πνεῦμα ὁρᾷ τὸ Ἅγιον, καὶ τῆς πατρῴας ἀκούει φωνῆς, Ἅγιος εἶ Κύριε.

Ἐπὶ τὰς ἐρήμους, ὁ Χριστὸς παρευθὺς ἀνεχώρησε, καὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἑκοντὶ πειραζόμενος, διὰ νηστείας καθεῖλεν αὐτόν, Ἅγιος εἶ Κύριε.

Κάθισμα ἦχος γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Μὴ θησαυρίζετε ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι, ὅπου ὀρύσσουσι κλέπται καὶ κλέπτουσι, καὶ μὴ ὀμόσητε ποτὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, μὴ καταφρονήσητε μικροτέρου, προσέχετε, μηδὲ μεριμνήσητε τῆς τροφῆς καὶ ἐνδύματος, μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθῆτε, λέγει Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ.

Ἕτερον ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν καί.

Ἀγαπήσεις ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης ἰσχύος σου τὸν Θεόν, τὸν δέ γε πλησίον σου ἀγαπήσεις ὡς σεαυτόν. Καὶ ἀγαθοποιεῖτε τοὺς πάντας δανείζετε, καὶ τοὺς καταρωμένους ὑμῖν εὐλογεῖτε δέ. Πάντες ἀγαπᾶτε, τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν πάντας. Δότε καὶ δοθήσεται, καὶ αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, ταπεινῶν ὑψωθήσεται, ὑψῶν ταπεινωθήσεται. Μάθετε δὲ πάντες ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ εἰρήνην αἰώνιον.

Γαβριὴλ ὁ Ἀρχάγγελος ἐκ Θεοῦ, ἀπεστάλη μηνῦσαι τῷ ἱερεῖ, Ζαχαρίᾳ τὴν σύλληψιν, τοῦ Προδρόμου καὶ κήρυκος, τῷ δὲ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, εἰς Ναζαρὲτ κατέρχεται, πρὸς τὴν προφητευθεῖσαν, Παρθένον ἀκήρατον, χαῖρε Κόρη, λέγων, ἡ κεχαριτωμένη, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἡ δὲ Κόρη θεόληπτος, ταπεινῶς ἀποκρίνεται, ἰδοὺ νῦν ἡ δούλη Θεοῦ, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου, καὶ τέξομαι ἀπειράνδρως υἱὸν προαιώνιον.

Ὠδὴ δ'. Ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης.

Ἀπὸ τῆς ἐρήμου κατελθών, ὁ Κύριός μου Ἰησοῦς, τοὺς Ἀποστόλους ἐξελέξατο, καὶ ἤρξατο ἐξ αὐτῆς, ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, πάσας τε τὰς νόσους θεραπεύειν, καὶ θαύματα ἐκτελεῖν· Δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Πρῶτον πάντων θαῦμα ἐν Κανᾷ, παρούσης τῆς Μητρὸς αὐτοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐποίησε, τὸ ὕδωρ μεταβαλών, εἰς οἶνον παραδόξως, τῆς αὐτοῦ θεότητος εἰς δόξαν, καὶ πίστιν τῶν Μαθητῶν· Δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Λόγῳ Λόγε ἅγιε Θεοῦ, τὰς νόσους ἐξιώμενος, τὰς τῶν ἀνθρώπων ὡς φιλάνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἀληθής, ἀνθρώποις ἀνεστράφης, πάντων τῶν νοσούντων μελῳδούντων, κυλλῶν, χωλῶν καὶ ξηρῶν· Δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Τοὺς δαίμονας ἤλαυνε Χριστός, ἐπιτιμῶν μὴ φανερόν, αὐτὸν ποιεῖν βεβήλοις στόμασιν, ὡμίλει δ' ἁμαρτωλοῖς, συνήσθιε τελώναις, ἅπαντας καλῶν πρὸς σωτηρίαν, κραυγάζοντας τῷ Χριστῷ· Δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Τέμνει Ἰωάννου κεφαλήν, Ἡρώδης ὡς παρανομῶν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐξελεγχόμενος. Προλέγει δὲ Χριστὸς περὶ τοῦ Ἰωάννου, οὐκ ἐγήγερται ὁ μείζων τούτου, ἐν γεννητοῖς γυναικῶν· Δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε.

Ὠδὴ ε'. Θεὸς ὢν εἰρήνης.

Θεὸς ὢν καὶ κτίστης, τοῦ κόσμου παντός, τῇ θαλάσσῃ Χριστὸς ἐπετίμησε, γαλήνην παρεχόμενος τοῖς θείοις μαθηταῖς, τοὺς δαίμονας δὲ πνίγει, τοὺς δαιμονιζομένους, ἰώμενος βοῶντας· Δοξολογοῦμέν σε φιλάνθρωπε.

Ὁ βλέπων ἀβύσσους, τὸ βλέπειν τυφλοῖς, καὶ λεπροῖς τὴν ὑγείαν ἐχάρισε, κωφὸν δαιμονιζόμενον ἰάσατο Χριστός, θεο-

πρεπῶς καὶ ἄλλον, κωφὸν καὶ μογιλάλον, συμφώνως μελῳδοῦντας· Δοξολογοῦμέν σε φιλάνθρωπε.

Ἄρατε τὴν κλίνην, ἐφώνει Χριστός, εἰς τὸν οἶκον ὑμῶν καὶ ὑπάγετε, ὑγείαν χαριζόμενος τοῖς παραλυτικοῖς, καὶ ἄφεσιν παρέχων τὴν τῶν ἁμαρτημάτων, ὡς Θεὸς κραυγάζουσι· Δοξολογοῦμέν σε φιλάνθρωπε.

Τὴν αἱμοῤῥοοῦσαν, Χριστὸς ὁ Θεός, καὶ τὴν χρόνους ἴᾶται συγκύπτουσαν, τὴν παῖδα Χαναναίας τε, καὶ Πέτρου πενθεράν, καὶ τὴν καταφιλοῦσαν τοὺς πόδας αὐτοῦ πόρνην, συγχωρεῖ κραυγάζουσαν· Δοξολογοῦμέν σε φιλάνθρωπε.

Τῆς χήρας τὸν γόνον, τὸν μόνον ζωοῖ, ὁ ζωῆς καὶ θανάτου δεσπόζων τε, τὴν παῖδα Ἰαείρου τε καὶ Λάζαρον αὐτόν, τὴν δ' ἀδελφὴν Μαρίαν, μυρίσασαν τῷ μύρῳ, εὐλογεῖ κραυγάζουσαν· Δοξολογουμέν σε φιλάνθρωπε.

Ὠδὴ ϛ'. Σπλάγχνων Ἰωνᾶν.

Ὁ τὸν Ἰσραὴλ τὸ μάννα θρεψάμενος, ὀλίγοις τὰ νῦν ἄρτοις διέθρεψε, καὶ ἐχόρτασεν, ἐν ἐρήμῳ λαὸν χιλιάδας πολλάς, καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων δύο ἔπλησαν, πλοῖα οἱ κλεινοὶ Ἀπόστολοι, ἐν αἰνέσει Χριστὸν μεγαλύνοντες.

Ὁ τῶν Χερουβὶμ ἐπ' ὤμων καθήμενος, ἐν νώτοις Χριστὸς περιεπάτησε, τῆς θαλάσσης νῦν, καὶ ὁ Πέτρος τῇ θείᾳ κελεύσει Χριστοῦ, αἰτηθεὶς δὲ ὁ Χριστὸς τελεῖ τὰ δίδραχμα, τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι, δοῦναι λέγων, καὶ Θεῷ τὰ τοῦ Θεοῦ.

Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ Πέτρος ἀνέκραξε, τοῦ ζῶντος Θεοῦ υἱὸς συνάναρχος, ἐρωτώμενος. Καὶ σὺ Σίμων εἶ, Χριστὸς ἔφη, μακάριος, ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ πέτρᾳ τῆς σῆς Πίστεως, κτίσω νῦν τὴν Ἐκκλησίαν μου, εἰς αἰῶνα αἰῶνος αἰνοῦσάν με.

Κόλπων οὐκ ἐκστάς, Πατρὸς Παντοκράτορος, ἐπ' ὄρους Χριστὸς μεταμορφούμενος, ὑπερέλαμψε. Καὶ νεφέλη φωτεινὴ ἐπισκιάσασα, καὶ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης ἐπεγένετο, Οὗτος ὁ υἱός μου λέγουσα· Αὐτοῦ πάντοτε, πάντες ἀκούετε.

Κοντάκιον ἦχ. γ'. Ἡ Παρθένος.

Τὸν υἱόν σου δόξασον, τῇ δόξῃ ἣν εἶχον Πάτερ, καθὼς σὲ ἐδόξασεν, ἐπὶ τῆς γῆς ὁ υἱός σου. Θέλω δέ, οὓς δέδωκάς μοι χριστιανούς μου, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσι, καὶ δοξάσωσί με πάντες, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὁ οἶκος.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὠδὴ ζ'. Οἱ παῖδες εὐσεβείᾳ.

Χριστὸς τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς ὄχλοις, διδαχαῖς ποικίλαις καὶ σοφαῖς ἐλάλησε, πηγὴ ὢν σοφίας καὶ χρηστότητος, καὶ πολλὰς παραβολὰς πανσόφως ἔλεγεν, ὁ τῶν Πατέρων Θεὸς εὐλογημένος.

Χριστοῦ τοὺς θείους λόγους ὁ ἀκούων καὶ ποιῶν, ἀνδρὶ φρονίμῳ παρωμοίωται, ὅστις τὴν οἰκίαν ᾠκοδόμησεν, ἐπὶ πέτραν ἀῤῥαγῆ καὶ ἐστερέωτο, τοῦ τῶν Πατέρων Θεοῦ εὐλογημένου.

Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν, φησί, καὶ τὰ μὲν κατηχρειώθη καὶ ἀπώλετο, τὸ δὲ εἰς καλὴν γῆν πεσὸν τέταρτον,

ἀπεδίδου τὸν καρπὸν πλουσιοπάροχον, τῷ τῶν Πατέρων Θεῷ εὐλογημένῳ.

Τῷ σπείραντι ἀνδρὶ τὸ καλὸν σπέρμα, ὁ ἐχθρὸς ἐλθὼν ζιζάνια ἐνέσπειρε. Ζύμῃ δὲ καὶ κόκκῳ τοῦ σινάπεως, ὡμοιώθη βασιλεία ἡ οὐράνιος, ἧς πάντας ἡμᾶς ὁ Θεὸς καταξιώσαι.

Ὁμοία θησαυρῷ ἐγκεκρυμμένῳ, οὐρανῶν ἡ βασιλεία πάλιν λέγεται. Πρὸς δὲ μαργαρίτης τε πολύτιμος, καὶ σαγήνη ἐμβληθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἧς πάντας ἡμᾶς ὁ Θεὸς καταξιώσαι.

Ὠδὴ η'. Θαύματος ὑπερφυοῦς.

Πρόβατά τις ἑκατὸν ἄνθρωπος ἔχων, τὸ πλανώμενον πρόβατον ἄρας, μᾶλλον ἐπὶ τούτῳ ἢ τοῖς ἄλλοις χαίρει, ὡς ἡ γυνή, ἣν ἀπώλεσεν εὑροῦσα ἐν οἰκίᾳ δραχμήν. Διὸ ἀνυμνοῦντες ἀναμέλψωμεν, εὐλογείτω ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Μυρία ὁ βασιλεὺς τάλαντα δούλῳ, ὑπ' αὐτοῦ παρακληθεὶς ἀφῆκεν. Ὁ οἰκοδεσπότης δὲ τῆς ἀμπέλου, τῶν ἐργατῶν πολλοὺς πέμπει, συμφωνήσας δηναρίου αὐτοῖς. Διὸ ἀνυμνοῦντες ἀναμέλψωμεν, εὐλογείτω ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο τέκνα μόνον, ἐναντία δὲ αὐτῶν τοῖς λόγοις, οὐ γὰρ ἐπορεύθησαν καθὼς εἶπον. Ἕτερος δὲ παρεδίδου ἀμπελῶνα τὸν αὐτοῦ γεωργοῖς. Διὸ ἀνυμνοῦντες ἀναμέλψωμεν, εὐλογείτω ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον, καὶ ὑπερυψούτω εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Βασιλεύς τις γάμους τῷ υἱῷ ποιήσας, ἐξαπέστειλε πολλοὺς καλέσαι, οἱ δὲ ἀμελήσαντες οὐκ ἀπῆλθον. Εἰσελθὼν δέ, καὶ μὴ ἔχοντά τινα ἔνδυμα γάμου ἰδών, εὐθὺς εἰς τὸ σκότος τὸ

ἐξώτερον, δήσας χεῖρας καὶ πόδας αὐτὸν ἐξέβαλεν, ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Φρόνιμοι πέντε Παρθένοι μωραὶ πέντε, καὶ τὰ τάλαντα τὰ εἰς τοὺς δούλους διαμοιραζόμενα κατ' ἀξίαν. Καὶ βασιλεύς, ἐπὶ θρόνου μετ' Ἀγγέλων τε, καὶ κρίσιν ποιῶν. Διὸ προσκυνοῦντες ἱκετεύσωμεν, Βασιλεῦ τοῦ ἐλέους ἡμᾶς ἐλέησον, καὶ ἐκ δεξιῶν σου στῆσον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὠδὴ θ'. Τύπος τῆς ἁγνῆς.

Ἄνθρωπός τις περιέπεσε, λησταῖς καὶ τοῦτον ἐκδύσαντες κατεπλήγωσαν. Ἄλλος δὲ συκῆν, ἀποτεμεῖν θέλων ἄκαρπον, ἐκωλύθη εὐλόγοις τοῖς ῥήμασι. Καθὼς ὁ οἰκονόμος, τῆς ἀδικίας δεδικαίωται.

Ἄσωτος υἱὸς ἐπέστρεψε, καὶ ὁ Πατὴρ δραμὼν αὐτὸν κατεφίλησεν· ὁ πλούσιος δέ, λιμοκτονοῦντα τὸν Λάζαρον, παριδὼν ἐν τῷ ᾅδῃ ὀδύρεται, ὅπου πυρὶ ἀσβέστῳ ἀκαταπαύστως βασανίζεται.

Ἦν τις κριτὴς ἀθεόφοβος, καὶ καθ' ἑκάστην χήρα πρὸς αὐτὸν ἤρχετο. Φαρισαῖος δέ, καὶ ὁ Τελώνης προσηύχοντο, ἀλλ' ὁ μὲν κατεκρίθη καυχώμενος, ὁ δὲ ἐδικαιώθη, ἱλάσθητί μοι, λέγων Κύριε.

Ταῦτα καὶ ἕτερα πλείονα, ἦν διδάσκων τοὺς πάντας καὶ λέγων Κύριος, παραβολικῶς, φέρων αὐτοὺς πρὸς μετάνοιαν, ἀψευδῶς δὲ πρὸς τούτοις ἐλάλησε, καὶ περὶ τῶν μελλόντων, ὡς τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ὁ σύμβουλος.

Ἅπαντα φησὶ καθ' ἕκαστον, λεπτομερῶς ἐὰν θελήσῃ συγγράψασθαι, Εὐαγγελιστής, διδάγματά τε καὶ δόγματα, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τὰ θαύματα, οὐδὲ αὐτὸς ὁ κόσμος, οἶμαι, χωρήσει τὰ γραφόμενα.

Εἱρμὸς ἄλλος. Τὴν φωτοφόρον νεφέλην.

Ὄντως μυστήριον ξένον, ὁ ἐν ὑψίστοις θωάζων, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ σεπτῷ, Πνεύματι συγκατέβη, καὶ ἐπὶ ὄνον δι' ἡμᾶς, ἐπέβη καθήμενος ὡς ἄνθρωπος· μεγαλύνωμεν πάντες, συγκατάβασιν αὐτοῦ τὴν ὑπὲρ νοῦν.

Τοῦ ἱεροῦ ἀποβάλλει, τοὺς ἀνιέρως οἰκοῦντας, ξηραίνει δὲ καὶ τὴν συκῆν, γραμματεῖς ταλανίζει, καὶ Σαδδουκαίους τῶν νεκρῶν, διδάσκει ἀνάστασιν μὴ θέλοντας, καὶ προλέγει τὸ πάθος, καὶ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ τοῖς Μαθηταῖς.

Δύο λεπτὰ τὰ τῆς χήρας, καὶ τὴν ἀλείψασαν μύρῳ, καὶ ἐπαινεῖ καὶ ἐκτελεῖ, Ἰουδαίων τὸ Πάσχα, καὶ συνδειπνεῖ τοῖς Μαθηταῖς, καὶ πλύνει τοὺς πόδας, καὶ τὸ ἅγιον, παραδίδωσιν ὄντως, Λειτουργίας τὸ μυστήριον αὐτοῖς.

Βαβαὶ βαβαὶ παρεδόθη, ἐκ τοῦ Ἰούδα ὁ Κτίστης, καὶ ἐκ τοῦ Πέτρου τοῦ θερμοῦ, φεῦ, καὶ φίλου ἠρνήθη, καὶ ἐσταυρώθη δι' ἡμᾶς, καὶ ὅλος ὁ Κόσμος ἰδὼν ἔφριξε, καὶ λῃστὴς θεολόγος· καὶ ἐτάφη, καὶ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

Χριστὸς ἀνέστη ὑμνεῖτε. Χριστὸς τοῦ τάφου σκιρτᾶτε. Χριστὸς ἐγείρας τοὺς νεκρούς, καὶ τὸ *χαῖρε* τῇ Κόρῃ, καὶ μυροφόροις ἅμα δούς, καὶ πᾶσιν ὀφθεὶς τοῖς Μαθηταῖς αὐτοῦ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ, τὸν Παράκλητον αὐτὸν πέμψας αὐτοῖς.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς Μαθηταῖς.

Τῶν Μαθητῶν πρεσβείαις σου, καὶ ἡμῖν τοῖς σοῖς δούλοις, Κύριε ἐξαπόστειλον, τὸν Παράκλητον πάλιν, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἵνα καθοδηγήσῃ, ἡμᾶς πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ μείνῃ εἰς τὸν αἰῶνα, φωταγωγοῦν, τὰς καρδίας πάντων καὶ συνετίζον, πληρῶσαι τὸ σωτήριον τὸ Εὐαγγέλιόν σου.

Τὸν Γαβριὴλ ταξίαρχον κεκτημένοι Παρθένε, τὸ *χαῖρέ* σοι προσᾴδομεν, τῇ Κεχαριτωμένῃ, χαῖρε ἀνύμφευτε Νύμφη, τοῦ Πατρὸς τοῦ ἀνάρχου, χαῖρε Μήτηρ ἀπείρανδρε, τοῦ Λόγου τοῦ συνανάρχου, χαῖρε παστάς, ἔμψυχε τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, χαῖρε τὸ Εὐαγγέλιον, τῆς ἡμῶν σωτηρίας.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ.

Τῶν Εὐαγγελίων τὴν τετρακτύν, τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου, τὴν σωτήριον τοῖς βροτοῖς, καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς τὸ πρυτανεῖον, σὲ πάντες προσκυνοῦμεν καὶ μεγαλύνομεν.

Στίχοι.

Ἰδού σοι, φίλη κεφαλή, τὸ Εὐαγγέλιόν σου,
τὸ εὐαγγελιζόμενον Κύριον τὸν Θεόν σου,
Τὸν εὐαγγελιζόμενον τὸ ἄκρον ἀγαθόν σου,
τὴν βασιλείαν οὐρανῶν τὴν περιπόθητόν σου.
Ἐδῶ, ψυχὴ ἀγαπητή, καὶ τὸ ψαλτήριόν σου,
ψαλλόμενον κατὰ τὸν σὸν πόθον τὸν ἱερόν σου.
Ψάλλε, εὐθύμει, ἐνθυμοῦ καὶ τὸν Καισάριόν σου,
καὶ πολιτεύου εὐλαβῶς εἰς ὅλον τὸν καιρόν σου.

στ. 8

ΥΜΝΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ.

Ὕμνος πρῶτος, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς.

Ἄξιον καὶ πάλιν ἐπάξιον,
ὕμνον σοι προσφέρειν, Πανύμνητε.
Ἀλλ' ἀδυνατῶ ὁ ἀνάξιος
Κωνσταντῖνος πάλιν Καισάριος.

Ἄναρχος Θεὸς καταβέβηκε,
καὶ ἐν τῇ Παρθένῳ κατῴκησε.
Ξένον καὶ φρικτὸν τὸ μυστήριον,
πάντα ὑπερβαῖνον μυστήρια.
Ἴσος γὰρ Πατρὶ ὢν καὶ Κύριος,
Ἴσος τῇ Μητρὶ ἐχρημάτισε.
Ὅλος ὢν Θεός, ὅλος ἄνθρωπος
γέγονεν ἐκ σοῦ ὡς φιλάνθρωπος.
Νοεραὶ Δυνάμεις εὐφραίνεσθε,
Γηγενεῖς σκιρτᾶτε καὶ χαίρετε.
Κόσμος ὁρατὸς καὶ ἀόρατος,
δόξαν τὴν παγκόσμιον μέλψωμεν,
Ἄγγελοι Ἀγγέλων ἀγλάϊσμα,
ἄνθρωποι ἀνθρώπων διάσωσμα.
Ἵνα σοι τὸ χαῖρε κραυγάζωμεν,
χαρὰν ἡμῖν Κόρη κατάπεμψον.
Παρθενίας χαῖρε κειμήλιον,
μητροπαρθενίας ἡ ἕνωσις.
Ἀφθαρσίας χαῖρε θησαύρισμα,
θησαυρὲ τῆς δόξης Θεοῦ ἡμῶν.

Λάμπουσα λαμπὰς χαῖρε σύμπαντα,
οὐρανόν, καὶ γῆν καὶ τὴν ἄβυσσον.
Ἱλασμὸν τοῦ κόσμου κυήσασα,
ἵλεως γενοῦ μοι τῷ δούλῳ σου.
Νομοδότην πάντων ἡ τέξασα,
ἀνομίας πάσης με κάθαρον.
Ἐλπὶς τῶν πιστῶν ἀκαταίσχυντε,
σῶσον τοὺς εἰς σὲ νῦν ἐλπίζοντας.
Πίστει σε καὶ πόθῳ δοξάζομεν,
μῆτερ Μαριὰμ κοσμοπόθητε,
Ἄνακτα ἀνάκτων κυήσασαν,
Ἄνασσαν ἀνάκτων κηρύττομεν.
Ξένη καὶ φρικτὴ καὶ ἀσύγκριτος
ἡ σὴ δόξα, Κόρη, καὶ ἄῤῥητος.
Ἵνα σε δοξάζωσιν Ἄγγελοι,
εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀναβέβηκας.
Ὅλη καλλονή, ὅλη ἄμωμος
ὤφθης τῷ τῶν ὅλων Θεῷ ἡμῶν.
Νέος οὐρανὸς ἐπουράνιος,
καὶ τῶν οὐρανίων βασίλισσα.
Ὕμνοις ἀνυμνεῖν σε, πανύμνητε,
ἄξιον, καὶ ὄντως ἐπάξιον.
Μυροθήκη σὺ γὰρ τοῦ Πνεύματος
μῦρον νοητὸν ὡς πηγάσασα.
Νόμου τοῦ δοτῆρος γεννήτρια,
ὑπὲρ νόμους, Κόρη, τῆς φύσεως.
Ὄρος τοῦ Θεοῦ τὸ πανάγιον,
ὄχημα Θεοῦ τὸ πανάριστον.

Νύμφη τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Πνεύματος,
μήτηρ τοῦ Υἱοῦ, ἐμοῦ Δέσποινα.
Σοῦ τὸ καθαρὸν καὶ πανάμωμον
γῆς τὸ ῥυπαρὸν ἀπεκάθηρε.
Ὅθεν καὶ τοὐμὸν ἀποκάθαρον,
Ἵνα καθαρὸς ὢν προσεύχωμαι.
Ἰησοῦς Πατρὶ συνδοξάζεται,
Μαριὰμ Υἱῷ συνευφραίνεται.
Πάντιμε, πανένδοξε, πάνσεπτε.
πάνσεμνε, παμπόθητε, πάναγνε.
Ῥανόν μοι ῥανίδα τοῦ Πνεύματος,
ἡ τὸ Πνεῦμα ὅλον χωρήσασα.
Ὅλης τῆς θεότητος σκήνωμα,
ὅλον τοῦ Θεοῦ με ἀπέργασαι.
Σῶμα καὶ ψυχὴν ἀναμάρτητε,
τὸν ἁμαρτωλόν, Κόρη, σῶσόν με.
Φῶς τὸ προαιώνιον λάμψασα,
φωτὶ αἰωνίῳ με φώτισον.
Ἔλεος γενοῦ μοι τῷ δούλῳ σου,
βρύσις τοῦ ἐλέους ὑπάρχουσα.
Ῥεῖθρα τῶν δακρύων μου πρόσδεξαι,
χάριτος σταγόνα μοι στάζουσα.
Ἐν τῇ κρίσει, Κόρη, σὲ ἴδοιμι
σκέπην, τὸν κριτὴν ὡς κυήσασαν.
Ἵνα αἰωνίως δοξάζω σε,
τὴν δεδοξασμένην αἰώνια.
Ναί, Παρθένε, ναί, τῶν γονέων σου
καὶ πάντων πρεσβείαις Ἁγίων σου.

Πέλαγος γὰρ οὖσα δυνάμεως,
πάντα, Παναγία μου, δύνασαι.
Ἄβυσσος ἐλέους, ὡς ἄβυσσον
μόνη οἰκτιρμῶν σὺ κυήσασα.
Νοῦς ἀΰλων νόων ἀνώτερος,
σῶμα ὑπὲρ πᾶν σῶμ' ἁγνότερον,
Ὕψιστον γεννήσασα Κύριον,
ὕψιστος Κυρία γεγένησαι.
Μεγαλύνει τοίνυν τὸν Κύριον,
καὶ σὲ τὴν Κυρίαν τὸ πνεῦμά μου.
Νέμοις σωτηρίαν τοῖς δούλοις σου,
τοῖς σὲ μεγαλύνουσι Δέσποινα.
Ἡ τιμιωτάτη τῆς κτίσεως, δέχου
τὰς φωνὰς τῶν τιμώντων σε.
Τήρησον τὸν νοῦν μου ἀμόλυντον,
τοῦ ὑμνεῖν σε Κόρη ἀμόλυντε.
Ἔχεις τῶν χαρίτων τὸ πέλαγος,
χάρισαί μοι χάριτας τέσσαρας,
Ἀφιλαργυρίαν, ἁπλότητα,
ἀνεξικακίαν, χρηστότητα.
Λῦσον τὰς σειρὰς τῆς κακίας μου,
τῆς ἀρᾶς τὴν Εὔαν ἡ λύσασα.
Λύτρωσιν κυήσασα, λύτρωσαι
ἀγαθὴ κἀμὲ τῆς κολάσεως.
Ἄδηλα καὶ κρύφια πάντα σοι
ὁ Υἱός σου μῆτερ ἐδήλωσε.
Δήλωσόν μοι τοίνυν τὸ τέλος μου,
πρὸς διόρθωσίν μου, πανάμωμε.

Ὕμνος τῷ Θεῷ περιπόθητος
ἡ ὑμνολογία σου πέφυκε,
Νῦν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ἐφήμερος,
καὶ ἐν οὐρανοῖς ὁ αἰώνιος.
Ἀνυμνῶ σε νῦν τοίνυν Δέσποινα,
καὶ ἐν οὐρανοῖς δὲ εὐδόκησον,
Τότε ὅταν σοι παριστάμενος
πρόσωπον πρὸς πρόσωπον βλέπω σε.
Ὡς τοῦ φιλανθρώπου φιλάνθρωπος
μήτηρ, ἐπ' ἐμοὶ οὖν σπλαγχνίσθητι.
Ὅλον με, Παρθένε, ἀνάπλασον,
μολυνθέντα ὅλον τοῖς πταίσμασι,
Ἀληθὴς ὡς μήτηρ τοῦ Πλάστου μου,
καὶ τῆς ἀναπλάσεως πρόξενος.
Νοσημάτων πάντων ἡ ἴασις,
ἴασαι νοσοῦντά με, ἴασαι.
Ἀσωμάτων οὖσα Βασίλισσα,
μετὰ Ἀσωμάτων με σύνταξον.
Ξένον καὶ μεγάλον τὸ χάρισμα,
σὺ δὲ δυνατὴ τοῦ χαρίσασθαι.
Ἵνα σοῦ τὸ κράτος θαυμάσωσιν,
Ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι σύμπαντες.
Ὅτι ὁ Θεὸς μέγας Κύριος,
καὶ μετὰ Θεὸν σὺ Κυρία μου.
Σὺ ὁ χορτασμὸς τῆς καρδίας μου,
σὺ ὁ χορηγὸς τῆς ὑγείας μου.
Καὶ τῆς ἡσυχίας μου αἴτιον,
καὶ τῆς σωτηρίας μου ὄργανον.

Ὡς ἐμεγαλύνθη ἡ δόξα σου,
ὡς ηὐλόγηταί σου τὸ ὄνομα,
Νῦν εἰς τὸν αἰῶνα τὸν τρέχοντα,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν μένοντα.
Σῶσον τοὺς γονεῖς μου, πανάγαθε,
καὶ τοὺς συγγενεῖς μου, πανάμωμε,
Τοὺς ἐχθρούς, καὶ φίλους καὶ ἅπαντας
τοὺς Χριστιανοὺς ταῖς πρεσβείαις σου.
Ἄνοιξον καὶ πάντας εἰσάγαγε,
τοὺς Χριστιανοὺς εἰς παράδεισον.
Ναί, Παρθένε, ναί, Παναγία μου,
τέλος δὲ κἀμὲ τὸν οἰκέτην σου,
Τὸν ἁμαρτωλόν, τὸν ἀνάξιον,
πάσης δὲ παιδείας ἐπάξιον.
Ἵνα μετὰ πάντων δοξάζω σε
πάντοτε κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος.
Νεῦσον παρακλήσεσι, Δέσποινα,
τῶν σῶν οἰκετῶν, πανσεβάσμιε.
Ὅτι σε καὶ μόνην γινώσκομεν,
πάντες ἐν Θεῷ παντοδύναμον.
Σὲ γαρ ὁ Θεὸς ἐδωρήσατο
πάντων προστασίαν καὶ φύλακα,
Πάντων σωτηρίαν ὡς θέλουσαν,
καὶ Σωτῆρα πάντων ὡς τέξασαν,
Ἀγαθόν, φιλάνθρωπον, ἄπειρον,
προνοητικόν, ἀκατάληπτον·
Λόγον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ λόγον δέ,
φῶς τὸ ἐκ φωτός, ὑπὲρ πᾶν δὲ φῶς,

Ἴσον τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι,
σύμμορφον, συνάναρχον, σύνθρονον·
Νεύματι τὰ πάντα τὸν κτίσαντα,
ἄκτιστον Θεὸν προαιώνιον,
Καὶ Θεὸν ἡμῶν Παντοκράτορα,
ὕψιστον Θεὸν παντοδύναμον.
Ἀλλ' ὦ γλυκυτάτη Κυρία μου,
καὶ παντοτεινή μου Βασίλισσα,
Ἴσον τῇ σῇ δόξῃ οὐδ' Ἄγγελοι
ὕμνον προφωνῆσαι ἰσχύουσι.
Σὺ δ' ὡς χριστομίμητος πρόσδεξαι
κἀμέ, ὡς τὴν χήραν ὁ Κύριος.
Ἄξιον ποιοῦσά με πάντοτε,
ἵνα κοινωνῶ ὁ ἀνάξιος,
Ῥήμασι τοῖς θείοις ἑπόμενος,
τὰ φρικτὰ καὶ θεῖα μυστήρια.
Ἵνα δι' αὐτῶν ἐπιτύχοιμι
ζωῆς αἰωνίου καὶ κρείττονος·
Ὅπως αἰωνίως δοξάζω σε,
καὶ σοὶ τὸν Θεὸν συνδοξάζωμεν,
Σὺν Ἀγγέλων θείοις στρατεύμασι,
καὶ Ἁγίων πάντων τοῖς τάγμασι.
στ. 93

Ὕμνος δεύτερος, οὗ ἡ Ἀκροστιχὶς καὶ ὁ Ἦχος.

Ἡ Ἀσώματος φύσις τὰ Χερουβὶμ
Ἀσιγήτοις σε ὕμνοις δοξολογεῖ.

Ἡ πανύμνητος πάλιν ἐμαῖς φωναῖς
Ἀνυμνείσθω Παρθένος ταῖς ταπειναῖς.
Στόμα πάλιν ᾀδέτω ἁμαρτωλὸν
Ὠδὴν θείαν καὶ ὕμνον, ὅτι καλόν.
Μαριὰμ θεομῆτορ, δόξα Θεοῦ,
Ἀσωμάτων τὸ ᾆσμα, ὕμνος λαοῦ.
Τὸ πανθαύμαστον ὄντως θαῦμα τῆς γῆς,
Ὁ Ναὸς τοῦ Ὑψίστου ὁ χρυσαυγής.
Στύλε πύρινε, ἔμψυχε, θεϊκέ,
Φωτεινότατε θρόνε καὶ λογικέ.
Ὑπερτέρ' ἀσυγκρίτως τῶν Χερουβίμ,
Σοφωτέρα καὶ Θρόνων καὶ Σεραφίμ.
Ἱλαστήριον κόσμου πρὸς τὸν Θεόν,
Σωτηρία καὶ σκέπη πάντων λαῶν.
Τὸ ἐξαίσιον κάλλος τῶν οὐρανῶν,
Ἀνερμήνευτος δόξα, ὕψος καινόν.
Χαρισμάτων ἀῤῥήτων ὁ οὐρανός,
Εὐκλεῶν νοημάτων ὠκεανός.
Ῥάβδος πλήξασα, πνίξασα Φαραώ,
Ὄρος ἅγιον μόνον μόνῳ Θεῷ.
Ὑψηλότατε πύργε Χριστιανῶν,
Βασιλὶς καὶ προστάτις τῶν γηγενῶν.
Ἰησοῦ Δέσποτά μου, σὲ προσκυνῶ,
Μαριὰμ Δέσποινά μου, σὲ ἀνυμνῶ.

Ἀσιγήτοις τε ὕμνοις δοξολογῶ
  Σὺν Πατρὶ καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ εὐλογῶ.
Ἰησοῦ μου γλυκύτατε, καὶ Σωτήρ,
  Γλυκυτάτη μου μήτηρ, καὶ ὁ Πατήρ,
Ἡ ἁγία μου Πίστις, Μῆτερ, Χριστέ,
  Τὸ ἐκ βρέφους σέβας ὑμεῖς ἐστέ.
Ὁ ἐμὸς θεῖος ἔρως, καὶ ἡ χαρά,
  Ἰσχύς, δόξα, προσκύνησις καθαρά.
Σὲ πιστεύω, σὲ τρέμω, σὲ ἀγαπῶ,
  Σὲ ὑμνεῖν, Ἰησοῦ μου, οὐ σιωπῶ.
Ἑξαπτέρυγα ζῶα τὰ Σεραφὶμ
  Ὕμνοις ὃν ἀνυμνοῦσι καὶ Χερουβίμ.
Μαριὰμ Παναγία Μῆτερ Χριστοῦ,
  Νόες, φύλακες θεῖοι λαοῦ πιστοῦ.
Ὁ μακάριος Πρόδρομος ὁ κλεινὸς
  Ἰωάννης τοῦ κόσμου αὐγερινός.
Στίφη θείων Πατέρων καὶ Προφητῶν,
  Δωδεκὰς ἡ ἁγία τῶν Μαθητῶν.
Οἰκουμένης διδάσκαλοι ἱεροί,
  Ξένον ἄκουσμα Μάρτυρες οἱ στεῤῥοί.
Ὀρεσίτροφοι ὅσιοι Μοναστaί,
  Λειτουργοὶ Χριστοῦ πάντες καὶ ἐρασταί.
Ὁμοφώνως συνάμα καὶ ὁ χορός,
  Γυναικῶν τῶν Ἁγίων, ὁ ἱερός,
Ἐκτενῶς δυσωπεῖτε πάντες Χριστόν,
  Ἰησοῦν τὸν Σωτῆρα ὑπὲρ ἡμῶν.

στ. 52

Ὕμνος τρίτος, οὗ ἡ Ἀκροστιχὶς καὶ ὁ Ἦχος.

Ἑξαπτέρυγα ζῶα τὰ Σεραφὶμ
Ταῖς ἀπαύστοις φωναῖς σὲ ὑπερυψοῖ.

Εὐλογῶν εὐλογήσω σε Μαριάμ,
Ξένον θαῦμα καὶ ἄκουσμα ἀπ' Ἀδάμ.
Ἀποῤῥήτων χαρίτων καὶ δωρεῶν
Πηγὴ πέλεις γὰρ Κόρη μετὰ Θεόν.
Τὸ δοχεῖον οὐσίας τῆς θεϊκῆς,
Ἐκλαμπρότης οὐσίας τῆς χοϊκῆς.
Ῥόδον, Κόρη, καὶ κρῖνον τῶν οὐρανῶν,
Ὕμνος πάντων, Ἀγγέλων, καὶ γηγενῶν.
Γόνε Ἄννης καὶ γένος Δαβιτικόν,
Ἆσμα ὄντως καὶ μέλος ἀγγελικόν.
Ζωῆς μήτηρ Μαρία, καὶ ζωτικὴ
Ὡραιότης τοῦ κόσμου πνευματική.
Ἁπασῶν ἀνωτέρα τῶν ἀρετῶν,
Τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄκρον τῶν ἐφετῶν.
Ἀνωτέρ' ἀσυγκρίτως πάσης τιμῆς,
Σθένος ὄντως καὶ στύλος ψυχῆς ἐμῆς.
Ἔαρ θεῖον καὶ ἔρως τῶν καρδιῶν
Ῥῶσις, γνῶσις Ῥωμαίων μετὰ Θεόν.
Ἀναφαίρετον κλέος τῶν γηγενῶν,
Φῶς ἐξαίρετον ὅλων τῶν οὐρανῶν.
Ἰσχύς, δόξα, καὶ μέλος σῶν ὑμνητῶν,
Μελῳδούντων ἀπαύστως σὸν τοκετόν.
Τῆς θεότητος ὅλης χωρητική,
Ἀνθρωπότητος ὄντως θεουργική.

Ἰατρὲ τῶν πνευμάτων καὶ τῶν σαρκῶν,
Σὰρξ καὶ αἷμα ἀμόλυντον, ζωτικόν.
Ἀπειρόγαμε νύμφη τοῦ ποιητοῦ,
Παναγία ἡ Μήτηρ τοῦ λυτρωτοῦ.
Ἁμαρτίας ἁπάσης ἀπαλλαγή,
Ὑμνουμένη ἀπαύστως ἐν πάσῃ γῇ.
Σωτηρία τοῦ κόσμου μετὰ Θεόν,
Τὸ πανσέβαστον ὄνομα τῶν λαῶν.
Οἰκουμένης ὁ στύλος ὁ ἀῤῥαγής,
Ἱερέων ὁ πόθος ὁ εὐαγής.
Στέφος κάλλους Ἀνάκτων τῶν εὐσεβῶν,
Φυλακτήριον μέγα τῶν εὐλαβῶν.
Ὦ ῥημάτων ἁγίων ὁ ποταμός,
Νοημάτων ἐνθέων ὠκεανός.
Ἁγιότητος πάσης ὁ μιμητὴς
Ἰησοῦ τοῦ Υἱοῦ σου, καὶ πληρωτής.
Σὲ δοξάζω, Παρθένε, σὲ ἀνυμνῶ,
Σοὶ λατρεύω, Κυρία, σοὶ προσκυνῶ,
Ἐν ἑκάστῃ ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτί,
Ὑπερύμνητε Κόρη, καὶ λατρευτή.
Παναγία, χρυσῆ μου Κόρη, φωνή,
Ἐμὴ δόξα, καὶ Δέσποινα φωτεινή.
Ῥυομένη με ῥύου τῶν σαρκικῶν,
Ὑπηρέτην με ποίει τῶν ψυχικῶν.
Ψυχῇ, γλώσσῃ, Κυρία μου, καὶ χειρί,
Ὁ σὸς δοῦλος (εἰ ταῦτα καὶ ἀπορεῖ)
Ἵν' ἀπαύστως ὑμνῇ σε ὡς εὐπορεῖ.

στ. 53

Ὕμνος τέταρτος, οὗ ἡ Ἀκροστιχὶς καὶ ὁ Ἦχος.

Τῶν Ἀγγέλων τε πᾶσα ἡ στρατιὰ
Παναγίοις σε ᾄσμασιν εὐφημεῖ.

Τίς μοι δώσει Ἀγγέλων σοφίαν νῦν,
Ὦ πανάγιοι Ἄγγελοι, καὶ φωνήν;
Νόες ἄϋλοι, δῆμος τοῦ οὐρανοῦ,
Ἄσματ' ἄπαυστα ἔνθεα τοῦ Θεοῦ.
Γῆς ἁπάσης φωστῆρες οἱ νοεροί,
Γηγενῶν οἱ σωτῆρες καὶ οἱ φρουροί.
Ἐπαινέσαι καὶ πάλιν τὸν ὑψηλὸν
Λίαν ἔπαινον πάντων, ὅτι καλόν.
Ὡς Ἀγγέλων Κυρίαν, καὶ τῶν βροτῶν,
Νῦν καὶ πάντοτε οὖσαν στέφος διττόν.
Τὴν Μητέρα τοῦ πάντων Δημιουργοῦ,
Εὐσεβείας τῷ κόσμῳ τοῦ φυτουργοῦ.
Πλήρωμ' ἅγιον Πόλου τοῦ φωτεινοῦ,
Ἅδου κένωσιν, ᾅδου τοῦ σκοτεινοῦ.
Συμφωνίαν τὴν πρώτην μετὰ Θεοῦ,
Ἁγιάσματος πρώτην δόσιν λαοῦ.
Ἡμετέραν ἐλπίδα ζωοποιόν,
Σωτηρίας ὀχύρωμα κραταιόν.
Τὴν ἀσύγκριτον φύσιν μετὰ Θεόν,
Ῥεῖθρα χέουσαν δώρων ὑπερφυῶν.
Ἁγιώτατον ᾆσμα τοῦ Μιχαήλ,
Τὸ θεόλεκτον Χαῖρε τοῦ Γαβριήλ.
Ἰησοῦν τὴν τεκοῦσαν Ἐμμανουήλ,
Ἀλατόμητον ὄρος τοῦ Δανιήλ.

Παναγίας Τριάδος τὴν συγγενῆ,
 Ἀδὰμ ᾄδου τὴν σώσασαν παγγενῆ.
Ναὸν ἔμψυχον μόνον θεοπρεπῆ,
 Ἀποῤῥήτῳ ἁγνείᾳ θεοτερπεῖ.
Γνώστην, μύστην ἐξαίρετον τοῦ Θεοῦ,
 Ἰησοῦ τῇ δυνάμει τοῦ σοῦ Υἱοῦ.
Ὀφθαλμὸν παντεπόπτην μετὰ Χριστόν,
 Ἰσχύν, κράτος, καὶ ἔλεος τῶν Πιστῶν.
Σὲ δοξάζω, Πανάμωμε, σὲ ὑμνῶ,
 Σοὶ λατρεύω, Παρθένε, σοὶ προσκυνῶ,
Ἔργοις, λόγοις, ὁ δοῦλός σου ὁ μικρός,
 Αἰωνία Κυρία μου, καὶ οἰκτρός.
Σὺν ἐμοὶ δὲ καὶ πάντες Χριστιανοί,
 Μεγαλύνατε ταύτην λαμπρᾷ φωνῇ.
Ἀνυμνήσωμεν ταύτην πνευματικῶς,
 Σὺν Ἁγίων τοῖς πνεύμασιν, ὡς εἰκός.
Ἵνα χάριν καὶ ἔλεος σὺν αὐτοῖς
 Νῦν καὶ τότ' ἐπιτύχωμεν δι' αὐτῆς.
Εὐφημήσατε πᾶσαι αἱ πατριαί,
 Ὑμνῳδήσατε Νόων αἱ στρατιαί.
Φωνὴν ἄρωμεν ἅπαντες πρὸς αὐτήν,
 Ἡμῶν Δέσποιναν ἔνθεον καὶ σεπτήν.
Μακαρία Μαρία προσκυνητή,
 Ἐν τῇ γῇ, ἐν ὑψίστοις εὐλογητή,
 Ἰησοῦ Μῆτερ μόνη καὶ αἰνετή.

Ὕμνος Πέμπτος λεγόμενος

Μεγαλυνάριον.

Μεγαλύνω σε, Κυρία, τὴν μεγάλην πρὸς Θεὸν
παῤῥησίαν, καὶ ἐλπίδα τῶν θεοσεβῶν λαῶν.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, τὴν μεγάλην τῶν πιστῶν
σωτηρίαν καὶ πρεσβείαν, ὡς γεννήσασαν Χριστόν.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτί,
τὴν μετὰ Θεὸν μεγάλην μόνην σε ἐν τῷ παντί.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, χειρί, γλώσσῃ τε καὶ νῷ,
τὴν μεγάλα δυναμένην ἐν τῇ γῇ καὶ οὐρανῷ.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, ὅτι σοὶ ὁ Δυνατὸς
ἐποιήσατο μεγάλα μεγαλεῖα ὁ Χριστός.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, ἣν μεγάλοι καὶ πολλοὶ
μεγαλύνουσί σε νόες, ἄϋλοι καὶ ὑλικοί.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, δοῦλός σου ὁ ταπεινός,
ἣν ἀπαύστως μεγαλύνει γῆ τε καὶ ὁ οὐρανός.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, καὶ ὑμνῶ καὶ εὐλογῶ,
ὁ ἀνάξιός σου δοῦλος καὶ παραμικρὸς ἐγώ.
Μεγαλύνω σε, Κυρία, τὴν μεγάλην καὶ τρανὴν
εἰς ἐμὲ εὐεργεσίαν τῷ αἰῶνι ἐν τῷ νῦν,
Μεγαλύνω σε, Κυρία, τὴν μεγίστην καὶ σφοδρὰν
δι' ἐμὲ συνηγορίαν ὥραν εἰς τὴν φοβεράν.

στ. 20.

Ὕμνος ἕκτος λεγόμενος Προσκυνητάρια.

Προσκυνῶ σε, Παναγία, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
καὶ τοῦ Πνεύματος τὸν θρόνον τοῦ Προσκυνητοῦ Θεοῦ.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, μετὰ τοῦ Προσκυνητοῦ
καὶ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ σου, τοῦ Θεοῦ μου καὶ Κριτοῦ.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, τὴν πολὺ προσκυνητήν,
μετὰ τὸν Θεὸν δὲ ὅμως, καὶ πολὺ ἀγαπητήν.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, ὡς βασίλισσαν, Θεοῦ
δεξιᾷ παρισταμένην ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Υἱοῦ.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ
ὑπὲρ πάντας, καὶ Ἀγγέλους καὶ υἱοὺς παντὸς λαοῦ.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, μετ' Ἀγγέλων καὶ βροτῶν,
Μαριὰμ εὐλογημένη, ὄνομα προσκυνητόν.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, ὅλων τῶν Χριστιανῶν
τὸ προσκύνημα, καὶ σέβας τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, πίστις μου προσκυνητή,
καὶ ἐλπίς μου γλυκυτάτη καὶ ἀγάπη λατρευτή.
Προσκυνῶ σε, Παναγία, ἀεὶ φόβῳ καὶ χαρᾷ,
ὅτι σὺ Κυρία πέλεις ἱλαρά, καὶ φοβερά.
Προσκυνεῖ σε, Παναγία, πᾶσα κτίσις καὶ πνοή,
προσκυνεῖς δὲ καὶ σὺ μόνον τὸν Θεὸν κτίστην ἀεί.
στ. 20

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ.

Χαῖρε Παναγία Μήτηρ Θεοῦ, χαῖρε Θεοτόκε, προστασία Χριστιανῶν, Χαῖρε τῆς ψυχῆς μου ἀντίληψις καὶ σκέπη, καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΑΛΦΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΝ.

Ἄῤῥητα ῥήματα νὰ πῶ, οὐδὲ ἐγώ, οὐδ' ἄλλος
στὸν κόσμον τοῦτον μπόρεσεν, οὐδὲ ὁ θεῖος Παῦλος.
Ἀνάγκη εἶναι νὰ εἰπῶ ῥήματα εἰρημένα,
ῥήματα ὅμως εὐσεβῆ, λόγια διαλεγμένα,
Ἄξια διὰ κοσμικοὺς καὶ διὰ Καλογέρους,
διὰ πτωχοὺς καὶ Ἄρχοντας, καὶ νέους δὲ καὶ γέρους.
Ἄρχων, πτωχός, καὶ γέροντας, κἐγὼ στὸν κόσμον ζήσας,
Καλόγηρος καὶ κοσμικός, καὶ ὅλα χρηματίσας,
Ἀνάξιος δὲ εὑρεθεὶς εἰς ὅλα καὶ ἀχρεῖος,
ναί, Ἀδελφοί, καὶ μάρτυς μου ὁ οὐρανὸς ὁ θεῖος.
Ἀκούσατε ὅλοι λοιπὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
τὰ κατὰ Ἄλφα ταῦτά μου λόγια ἀληθείας.
Ἀδελφοί, πρῶτα καὶ ἀρχῆς πρέπει νὰ βαπτισθοῦμεν,
γυμνοὶ ὅμως, ὁλόγυμνοι, σὰν ὅταν κολυμποῦμεν.
Ἀπέκει νὰ πιστεύωμεν ἀπὸ καρδίας πάσης,
πῶς εἶναι ἕνας ὁ Θεός, καὶ τρεῖς αἱ ὑποστάσεις.
Ἀπὸ αὐτὰς ἡ μία δὲ διὰ φιλανθρωπίαν
χωρὶς ἄνδρα γεννήθηκεν ἀπὸ τὴν Παναγίαν.
Ἄνθρωπος ὤντας καὶ Θεός, καθὼς αὐτὸς γνωρίζει,
παράδειγμα, καθὼς τὸ πῦρ καὶ καίει, καὶ φωτίζει.
Ἅγιος, ἀναμάρτητος, εἰς ὅλην τὴν ζωήν του,
Σωτὴρ τοῦ Κόσμου ὁλουνοῦ, νἄχωμεν τὴν εὐχήν του.
Ἁπανταχοῦ ὤντας παρών, στὴν γῆν, στὸν οὐρανόν του,
μὲ τὸν Πατέρα του μαζί, καὶ Πνεῦμα τ' Ἅγιόν του.
Αὔξησεν, ἀνετράφηκε σὰν ὅλα τὰ παιδία,
καὶ ἐπεριετμήθηκε, βρέφος τῇ ἡλικίᾳ.

Ἀπὸ τὸν γέρο Συμεὼν ἐδέχθη, ἀγκαλίσθη,
  ἀπὸ τὸν Ἰωάννην δὲ τὸν Πρόδρομον βαπτίσθη.
Ἄπειρα ἔκαμε καλὰ στὸ γένος τῶν Ἑβραίων,
  δὲν ἦτο μόδος ἀπ' αὐτὰ κανεὶς νὰ κάμῃ πλέον.
Ἀνέστησεν ὡς καὶ νεκρούς, καὶ διὰ εὐσπλαγχνίαν,
  καὶ διὰ νὰ τοὺς σύρῃ δὲ καὶ εἰς θεογνωσίαν.
Ἀποκατέστησεν ἐκεῖ καὶ δώδεκ' Ἀποστόλους,
  καὶ ἄλλους ἑβδομήκοντα, ὀγδῶντα δύο ὅλους.
Ἀπέκει ἐπροδόθηκεν ἀπὸ τὸν Μαθητήν του,
  διὰ τριάντα γρόσια μὲ γνώμην ἐδικήν του.
Ἀπ' τὸν Πιλάτον δάρθηκε, βρίσθηκεν, ἐσταυρώθη,
  ἐτάφη, ἐκατέβηκε στὸν ᾅδη, φανερώθη.
Ἀνέστη δὲ τριήμερος, τὸν θάνατον πατήσας,
  καθὸ Θεὸς ἀθάνατος, πολλοὺς συναναστήσας.
Ἀπάνω σταῖς σαράντα δὲ στοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη,
  καὶ εἰς τὸν θρόνον κάθησε, καὶ ζῇ καὶ βασιλεύει.
Ἀπέστειλε τὸ Πνεῦμά του στοὺς θείους Ἀποστόλους,
  καὶ εἶναι πάλιν νὰ ἐλθῇ καὶ νὰ μᾶς κρίνῃ ὅλους.
Αὐτὰ εἰς πλάτος τὰ λαλεῖ τὸ Εὐαγγέλιόν του,
  ὁποῦ ἐγράφθη ἀληθῶς ἀπὸ τῶν Μαθητῶν του.
Ἀπὸ αὐτὸ προτήτερα καὶ οἱ Προφῆται ὅλοι
  αὐτὰ τὰ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ Σιὼν τῇ πόλει.
Αὐτὰ καθένας χρεωστεῖ νὰ ξεύρῃ, νὰ πιστεύῃ,
  καὶ γυναικὸς καὶ τῶν παιδιῶν αὐτοῦ νὰ τἀρμηνεύῃ.

στ. 50

ΑΛΦΑΒΗΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ.

ΠΡΩΤΟΝ.

'Αγάπα πρῶτον τὸν Θεόν, ἔπειτα τὸν ἐχθρόν σου.
Βλέπε τῶν ἄλλων τὰ καλά, τὸ σφάλμα τὸ δικόν σου.
Γυναῖκα ἔχεις; τίμα την· δὲν ἔχεις; μὴ γυρεύσῃς.
Δίδε καλὸν ἀντὶ κακοῦ, καὶ θέλει ἀφεντεύσεις.
Ἔχε διὰ χειρότερον μόνον τὸν ἑαυτόν σου.
Ζήσεις καλῶς, ἂν τὸ κακὸν τὸ φεύγῃς ὡς ἐχθρόν σου.
Ἡμέρα δίχως προσευχὴν ποτὲ μή σε περάσῃ.
Θρόνος Θεοῦ θέλεις γενεῖ, ταπεινωθεὶς ἐν πᾶσι.
Ἴξευρε καὶ βεβαίωνε, πῶς σήμερον πεθαίνεις.
Κόλακα μήτε νὰ δεχθῇς, μήτε ἐσὺ νὰ γένῃς.
Λιμὴν νὰ ἦσαι τῶν πτωχῶν, χαρὰ τῶν θλιβομένων,
Μήτηρ, πατὴρ τῶν ὀρφανῶν, ξενοδοχειὸ τῶν ξένων.
Νὰ κοινωνᾷς δύο βολαῖς τὸν χρόνον ἀναγκαῖον.
Ξομολογοῦ δέκα φοραῖς ὅμως, καὶ ἔτι πλέον.
Ὅσο μπορεῖς καὶ περπατεῖς, τρέχε στὴν 'Εκκλησίαν.
Πουλήσου, καὶ ἀγόρασαι τὴν ἄνω βασιλείαν.
Ῥίψαι τὸν πόνον τοῦ κορμιοῦ, καὶ πόνει τὴν ψυχήν σου.
Σέβου τὴν πίστιν σου γερά, ἕως εἰς τὴν θανήν σου.
Τοῦ Αὐθεντός μας τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθη νὰ θυμᾶσαι,
Ὕμνει, καὶ δόξαζε αὐτόν, ἂν θέλῃς Χριστοῦ νᾆσαι.
Φοβοῦ δέ, καὶ ἀγάπα τον, ὡσὰν τὰ δυό σου μάτια.
Χαῖρε διὰ ἀγάπην του ἂν γένῃς καὶ κομμάτια.
Ψάλλε αὐτῷ βράδυ, ταχύ, καθημερνὴ καὶ σχόλη.
Ὦ πρέπει δόξα, καὶ τιμή, 'Αμήν, εἰπέτε ὅλοι.

στ. 24

ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀγάπα πρῶτα τὸν Θεόν, ὕστερα τοὺς γονεῖς σου.
Βασίλευε τὰ πάθη σου ἐφ' ὅρῳ τῆς ζωῆς σου.
Γῆ, καὶ πηλός, καὶ σκώληκας εἶσαι, καὶ μὴ καυχᾶσαι.
Δίδε παντοῦ καὶ πάντοτε, τὰ ἄσπρα μὴ λυπᾶσαι.
Εἰκόνα εἶσαι τοῦ Θεοῦ, μιμήσου τὸν Θεόν σου.
Ζηλεύου, καὶ μὴ ζήλευε κανένα στὸν καιρόν σου.
Ἥμαρτες; μετανόησαι, κλάψαι πικρά, καὶ θρήνει.
Θρέψαι πτωχόν, ντύσαι γυμνόν, συγχώρησις νὰ γίνῃ.
Ἴδες τὸ σφάλμα τἀδελφοῦ; κρύψαι το, σκέπασαί το.
Καλὸν ἴδες; φανέρωσ' το εἰς δόξαν Θεοῦ πέ το.
Λάλει ὀλίγα, καὶ πολλὰ ἄκουε, νὰ μανθάνῃς.
Μὴν ἐπαρθῇς, μὴν ὑψωθῇς, καὶ τὴν ψυχήν σου χάνῃς.
Νὰ νικᾷς πάντα τὸ κακὸν ἐσὺ μὲ τὸ καλόν σου.
Ξένον, πτωχὸν νὰ δέχεσαι αὐτόν, ὡς ἄγγελόν σου.
Ὅλος, ἂν γένῃς τοῦ Θεοῦ, ὁ οὐρανὸς δικός σου.
Πτωχεία, νόσοι, πειρασμοί, μεγάλο ὄφελός σου.
Ῥάντιζε καὶ μὲ δάκρυα κἄποτε τὴν στρωμνήν σου.
Σπούδαζε, ὅσον δύνασαι, νὰ σώσῃς τὴν ψυχήν σου.
Τό, *Πάτερ ἡμῶν*, τέκνον μου, λέγε το καὶ συχνάκις.
Ὑβρίσθηκες; ὑπόμειναι, ὡς ὁ Χριστὸς πολλάκις.
Φεῦγε τὴν καταλαλιάν, καὶ τὰς αἰσχρολογίας.
Χαῖρε, καὶ τοὺς Χαιρετισμοὺς λέγε τῆς Παναγίας.
Ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ εὐχὰς διάβαζε κατὰ μόνας,
Ὡς ἀρεστὰ εἰς τὸν Θεὸν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

στ. 24

ΤΡΙΤΟΝ.

'Αγάπα πρῶτα τὸν Θεόν, εἶτα τὸν ἑαυτόν σου.
Βιβλία διάβαζε πολλά, ὅτι πολὺ καλόν σου.
Γράμματα τὰ Ἑλληνικὰ σπούδαζε νὰ μανθάνῃς.
Διδάσκαλον θεόφοβον στὸ σπῆτί σου νὰ βάνῃς.
Εἰς ὅλα, *Δόξα τῷ Θεῷ*, λέγε, καὶ μὴ γογγύσῃς.
Ζήτουλαν, ἄνθρωπον πτωχόν, φυλάγου μὴ λυπήσῃς.
Ἥλιος θέλεις νὰ γενῇς; φύλαττε παρθενίαν.
Θεὸς νὰ γένῃς ἀγαπᾷς; κάμνε εὐεργεσίαν.
'Ισάγγελος ὁ ταπεινὸς γίνετ' ἐπ' ἀληθείας.
Κρῖμα στὸν ὑπερήφανον· υἱὸς τῆς ἀπωλείας.
Λόγον κατηγορητικὸν ποτέ σου μὴ λαλήσῃς.
Μνησικακίαν μὴ κρατῇς, ἄνθρωπον μὴ μισήσῃς.
Νὰ κάνῃς ὅσα ἄλλους σὺ διδάσκεις, συμβουλεύεις.
Ξένην φοράδα, πρόσεχε, μὴν τὴν καβαλικεύῃς.
Ὄφις νὰ ἦσαι εἰς τὸν νοῦν, ἀρνὶ στὴν ἀκακίαν,
Περιστερὰ στὸ καθαρόν, τρυγὼν στὴν ἡσυχίαν.
Ῥαβδὶ νὰ ἦσαι στοὺς κακούς, στοὺς δὲ καλοὺς ποιμένας.
Στοχάζου ἀπὸ λόγου σου μὴ κλαίεται κανένας.
Τὸν ὅρκον φεῦγε, τὰ χαρτιά, τὸ ψεῦδος, τὸ μεθύσι,
Ὕπνον, μεγάλα ἔξοδα, σεργιάνια καὶ κρίσι.
Φόβος Θεοῦ φίλον Θεοῦ σὲ ἀποκαταστaίνει,
Χαρὰ στὸν ὅπου πειρασμὸν καὶ θλίψιν ὑπομένει.
Ψαλτήριον νὰ τὸ περνᾷς, ὅταν μεταλαμβάνῃς.
Ὦ τί καλόν, ἂν ὅλ' αὐτά, τέκνον μου, καὶ τὰ κάνῃς.

στ. 24

ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

'Αγάπα πρῶτα τὸν Θεόν, δεύτερον τὸν πλησίον
'Ως σεαυτόν, ὡς γέγραπται, εἰς ὅλον σου τὸν βίον.
Βρύσις νὰ ἦσαι τῶν καλῶν εἰς φίλους καὶ ἐχθρούς σου.
Ψεύτης καὶ κλέφτης καὶ μπεκρῆς, μακρὰν τοῦ ὀσπητιοῦ σου.
Γλῶσσαν μὴν ἔχῃς παντελῶς, ἢ νὰ τὴν ἐξουσιάζῃς.
Χρέος μὴ βάνῃς παντελῶς, ἢ σπεῦδε νὰ τὸ βγάζῃς.
Δοῦλον πιστὸν νὰ τὸν τιμᾷς, ἴσα μὲ τὰ παιδιά σου.
Φίλος μὴ γίνεσαι εὐθύς, ἀμὴ σὰν γένῃς, στάσου.
Εὔχου Θεόν, νάξιωθῇς γυναῖκα τῆς καρδιᾶς σου.
Ὑπακοήν, εὐλάβειαν, δίδασκε τὰ παιδιά σου.
Ζήτει τὸ θέλημα Θεοῦ πάντα στὴν προσευχήν σου.
Τὸ δέκατον εἰς τοὺς πτωχοὺς δίδε γιὰ τὴν ψυχήν σου.
Ἥμερος νᾆσαι καὶ καλὸς διὰ νὰ καλοζήσῃς.
Στολίδια, συμπόσια, ποτὲ μὴν ἀγαπήσῃς.
Θυμὸς θηρίον φοβερόν, φυλάγου μὴ σὲ φάγῃ.
'Ρόγα τοῦ δούλου μὴ κρατῇς, ἀπλήρωτος μὴ πάγῃ.
'Ιξεύρεις τὸ νὰ συμπαθῇς; μάθε καὶ νὰ παιδεύῃς.
Παράδειγμ' ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἄλλο μὴ γυρεύῃς.
Κορίτζι, χρέος, ἀῤῥωστιά, πολὺ μὴ τὰ βαστάξῃς.
Ὅλας τῆς 'Εκκλησίας σου τὰς τάξεις νὰ φυλάξῃς.
Λάμβανε δὲ καὶ συμβουλήν, καὶ Σολομὼν ἂν ἦσαι.
Ξένον μὴ πάρῃς δίκαιον, ὡς πῦρ νὰ τὸ φοβῆσαι.
Μὴν ἔχῃς ἄλλα στὴν καρδιά, καὶ ἄλλα εἰς τὰ χείλη.
Νὰ τάκανες ὅλα αὐτά, οἱ Ἄγγελοί σου φίλοι.

στ. 24

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΝΩΝ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΣ

Ὀνομαστῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων.

Ἦχος πλ. δ'. Ὠδὴ ά. Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Τῷ παγκοσμίῳ βασιλεῖ καὶ πρύτανι, καὶ προμηθεῖ τοῦ παντός, καὶ ἀγαθῷ μόνῳ, φυσικῶς ὑπάρχοντι, προσπίπτω ὁ ἀνάξιος, τῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων προσᾴδων τὸ περιβόητον, ἀνδρῶν καὶ γυναίων κατ' ὄνομα.

Πρῶτος Χαλδαῖος Ναβουχοδονόσορος, ἐν βασιλεῦσι φρικτός, ὁ δὲ Πέρσης Κῦρος, θεοχειροτόνητος, ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος, ἡ στολὴ μοναρχίας, καὶ ὁ Ῥωμαῖος ὁ Αὔγουστος, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὑπέρτερος.

Μίνως τῆς Κρήτης ἅμα καὶ Θεόφιλος, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς δικαιοσύνην, Κέκρωψ εἰς εὐγένειαν, ὁ δὲ Νουμᾶς καὶ Ἴναχος, εἰς λαῶν εὐνομίαν, εἰς ἐκστρατείαν ὁ Σέσωστρις, Μίδας τε καὶ Κροῖσος πολύπλουτοι.

Ὁ Ἀχιτόφελ ὁ Νέστωρ ὁ Σένεκας, σύμβουλοι βασιλικοί, ὁ δὲ σοφὸς Σόλων, καὶ Λυκοῦργος ἅμα δέ, ὁ Δράκων καὶ ὁ Ζάλευκος, καὶ ὁ Χάρων ἐκεῖνος, πανάριστοι ἐχρημάτισαν, νομοθέται ἅμα καὶ φύλακες.

Ὁ Λεωνίδας Μιλτιάδης στράταρχοι, Θεμιστοκλῆς Περικλῆς, Περίανδρος Κίμων, καὶ ὁ Ἀγησίλαος, Ἀννίβας καὶ Σκηπίωνες, καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας, Φωκίων καὶ ὁ Πομπήϊος, καὶ ὁ θαυμαστὸς Βελισσάριος.

Ὠδὴ γ'. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Ἑκατογκέφαλος Τυφών, Βριάρεως ἑκατόγχειρ, ὁ δὲ Ἄργος ἑκατόμφθαλμος Κύκλωψ δὲ μονόφθαλμος ἐστί, θυσία ἑκατόμβη δέ, ἑκατόμπολις Κρήτη, αἱ Θῆβαι δ' ἑκατοντάπυλοι.

Κάδμος γραμμάτων ἡ ἀρχή, Αἰγεὺς Πηλεὺς Ἀμφιτρύων, Αἰακὸς Ἰδομενεὺς Ἀγαμέμνων, Πρίαμος καὶ Τελαμών, ὁ Φορωνεὺς Τριπτόλεμος, Πανδίων Δευκαλίων, καὶ Κραναὸς ἐνδοξότατοι.

Σαμψὼν ὁμοῦ καὶ Ἡρακλῆς, οἱ ἀνδρειότατοι ἄνδρες, ὁ Θησεὺς ὁ Προμηθεὺς καὶ ὁ Ἄτλας, Αἴας Ἕκτωρ Ἀχιλλεύς, Αἰνείας καὶ Ἀντήνωρ δέ, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, οἱ περιβόητοι Ἥρωες.

Ὀξυδερκέστατος Λυγκεύς, ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ ὀξύνους, ὁ Πρωτεὺς δὲ ποικιλόμορφος οὗτος, Στέντωρ μέγας τῇ φωνῇ, Ἰάσων Ἀργοναύαρχος, ὁ Τιθωνὸς δὲ πάλιν, ὡς Μαθουσάλας ὑπέργηρως.

Ὠδὴ δ'. Σύ μου ἰσχὺς Κύριε.

Ὁ Ἐρεχθεύς, ὡς Ἰεφθάε παρέδωκε, τῷ θανάτῳ τὸ αὑτοῦ θυγάτριον, ὁ Κόδρος δὲ τὴν αὑτοῦ ζωήν, ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, καὶ ὁ Κυναίγειρος ὕστερον, ὁ Πρωτεσίλαος δέ, ὑπὲρ πάντων Ἑλλήνων, καὶ Δαρείου τοῦ Πέρσου ὁ Ζώπυρος.

Σὺ ἀρχηγὸς τῆς μαντικῆς Φοῖβε Ἄπολλον, Τειρεσίας ὁ Κάρνος ὁ Ἕλενος, ὁ Ἀπολλώνιος Τυανεύς, Τροφώνιος Κάλχας, ὡς Βαρλαὰμ περιβόητοι, καὶ Ἰαννῆς καὶ Σίμων, καὶ Ἰαμβρῆς καὶ Κύνωψ, Ἀμφιάραος δὲ καὶ ὁ Ἄβαρις.

Τεκτονικῆς, ὁ Κτησιφῶν ὁ δὲ Δαίδαλος, τῶν εἰδώλων ποιητὴς ὁ πρώτιστος, καὶ ὁ Φειδίας δὲ μετ' αὐτόν, Μύρων Πραξιτέλης, ὁ Ἀπελλῆς δὲ περίφημος, ζωγράφος καὶ ὁ Ζεῦξις, καὶ Παῤῥάσιος ἅμα, καὶ πρὸς τούτοις δὲ πᾶσι Πολύγνωτος.

Ἀσκληπιός, Μαχάων καὶ Ποδαλείριος, καὶ ὁ Χείρων ἅμα καὶ Ἡρόδικος, καὶ Ἱπποκράτης ὁ μαθητής, κορυφαῖος πάντων, καὶ Γαληνὸς δὲ καὶ Φίλιππος, τοῦ μέγα Ἀλεξάνδρου, Ἐρασίστρατος ἅμα, ἰατροὶ αὐτοὶ πάντες ἐξαίρετοι.

Τὸ πρῶτον φῶς, φιλοσοφίας σὺ Σώκρατες, εἶτα Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης τε, τῶν φιλοσόφων σεπτὴ Τριάς, ἥλιος ὡς ἄλλος, τὸν τετραπέρατον ἅπαντα, φωτίζων ἀεννάως, σὺν τοῖς ἄλλοις ὡς ἄστροις, παλαιοῖς φιλοσόφοις καὶ νέοις τε.

Ὠδὴ ε'. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Πολυκράτους ἐν Σάμῳ, καὶ τοῦ Νικοκράτους καὶ τοῦ Πεισιστράτου δέ, καὶ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ Εὐκλείδου ποτὲ περιβόητοι, αἱ βιβλιοθῆκαι, Ἀριστοτέλους καὶ Νηλέως, Πτολεμαίου δὲ πάσας παρήλασε.

Ἐραστὴς Ἀριστείδης, τῆς δικαιοσύνης ὁ Κράτης πτωχείας δέ, τῆς πολιτικῆς δέ, τὰ σχολεῖα ἀμφότεροι Κάτωνες, ὁ δὲ Διογένης συνάμα δὲ καὶ τῷ Μενίππῳ, τῶν ἐλέγχων ἀπύλωτα στόματα.

Ἠθικῆς πρῶτος Ζήνων, Ἀριθμητικῆς Πυθαγόρας διδάσκαλος, τῆς μηχανικῆς δέ, Ἀρχιμήδης σοφὸς Συρακούσιος, μαθηματικῆς δέ, Εὐκλείδης ὁ δὲ Ἀχελῷος, τῆς τοῦ οἴνου καὶ ὕδατος κράσεως.

Ὁ Ὀρφεὺς πατὴρ λύρας, ἔπειτ' Ἀνακρέων ὁμοῦ καὶ Στησίχορος, τῆς ἡρωϊκῆς δὲ στωμυλίας Ἡσίοδος Ὅμηρος, τῆς δὲ τραγῳδίας Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης, κωμῳδίας δὲ σὺ Ἀριςόφανες.

Οἱ Χαλδαῖοι πατέρες τῆς Ἀστρονομίας, καὶ παῖδες Αἰγύπτιοι, ὁ δὲ Πτολεμαῖος, τελειότης αὐτῆς ἀλλ' ὁ Στράβων δέ, μετὰ τούτου πάλιν, γεωγραφίας ὀροθέτης, Ἐνδυμίων δὲ πρῶτος μετέωρος.

Ὠδὴ ς'. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Βραχμᾶνες παρὰ Ἰνδοῖς, Ῥαββίδες παρὰ Ἑβραίοις δέ, Δρυΐδες παρὰ Κελτοῖς, Μάγοι παρὰ Πέρσαις δέ, οἱ Ἱεροφάνται δέ, παρὰ Αἰγυπτίοις, οὗτοι πάντες περιβόητοι.

Ὁ Δημοσθένης πηγή, Ῥητορικῆς σὺν Κικέρωνι, Γραμματικῆς δὲ Γαζῆς, Ἱστορίας Πλούταρχος, Ξενοφῶν Ἡρόδοτος, ὁ Λουκιανὸς δέ, ὁ ἀχρεῖος γλώσσης ἥδυσμα.

Ὁ Αἴσωπος τὸ οἰκτρόν, τῆς ἀνθρωπότητος θέαμα, καὶ ὁ Γαβρίας ὁμοῦ, μυθολόγος ἄριστος, τῆς δὲ ὡραιότητος Καινεὺς Γανυμήδης, Νηρεὺς Νάρκισσος Χαρμόλαος.

Ὁ Πάγκαλος Ἰωσήφ, Βελλεροφόντης Ἱππόλυτος, καὶ Τέννης δὲ σὺν αὐτοῖς, σωφροσύνης ἔσοπτρα, Πῶρος μεγαλόσωμος, Ἀρταξέρξης δὲ μακρόχειρ, βασιλεὺς δὲ ἀνέμων Αἴολος.

Δημόκριτος ἡ πηγή, ἡ τῶν γελοίων ἡ ἄπαυστος, Ἡράκλειτος ἡ πηγή, ἡ τῶν δακρύων ἀένναος, Μίλων Ἀστυδάμας τε, πολυφάγοι οὗτοι, Μιθριδάτης καὶ Ἡρόδωρος.

Ὠδὴ ζ΄. Παῖδες Ἑβραίων.

Σηὼν καὶ Ὢγ γιγαντιαῖοι, ὡς δεκάπηχοι τὸ ὕψος ἀνδριάντες, οὓς ἀνεῖλε Μωσῆς καὶ Γολιὰθ ἐκεῖνος, ὃν ἡ σφενδόνη ἔῤῥιψε, κατὰ γῆς Δαβὶδ τοῦ θείου.

Ἑπτὰ σοφοὶ οἱ τῆς Ἑλλάδος, ὁ τρισμέγιστος Ἑρμῆς, ὁ Σὴθ ὁ πάλαι, Παλαμήδης Σειράχ, Ἀβδήμονος καὶ δύο Λέοντες, ἀλλ᾽ οὐδέποτε, ὡς τὸν θεῖον Σολομῶντα.

Μέγας Ζωρόαστρος ἐν Πέρσαις, τοῖς δὲ Φοίνιξιν, ὁ Ὦχος ἢ καὶ Μῶχος, παρὰ δὲ τοῖς Θρᾳξὶν ὁ Ζάμολξις ἐκεῖνος, τοῖς Σκύθαις δὲ Ἀνάχαρσις, καὶ Κομφύκιος Κιννέζοις.

Τὸν Πτολεμαῖον βασιλέα, ἐπαξίως στεφανώσωμεν ὁ κόσμος, ὅτι τὴν Παλαιὰν Θεοῦ Διαθήκην, μεταγλωττίσας ἔδωκεν, εἰς ὠφέλειαν τοῦ Κόσμου.

Τὸ δακτυλίδιον Ὠγύγου, καὶ Περόζου δὲ Πέρσου τὸν μαργαρίτην, τὸ ποτήριον δὲ τοῦ Ἄνθρακ᾽ Ἀρταξέρξου, καὶ Πύῤῥου τοὺς ὀδόντας δέ, ἐπεθύμουν ἐγὼ ἔχειν.

Ὠδὴ η'. Ἑπταπλασίως κάμινον.

Ὡς φοβερὸν ὡς μέγιστον, Γηρυόνης τρικέφαλος, ἒξ χεῖρας ἓξ πόδας, ἔχων ὁ τρισόλβιος, πρὸς δὲ καὶ ὑπόπτερος, τῆς ὁμονοίας παναληθής, τύπος καὶ εἰκὼν τοῖς ἐν ἀνθρώποις κρατίστοις, ἣν ἔχοντες πλουτοῦμεν, πολλὰς χεῖρας καὶ πόδας, καὶ τῶν ἐχθρῶν πατοῦμεν ἱπτάμενοι τοὺς βρόχους.

Ἄρχων Σκυθῶν ὁ Σκίλουρος, Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ἀχαάβ, καὶ ὁ Γεδεών, ἕκαστος ἑβδομήκοντα, υἱοὺς πρὶν ἐγέννησε, Θέστιος δέ τις καὶ Δαναός, ἕκαστος αὐτῶν πεντήκοντα θυγατέρας, πεντήκοντα υἱοὺς δὲ ὁ Σέσωστρις ἐκεῖνος, τρεῖς δὲ πεντηκοντάδας καὶ τρεῖς ὁ Ἀρταξέρξης. (ὁ Μνήμων).

Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος τε, τοῦ Αἰνείου ἀπόγονοι, κτίτορες τῆς Ῥώμης, Νινευὶ ὁ Νῖνος δέ, ὁ μέγας δὲ Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδρείας τῆς εὐτυχοῦς, Ἀντίοχος δὲ μεγάλης Ἀντιοχείας, Τρῶς δὲ τῆς Τρῳάδος, Ἀχαιὸς Ἀχαΐας, ὁ Ἕλλην τῆς Ἑλλάδος, Γραικὸς δὲ τῆς Γραικίας.

Βύζαν τὸν πρῶτον κτίτορα, Βυζαντίου τῆς πόλεως, τοῦ περιβοήτου, τιμᾶτε Βυζάντιοι, τὸν Ἄθωνα πάντες δέ, οἱ Ἀθωνῖται τὸν οἰκιστήν, τοῦ ἁγίου νῦν καὶ ὑψηλοῦ τούτου Ὄρους, βοῶντες ὁμοφώνως, Ἀθωνῖται αἰνεῖτε, Βυζάντιοι ὑμνεῖτε Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Πέλωψ τὴν Πελοπόννησον, ὁ Περσεὺς τὴν Περσέπολιν, καὶ ὁ Ἡρακλῆς ᾤκησε τὴν Ἡράκλειαν, ὁ δὲ Κωνσταντῖνός μου, Κωνσταντινούπολιν τὴν λαμπράν, ἁπάσης τῆς γῆς τὴν βασιλίδ' ἀνεγείρει, ἣν πᾶσαι εὐφημοῦσιν, αἱ πόλεις καὶ ὑψοῦσι, καὶ πάντοτε διψῶσι, πασῶν ὡς ὑπερτέραν.

Ὠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Σιβύλλαι τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς, ἀνδριάντες οἱ δέκα τιμα-

σθωσαν, τῶν γυναικῶν ὅλων ἡ ἀκρότης καὶ καλλονή, τῆς ἀληθείας στόματα, καὶ τῆς χρησμῳδίας πρῶται πηγαί, ἀπὸ τῶν ἀπογόνων ἀρξάμεναι τοῦ Νῶε, θεοφιλεῖς πᾶσαι καὶ τίμιαι.

Αἱ Μοῦσαι αἱ ἐννέα τῶν ποιητῶν, ἡ ἀρχὴ ἡ τιμὴ καὶ ὑπόληψις, ἑπτὰ δ' εἰσὶν αἱ Ἀλκυονίδες αἱ ἀδελφαί, τρεῖς αἱ χρυσαῖ αἱ Χάριτες, τρεῖς καὶ αἱ Σειρῆνες αἱ μελιχραί, τρεῖς πάλιν καὶ αἱ Μοῖραι, τρεῖς καὶ αἱ Ἐριννύες, Νύμφαι πολλαὶ καὶ Νηρηΐδες τε.

Ἑπτὰ δὲ αἱ Πλειάδες αὗται εἰσίν, ἀδελφαὶ καὶ παρθένοι καὶ εὔμορφοι, ἐννέα δέ, Ἡλιάδες ἅπασαι ἀδελφαί, τοῦ τολμηροῦ Φαέθοντος, Ἀμαζόνες ἔθνος πολεμικόν, Εἰλείθυιαι Γοργόνες, Ἅρπυιαι αἱ φρικώδεις, φόβητρα αὗται καὶ ἡ Χίμαιρα.

Τὸ ἄνθος καὶ τὸ θαῦμα τῶν γυναικῶν, Λαοδάμεια Ἄλκηστις Πάνθεια καὶ ἡ Ἀτθίς, καὶ ἡ Πηνελόπη ἡ θαυμαστή, Ἑκάβη ἡ πολύτεκνος, καὶ ἡ Πολυξένη κόρη αὐτῆς, Βασίλισσα τοῦ Νότου, Ἐσθὴρ καὶ ἡ Σωσάννα, τὸ τῶν Ἑβραίων σεμνολόγημα.

Πολλὴ τῆς Ἀλεξάνδρας ἡ μαντική, τῆς Νιόβης πολὺ τὸ φιλότεκνον, ἀλλὰ πολλὴ καὶ ἡ ἐξουσία τῆς παλαιᾶς, ἐκείνης Σεμιράμιδος, πολλὴ ἡ ἀνδρία τῆς Ἰουδίθ, πολλὴ καὶ τῆς Ταττάρας Τομύριδος πολλὴ δέ, καὶ τῆς Ἑλένης, ἡ εὐπρέπεια.

Εἱρμὸς ἄλλος. Κυρίως Θεοτόκον.

Θυγάτηρ μακαρία, ἡ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ βασιλὶς Ἀμαζόνων ἡ Θάληστρις, καὶ Νίτωκρις ἡ Χαλδαία, αἱ περιβόητοι.

Μαντὼ ἡ Τειρεσίου, Πρυλλὶς καὶ Δωδώνη, καὶ Θεανὼ Πυθαγόρου μαθήτρια, καὶ ἡ Σαπφὼ ἡ Λεσβία, αἱ περιώνυμοι.

Οἰνώνη Ἀνδρομάχη, καὶ ἡ Ὑψιπύλη, Ὀλυμπιὰς Κλεοπάτρα καὶ δύο δέ, Ἀρτεμισίαι Καρίας, αἱ πολυθρύλλητοι.

Αἱ δύο Ἀσπασίαι, καὶ ἡ Καθαργένη, καὶ Ἱππαρχία γυνὴ ἡ τοῦ Κράτητος, καὶ Ἀριστίππου Ἀρίτη, ὄντως περίφημοι.

Πραξίλλα Τελεσίλλα, καὶ Κλεοβουλίνα, καὶ Ζηνοβία Παλμύρας βασίλισσα, καὶ ἡ Ἑβραία Μαρία, πολυμαθέστατοι.

Αὐγούστου βασιλέως, ἡ γυνὴ Λιβία, καὶ Αἰδεσία Ἑρμείου καὶ Ἤριννα, καὶ Ὑπατία ἐκείνη, ἀξιοθαύμαστοι.

Κυρίαν Θεοτόκον σὲ ὁμολογοῦμεν, πάντων ἀνδρῶν καὶ γυναίων Παρθένε ἁγνή. Διὸ καὶ πάντοτε πάντες σὲ μεγαλύνομεν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΑΝΩΝ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΣ

Πολλῶν ἐξαιρέτων πραγμάτων, τῶν εἰς πολλὰς πόλεις καὶ νήσους, καὶ ἔθνη καὶ ζῶα ἐγνωσμένων.

Ἦχος δ'. Ὠδὴ α'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Ἀνοίξω τὸ στόμα μου, καὶ διηγήσομαι πάμπολλα, ἐξαίρετα πράγματα· δεῦτε ἀκούσατε, δεῦτε Ἄρχοντες, δεῦτε πραγματευτάδες, δεῦτε καὶ οἱ πλούσιοι, δεῦτε καὶ πένητες.

Κρασὶ Σκοπελίτικο, κουμανταριὰ ἡ Κυπριώτικη, μοσχάτο Σαμιώτικο, καὶ μερικὰ τῆς Φραγγιᾶς, Δάντζκας βούτκαις δέ, καὶ Βλαχοπογδανίας, ῥοσόλια Κορφιάτικα, ἐκλεκτὰ πράγματα.

Γαρόφαλα Χιώτικα, καὶ ἡ μαστίχη καὶ μύγδαλα, μῆλα τὰ Μπογδάνικα, κεράσια τῶν Γραβνῶν, Βλαχιᾶς βύσσινα, ἡ ῥαζακαῖς σταφίδες, καὶ σῦκα τῆς Σμύρνης δέ, ἐκλεκτὰ πράγματα.

Πόλις τὰ ῥοδάκινα, Ὄρους Σινᾶ τὰ ἀπίδια, τὰ κίτρα τὰ Χιώτικα καὶ τὰ Ἀξιώτικα, καὶ τὰ Κώτικα ἐκεῖνα τὰ καρπούζια, πεπόνια τὰ Βώδινα, ἐκλεκτὰ πράγματα.

Τῆς Προύσας τὰ κάστανα, τοῦ Χαλεπιοῦ τὰ φιστίκια, τῆς Κίου τὰ ῥόδια, τὰ καϊσιὰ Δαμασκοῦ, καὶ δαμάσκηνα, Μάλτας τὰ πορτοκάλια, καὶ τοῦ Ῥαχιτίου δέ, ἐκλεκτὰ πράγματα.

Ὠδὴ γ'. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Παντζέχρι φιδιοῦ καὶ σκαντζοχοίρου, ὁ μπάλσαμος Μέκκας καὶ κουρμᾶς, ὁ μόσχος ὁ Κινέζικος, θηριακὴ Βενέτικη, Χιώτικο γιασουμόλαδο, ὄντως ἐξαίρετα πράγματα.

Ἐγγλέζικη ζάχαρι καὶ στάμπα, μπαροῦτι καὶ ναύτης δὲ καὶ ναῦς, καὶ ὥρα καὶ καθρέπτης δέ, καὶ τὰ σαλιὰ τῆς Ἄγκυρας, ὁμοῦ καὶ τὰ τεφτίκια, ὄντως ἐξαίρετα πράγματα.

Τραντάφυλλα Φράντζας καὶ ἀντζόγαις, καὶ κάππαρι καὶ Μιτυληνιαῖς, μυζίθραις καὶ κυδώνια, τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ἡ ἐλιαῖς τῆς Κρήτης δέ, ὄντως ἐξαίρετα πράγματα.

Τὰ βώδια τὰ τῆς Μπογδανίας, τὰ πρόβατα τῆς Καραμανιᾶς, Βλαχιᾶς τὰ κασκαβάλια, χαβγιάρι Βιδηνίσιο, τζίγαις μουρούναις Δούναβι, ὄντως ἐξαίρετα πράγματα.

Τῆς Αἴνου καὶ τοῦ Μεσολογγίου, τὰ ψάρια οἱ τζίροι τ' Αριτζιοῦ, ξιφιὸς δὲ ὁ Πολίτικος, ξηρίχι Ἀζακίσιο, καὶ παστουρμᾶς Καισάρειας, ὄντως ἐξαίρετα πράγματα.

Ὠδὴ δ'. Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ.

Τὰ πετράδια Ἰνδίας, κεχριμπάρι τὸ Λέχικο, ὁ Ἄνθραξ ὁ λίθος, τὸ μαργαριτάρι Χουρμούζιον, τὰ φαρφουρία τὰ τζάγια, τὰ ῥαβέντια, καὶ μετάξια Κίνας, ἐξαίσια πράγματα.

Τὰ Βενέτικα φλωρία, Χαμπεσίας τὸ μάλαμα, Ἱσπανῶν σιβίλλια, τὸ τῆς Μοσχοβίας μπαλούκντισι, τῆς Σαρδηνίας κοράλλι, καὶ τὰ μέταλλα, Τραπεζοῦντος δέ, ὄντως ἐξαίσια πράγματα.

Ὁ καφὲς τοῦ Γεμενίου, τὸ λινάρι τοῦ Φιοῦμι δέ, Μπαμπαριᾶς τὰ φέσια, Κίνας καὶ Σερρῶν τὰ βαμβάκια, ἡ βισταλόγγαις τῆς Ῥώμης, καὶ τῆς Βέῤῥοιας, τὰ προσόψια, ὄντως ἐξαίσια πράγματα.

Μολδαβίας καὶ Βλαχίας, μελισσῶν τὸ πολύγονον, καὶ τὸ πολὺ ἅλας, τὸ Ταραμπουλοῦσι σαπούνιον, Λαοδικείας τουτοῦνι, καὶ τοξάρια, τὰ Τατάρικα, ὄντως ἐξαίσια πράγματα.

Ἡ Πολίτκαις ἀγκινάραις, τ᾽Αγιορίτκα λεφτόκαρα, Δαμιατιοῦ τὸ ῥύζι, τὰ τοῦ Μπρασοβοῦ παξειμάδια, καὶ τῆς Βλαχιᾶς τὰ καϊμάκια, καὶ τάγγούρια, τὰ τῆς Βλάγγας δέ, ὄντως ἐξαίσια πράγματα.

Ὠδὴ ε΄. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Εἰκόνες Μοσχόβικαις, Σταυροὶ Ἁγιορείτικοι, λάδανος τῆς Κύπρου καὶ τῆς Κρήτης, τὸ πρινοκοῦκκι τὸ Μωραΐτικο, πράσινο κηρὶ τῆς Μπογδανιᾶς, καὶ γούναις Μοσχόβικες, εὐμορφότατα πράγματα.

Λάδι τὸ Κορφιάτικο, σταφίδες Ζακυνθήσιαις, κρόκκος Ἁγιορείτικος καὶ βρύσες, τ᾽Αγιοταφήτικα ῥοδοστάματα, Χίου τὰ ἀνθόνερα ὁμοῦ, Μπάστρας τὸ Ἰνδερσαΐ, εὐμορφότατα πράγματα.

Ὀρτύκια Μανιάτικα, σουτζοῦκι τὸ Γριππιώτικο, τὸ μέλι Ἀθήνας καὶ Σπανίας, ἡ Σκοπελίτικαις ἡ μουστόπιταις, τὸ πιαζεντὶ τῆς Βενετιᾶς, τ᾽Αμανιοῦ τὸ βούτυρο, εὐμορφότατα πράγματα.

Τουνίναις ἢ Χιώτικαις, ὄρκυνοι οἱ Κρητιώτικοι, Βενετιᾶς σουπιαῖς Σμύρνης καρίδες, καὶ καραβίδες Βλαχομπογδάνικαις, οἱ Μαρμαρινοὶ δὲ οἱ κολοιοί, καὶ χέλια Γιαννιώτικα, εὐμορφότατα πράγματα.

Ῥώσσων μοσχοπόντικα, νήσων τὰ μοσχοχτήποδα, Κουταλις καβούρια καὶ τῆς Πόλις, στρείδια καὶ χτένια καὶ αὐγοτάραχα, χιβάδες στὰ Τοῦσλα κ' Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης σεδέφια, εὐμορφότατα πράγματα.

Ὠδὴ ς'. Τὴν θείαν ταύτην.

Νήσων τινῶν πετροκόσσυφοι, κανάρια ὁμοῦ τὰ Βενέτικα, τὰ γραφοφόρα δέ, τοῦ Μπαγδατιοῦ περιστέρια, τῇ ἀληθείᾳ πράγματα ἀξιόλογα.

Σκυλιὰ Σαμψώνια τὰ Νέμτζικα, σκυλιὰ δὲ καὶ γεράκια τὰ Βλάχικα καὶ τὰ Μπογδάνικα, διὰ κυνῆγι τὰ χρήσιμα, τῇ ἀληθείᾳ πράγματα ἀξιόλογα.

Τὰ πορφυρᾶ Χίου μάρμαρα, τῆς Κίνας καὶ Περσίας ὑφάσματα, καὶ τῆς Ἰνδίας δέ, καὶ Μαδαγάσκαρ τἀρώματα, τῇ ἀληθείᾳ πράγματα ἀξιόλογα.

Κῶς καὶ Βοστίτζας ὁ πλάτανος, τῆς Θάσου ἐλαιὼν ὁ θαλάσσιος, τὰ περιβόλια, τοῦ Παρισιοῦ καὶ παλάτια, τῇ ἀληθείᾳ πράγματα ἀξιόλογα.

Ὀλύμπων ὕψος καὶ Ἄθωνος, ὁ κάμπος Θετταλίας καὶ Τόμπριζας, καὶ ἡ τῆς Βύζαντος, τοποθεσία καὶ αὔξησις, τῇ ἀληθείᾳ πράγματα ἀξιόλογα.

Ὠδὴ ζ'. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Ὁ Παράδεισος, ὁ τάφος τοῦ Κυρίου μου, χιτὼν μανδήλιον, Ξηροποτάμου Μονῆς, τὸ Ξύλον τὸ τίμιον, Ἐσθὴς καὶ Ζώνη τε, τῆς Κυρίας μου, τὸ σῶμα τοῦ Σπυρίδωνος, θέας ἄξια τῷ ὄντι.

Τὸ Ποτήριον, μεθ' οὗ ὁ Χριστὸς ἔπιε, στὸν Δεῖπνον τὸν μυστικόν, μετὰ καὶ τῶν Μαθητῶν, τὸ κολοκυθένιον, ὅπερ εἰς τὸ Τζαούς, Μοναστήριον, Θεσσαλονίκης σώζεται, θέας ἄξιον τῷ ὄντι.

Τὰ τοῦ Ἄθωνος, εἴκοσι Μοναστήρια, καὶ ἡ Εἰκόνες ἡ τρεῖς, τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ, Ἁγία Σοφία τε, κὴ αὐτῆς Τράπεζα, καὶ ἡ παρ' ἐμοί, Εἰκὼν τῆς Παναγίας μου, θέας ἄξια τῷ ὄντι.

Τὰ Μετέωρα, ἐκεῖνα Μοναστήρια, τὸ ἐν τῷ Στήρει δέ, τῷ τῆς Φωκίδος Λουκᾶ, Ναὸς ὁ τῆς Πάρου δέ, ὁ ἑκατόμπυλος, κιὸ Μπογδάνικος, κιὸ Βλάχικος οἱ σκαλιστοί, θέας ἄξια τῷ ὄντι.

Σαραντάριον, Σινᾶ Θαβὼρ καὶ Ἀραράτ, τὸ μέγα Σπήλαιον, Μωρέως τὸ Ἱερόν, κἐκεῖνο τῆς Πάτμου δέ, τὸ Εὐαγγέλιον, ἔνθα ἔγραψεν, ὁ φίλος καὶ Ἀπόστολος, θέας ἄξια τῷ ὄντι.

Τὸ κατάστενο, τῆς Πόλεως οἱ τέσσαρες, οἱ ποταμοὶ τῆς Ἐδέμ, ἡ Ζωοδόχος Πηγή, τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωάμ, ὁ Ἰορδάνης τε, καὶ ὁ Δούναβις, καὶ ἡ Νεκρὰ ἡ Θάλασσα, θέας ἄξια τῷ ὄντι.

Ὠδὴ η'. Παῖδας εὐαγεῖς.

Ἡ Κόλτζα ἡ ἐν Βουκουρεστίῳ, Σὰν Μάρκου τῆς Βενετίας τὸ καμπαναριό, καὶ τὸ ὡρολόγιον, καὶ τοῦ κατὰ Κίοβον, Πετζέρσκη, καὶ τὰ λείψανα τὰ διακόσια, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῇ Πετρουπόλει, ἐκείνη καμπάνα, ἄξια θεωρίας.

Τοῦ Πέτρου Ναὸς ὁ ἐν τῇ Ῥώμῃ, Τριάδος δὲ τὸ Πετζέρσκῃ ὅπερ εἴπομεν, καὶ ὁ εἰς Πετρούπολιν, ἐν ᾧ ἐστὶ λέγουσι, τὸ τοῦ Λουκᾶ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας μου, πρὸς τούτοις ἐκεῖνος ἐν ᾧ τάφοι, οἱ τῶν βασιλέων, ἄξια θεωρίας.

Μωάμεθ τὸ μνῆμα καὶ οἱ μαῦροι, Λιβύης καὶ ἡ ἀμμώδης της ἡ ἔρημος, Κυζίκου Κασσάνδρας τε, οἱ λαιμοὶ καὶ Ἄθωνος, ἡ τῆς Εὐρώπης γέφυρα ἐπὶ τὴν Εὔριππον, τῆς Κίνας τὸ τεῖχος καὶ Τρῳάδος, τὰ λουτρὰ τῆς Προύσας, ἄξια θεωρίας.

Τῆς Πόλις τζαμιὰ καὶ ἡ κολώνα, ὁ Πύργος ὁ φαρφουρένιος ὁ Κινέζικος, καὶ ὁ ἐν Κρεμώνῃ δέ, τῆς Ἄντρου τὰ σπήλαια, τῆς Κίνας τὰ γεφύρια καὶ τὸ Βενέτικο, τῆς Ἀδριανουπόλεως ἔτι, καὶ τῶν Τζεκμετζέδων, ἄξια θεωρίας.

Ἡ Αἴτνη ἡ Χάρυβδις ἡ Σκύλλα, τοῦ Νείλου πλημμύρα καὶ καταῤῥάκται καὶ πηγαί, Εὐρίπου Εὐφράτου τε, Τίγριδος παλίῤῥοιαι, τοῦ Ἀμστερδὰμ ἡ θάλασσα, τὸ Κιλμπουράνιον, ὁ λιμὴν ἐκεῖνος τῆς Ἀγκῶνος, Μοίριδος ἡ λίμνη, ἄξια θεωρίας.

Τὸ ἄπουν πουλὶ τὸ τῆς Ἰνδίας, ὁ φοῖνιξ τῆς Ἀραβίας ὁ μονογενής, Ταὼς Παπαγάλλος τε, Λέων Στρουθοκάμηλος, Πάνθηρ Κακοῦμι Πάρδαλις, Τίγρις Μονόκερως, Ἐλέφας Κροκόδειλος Φοράδες, ἡ τῆς Ἀραβίας, ἄξια θεωρίας.

Ὠδὴ θ'. Ἅπας γηγενής.

Ἡ πίστις ἡμῶν, Τουρκῶν τὸ φιλόξενον, κούρτη (α) Φραντζέζικη, Ἐνετῶν εὐγένεια, τῶν Ἰουδαίων δὲ ἡ ὁμόνοια, τὰ Προυσσικὰ στρατεύματα, ἡ τῶν Σκυθῶν τοξική, τῶν Ἰγκλέζων δὲ τὸ ναυτιλώτατον, Ἱσπανῶν τὸ εὐθὲς ἀξιάγαστα.

Ῥωμαίων ὁ νοῦς, Φραγγῶν τὸ καλλίτεχνον καὶ πολυμήχανον, Ἀλβανῶν τὸ εὔψυχον, Ἠπειρωτῶν τε τὸ σωφρονέστατον, τῶν Ῥώσσων ἡ εὐσέβεια, καὶ ὁ νῦν πόλεμος, τῶν Ἰβήρων, τὸ ἐλευθερόβιον, καὶ Ἰνδῶν τὸ ἁπλοῦν, ἀξιάγαστα.

Ζῆλος Ἠλιού, Ἄβραμ τὸ φιλόθεον καὶ τὸ φιλόξενον, Ἰὼβ τὸ μακρόθυμον, τοῦ Ἰωσὴφ δὲ τὸ φιλοπάρθενον, Μελχισεδὲκ τὸ ἅγιον, ἡ ἡμερότης Μωσῆ, ἡ σοφία ἡ τοῦ Σολομῶντος δέ, κ' ἡ ἀνδρεία Σαμψὼν ἀξιάγαστα.

Ῥόδου Κολοσσός, τείχη Βαβυλώνια, ὁ Κῆπος ὁ κρεμαστός,

(α) Βουλή.

ὁ ναὸς Ἀρτέμιδος, Μαυσώλου μνῆμα Ζεὺς ἐλεφάντινος, ἡ Πυραμὶς Λαβύρινθος, Πύργος ὁ Φάρειος, Ἡρακλείας δ' [αὖθις] τὸ μονόλιθον, [πάσης] γῆς [θαυμαστὰ] τὰ θεάματα.

Λέοντος ἰσχύς, μελίσσης τὸ φίλεργον ὁμοῦ καὶ μύρμηκος, ὄφεως τὸ φρόνιμον, περιστερᾶς τε τὸ καθαρώτατον, τὸ τοῦ ἀρνίου ἄκακον, καὶ τὸ κελάδημα, ἀηδόνος, κὴ πολλὴ ἡ ὅρασις, ἀετοῦ ἀληθῶς ἀξιάγαστα.

Χριστὲ Βασιλεῦ, ῥητῶν καὶ ἀῤῥήτων τε πραγμάτων παροχεῦ, πλήθυνον εὐλόγησον, πόλεις καὶ νήσους καὶ τὰ γινόμενα, καὶ τοὺς χρωμένους τούτοις δέ, ὅλους ἐλέησον, βροτοὺς κτήνη, λογικὰ καὶ ἄλογα, τῆς φιλτάτης Μητρός σου δεήσεσι.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς μαθηταῖς.

Ὡς ἑκατὸν εὑρίσκονται, πόλεις νῆσοι καὶ ὄρη, καὶ ἕως διακόσια, πράγματα καὶ πενῆντα, ἐδῶ σαὐτὸν τὸν Κανόνα, κρασιὰ ῥακιὰ καρποὶ κι᾽ ἄλλα. Εὐφραίνεσθε καὶ χαίρεσθε, Ἀδελφοὶ ταῦτα πάντα, καὶ τὰς καλάς, συμβουλίας ὅμως τὰς ἐν τῇ βίβλῳ, ταύτῃ ἀναγινώσκετε, καὶ ζῆτε ἐν Κυρίῳ.

Χριστιανῶν βασίλισσα, καὶ ἀγάπη Μαρία, σοὶ τὸ μικρὸν βιβλίον μου, ἀνατίθημι τοῦτο, τὰ λογικὰ ταῦτα δῶρα, σὺ δὲ σκέπε καὶ σῶζε, τοὺς τοῦτο ἀντιγράφοντας, ἀψευδῶς καὶ ἀσφάλτως, καὶ συνεχῶς, ἀγαπῶντας τοῦτο ἀναγινώσκειν, εἰς ψυχικὴν ὠφέλειαν, καὶ χαρὰν τῆς καρδίας.

Τέλος, τῷ δὲ Θεῷ ἀτελεύτητος δόξα.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ.

Ἐξήγησις τῶν συντετμημένων λέξεων.

γρ—ρ. = γραικοῤῥωμαϊκή· ἰτ. = ἰταλική· κ. ά. = καὶ ἀλλαχοῦ· κ. π. = καὶ πολλαχοῦ· κ. = κοινή· λ. = λέξις· μεταφ. = μεταφορικῶς· ρ. = ῥουμανική· σλ. = σλαβωνική· τ. = τουρκική· φρ. = φράσις· χ. = χυδαία.

Α

	Ἐν Σελίδι		Στίχῳ
Ἀγᾶς λ. τ. ὑπάλληλος τῆς Κυβερνήσεως	87		26
Ἀκκουμπῶ ἐκ τοῦ ἰτ. = στηρίζομαι	31	κ. ά.	15
Ἀλάγι λ. τ. παράταξις, πομπή	73		27
Ἀπαριάζω, ἀραδιάζω; ἢ ἐκ τοῦ pare, τοὺς ἀναφέρω ἐξ ἴσου;	140		11
Ἁρμάδα λ. χ. στόλος	132	κ. ά.	20
Ἀῤῥοίζικος λ. χ. ἀτυχὴς (ἴδ. *Ῥοιζικόν*)	14	κ. ά.	23
Ἀσκέρι λ. τ. στρατὸς	155		3
Ἀφόντις λ. χ. ἐξότε, ἀφοῦ	39	κ. π.	1

Β

	Ἐν Σελίδι		Στίχῳ
Βεστιάρης λ. ρ. γενικὸς θησαυροφύλαξ, ἤτοι ἐπιστάτης τῶν προσόδων τοῦ δημοσίου θησαυροφυλακίου, ἐκ τῶν τῆς Α'. τάξεως ἀξιωμάτων.	156		5
Βόρνικος λ. ρ. μέγας δικαστής, ἐκ τῶν τῆς Α'. τάξεως ἀξιωμάτων ἐν Βλαχίᾳ	28	κ. ά.	28

Γ

	Ἐν Σελ.	Στίχ.
Γαϊτάνι λ. τ. στρογγύλη κορδύλη (κορδέλα)	27	3
Γιακᾶς » » περιλαίμιον, περιτραχήλιον	61	19
Γκαρίζη (ᾶς) λ. χ. ὀγκᾶται	131	28
Γκλέζικο λ. χ. ἀγγλικὸν	16	27
Γραμματιτζία λ. χ. θέσις γραμματέως	7	5
Γρόσι, τ. νόμισμα ἀλλάζον ἀξίαν κατὰ καιροὺς	3	19

Δ

Δαμλᾶς λ. τ. ἀποπληξία	88	15
Διαγουμίζω = διακομίζω, λεηλατῶ	137 κ. ἀ.	20
Διβάνι λ.τ. (τὸ ἀνώτατον δικαστήριον) συνέδριον	148	19
Δόμνα, σύζυγος Ἡγεμόνος	106	23
Δομνίτζα, θυγάτηρ Ἡγεμόνος	23	23
Δραγουμάνος ἐκ τοῦ τ. *δερτζουμέν*, διερμηνεὺς	4 κ. ἀ.	3
Δραγουμανία, θέσις διερμηνέως	17 κ. ἀ.	12

Ζ

Ζαπτζῆς λ. ῥ. ταὐτόσημον τῷ *χαρατζῆς*	57	15
Ζντράβτζα λ. σλ. ὑγεία, εἰς εὐχὴν ὑγείας	206	8

Θ

Θηριακωμέναις λ. χ. μεγάλαι ὡς θηριὸ	117	13

Ι

Ἰντερέσα λ. ἰτ. συμφέροντα	8	2

Κ

Καδηλῆκι λ. τ. θέμα ἐπαρχιακὸν	90 κ. ἀ.	1
Καΐκι » » λέμβος	17 κ. ἀ.	16
Καϊμακάμης λ.τ. τοποτηρητὴς τοῦ Ἡγεμόνος	155	11

	'Εν Σελ.	Στίχ.
Καλαράσης λ. ῥ. οἱ καλαράσιδες ἀπετέλουν ἱππικὸν ὑπὸ τὸν μέγαν Ποστέλνικον	30	13
Καλοιακούδαις λ. χ. (πτηνὸν) κολοιοὶ	135	17
Κάμαρη λ. ἰτ. δωμάτιον	82	6
Καμάρα λ.ῥ. ἰδιαίτερον κιβώτιον τοῦ Ἡγεμόνος	29	7
Καμαράσης λ. ῥ. ἐκ τῶν ἀξιωμάτων τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου, ὁ ἔφορος τῆς ἡγεμονικῆς Αὐλῆς, κρατῶν τὴν ἡγεμονικὴν Καμάραν, τουτέστι παραλαμβάνων τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἡγεμονικοῦ κιβωτίου, καὶ δίδων λόγον τῶν δαπανῶν, δώρων κλπ.	29	3
Καμάρι λ. χ. ἐγκαλλώπισμα, ἀγλάϊσμα	83	4
Καμινάρης λ. ῥ. ἐκ τῶν τῆς Β'. τάξεως ἀξιωμάτων· ὁ ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν οἴνων καὶ τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, καὶ τῶν ταμβάκων, ἄνευ ὑπουργήματος (ὅθεν καὶ *καμιναρία*)	28	27
Καμπάνα λ. ἰτ. κώδων	60	1
Κάμπος » » πεδιὰς	153	2
Κανίκουλα » » κυνικὰ καύματα	188	9
Καπικεχαγιᾶς λ. τ. ἡγεμονικὸς ἀντιπρόσωπος	27 κ. ἀ.	27
Καρέτα, ἡγεμονικὴ ἅμαξα	65 κ. ἀ.	19
Κάρτο λ. ἰτ. τέταρτον τῆς ὥρας	148	3
Κάσα λ. ἰτ. ταμεῖον	11	22
Κάστρο » » τεῖχος, ὀχύρωμα	32	16
Κατατρανιάζω, κατηγορῶ τρανῶς(;) στηλιτεύω	140	12
Κατζιβέλοι, Ἀθίγγανοι	91	7
Καψαλίζω λ. χ. ἐν Μακεδονίᾳ ἡ φρ. *τὰ κα-*		

	Ἐν Σελ.	Στίχ.
ψάλισε ταὐτόσημος τῇ τόστριψε (ἔφυγεν)	169	2
Καψοντράπηκα λ. χ. κάπως ἐντράπηκα	80	10
Κεχριμπάρι λ. τ. ἤλεκτρος	83	3
Κολάνια λ. τ. ζωνάρια τῶν ἵππων	195	13
Κολώνα λ. κ. στήλη	116	κ. ἀ. 7
Κονάκι λ. τ. κατάλυμα, διαμονὴ	6	κ. ἀ. 9
Κονεύω λ. χ. καταλύω, διαμένω	60	κ. ἀ. 15
Κονσουλάτο λ. ἰτ. προξενεῖον	16	27
Κοπέλα λ. ἰτ. παιδίσκη	133	κ. ἀ. 28
Κοπέλι » » παῖς	11	22
Κοστίζει λ. χ. (ἐκ τοῦ ἰτ. costo) τιμᾶται	67	κ. ἀ. 7
Κουκίζω = κοκκίζω· τζὰτ-πὰτ ἐκούκιζε, διεδίδετο ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ὡς σπείρονται οἱ κόκκοι	90	8
Κουμάσια λ. τ. ὑφάσματα	90	19
Κουμπέδες λ. τ. θόλοι	59	28
Κούπα λ. κ. ποτήριον	182	25
Κουραμᾶς λ. χ. τὸ ἀνάλογον μερίδιον	68	14
Κουριοζιτὰ λ. ἰτ. περιέργεια	8	15
Κουριόζο » » περίεργον	161	12
Κουρσάρος λ. ἰτ. πειρατὴς	41	κ. ἀ. 19
Κούρτη λ. ῥ. ἡγεμονικὴ Αὐλὴ	5	κ. ἀ. 26
Κούτζουρον λ. χ. κορμὸς δένδρου, ἢ μέρος κορμοῦ, καὶ μεταφ. ἀνδράποδον	2	κ. ἀ. 28
Κράληδες λ. γρ—ῥ. ἡγεμόνες	180	5
Κτηκιάζω λ. χ. φθισιῶ	125	κ. ἀ. 7

Λ

Λαχταρῶ λ. χ. ἐπιθυμῶ πολὺ	84	κ. ἀ. 15

	'Εν Σελ.	Στίχ.
Λιὰ λ. κ. ἐλαία	23	1
Λιανὸ λ. κ. ὀβολός, λεπτὸν	66	14
Λογοθέτης, ἀξίωμα τῆς Γραικοῤῥωμαϊκῆς Αὐλῆς· ὁ ἐπὶ τῶν εὐθυνῶν καὶ λόγων	156	5
Μ		
Μαμμοῦδι λ. χ. σκωλήκιον	110 κ. ἀ.	6
Μανζίλης λ. τ. ἔκπτωτος	97 κ. ἀ.	22
Μανζιλία λ. τ. ἔξωσις ἀπὸ τῆς 'Αρχῆς	5 κ. ἀ.	3
Μαντρακοῦκα λ. χ. φυτόν, εἰς ὃ ἀποδίδει ὁ χύδην λαὸς μαγικὰς ἰδιότητας· ἴσως κατὰ παραφθορὰν τοῦ *μανδραγόρας*	27	4
Μαργέλος λ. ἰτ. πανοῦργος	122	13
Μάσα λ. ἰτ. τράπεζα	11	21
Μασκαράδες ἐκ τοῦ τ.=γελοῖοι, καταγέλαστοι	115	19
Μαχαλᾶς λ. τ. ἐνορία	90	10
Μεκτούπια » » γράμματα	26	8
Μετωρίζομαι λ. κ. ἀστειεύομαι	28	13
Μιλλιοῦνι λ. ἰτ. ἑκατομμύριον	73	1
Μισεύγω λ. χ. ἀναχωρῶ	58	19
Μισοστρατῆς λ. χ. ὁ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοῦ	1	7
Μπεϊζαδὲς λ. τ. ἡγεμονόπαις (ἀρχοντόπουλον)	1 κ. π.	3
Μπεκρῆς λ. τ. μέθυσος	247	4
Μπινίσι λ. τ. ἐπανωφόρι πλατύ, ἰδίως τῶν 'Αρχόντων καὶ τῶν Δεσποτάδων	46	1
Μόδος λ. ἰτ. τρόπος	243	4
Μουτζούνα λ. χ. πρόσωπον	170	28
Μουτζουναριὰ λ. ἐξευτελιστικὴ (τοῦ λόγου μας)	67	13

N

	Ἐν Σελ.	Στίχ.
Νέμτζικα λ. χ. Αὐστριακὰ	65	20
Νουνός, ἀνάδοχος	124	12
Ντύσαι, ἔνδυσον	245	8

Ξ

Ξαργοῦ = ξάργου, ἐξ ἔργου, ἐξεπίτηδες	50	12
Ξίκι λ. τ. ξίκι νὰ μὴ γίνηται (=νὰ μὴ λείψῃ)	96	25
Ξόμπλι λ.ἰτ. παράδειγμα, πρότυπον, ἐξ οὗ καὶ	68	27
Ξομπλιάζω, κάμνω παράδειγμα	109	28

Ο

Ὀδᾶς ἢ ὀντᾶς λ. τ. δωμάτιον	6 κ. ἀ.	19
Οὔχορις γράφε *Ὄσιρις*	186	15
Ὀφφίκιον λ. ἰτ. ἀξίωμα	17	1

Π

Παζαρεύω λ. χ. συμφωνῶ ἐκ τοῦ τ. *παζάρι*	83	23
Παζάρια λ. τ. ἀγορὰς	144	11
Παντζεχρὶ λ. τ. πρασινόχρουν	84	26
Παχάρνικος ἐκ τῶν τῆς Δ'. τάξεως ἀξιωμ. ἦν δὲ τὸ πάλαι ὁ οἰνοχόος τοῦ Ἡγεμόνος	162	3
Περιοδίζομαι,μὲ πιάνει περιοδικόν,δαιμονίζομαι	131	20
Περντίο φρ. ἰτ. = πρὸς θεοῦ	141	18
Πεσκέσι λ. τ. δῶρον	129	25
Πετμέζι » » σίραιον, γλεῦκος (μοῦςος) ἑψημένον	167	11
Πιλαλῶ λ. χ. τρέχω	96 κ. ἀ.	3
Πιττάκι (ἐκ τοῦ *πίσσα* δι' ἧς ἐκόλλων), γραμμάτιον	30	18
Ποσταντζήπασης λ. τ. ὁ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν		

	Ἐν Σελ.	Στίχ.
σωματοφυλάκων	81 κ. ἀ.	4
Ποστέλνικος ἐκ τῶν τῆς Α' τάξ. ἀξιωμ. ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, ἔχων παράσημον ῥάϐδον ὅλην ἀργυρᾶν μὲ μεγάλην κεφαλὴν	28 κ. π.	28
Πλουμιὰ λ. ἰτ. κοσμήματα	83	7
Πλουμισμένος, κεκοσμημένος	195	11
Πουρνὸ λ. χ. πρωϊνό, πρωΐ	46	2
Ρ		
Ῥαϐασάκι, γραμμάτιον	104	17
Ῥηγάτο λ. ἰτ. βασίλειον	183	10
Ῥηγός, βασιλέως	128	25
Ῥιτζᾶ λ. τ. παράκλησις	16	28
Ῥοιζικόν, ἐκ τοῦ ἰτ. risico, τύχη	112	16
Σ		
Σαδὲ λ. τ. ἁπλοῦν, ἄνευ κοσμήματος	83	7
Σαλιωνιοῦ, αἰθούσης	197	26
Σαμουροπατζᾶ λ. τ. εἶδος σαμουρογούνας	155	16
Σαράγι λ. τ. παλάτι, ἀνάκτορον	85	16
Σαράφης » » ἀργυραμοιϐὸς	89	5
Σαστίζω » χ. ἐκ τοῦ τ. = ἀπορῶ	48 κ. ἀ.	16
Σαφὶ λ. τ. καθαρὸν	195	25
Σεϐγκιουλῆς λ. τ. εὐνοούμενος	26	5
Σεϊμένιδες » » ξενικὸν στράτευμα πεζικὸν	155	27
Σεκρέτο λ. ἰτ. μυστικὸν	168	1
Σέλαις λ. χ. ἐφίππεια	159	27
Σελαμλίκι λ. τ. ἀνδρωνίτης (ἴδ. σπαθαρία)	26	11
Σεργιάνι λ. » ὅθεν καὶ	54	21

	Ἐν Σελ.	Στίχ.
Σεργιανίζω, περιδιαβάζω, θεωρῶ	64	13
Σετζαδὲς λ. τ. τάπης μικρὸς	127	4
Σκαλίζω λ. χ. ζητῶ. ἐν δὲ σελ. 51 σκάπτω	11	20
Σκαμνὶ μεταφ. πρωτεύουσα	141	κ. ά. 10
Σκλάβα, αἰχμάλωτος	133	κ. ά. 20
Σκλαβιά, αἰχμαλωσία, δουλεία	136	κ. ά. 3
Σκλαβώνω, αἰχμαλωτίζω	133	16
Σκλαβωμένοι, αἰχμάλωτοι	160	23
Σκουτέλι λ. χ. τρυβλίον, πινάκιον	23	1
Σοκάκι λ. τ. ὁδὸς	174	19
Σουτζούκια λ. τ. μουστόπιτταις	167	11
Σπαθάρης λ. ῥ. ἐκ τῶν τῆς Α'. τάξεως ἀξιωμάτων· γενικὸς ἀρχιστράτηγος	28	28
Σπαθαρία λ. ῥ. ἡ μεγάλη αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς, ἔνθα καὶ ὁ ἡγεμονικὸς θρόνος	26	κ. ά. 11
Σπητάλια λ. ἰτ. νοσοκομεῖον	108	7
Σπέρναις λ. ἰτ. δεξαμεναὶ	122	26
Στράτα λ. ἰτ. ὁδὸς	174	19
Σφάκελα λ. κ. = φάσκελα ἐκ τοῦ *φακὸς* μὲ πλεονασμὸν τοῦ σ.	136	κ. ά. 13
Σωζάτους λ. χ. σώους, ζῶντας	108	6
Σωμακῆ λ. τ. σαρκόχροα (ἐκ τοῦ *σῶμα*;)	104	κ. ά. 4

T

Τακίμιον λ. τ. οἱ περὶ τὸν Ἡγεμόνα, οὓς ἐν σελίδι 76 (στ. 6) λέγει *τριγυρινούς του*	65	κ. ά. 14
Τάμπουρο λ. χ. στρατόπεδον	159	18
Τάσι λ. τ. ποτήριον ἀπλωτὸν	182	26

	Ἐν Σελ.	Στίχ.
Τέντα λ. ἰτ. σκηνὴ	135	11
Τερσανᾶς, ναύσταθμος, νεώριον	204	27
Τζακαλόζια (;) ἴδε τόπια	155	25
Τζαμὶ λ. τ. τουρκικὸς ναὸς (εὐκτήριος οἶκος)	127 κ. ἀ.	23
Τζαντήρια λ. τ. σκηνὰς	157	12
Τζάπα, τζαπάκι, λισγάρι	50	26
Τζαρσὶ λ. τ. ἀγορὰ	117 κ. ἀ.	24
Τζὰτ-πὰτ φρ. τ. ἴδε κουκίζω	90	8
Τζεβαέριον λ. τ. ἀδάμας	135	12
Τζικουράκι λ. χ. ἀξίνη	54	24
Τζινὶ λ. τ. τζινὶ στρωμένος, ψηφιδοθετημένος	59	27
Τζιφτλίκι λ. τ. κτῆμα ἀγροτικόν, ὑποςατικὸν	51	7
Τζοβαερικὰ λ. χ. διαμαντικὰ	138	19
Τζοχαδάρης » τ. κλητήρ;	27	24
Τλουμάκι » » ἀσκίδιον	122	14
Τόμου λ. χ. ἅμα ὅτε	169	2
Τοπάλης λ. τ. χωλὸς	5	7
Τόπια λ. τ. κανόνια (τόπια τζακαλόζια)	155	25
Τουρβάδες λ. τ. σάκκοι, πῆραι	132	5
Τσαρουχάδες ἐκ τοῦ τ. *τσαροῦχι*. Τζερβουλιανοὶ οἱ εὐτελῆ καὶ πενιχρὰ ὑποδήματα φοροῦντες κατὰ Κωνς. τὸν Πορφυρογέννητον. Κορ.	109	18

Φ

Φαμελιὰ λ. ἰτ. οἰκογένεια	202	27
Φερμάνι λ. τ. βασιλικὸν διάταγμα	88	6
Φίλιος λ. χ. ἐκ τοῦ τ. *φιλ* (ἐλέφας)	73	24
Φόλα λ. χ. ὀβολόν, λεπτὸν	31 κ. ἀ.	4

	'Εν Σελ.	Στίχ.
Φούρκα λ. χ. ἀγχόνη	134 κ. ἀ.	28
Φουρτούνα λ. τ. τρικυμία	41 κ. ἀ.	20
Φουστάσιδες λ. ῥ. λογχοφόροι μὲ σταυροὺς σιδηροῦς ἐπὶ τῆς λόγχης	65	21

X

Χαρατζῆς λ. τ. ὁ συνάζων τοὺς φόρους	57	15
Χαράτζι λ. τ. φόρος, δόσιμον βασιλικὸν	87 κ. ἀ.	3
Χαρατζώνω, φορολογῶ	— —	12
Χάττι σερίφιον λ. τ. βασιλικὸν αὐτόγραφον	93	10
Χάτμανος, ἀξίωμα στρατιωτικὸν ἐν Μολδαβίᾳ ἐκ τῶν τῆς Α'. τάξεως, ἀντιστοιχοῦν τῷ ἐν τῇ Βλαχίᾳ ἀξιώματι τοῦ σπαθάρη	156	5
Χαχάμης, ἀρχιῤῥαββῖνος	28 κ. ἀ.	11
Χάψι λ. τ. φυλακὴ	81	4
Χαψωμένος, φυλακισμένος	104	28
Χωρατᾶς λ. τ. ἀστεϊσμός.	28	14

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Ἐν	σελίδι	39	στ.	1	ἄνωθεν	*γράφε*	ἀφόντις
»	»	50	»	9	»	»	ἀπέχει
»	»	68	»	7	»	»	ἐσυγεργοῦσεν
»	»	70	»	10	κάτωθεν	»	κ' ἐμένα
»	»	71	»	15	ἄνωθεν	»	διὰ λόγου μου
»	»	72	»	6	»	»	ἐδόθηκεν
»	»	73	»	7	»	»	μεγαλοφώνως
»	»	—	»	8	»	»	ὁμοφρόνως
»	»	—	»	2	κάτωθεν	»	κ' ἐκεῖνο
»	»	74	»	14	ἄνωθεν	»	τρισμακάριστον
»	»	76	»	13	»	»	ἐλευθέρωσε
»	»	81	»	2	»	»	τὰ ἀγαθά σου
»	»	83	»	12	»	»	γιατί
»	»	178	»	25	»	»	250

κ. τ. λ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ, Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου.
† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ.
† Ὁ Κερκύρας ΑΝΤΩΝΙΟΣ.
† Ὁ Οἰτύλου ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ.
† Ὁ Γυθείου ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ.
Ἀρχιμανδρίτης ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ,
Α'. Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου.
Ἀρχιμανδρ. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,
Β'. Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου.
Ἀρχιμανδρ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ,
ἔξαρχος τοῦ Π. Τάφου — Σώμ. 15
Ἀρχιμανδρ. ΙΩΑΣΑΦ ΣΙΑΚΟΣ Ἱεροκῆρυξ Εὐβοίας — » 5
Ἀρχιμανδρ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΛΙΕΡΟΣ Ἱεροκῆρυξ Κυκλάδων — » 1
Ἀρχιμανδρ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ — » 1
Ἀρχιμανδρ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ἡγούμενος
τῆς ἐν Αἰγίνῃ Ἱ. Μ. τῆς ΘΕΟΤΟΚΟΥ — » 1
Ἰωάννης Δράκος — » 25
Ἱεροδ. Ἰωάννης Γεωργιάδης — » 1
Ἰωάννης Ἀναστασιάδης — » 1
Ἕκτωρ Λογοθέτης ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ Γ. Μανούσου — » 1
Χαρ. Λογοθέτης » » — » 1
Μιχ. Λισμάνης » » — » 1

Χρῆστος Μίχας ἐν τῷ Διδασκαλείῳ	Σώμ.	1
Ἀθανάσιος Γ. Μούσκαλος	»	1
Παναγῆς Ῥαζῆς	»	1
Σπυρίδων Γιανούλης	»	1
Δημήτριος Ἱερεὺς Σάμιος	»	1
Ἐπ. Ἀραβαντινὸς	»	1
Πάμφιλος Ἀγγελετόπουλος Ἱεροδιάκονος	»	1
Σοφοκλῆς Π. Ἀϊτάκης	»	1
Ἀδαμάντιος Χριστόπουλος	»	1
Ἀναστάσιος Κωνσταντινίδης	»	1
Ἑλένη Ἀ. Ἀλφιεράκη	»	1
Συμεὼν Κυπριανίδης Καισαρεὺς	»	1
Παν. Ἀγαλόπουλος	»	1
Γ. Τέτσης	»	1
Π. Ῥαζέλος	»	1
Ἰωάννης Πρωτόδικος	»	1
Ἀθανάσιος Καλοζύμης	»	1
Κ. Γεωργιάδης	»	1
Ξ. Γεωργιάδης	»	1
Ἰωάν. Γεωργιάδης	»	1
Ἀ. Γεωργιάδης	»	1
Ἰωάν. Βαρνάβας	»	1
Ἀν. Γούδας	»	1
Ἰ. Σιδηρίδης	»	5
Νικόλαος Ἀ. Κατριβανὸς	»	1
Ν. Δεϊμέζης	»	1
Ἀγαθάγγελος Γεωργιάδης Ἱεροδιάκονος	»	1
Ἀλέξανδρος Μαυρουδίνης	»	1

Οἱ ἐνταῦθα φιλόμουσοι Σάμιοι
Διὰ τοῦ Κ. Ἐμμανουὴλ Χ. Δημητρίου.

Ἐμμανουὴλ Χ. Δημητρίου	Σώμ.	5
Δ. Κέπας	»	1
Ἡρακλῆς Στεφανίδης	»	1
Ἀριστοτέλης Πύργιος	»	1
Ἰωάν. Σικελιανὸς	»	1
Τιμολέων . . .	»	1
Ἰωάννης Ἰωαννίδης	»	1
Σταῦρος Κιμπιτσάκος	»	1
Ὀδυσσεὺς Μανολιάδης	»	1
Βλασόπουλος — Βλιάμος — Ἄλιξις	»	3
Ἰωάννης Δεκάτης	»	1
Ἰωάννης Δεκάτου	»	1
Ἡρακλῆς Θαλασσινὸς	»	1
Πυθαγόρας Βελιμέζης	»	1

Οἱ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10112 ἐγκυκλίου τοῦ τῶν ἐκκλησιαστ. καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ἐγγραφέντες.

Ι. Μ. ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ.

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι Ἱ. Μονὴ Φανερωμένης	»	10

Ι. Μονὴ ΣΑΓΜΑΤΑ (Θηδῶν καὶ Λεδαδίας).

Ὁ Ἡγούμενος Καλλιόπιος Σταματιάδης	»	2
Ἱερομόναχος Βησσαρίων Βασιώτης	»	2
» Νικηφόρος Πετράτος	»	2
Προκόπιος Ἱεροδιάκονος	»	1

Συμεὼν Μοναχὸς	Σώμ.	1
Σαμουὴλ » — Καλλίνικος Μοναχὸς	»	2

I. M. ΣΚΡΙΠΟΥΣ.

Ἡ ἱερὰ Μονὴ ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου ΣΚΡΙΠΟΥΣ	»	4
Γεώργιος Π. Οἰκονόμου Ἱερεὺς ἐφημέριος Σκριποῦς	»	1
Ἀναστάσιος Γ. Μεστάκας » »	»	1

I. M. ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ (τοῦ δήμου Θίσβης).

Πανάρετος Κ. Μήχας Ἡγούμενος	»	1
Ἐπιφάνιος Παπᾶ Ἰωάννου Σύμβουλος	»	1

I. M. ΔΟΜΠΟΥ.

Τὸ Κοινὸν τῆς Μονῆς Δομποῦ (Ὁσίου Σεραφεὶμ)	»	1
Ἡσαΐας Δημητρίου Ἡγούμενος	»	1
Ἀγαθάγγελος Λουκᾶ Σύμβουλος	»	1
Ἰωάσαφ Ναθαναὴλ »	»	1
Δοσίθεος Παναγιώτου — Δωρόθεος Γεωργίου	»	2
Πανάρετος Φιλίππου Ἱερομόναχος	»	1

I. M. ΓΕΡΟΝΤΟΣ (Χαλκίδος).

Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ Γέροντος	»	3
Ὁ Ἡγούμενος Νικόδημος Δημητρίου	»	1
Οἱ Σύμβουλοι Ἄνθιμος Ἀγγελῆ	»	1
» Κωνσταντίνος Κωνσταντινίδης	»	1

I. M. ΓΑΛΑΤΑΚΗ.

Ἡ Ἱ. Μονὴ Γαλατάκη (ἐν τῷ δήμῳ Αἰγαίων)	»	3
Νικόδημος Βογιατζῆς Ἡγούμενος	»	1
Λεόντιος Κοραχάης Σύμβουλος	»	1
Καλλίνικος Χρυσάνθης »	»	1
Νεκτάριος Βακογιάννης	»	1

Ι. Μ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἱ. Μονὴ Εὐαγγελιστρίας ἐν Σκιάθῳ Σώμ. 4

Ι. Μ. ΜΑΝΤΖΑΡΗ (Καρυστίας).

Ἀνανίας Χ. Μούντριχα » 1

Ι. Μ. ΑΓΑΘΩΝΟΣ (Φθιώτιδος).

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἀγάθωνος (Ὑπάτης) » 2
Στέφανος Ἱερομόναχος » 1
Ἄνθιμος » » 1
Ἀκάκιος Φιλίππου » 1

Ι. Μ. ΑΝΤΙΝΙΤΖΗΣ.

Ἰάκωβος Δήμου Ἡγούμενος Μ. Ἀντινίτζης » 3
Παναγιώτης Π. Σακελλάριος (Λαμία) » 1
Ἰωάννης Μηλαρόπουλος Ἱερεὺς » » 1
Δημήτριος Οἰκονόμος » » 1
Νικόλαος Διονυσόπουλος Ἱερεὺς » » 1
Δημήτριος Ν. Ἱερομνήμων » 1
Λεωνίδας Στηριανὸς Ἱερεὺς » » 1
Θεόδωρος Δημητρίου » (ἐκ τοῦ χωρίου Κομποτάδων) » 1
Κωνσταντῖνος Ἀντωνίου » » » » 1

Ι. Μ. ΔΑΔΙΟΥ.

Νεόφυτος Κανέλος Ἡγούμενος τῆς Μ. Δαδίου » 1

Ι. Μ. ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ (Ἀκαρνανίας κ. Αἰτωλίας).

Μονὴ Παντοκράτορος (δῆμος Ὠλενείας Μεσολόγγιον) » 1
Γερμανὸς Ἱερομ. Ἀντίπας Ἡγούμενος » 1
Νικόδημος Χαραλάμπου Μοναχὸς » 1
Δημήτριος Διακόπουλος δημοδ. (Ἀγγελόκαστρον) » 1
Γρηγόριος Στρ. Πολύζος » 1

Ι. Μ. ΚΑΤΕΡΙΝΟΥ.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κατερινοῦ (δήμου Μακρυνείας) Σώμ. 2

Ι. Μ. ΣΤΕΦΑΝΙΟΥ (Κορινθίας).

Ἱ. Μ. Στεφανίου (Κλεωναὶ) » 2
Ἱερομόναχος Ἰάκωβος Δημητρίου Ἡγούμενος » 1
Σύμβουλος Σέργιος Νικολαΐδης Ἱερομόναχος » 2

Ι. Μ. ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ (Κλεωνῶν).

Νεόφυτος Γεωργακόπουλος Ἡγούμενος » 1

Ι. Μ. ΦΕΝΕΟΥ (Ἅγ. Γεώργιος).

Σεραφεὶμ Ἀθανασίου Ἡγούμενος » 1
Ἀρσένιος Παναγόπουλος Ἱερομόναχος » 1
Αὐξέντιος Δαρειώτης » » 1
Χρύσανθος Παπαγγελόπουλος » 1
Χερέτος Παπᾶ Παναγιώτου » 1
Ἀβέρκιος Γεωργιάδης — Δομέτιος Πετρίδης » 2
Εὐγένιος Χασαπόπουλος Ἱερεὺς δημοδιδ. Γκούρας » 1

Ι. Μ. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ (Πατρῶν καὶ Ἠλείας).

Ἡ Ἱ. Μονὴ Γηροκομείου (Πατρῶν) » 3
Γερμανὸς Παναγιωτόπουλος » 1
Θεόφιλος Δημακόπουλος » 1
Ἀνανίας Γεωργόπουλος — Βαρθολομαῖος Γεωργίου » 2
Ἀγαθάγγελος Γιανακόπουλος » 1
Ἰω. Ἀνδρεόπουλος (κάτοικος Πατρῶν) » 1

Ι. Μ. ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ.

Μονὴ Βλαχερνῶν (ἐν Κυλλήνῃ) » 1
Γρηγόριος Τριανταφυλλίδης » 1
Χριστόφορος Ἱερομ. Γ. Χριστόπουλος » 1

Ἀμβρόσιος Ἱερομ. Πρινόπουλος	Σώμ.	1
Νεόφυτος »	»	1

I. M. Ἁγίου Νικολάου ΛΑΠΑΘΩΝ (Καλαβρύτων).

Ὁ Ἡγούμενος Ἰάκωβος Γ. Λαμπίρης (διὰ τὸ κοινὸν)	»	1

I. M. ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ (Αἰγίου).

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς	»	3
Ὁ Ἡγούμενος Νικόδ. Νικολαΐδης	»	1
Οἱ Σύμβουλοι Ἰγνάτιος Κωνσταντινίδης	»	1
» Θεοφάνης Παπᾶ Σταθόπουλος	»	1
Προηγούμενος Μισαὴλ Ἀλεξανδρόπουλος	»	1
Φιλόθεος Εὐσταθίου	»	1
Παρθένιος Γεωργιάδης	»	1

I. M. Α. Νικολ. ΤΩΝ ΒΟΥΡΩΝ.

Δαμασκηνὸς Λεοντόπουλος Ἡγούμενος διὰ τὴν Μονὴν	»	1

I. M. ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑΣ.

Ἱ. Μονὴ Παλαιοπαναγιᾶς (ἐπαρχία Κυνουρίας).	»	1

I. M. ΚΕΡΝΙΤΣΗΣ (ἐν Γορτυνίᾳ).

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῷ δήμῳ Νυμφασίας τῆς Γορτυνίας Ἱ. Μ. τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένης Κερνίτσης (Κερνίκης)	»	2

I. M. ΒΟΥΛΚΑΝΟΥ (Μεσσηνίας).

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Βουλκάνου	»	3
Δαμιανὸς Μιχαλόπουλος Ἀρχιμ. Ἡγούμενος	»	2
Βησσαρίων Πετρόπουλος Πρωτοσύγκελος	»	1
Φιλόθεος Δουρδουνᾶς Προηγούμενος	»	1
Παγκράτιος Κανελόπουλος Ἱερομόναχος	»	1

Γαλακτίων Σιρμπόπουλος Ἱεροδιάκονος		Σώμ.	1
Γαλακτίων Γαλανόπουλος	»	»	1
Ἀβέρκιος Γιαλιῶτος	»	»	1
Ἄνθιμος Παντελάκης	» τελειόφ. Γυμνασίου	»	1

I. M. ΔΗΜΝΟΒΑ.

Δοσίθεος Μαυροειδῆς (εἰς Μονὴν Δήμνοβα)			»	2
Εὐθύμιος Δημητρίου Ἱερ.	»	»	»	1
Δαμασκηνὸς Πουλίτσης	»	»	»	1
Ἀναγνώστης Πουλάσης	»	»	»	1
Εὐθύμιος Γιοργιανᾶς	»	»	»	1
Ἀθ. Ἀ. Ἀβραμάκος Ἱεροδιάκονος (Καλάμαι)			»	1
Νικόλαος Σταματέλος Ἱερεὺς (Γιάνιτσα)			»	1
Δημήτριος Βέλμαχος		»	»	1
Γαλακτίων Κασάκης Μοναχὸς (Δήμνοβα)			»	1

I. M. ΓΟΛΑΣ (Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης).

Τὸ Κοινὸν τῆς Μονῆς Γόλας	»	1
Μητροφάνης Παπᾶ Θεοδοσίου	»	1

I. M. A. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ.

Ἡ Ἱ. Μ. Ἁγίων Ἀναργύρων	»	4
Ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς	»	1
Δωρόθεος Δακουτρὲς	»	2
Ὁ Σύμβουλος Γρηγόριος Δακουτρὲς	»	1

I. M. ΤΟΥΡΛΙΑΝΗΣ (Σύρου καὶ Τήνου).

Ἡ ἐν Μυκόνῳ Ἱ. Μ. Τουρλιανῆς	»	3
Ὁ Ἡγούμενος Νεόφυτος Βερτόπουλος	»	1
Εὐγένιος Σιγάλας Ἱερομόναχος	»	2

Ι. Μ. ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ (Νάξου).

Ὁ Ἡγούμενος Φανερωμένης Νικηφόρος Ἱεροδ. Χῖος Σώμ. 1

Ι. Μ. ΚΑΛΑΜΟΥ (Καλαμιώτισσα. Θήρας—Ἀνάφης).

Τὸ Συμβούλιον—Μακάριος Ἀρβανίτης
Νεόφυτος Χαλάρης » 1

Οἱ διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 2669 ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγγραφέντες.

Ἱ. Μονὴ Ἀσωμάτων ΠΕΤΡΑΚΗ	»	5
Ἱ. Μονὴ ΠΕΝΤΕΛΗΣ	»	3
Ὁ Προηγούμενος Ἰωσὴφ Χούνδας	»	1

ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΙΑΣ (α).

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδίας ΔΟΣΙΘΕΟΣ	»	1
Μονὴ ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ	»	1
Μονὴ τῆς ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ (Ἱερουσαλὴμ)	»	1
» » (Μακαριωτίσσης)	»	1
» » ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ	»	1
» τοῦ ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Πελαγία)	»	1

ΠΑΤΡΩΝ (β).

Γεώργ. Σιγαλὸς Σακελλάριος	»	1
Ἀργύριος Παπαδόπουλος Σακελλάριος	»	1

(α) Αἱ Ἱ. Μοναὶ ΔΟΜΒΟΥ, ΣΚΡΙΠΟΥΣ, ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ (Θίσβης) καὶ ΣΑΓΜΑΤΑ περιλαμβάνονται ἐν ταῖς διὰ τοῦ Ὑπουργείου ἐγγραφείσαις.

(β) Ὡσαύτως αἱ Ἱ. Μ. ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ κ. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ.

Π. Τζαπραζλῆς Ἱερομνήμων	Σώμ.	1
Ἱερὰ Μονὴ ΟΜΛΟΥ	»	1
» » ΧΡΥΣΟΠΟΔΑΡΙΤΙΣΣΗΣ	»	1

ΑΝΔΡΟΥ.

† Ὁ Ἄνδρου κ. Κέας ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ	»	1
Ἱ. Μονὴ ΠΑΝΑΧΡΑΝΤΟΥ	»	3
» ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ	»	1
» ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	»	1
» ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ (Σερίφου)	»	1
Γρηγόριος Στρατῆς	»	1

ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ.

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΑΝΘΙΜΟΣ	»	1
Ἱ. Μοναὶ ΠΡΟΣΟΥ — ΤΑΤΑΡΝΑ — ΚΥΖΙΤΟΥ	»	3

ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

† Ὁ Ζακύνθου ΝΙΚΟΛΑΟΣ	»	2
Ἱ. Μονὴ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	»	2
Ἱερομόν. Παγκράτιος Βούρτζης	»	1
Ἱερ. Σεραφεὶμ Βάστας	»	1
Ἱερ. Σωφρόνιος Μαρόπουλος	»	1
Δοσίθεος Καπαρόλης	»	1
Νέστωρ Ἱερ. Σκλήβας	»	1
Σεραφεὶμ Ἱερομ. Κόμης	»	1
Δωρόθεος Ἀρχιδιάκονος Ζουρμπάνος	»	1
Ἱ. Μονὴ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	»	1
» ΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ	»	1
» ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ	»	1

ΧΑΛΚΙΔΟΣ.

Οἰκονόμος Κωνσταντῖνος Δελαγραμμάτικας	(Χαλκίς)	Σώμ.	1
Σακελλάριος Νικόλαος Ζαφειρόπουλος	»	»	1
Χαρτοφύλαξ Παντολέων Τσάλης	»	»	1
Ἱερομνήμων Γεώρ. Ζούμης	»	»	1
Νικόλαος Βελισσάριος Ἱερεὺς	»	»	1
Κωνσταντῖνος Ἰ. Λύκος ἔμπορος	»	»	1
Νικόλαος Στάμου »	»	»	1
Ἀθαν. Σταματίου »	»	»	1
Λουκᾶς Γ. Λουκᾶ	»	»	1
Ἀδελφοὶ Καλλιμάνη	»	»	1
Ξενοφῶν Δ.	»	»	1

ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Σωτήριος Κόνδης Οἰκονόμος (Κόρινθος)	»	1
Παρασ. Οἰκονόμου Σακελλάριος »	»	1
Παναγ. Πανούσης Χαρτοφύλαξ (Χασάναγα)	»	1
Νικ. Κινετιώτης Ἱερεὺς (Ἑξαμίλια)	»	1
Ἀγαθάγγελος Θ. Κανελόπουλος Ἱερομόναχος ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ Ζαχόλης	»	1
Ἀθαν. Σακελλαρίου Ἱερεὺς (Π. Κόρινθος)	»	1
Βασίλειος Γ. Λυμπερόπουλος Ἱερεὺς (Ν. Κόρινθος)	»	1

ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Θεοδόσιος Σπυρόπουλος Οἰκονόμος	»	1
Χρῆστος Δημόπουλος Σακελλάριος	»	1
Ἀλέξανδρος Φοίφας Πρωτέκδικος	»	1
Γρηγόριος Ῥούσης Προηγούμενος Βουλκάνου	»	1

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Ἰωάννης Βαλσαμάκης Σακελλάριος Σώμ. 1
Γ. Μελιδόνιος Πρωτέκδικος » 1
Παΐσιος Μεταξᾶς Σκευοφύλαξ » 1

ΓΟΡΤΥΝΟΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Χαράλ. Καρατζᾶς Οἰκονόμος » 1
Νικόλ. Παπᾶ Ἰωάννου Σακελλάριος » 1
Χαράλ. Δημητρόπουλος Χαρτοφύλαξ » 1

ΣΠΑΡΤΗΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Δημήτριος Παπᾶ Κωνσταντίνου Οἰκονόμος » 1
Λάμπρος Κωνσταντίνου Πρωτέκδικος » 1
Ν. Σαραντόπουλος Σακελλίων » 1

ΝΑΞΟΥ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Φίλ. Τζέλης Οἰκονόμος » 1
Ἀναστάσ. Ναυπλιώτης Χαρτοφύλαξ » 1
Μανουὴλ Βλυσίδης Ὑπομνηματογράφος » 1

ΥΔΡΑΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Ἠλίας Καλογήρου Σκευοφύλαξ » 1
Ἰ. Καλαμακιώτης Πρωτέκδικος » 1
Ἀθαν. Κουλούρης Ἱερομνήμων » 1
Ἱ. Μονὴ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ. » 1
Ἀνανίας Βουχίνης Ἱερομόναχος » 1

ΘΗΡΑΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Νεόφ. Βελλώνιας Οἰκονόμος	Σώμ.	1
Ἰωάν. Καραμολέγγος Σακελλάριος	»	1
Δημήτρ. Σιγάλας Πρωτέκδικος	»	1
Ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μ. τοῦ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ Σωφρόνιος Γαβαλᾶς	»	5

ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Ν. Καμαριώτης Οἰκονόμος	»	1
Παν. Θεοδωρόπουλος Σακελλάριος	»	1

ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Δημήτριος Κωνσταντίνου Οἰκονόμος	»	1
Παναγ. Π. Σακελλάριος	»	1
Δημ. Νικολάου Ἱερομνήμων	»	1

ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Χρῆστος Ἀναγνωστόπουλος Οἰκονόμος	»	1
Ἀναστ. Καρατζᾶς Σακελλάριος	»	1
Δῆμος Δημόπουλος Σακελλίων	»	1

ΚΥΘΗΡΩΝ.

Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπή.

Σαμουὴλ Ζάννης Οἰκονόμος	»	1
Παναγιώτης Ἱερεὺς Σακελλάριος	»	1
Μακάριος Ἱερομόναχος Πρωτέκδικος	»	1

Ἱ. Μ. τοῦ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.

† Ὁ Φωκίδος ΔΑΥΪΔ		»	1
Ἡ Ἱ. Μ. τοῦ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ (Ἀντικίῤῥας)		»	2

ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

† Ὁ Πλαταμῶνος ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ (Ἀμπελάκια)		»	1
Γεώργιος Ἀ. Λεγάκης Νάξιος	»	»	1
Δ. Δρόσου Σφάρτος	»	»	1
Ἀθανάσιος Οἰκονόμου	»	»	1
Ἐμμανουὴλ Α. Καστρινογιαννάκης	»	»	1
Ζαφείριος Κ. Ἀλβύζη	»	»	1
Θεόδωρος Σ. Λιούλιας	»	»	1
Μαριγὼ Δ. Κασσανδρέως (Θεσσαλονίκη)		»	1
Ἀστέριος Κωνστ. Γκούσιος ἐξ Ἀμπελακίων		»	1
Εὐθύμιος Δ. Εὐθυμιάδης	»	»	1
Δημήτριος Β. Κούρια μαθητὴς	»	»	1
Κωνσταντῖνος Γεωργίου » ἐκ Ῥοζάνης		»	1

Ἐξαιτούμεθα συγγνώμην παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν, ὅσων δὲν κατεχωρίσθησαν τὰ ὀνόματα, διότι δὲν ἐπεστράφησαν αἱ Ἀγγελίαι.

13 [illegible] x 12 1714

16 [illegible] 80

19 [illegible]

20 [illegible] 45 – 31 [illegible]

3 [illegible] 44 [illegible]

27 [illegible]

30 [illegible]

33 [illegible]

[illegible]

14 [illegible] 855 200 | 57 [illegible]

17 [illegible] 17 [illegible]

60 [illegible]

[illegible]

12 [illegible] cf 19.

13 [illegible]

97 [illegible]

[illegible]

[illegible] Saum

[illegible]

cl Bk [illegible]
not cut